

CÆSAR'S COLUMN

(Cæsar's Hoile.)

By **IGNATIUS DONNELLY.**

CÆSAR'S COLUMN: A Story of the Twentieth Century. 12mo. Cloth, \$1.25. Paper, 50c.

Swedish translation of above. Cloth, \$1.25, Paper, 75c. German and Norwegian translations now in preparation.

DOCTOR HUGUET: A Novel. 12mo. Cloth, \$1.25. Paper, 50c.

RAGNARÖK: The Age of Fire and Gravel. Illustrated. Large 12mo. Cloth, \$2.00.

THE GREAT CRYPTOGRAM: Francis Bacon's Cipher in the So-called Shakespeare Plays. Illustrated. 8vo. Cloth, \$2.50.

Mailed to any address on receipt of price.

F. J. SCHULTE & CO., PUBLISHERS,
298 DEARBORN ST., CHICAGO.

CÆSAR'S COLUMN

(Cæsars Høile.)

En Beretning fra det tyvende Aarhundrede

af

Edmund Boisgilbert, M. D.

(IGNATIUS DONNELLY.)

„Den sande Digter er kun en forklædt Skriftestader, hvis specielle Funktion er at vise, hvad som er farligt i Tanke og fordærvende i Handling ved en livlig Skildring af Følgerne.“—Goethe.

CHICAGO :
F. J. SCHULTE & COMPANY,
1892.

PS 1545
II 55 C4

COPYRIGHT, 1890.
By FRANCIS J. SCHULTE.
All Rights Reserved.

Til Almenheden.

Det er dig, o tænkende og forstandige Almenhed, jeg tilegner denne Bog. Maatte den med Guds Hjælp blive til Velsignelse saavel for den nulevende Slægt som for kommende Generationer.

Jeg nærer det oprigtige Haab, at den af mig i dette Bærf nedlagte Mening ikke blir misforstaaet.

Jugen maa tro, jeg ønsker Civilisationens Omstyrkelse, fordi jeg beskriver den. Profeten er ikke ansvarlig for den Begivenhed, han forudsiger. Maaſke han tænker derpaa med den dybeste Sorg. Kristus græd over Stjæbnen, som ventede Jerusaleem.

Dj heller ikke er jeg en Anarkist. Jeg maler kun et skræffeligt Billede af den Verdensombæltning, som en helbig Anarkisme vilde forårsage.

For de handlekraftiges, de riges og mægtiges Øren skal jeg prædike den store Sandhed, at Egegryldighed for deres Medmenneskers Lidelser og det Broderskabets Baand, som udgjør selve Kristendommens Grundvold, samt at den blinde, brutale og nedværdigende Dyrkelse af bare Rigdom maa, hvis den faar Tid til hyderligere at udvikle sig, ende med Samfundets Omstyrkelse og Civilisationens Undergang.

Jeg gaar til Kirken med Hjertet fyldt af den høieste Afgtelse for Religionens Grundsandheder; jeg søger at vise dem, hvorfor de har tabt sin Magt over de fattige — den store Skare, Guds Riges udkaarede — og jeg udpeger for dem, hvorledes de skal kunne gjenvinde denne Magt; omtaler, at hvis Religionen skal tilbageerobre sin gamle Stilling som Menneskesjælens kronede Herskerinde, maa den staa med klar, skinnende Røstning, med Slangen under sine

Fødder, som Menneskehedens Forkjæmper og Beskytter mod alle dens Undertrykkere.

Verden raaber idag efter Handlinger, ikke efter Troes-
bekjendelser; efter Brød, ikke efter Dogmer; efter Barm-
hertighed, ikke efter Ceremonier; efter Kjærlighed, ikke efter
iskold Fornuft.

Nogle vil sige, at de heri nedtegnede Tildragelser er
absurde og umulige.

Hvo er vel den, som kjender sig tilfreds med Samfun-
dets nuværende uhyggelige Tilstand? Det medgives, at
Livet for den store Masse af Menneskeslægten er et mørkt,
elendigt Gjøglespil. De mange plyndres, for at de saa kan
blive rige. Uhyre Kombinationer nedtrykker Arbejdslønnen
og forøger Prisen paa Livsfornødenheder. De rige forag-
ter i Regelen de fattige, og de fattige paa sin Side begyn-
der at hade de rige. Arbejdernes Træf formørkes mer og
mer, den gamle, kristelige Kjærlighed er forsvunden; staa-
ende Armeer dannes paa den ene Side, store kommunistiske
Organisationer paa den anden; Samfundet deler sig i to
fiendtlige Leire; intet Fredsslag bringes fra den ene til den
anden — de venter kun paa, at Trommen skal lyde, og
Trompeten indkalde dem til den væbnede Konflikt.

Disse Forholde er indtraadt paa mindre end et Aarhun-
drede, de fleste af dem i de sidste fem og tyve Aar. Mul-
tiplicer dem med Aarene af endnu et Sekel, og hvem tør
paaftaa, at de af mig skildrede Begivenheder er umulige?
Der er en vovende Bevægelse i de menneskelige Affærer
som i Tyngdelovens Operationer. Det udfødte Projekt
gløder sluttelig som Følge af Friktionen i Rummet, og selve
Luften fatter Ild. Massernes Intelligents forøges, jo
uhyggeligere de blir, og er bedre istand til Samvirken, jo
mere de nærmer sig Fortvivlelsens Afgrund. De nuværende
Arbejderorganisationer vilde for femti Aar siden have været
en Umulighed. Og hvor findes vel noget, som kan hindre
Virking at følge paa Aarsag? Hvor findes det, som kan

hindre Nattens Komme og Jorden fra at dreie sig om sin Axe? En Daare kan udraabe: „Nogen Nat skal aldrig komme!“ Men Timerne skrider, og vi nærmer os Mørket med ustandselig Fart.

En og anden tænker maaſke, at Cæsars Column ikke burde været offentliggjort, selv om alt dette er sandt. Kan det fremrykkende Onde stanses derved, at vi ignorerer det? Hvad ſkulde man tro om den Kirurg, ſom ſiger til ſin Patient, naar de første Tegn til Kræft viſer ſig, at der ingen Fare er tilſtede og leende neddyſtede ham i Sikkerhedens Søvn, medens Ondets Rødder ſnoede ſig ind mod de ſtore Pulsaarer? Hvis mit Budſkab er ſandt, da bør det ogſaa udtaleſ. Kræften ſkal bortſkjæres, medens det endnu er Tid. Thi ſter ikke det,

„Vil kun en Hinde Saaret dække,

Og Ondets Rødder dybere ſig trænge.“

Da jeg tror at have opfattet Fremtiden ret, vilde det være en Forbrydelse af mig at tie. Jeg beder inderlig om høiere og ædlere Tanker i Menneſtens Sjæle; om en mere vidtomfattende Kjærlighed og en rigere Barmhertighed i deres Hjerter; om en Fornyeſe af Broderſkabets Baand mellem Klaſſerne; om Retſædighedens Eſtyre paa Jorden, hvilket ſkal udſlette det gruſomme Had og tilintetgjøre de onde Lidenſkaber, der nu ſkiller Verden ad.

Om Gud agter paa noget ſaa ringe ſom denne Bog, da beder jeg, at han vil benytte den ſom et Redſkab til Slægtens Vel; thi han ved, at jeg elſker hans menneſkelige Bæſener og vilde hjelpe dem, hvis jeg evnede.

Cæsars Column.

I.

Den store Stad.

(Denne Bog er en Række Breve fra Gabriel Welstein i New York til hans Broder Heinrich Welstein i Staten Uganda, Afrika.)

New York den 10de September 1988.

Min kjære Broder!

Her er jeg endelig i denne store Stad. Mine Dine er trætte af Beskuelse, og min Mund er stum af Beundring. Min Hjerne gennemstrømmes bestandig af den Tanke: Underfuldt! — Underfuldt! — I højeste Grad underfuldt!

Hvilket uendeligt Væsen er ikke Mennesket, slikt som det aabenbarer sig i den Civilisation, det har frembragt. Disse uendelige Skarer af arbejdsomme, altformaaende Myrer synes at være store nok til at angribe selve Himmelen, bare de fandt et Hvilested for sine Stiger. Hvem kan sætte en Grænse for Slægtens Intelligents og Fremskridt?

Men vor Beundring kan være her, vore Hjerter andetsteds. Og saa vender jeg Tanken bort fra al denne Pragt og Herlighed tilbage til det gamle Hjem i Dalen mellem Afrikas høje Bjerge; til det primitive, simple Hyrdeliv, til min elskede Moder, til dig og alle vore kjære. Dette pragtfulde Værelse blegner, naar jeg med Aandens Øie ser de grønne Bækker, de perlende Strømme, de dybe Fjelddale, hvor vore Hjorder græsser i tusindtal, og jeg hører endnu Tonerne fra vore Hyrderes Schweizerhorn gjenlyde fra de sneklædte Tinder.

Men Drømmen er over. Bulderet fra den vældige Stad høres paa nyt omkring mig som Drønnen fra mægtige Vandfald.

New York, Verdens største Stad, ja den folkerigste By,

som nogenfinde eksisterede paa Kloben, har ti Millioner Indbyggere. Det er vanskeligt at sige, hvor den begynder og ender; thi Villaerne strækker sig i en uafbrudt Række lige fra Philadelphia; i øst, vest og nord hæver sig prægtige Boliger langt udenfor Byens Grændser.

Men hvilken vidunderlig Stad! Lad mig give dig en Beskrivelse af den.

Da vi nærmede os Byen i vort Luftskib kommende fra Østen, kunde vi i hundrede Miles Afstand fra Fastlandet se Glansen af dens Millioner magnetiske Lys ligesom Skinnet fra en stor Ildbebrand.

Disse Lys erholder ikke, som i gamle Dage, sin Næring fra elektriske dynamos; men selve Planetens Magnetisme anvendes til Menneskenes Nytte. Denne mærkværdige Jordkraft, som Indianerne kaldte „Mandernes Dans“, og som de civiliserede Mennesker gav Navnet aurora borealis eller Nordlyset, anvendes nu til at belyse den store Stad med et klart, mildt, hvidt Lys lig Guldmaanens, men mange Gange klarere. Og Kraften er saa mesterlig konserveret, at den strømmer tilhage til Jorden igjen, uden at Planeten taber noget af sin Magnetisme. Mennesket har kun gjort et tilfældigt Laan fra Naturen, for hvilket det ingen Rente betaler.

Her er saa at sige en evig Dag; thi det magnetiske Lys tiltager automatisk i samme Grad, som Dagslyset forsvinder, og i Byens Forretningskvarterer myldrer det af Folk ligesaa vel i Midnatstimen som ved Middag. I gamle Tider, har man fortalt mig, reserveredes en Strimmel paa hver Side af Gaden for Fodgængere; Midten derimod overlodes til Heste og Rjoretvier. En Person kunde da ikke passere tværs over Gaden uden Fare for at blive ihjeltraadt af Heste. Men da Byen vorte til, fandt man, at Fortaangene ikke kunde rumme de store bevægende Folke-masser; de trængtes ud i Gaderne, og mange Myster hændte. Myndighederne saa sig endelig nødt til at udelukke

alle Heste fra Gaderne i Stadens Forretningskvarterer og at opfylde den midterste Del i Hvide med Fortaugene for siden at overlades udelukkende til Fodgængere. Hist og her blev opreist Pilarer af Sten for at dele de Skarer, som bevægede sig i en Retning fra dem, der kommer fra den modsatte Kant. Disse Gader er tækkede med Glaslag for at udestænge Regn og Sne, men ei Luften. Og hvor prægtige er ikke Butikkerne! De overgaar al Beskrivelse. Under Forretningskvartererne løber underjordiske Gader, hvor uhyre Banetog drages af elektriske Motorer uden Røg og Støi, nogle medbringende Passagerer, andre Fragt. Paa hvert Gadehjørne findes elektriske Heiseindretninger, som bringer Passagererne til og fra Togene. Og høit over Husene ligger andre Jernbaner, der er byggede paa Pilarer af Staal. De ligner ikke disse stygge Hvidebaner, hvoraaf vi saa Udbildninger i vore Skolebøger, men strækkes diagonalt over Staden i en betydelig Hvide for paa bedste Maade at indspare Tid og Distance.

Hele Strækningen mellem Broadway, Bowery, Broome Street og Houston Street er optaget af de interkontinentale Luftliniers Stationer, og det er et forbausende Syn at se Skibene stige op og ned lig kjæmpestore Fugle, sorte med myldrende Skarer af Passagerer til eller fra England, Sydamerika, Stillehavskysten, Australien, Kina, Indien og Japan.

Disse Luftlinier er to Slags — de ankrede og de uafhængige. De førstnævnte hænger ved roterende Hjul paa svære i Luften udspændte Metaltraade, som holdes oppe ved fiskeformede og af Aluminium forfærdigede Balloner, der er saaledes konstruerede, at de dreier sig med Winden altid vendende den mindste Flade mod Luftstrømningerne. Hvor Linierne krydser Verdenshavene, er disse Balloner fæstede til store Tømmerøer, hver ankret til Havets Bund med fire svære Metalkjættinger, der strækker sig i nord, syd, øst og vest, samt er stærke nok til at modstaa hvilke som

høist Storme. Paa disse kunstige Der findes Boliger, hvori de Personer, som forsyner Ballonerne med den nødvendige Gas, har sit Tilhold. De uafhængige Luftlinier er store cigarformede Balloner, som ikke er fæstede til Jorden; de bevæges ved Hjælp af Electricitet og drives frem med saadan Styrke og Hurtighed, at Vinden har lige saaa liden Indflydelse paa dem som paa en Kanonkugle. Luftskibets Seil er saaledes arrangerede, at de, om Vinden ikke er stik imod, drage Fordel deraf som Seilene paa et Fartoi. Ballonen stiger eller sænker sig ligesom Fuglene, og Luftstrømmen trykker den op eller ned efter Omstændighederne. Ligesom en gammelbuds Oceanfarer var forsynet med Redningsbaade, som Passagererne kunde tage sin Tilflugt til, hvis det var Fare for, at Skuden gik tilbunds, saa er de øvre Dæk i disse Luftskibe forsynede med Faldstjærme, hvortil Baade er fastgjorte. I Tilfælde af Ulykke henvises to Sømand og ti Passagerer til hver Faldstjærm. Lang Praxis har lært de djærve Navigatører at sænke sig lige saa behændigt som en Maage selv i stormende Veir. En hel Befolkning af Luftskippere har i Virkeligheden voiet op til at navigere disse Skibe, hvorom vore Forfædre ikke engang drømte. Som du ved er disse Luftfareres Hurtighed meget stor; det tager kun sex og tredive Timer at seile fra London til New York under almindelige Veirforholde. Tab af Menneskeliv har været mindre end paa de gammelbuds Dampskibe; thi eftersom de, der bevæger sig øst, gaar høiere end de, som gaar vestover, er der ingen Fare for Sammenstød, og de flyver sædvanlig ovenover den Taage, der i saa høi Grad forøger Søreisens Farer. I Tilfælde af Orkan, stiger de øieblikkelig til Luftlaget over Stormen. Med vor Tids Videnskabelighed er det ikke vanskeligt at forudsige en Cyclones Komme mange Dage i Forveien, ja selv de Strøg i Luften, gennem hvilke den kommer til at bevæge sig.

Jeg kunde tilbringe Timer, kjære Broder, med at beskrive

dette pragtfulde Hotel, kaldet The Darwin til Ære for den store engelske Filosof i forrige Aarhundrede. Det optager et helt Kvartal, fra Femte Avenue til Madison Avenue og fra 46de til 47de Gade. Hele Bygningen bestaar af en uendelig Række klogt arrangerede Indretninger til Menneskenes Fornøielse og Tilfredsstillelse. En af Hensigterne synes at være at fritage Gæsterne fra al Muskelbevægelse. De gammelbagse Elevatorer eller lift, som de kaldtes i England, er udvidet, indtil nu hele Bærelser fyldt med Damer og Herrer dristig heises op fra første Etage til Taget, medens en professionel Musiker spiller paa Pianoet ikke disse gammelbagse Tingester, som vore Bedstemødre brugte, men et stort Instrument, der frembringer alslags Harmoni, fra en Matteredals Triller til Tordenen fra et Orkester. Og naar du kommer til Hotellets Tag, befinder du dig i en glastækket tropisk Skog fyldt med Duften af mangelhaande Blomster, af guldglinjende kvindrende Fugle, alleslags smægtende Toner fylde Luften, og mange skønne, straalestiede Piger, Gæster i Hotellet, vandre omkring halvskjulte af Løvværket som Hurierne i Muhameds Paradis.

Men da jeg kjendte mig sulten, steg jeg ned i Spisesalen. Den er 300 Fod lang, en uhyre Menneskare indtog der sit Maaltid under en uafbrudt Lærighed. Det betragtes her som upassende at forstyrre Fordøjelsen ved en Samtale, saasom denne gjør, at Livskraften fjernes fra Maven til Hovedet. Naar vore Forsædre sad tilbords, var det en given Sag, at de maatte føre en belivet Samtale krydret af Visdom og Vittigheder. Jeg satte mig ned ved et Bord, til hvilket jeg blev ført af en alvorlig, ærefrygtsindgydende Herre i en imponerende Uniform. Efter at have indtaget mit Sæde, satte min egen Vægt et Maskineri i Bevægelse. Nogle Fod foran mig steg pludselig et stort, opretstaaende Speil, eller noget, som lignede et saadant, op fra Bordet, og øieblikkelig kom en uhyre Spiseseddel, hvorpaa forskjellige Retter var nummererede, tilsyne deri. Hele

Verden var taget i Tjeneste for at tilveiebringe de paa denne Seddel anførte Retter; hverken Nordens kolde Regioner eller Sydens varme Lande var sparet; alslags Føde saavel fra Dyr- som Planteriget, Fugle, firføddede Dyr, Krybdyr, Foden af en Elefant, Puffelen paa en Bøffel, Rinas spiselige Fuglere, Snegler, Ederkopper, Staldyr; de besynderlige, bløde Skabninger, hvilke i den senere Tid er fundne i Verdenshavene, og som sprænges op med Dynamit; ja i Virkeligheden enhver Form af Føde, der er behagelig for den menneskelige Gane, fandtes der. Thi, som du ved, gives der nu Personer, hvilke fortjener store Summer ved at preservere og opføde altslags Wildt, saasom Raadyr, Ren, Elg, Bøffel, Antiloper og mange andre, som, hvis de ikke paa den Maade bevaredes, for længe siden vilde været udryddede.

De ned sætter sig i golde og for Agerbrug lidet skiftede Regioner beliggende i et mildt Klimat, indhegner store Strækninger med Gjerder af Staaltraad og avler en stor Mængde af disse værdifulde, madnyttige Dyr, som de sælger til meget høie Priser til de store Byers Læffermunde.

Jeg blev forvirret, vendte mig til den store Mand, som stod i min Nærhed, og begyndte at nævne nogle af de Retter, jeg ønskede. Han lo medlidende over min landlige Uvidenhed og henlede min Opmærksomhed paa den Kjendsgjerning, at der i Bordet foran mig fandtes hundredetals Knapper, at disse stod i Forbindelse med elektriske Traade, der førte til Hotellet's Kjøkken, samt om jeg vilde observere Nummeret paa den Ret, jeg ønskede, og trykke paa den Knap, hvilken havde et tilsvarende Nummer, blev min Middagsmad rekvireret paa et lignende Speil i Kjøkkenet; Maaltidet vilde da i største Hast blive serveret. Jeg fulgte pieblikkelig Opfordringen. Efter kort Tids Forløb ringede en elektrisk Klokke i min Nærhed; Spiseseddelen forsvandt af Speilet; en sagte, klirrende Lyd hørtes; Bordet delte sig foran mig; det Stykke, som indeholdt de elektriske

Knapper, beg tilside, og op gjennem Abningen kom min Middagsmad, omjorgsfuldt anrettet paa et Bord, der fuldstændigt passede til Abningen. Det er unødvendigt at tilføie, at jeg i høieste Grad blev forbauset. Jeg begyndte at spise, og øieblikkelig begyndte den Klokke, som tilkjendegav Spisesejdelens Forsvinden, at ringe paanyt. Jeg saa op, og Speilet indeholdt nu Navnet paa hver Stat i Republikken fra Hudsonbugten til Dariennæsset samt Navnene paa alle Verdens Nationer, og hvert Navn var nummereret. Oppasseren, der saa min Forlegenhed, fæstede min Opmærksomhed ved, at Siderne paa det Bord, som bragte op min Middagsspise, havde et andet Råd af elektriske Knapper modsvarende Speilets Nummere; han forklarede, at om jeg vilde udvælge nogen Stat eller noget Land og trykke paa den tilsvarende Knap, saa skulde Dagens Nyheder derfra vise sig i Speilet. Hver Gæst i Spisesejlen havde foran sig et lignende Speil, og mange af dem læste Dagens Nyheder, medens de indtog sit Maaltid. Jeg rørte ved den Knap, som svarede til den nye Stat, Uganda, i Afrika, og øieblikkelig kom tilsynne i Speilet alle mulige Nyheder derfra — Forbrydelser, Ulykkeshændelser, Forretninger, Udbyttet af Gruber, Markedspriser, fremragende Mænds Ord og Handlinger, fortsagt hele Samfundslivet rullede frem for mig som et Panorama. Derefter trykkede jeg paa Knappen for en anden afrikansk Stat, Nyanza, og strax begyndte jeg at læse om nye Jernbaner; om nye Dampskibsflaader paa dens store Indsø; om store Kolonier af hvide Mennecker, som begyndte at slaa sig ned i nye Stater paa Høilandet i Afrikas indre; om Folkets Bøger og Aviser, især en Afhandling vedrørende Chaucers Snille, skreven af en Zuluprofessor, der havde vaakt stor Interesse blandt de lærde Samfund i Transvaal. Jeg rørte ved Knappen for Kina og læste den Nyhed, at denne store og i høi Grad civiliserede Nations republikanske Kongres havde besluttet, at Engelsk, Universalsproget for

den øvrige Del af Jordkloden, herefter skulde benyttes i alle Retter og læres ved alle Skoler i Landet. Saa kom den Underretning, at en mandschurisk Professor havde skrevet et lærd Bærf paa Engelsk, gaaende ud paa at bevise, at Georg Washingtons Geni og moralske Storhed var bleven meget overvurderet som en Følge af hans Landsmænds Partisthed. Professoren erholdt Svar fra en lærd Doktor i Japan, som argumenterede, at alle store Mænds Storhed simpelthen beroede paa heldige Leiligheder, og at for hver berømt Mand, der lyser paa Historiens Blade i Forbindelse med vigtige Begivenheder, har hundredetals døgtigere Mænd levet og dødt ukjendte. Striden rasede paa det heftigste. Kina og Japan havde delt sig i to stridende Partier i Anledning af dette vigtige Spørgsmaal.

Vore stakkels uvidende Forfædre drak for hundrede Aar siden Alkohol i forskjellige Former og i en Mængde, som Legemet ikke kunde konsumere eller assimilere. Følgen blev, at den ødelagde deres Organismer og forkortede deres Liv. En stor Agitation opstod, indtil Tilvirkning og Salg af alkoholiske Drikke blev forbudt næsten over hele Verden. Endelig opdagede Videnskabsmændene, at Begjæret efter Alkohol var grundet paa Legemets naturlige Behov, at Alkohol fandtes i smaa Kvantiteter i næsten alle Fødeartikler, at den rette Maade at gaa tilværks paa var at forøge Alkoholmængden i Føden uden at tilfredsstille Gansen og derved forebygge Slappelse af Livskræfterne.

Det er løierligt at læse om disse Dage, da Folk behøvede Piller, Mixturer og Pulvere. Nu er Lægemidlet i vor Føde, og Lægerne foreskriver endel Artikler, som skal spises eller indgaaes efter Omstændighederne. Ved bare at betragte sit Livskraft Uhr, der angiver enhver Forandring i Legemets magnetiske og elektriske Kræfter, kan man se, hvorledes ens fysiske Styrke aftager eller øges for derefter at modificere sin Diæt; man kan f. Ex. udvælge en Ret, der har stærk Tilhætning af Ninn eller Fern, og som

alligevel er fuldt appetitlig. Af den Grund er en Hundredeaaring blandt de formuende Klasser nu ligesaa almindelig som en Syttiaaring for hundrede Aar tilbage, og mange overskrider langt denne Alder i fuld Besiddelse af sine Evner.

Jeg saa mig omkring i den store Spisehal og betragtede mine Naboer. De bar alle Præget af Rigdom; de var stille, værdige og høflige. Det undgik ikke min Opmærksomhed, at alle Kvinder, unge saavel som gamle, i visse Henseender var meget lig hverandre, som om nogle fælles Aarsager havde modelleret dem i samme Form. Deres Pander var vel formede — brede, kraftige og dybe fra Øret fremover; deres Kjæver var ogsaa stærkt udviklede, brede som en Soldats, medens Profilen var klassisk i sin Regelmæssighed og udmærkedes ved Fæsthed. Det mærkeligste ved dem var deres Zine. De havde paa ingen Maade det bløde, milde, kjærlighedsfulde Blik, som pryder vor Moder og andre bekendte Kvinder. Tvertimod, deres Blik var djærve, gjennemtrængende, ubestødne, og for at bruge det Udtryk — grændsende til Vildhed; de udfordrede, de indbød, de holdt Konversation med din Sjæl.

Mændenes Ansigtsubtryk røbede først og fremst Mistænksomhed, Vantro, Sluhed, en skarp Jagttagelseevne og Hjerteløshed. Jeg saa ikke et godmodigt Ansigt i hele Salen; men kraftfulde fandtes der, det kan du forlade dig paa — med høie Næser, beslutsomme Drag om Munden, fine Pander, alle Tegn paa Sluhed og Energi — en kraftfuld og dygtig Race; men det var ogsaa alt. Jeg saa ikke en eneste, min kjære Broder, om hvem jeg kunde sige: „Den Mand vilde opofre sig for en anden; han elsker sine Medmenesker.“

Jeg kunde ikke andet end tænke, hvor altomfattende og uimodstaaelig Tidsalderens Indflydelse havde været, saa som den kunde støbe alle disse Mænd og Kvinder i samme sjælløse Form. Jeg følte Medlidenhed med dem; Medli-

denhed med Menneffeslægten, der saa ubønhørlig er fangen i disse vidt forgrenede Tendentfers Net. Jeg spurgte mig selv: Hvor vil alt dette ende? Hvad kan vi vente os af en Slægt uden Hjerte og uden Vre? Hvad skal vi være forberedt paa, naar den høieste Civilisations Kræfter alene har Tigerens og Ulvens Instinkter? Kan Menneffets Hjerne florere, leve og virke til Slægtens Vel, naar Hjerter er dødt?

Jeg stod op og forlod Spisefalen.

Jeg havde mærket, at Luften i Hotellet var behageligere, renere og kjøligere end ude i Gaderne. Jeg bad en af Opvarterne forklare Grunden dertil. Han førte mig ud til et Sted, hvor vi kunde overskue hele Bugningen, og viste mig et malet Kør af Scildug stigende høit ovenover Hotellets Tag. Følgende dette med Dinene saalangt Synet strak til, pegte han paa en Ballon ankret med Klabler og saa høit oppe, at den viste sig kun som et lidet sort Punkt mod den blaa Himmel. Han fortalte mig, at det store Kør var dobbelt; at gjennem den ene Afdeling sleg Hotellets varme, forbrugte Lust op, og at det derved frembragte kraftige Drag satte i Bevægelse et Maskineri, som pumpede ned den rene, behagelige Lust fra de høiere Regioner flere Mil over Jorden; naar Strømmen engang var kommen i Bevægelse, holdt Trykket af den koldere Atmosfære det hele gaaende, og Luften blev da gjennem Røbr fordeelt over hele Hotellet. Ligeledes berettede han mig, at Stadens Hospitaller forsynedes paa lignende Maade, og Følgen heraf var, sagde min Meddeleer, at Dødeligheden formindstedes til det halve; thi den Lust, som paa den Maade tilførtes, var aldeles fri for Bakterier og fuld af helsebringende Egenstaber. Et Kompani var organiseret for at forsyne de riges Huse med den kolde, rene Lust for en vis Sum pr. tusen Fod, paa samme Betingelse som Gas i sundne Tider skaffedes tilveie.

Jeg kunde ikke andet end tænke, det i høieste Grad var nødvendigt, at en eller anden Person aabnede Forbindelse

med selve den barmhjertige Guds høie Regioner for at nedbringe Broderkjærlighedens velgjørende Vand til vor haardt hjemløgte Jord, saa at den maatte spredes gjennem alle af Korruption besudlede Hospitaller til Lægedom for Folkets Hjerte og Sjæl.

Denne Opvarter, der lod til at være en Slags høiere Tjenesteperson, var meget høflig og forekommende, og da han saa, jeg var en fremmed, vedblev han at fortælle mig, at hele Staden opvarmedes med hedt Vand, hentet fra en uhyre Dybde i Jorden, og fordeltes mod en vis Afgift gjennem Riber til alle Huse i Byen, paa samme Maade som Drillevand tilveiebragtes for et Aarhundrede siden. Denne Opvarmningsmethode er saa almindelig og saa billig, at den aldeles har fordrevet Bed, Kul, naturlig Gas osv.

Og saa berettede Tjeneren noget, som i høieste Grad rystede mine Nerver. Du ved, at ifølge vor gamle Opfatning er det uret, at et Menneske tager Livet af sig selv, hvorved det fremstynder det Dieblif, da det træder ind for den evige Staber, før Tiden. Vi er af den samme Mening som Hamlet, „at Gud i sin Lov har forbudt Selvmord.“ Vil du tro det, min kjære Broder, at man i denne Stad ligefrem hjælper Folk til at tage sig afdage? En Klasse Filosofer er fremstaaet i de sidste femti Aar, hvilke argumenterer, at da Mennesket ikke raadspurgtes om sit Komme til Verden, har det fuldkommen Ret til at forlade den, naar somhelst den blir ubehagelig. Disse besynderlige Argumenter understøttes af Økonomerne, som altid har dannet en mægtig Klasse i dette Egennyttens Land. De paastod, at da Menneskene ikke kunne forhindres fra at tage Livet af sig selv, naar de engang har besluttet at gjøre det, kunne de ligesaa godt afryste de jordiske Lænker paa den Maade, der forarsager mindst Bryderi for de efterlevende. Som det var forhen, forgiftedes Floder og Drillevandet af Selvmordernes Lig og skaffede Byen store Udgifter og Besvær i at gjenfinde og identificere dem. Saa kom Men-

neskevennerne med sine Argumenter. De sagde, at mange Personer, der har besluttet at tage Livet af sig selv, ikke kjendte den bedste Maade at gaa tilværks paa, idet de sønderflængede sig med Kvive og Revolverstus, og de ræsonerede som saa, at naar en Person havde besluttet at dræbe sig selv, saa var det i Menneſkehedens Interesſe at hjælpe denne herfra paa en saa behagelig Maade som mulig. Disse Anstuelſer blev endelig de dominerende. Nu har de paa alle offentlige Steder og i alle Parter opført vakre Huſe, smukt møblerede og forsynede med Værelſer og Senge. Hvis en Person beslutter at dø, gaar han did. Først blir vedkommende fotograferet; derefter nedskrives hans Navn, hvis han finder for godt at opgive det, ligesaa Bopæl, og han giver sine Inſtruktioner om, hvad der ſkal gøres med hans Lig. Der findes Bord, hvor Afſkedsbrev kan ſkrives til Slægtninge og Venner. En Læge forklarer de forſkjellige Giftſtoffes Natur og Virkninger, og han udvælger det, han foretrækker. Man venter, at han medbringer de Klæder, i hvilke han ønskes brændt. Han ſvælger en liden Pille, lægger ſig ned paa en Seng, eller, om han foretrækker det, i Ligkiſten; en behagelig Muſik ſpilles for ham; han gaar til Hvile og vaagner op paa den anden Side af den store Brændſelinie. Hver Dag omkommer hundredetals Personer, Mænd og Kvinder paa den Maade. Myndighederne forſikrer, at dette er en meget forbedret Methode i Sammenligning med den ſjorrige; men iſølge mine Anstuelſer er det hele en græſelig Sammenblanding af Ugudelighed og en beſpottelig Filantropi. Det ſande Forhold er, at Menneſkene i denne store, overbefolkede Stad er en Overflødighed, og jeg tror, at mange Mænd og Kvinder ender ſine Dage under Følelſen af ſin egen Ubetydelighed; — med andre Ord, paa Grund af den trættende Følelſe, at naar de intet er, blir de intet.

Jeg maa afſlutte dette Brev; men førend jeg gaar tilſengs, ſkal jeg aflægge et Beſøg i de ſtore Gjæſteſtuer i

Hotellet. Du antager, jeg vil spadserere der. Paa ingen Maade, kjære Broder. Jeg skal sætte mig ned i en Stol; der er et elektrisk Magasin i Sædet. Jeg rører ved en Fjær, og afsted bærer det. Jeg styrer den med mine Fødder hen til en af de store Heiseindretninger; stiger ned til den Etage, hvor de store Sale findes; rører atter ved Fjæren, og inden nogle Minutter bevæger jeg mig omkring i den svære Salon styrende min Stol for at undgaa Sammenstød med nogen af de hundredetals andre, der glider omkring, okuperede af statelige Mænd og de vakre, skarpsiede, usympathetiske Kvinder, jeg har beskrevet. Slægten har været i Magt og fint Udseende; men jeg frygter, den har tabt sin Elskværdighed.

Farvel! Hilsener til alle fra din hengivne Broder
Gabriel Welstein.

II.

Mit 2Eventyr.

Min kjære Broder Heinrich!

Lidet anede jeg igaar, da jeg skrev til dig, at mine Omstændigheder i fire og tyve Timer saa fuldstændig skulle forandres. Da var jeg en Gæst i det paladslignende Hotel Darwin nydende af dets Luxus og Glans. Nu er jeg gjemt i et fremmed Hus og skjælver for min Frihed; men jeg skal berette dig det hele.

Da jeg igaarmorges havde afleveret Prøver paa vor Uld og været hos Mineralundersøgeren for at vise ham nogle Exemplarer af vore mineralske Opdagelser, men uden at træffe ham hjemme, vendte jeg atter tilbage til Hotellet. Efter at have erhholdt endel Oplysninger hos en af Betjentene i „Underrettelsesbureauet“ besteg jeg der Hvidebanen til den store Centralpark.

Jeg skal ikke heste mig ved en længere Beskrivelse af dette mærkværdige Steds mange Severdigheder; jeg skal bare i Korthed nævne, hvorledes de vilde Dyr streifede omkring mellem Træerne, tilsyneladende sat i en farlig Frihed, men i Virkeligheden indelukkede med for Diet næsten usynlige Staaltrådgjerder; at de store Jndføer vrinlede af Verdens mangehaande Vandsugle, hvorledes Luften var fyldt af de vingede Skarer, Fugle, som udmærkede sig ved sin prægtige Fjærbedækning og melodiske Sang; hvorledes de fælgamle Træer stode der, vældige og kunstnerisk grupperede; hvorledes vakre Smaaabørn legte paa Grønsværet ledsagede af Amme og mandlige Tjenere — den hele Scene dannede et Helligdagsbillede. Overalt mellem Træerne saa

jeg hvide, glimrende Statuer af de mange Hundreder store Mænd og Kvinder, der har prydet dette Lands Historie i de sidste to Aarhundreder — Digtere, Malere, Komponister, Krigere, Filantroper og Statsmænd.

Da mine Dine en Tid havde fraadset paa dette indtagende Billede af landlig Skjønhed, forlod jeg Parken. Strax efter at have passeret gjennem den ydre Port, hvor Bagter patruljerer for at udelukke den fattige og lurvede Del af Befolkningen, men som paa samme Tid høflig indlader i Parken lange Rækker af statelige Ekvipager, fæstedes min Opmærksomhed ved Udraabet: „Se op der!“ Jeg vendte mig om og iagttog et Syn, der bragte Blodet til at stanse i mine Aarer. En graahaaret, puffelrigget Tigger, klædt i Filler, krydsede Gaden foran et Par vakre Heste forspændt en aaben, prægtig Ekvipage. Den tykke, ubehagelige Kuff, som var klædt i et glimrende Livre, havde udtalt Advarselstraadet; men gjorde samtidig ikke det ringeste Forsøg paa at stanse sine kraftige Hestes Trav. I et Dieblisk var Tiggeren væltet omkuld og kommen under Hestene. Kuffen skrattede! Jeg stod kun nogle Fod derfra paa Fortauget. Hurtig som Lynet greb jeg fat i Hestens Bidsel og trykkede dem tilbage med hele min Styrke. I det Dieblisk kravlede Tiggeren, som havde ligget nedtrampet under Hestesjodderne, sig til Vognens Fremhjul, og Kuffen, forbitret over at noget saa usselt skulde stanse hans statelige Ekvipage i dens Løb, tildelte Stakken et haardt Slag med Svøben, da denne reiste sig paa Sjodderne igjen. Jeg mærkede, hvorledes Piffen snøede sig omkring Mandens Hals; slap Hestene, som nu havde stanset, sprang frem, greb fat i Svøben, da denne faldt til et andet Slag, rykkede den ud af Usslingens Hænder og af alle Livsens Kræfter brugte jeg den paa ham. Hvert Slag, som faldt, rev Kjød og Blod med sig. To lange, røde Striber viste sig diebliskelig paa Skuffens Ansigt. Han slap Tømmerne og skreg høit af Smerte holdende sine Hænder op for at beskytte Ansigtet.

Uhyggeligvis havde en Følgebev samlet sig, og nogle daarlig klædte Personer faaet Tag i Hestene, ellers vilde de sandsynligvis have lobet deres Vel. Da jeg løstede min Haand for at tildele Udyret endnu et Slag, naaede et kvindeligt Skrig mine Øren, og jeg blev da var, at tvende Kvinder sad i den aabne Skovpaa. Min Høflighedsfølelse overvandt i et Dieblis min Forbitrelse; jeg tog et Skridt tilbage, løstede paa Hatten og begyndte at bede om Undskyldning samt forklare Grunden til min Opførsel. De ukjendte Damer var to unge Piger af usædvanlig Skønhed, men forøvrigt meget ulige i Udseende. Den, der sad nærmest mig, og som havde udstødt Skriget, var omkring tyve Aar gammel, saa vidt jeg kunde skimte, havde stærkt udprægede Ansigtstræk, Ørenrøse, mørke Øine og sort Haar. Hver Del af Ansigtet var formfuldendt; men der var et djærvt, hverdagsligt Blik i de straalende Øine. Hendes Ledjagerinde fængslede med et hele min Opmærksomhed. Jeg syntes aldrig at have seet et vakrere og mere indtagende Ansigt. Hun var to eller tre Aar yngre end hendes Ledjagerinde; havde et stærkere Udseende; hendes rige, guldgule Haar faldt i svære Lokker, omslynngende hendes Person som et skinnende Klædebånd, lige ned til Midjen. Hun havde store, blaa, vidt adskilte Øine, og i dem saavel som i hele Ansigtsskulpturen laa der et Præg af Hæder, Værdighed og Intelligents i en Grad, man sjelden blir Vidne til hos Kvinder. Hun syntes ikke at være det ringeste skræmt. Da jeg berettede, hvorledes Ruffen piskede den gamle Tigger, klænnede hendes Ansigt, og hun ytrede med en mild, rolig Stemme, der gjorde et stærkt Indtryk paa mig: „Vi er Dem megen Tak skyldig, min Herre; hvad I gjorde, var fuldkommen ret.“

Jeg var især med at svare, da jeg følte, nogen trak mig voldsomt i Frakken, og da jeg vendte mig om, blev jeg meget forbauset over, at Tiggeren med hele sin Styrke trak mig bort fra Rjøretøiet. Ikke mindre bestyrtet blev

jeg over hans forandrede Udseende. De. viste sig ikke det ringeste Spor af hans Skrøbelighed; en grøn Lap, som jeg havde iagttaget over hans høire Nie var falden af, og hans sorte Nie havde et bejælende og kraftigt Udtryk, der stod i en skjærende Kontrast med Udingens graa Haar, hans krogede Ryg og Filler.

„Kom!“ ytrede han med en hæs Hviſten. „Kom ſtrag, ellers blir vi arreſterede og kaſtet i Fængſel.“

„Hvorfor?“ ſpurgte jeg.

„Det ſkal vi tale om ſenere. Se bare!“

Jeg ſaa mig omkring og mærkede, at en ſtor Folkehob havde ſamlet ſig lige ſom ved et Trylleslag; thi denne By med ti Millioner Indbyggere er ſaa overfyldt af Menneſker, at den ubetydeligſte Hændelſe paa nogle Minutter tilkalder en vældig Skare. Jeg lagde Mærke til en uniformeret Politibetjent borte i Folkehoben. Kuſten ſaa ham ogſaa, hvorved han gjenvandt ſit Mod og raabte: „Arreſter ham! Arreſter ham!“ Politibetjenten ſattede mig i Kraven. Jeg obſerverede ſamtidig, at Tiggeren hviſtede ham noget i Øret; øieblikkelig ſlap Lovens og Ordenens Haandhæver ſit Tag. I næſte Dieblik ſkreg Tiggeren af alle Livſens Kræfter: „Tilbage! Tilbage! Tag jer iagt! Dynamit!“ Hoben veg tilſide i ſtørſte Forvirring. Jeg følte, at han flæbte mig undaſ gjentagende ſit Udvarſelsraab for hvert Skridt, efterſom vi veg bort, indtil hele Skaren flygtede i alle Retninger i den vildeſte Uorden, og jeg beſandt mig endelig i en liden Sidegade. „Kom, kom!“ raabte min Ledſager, „der er ingen Tid at ſpilde. Skynd dig, ſkynd dig!“ Vi ſtyrtede aſted; thi Tiggerens Opførfjel indgjød hos mig en Frygt, ſom jeg ikke kunde forklare. Vi fortſatte ſaaledes, indtil vi havde paſſeret flere Baggader, hvor Tiggeren ſyntes at være vel kjendt og kom endelig ud paa en ſtor Wade. Paa et Hjørne gif vi med Elevatoren op til en af de Luſtbaner, ſom jeg allerede har beſkrevet. Efter at have kjørt to a tre Mil ſkiſtede vi Tog

og fra dette bar det over i et andet læggende vor Vej frem og tilbage ovenover den store By. Tilslidst, da Tiggeren syntes, vi havde kjørt langt nok for at lede vore Forfølgere paa Wildspor, steg vi ned paa en myldrende Forretningsgade og stansede ved et Hjørne. Min Vedsjager syntes at se efter en Drosche, men lod et Dusin passere forbi nøiagtig betragtende deres Kuste. Endelig gav han Tegn til en, og vi indtog vore Sæder. Han tilhvijsede ham nogle Oplysninger, hvorefter det bar affed i strygende Fart.

„Kast den der ud gennem Vinduet!“ sagde han.

Jeg fulgte den Retning, i hvilken han stirrede, og saa, at jeg endda havde i Haanden den guldknappede Svøbe, som jeg rykkede fra Kuffen. I min oprørte Sindstilstand havde jeg aldeles glemt, at den var i min Besiddelse.

„Jeg vil sende den tilbage til Eieren“, svarede jeg.

„Nei, nei, kast den! Svøben er nok til at domfælde Dem for Stratenrøveri.“

Det kvak i mig, og jeg udbrød:

„Konjens! Stratenrøveri at pisse en Ridding?“

„Ja. De stansede en Aristokrats Kjøretøj; rykkede Svøben ud af Kuffens Haand og tog den med. Er ikke det Røveri, hvad skal det saa være? Kast den bort.“

Hans Optraaden var bydende. Jeg slap Svøben ud gennem Vinduet og hængte i mørke Tanker. Af og til kastede jeg et sjaaalent Blik paa min besynderlige Vedsjager, der, tiltrods for sin Tiggerdragt og Alderdommens graa Haar, havde en saa befalende Mine og optraadte med sliq en Sikkerhed og Bestemthed.

Efter halvanden Times Kjøretur stansede vi paa et Gadehjørne udenfor et simpelt, men efter Udseende at domme respektabelt Hus. Det syntes at ligge i den ældre Del af Byen. Min Vedsjager betalte Kuffen og tog Afsted med ham, aabnede Døren, og vi traadte ind.

Jeg behøver vel neppe at sige, jeg begyndte at tro, denne Mand var noget mere end en Tigger. Men hvorfor denne Forklædning? Og hvem var han?

III.

Tiggerens Hjem.

Det Hus, i hvilket vi traadte ind, var møbleret med en vis Elegance, hvormed dets Ydre ikke gav nogen Anelse. Vi gik op ad en Trappe og traadte ind i et vakker Bærelse, rundt omkring behængt med Malerier og prydet med Boghylder. Tiggeren forlod mig.

Jeg sad en Stund, betragtede mine Omgivelser, og tænkte paa de besynderlige Hændelser, som havde ført mig hid, men endnu mere paa min hemmelighedsfulde Ledsagers Fremfærd. Jeg var nu sikker paa, at hans Filler kun var Forklædning; thi han traadte ind i Huset med en Mine af en Herre og Mester: hans Sprog var velvalgt, Udtalen korrekt, og den prydedes af disse fine Tonesald og Intoneringer, der udmærker en dannet Person. Med disse Tanker sad jeg, da Døren gik op, og en vakker, ung Mand, klædt efter alle Modens Fordringer, traadte ind i Bærelset. Jeg stod op og begyndte at bede om Undskyldning for min Indtrængen og forklarede, at jeg var bleven bidsført af en Tigger, hvem jeg havde gjort en liden Tjeneste ude paa Gaden. Den unge Herre lyttede med et smilende Ansigt, og rækkende mig sin Haand sagde han:

„Jeg er Tiggeren, og jeg vil nu gjøre, hvad kun Spændingen og Hastværket hindrede mig fra — jeg takker Dem, fordi De frelste mit Liv. Hvis De ikke var kommen mig tilhjælp, vilde jeg sandsynligvis været ihjeltraadt af Hestene eller idetmindste ilde tilredt af den brutale Ruff.“

Udtrykket i mit Ansigt tilkjendegav uden Tvivl den allerhøieste Grad af Forbauselse; thi han vedblev:

„Jeg ser, at De er overrasket; men der er saa mange rare Ting i denne store By. Jeg var forklædt i et Die-med, hvilket jeg ikke kan forklare Dem. For jeg udbede mig den Herres Navn, til hvem jeg er i saa stor Taknemmeligheds-gjæld? Har De imidlertid nogen somhelst Grund til at fortie det, beder jeg Dem betragte Spørgsmaalet som ikke fremsat.

„Nei,“ svarede jeg leende, „jeg har ingen Hemmeligheder. Mit Navn er Gabriel Welsstein; jeg bor i den nye By Stanley beliggende i den afrikanske Konfederation mellem hin Verdensdels Bjerge. Jeg tilhører en Koloni af Schweigere fra Kanton Uri, hvilke under min Bedstefaders Ledelse bojatte sig der for sytti Aar tilbage. Jeg kom hertil Staden igaar for at undersøge, om jeg ikke kunde sælge min Uld direkte til Fabrikkerne og derved undgaa de skammelige Udpresninger af den store Uld „Ring“, der ikke alene har vort Land men hele Verden i sin Magt; men jeg finder, at Fabrikkerne er bundne paa Hænder og Fødder samt bange for denne mægtige Kombination. De vover ikke at handle med mig, og saaledes er jeg nødt til at afhænde mine Varer til den gamle Pris. Dette er en skammelig Tilstand i et Land, der selv kalder sig frit.“

„Undskyld et Dieblif“, sagde den unge Mand og forlod Bærelset. Da han kom tilbage vedblev jeg:

„Men nu, da jeg har fortalt Dem, hvem jeg er, haaber jeg, De venligst beretter mig noget angaaende Dem selv.“

„Naturligvis“, svarede han, „med største Fornøielse. Jeg er født i denne By; mit Navn er Maximilian Petion; jeg er Sagfører af Profession og bor i dette Hus sammen med min Moder, for hvem jeg snart skal have den Fornøielse at præsentere Dem.“

„Tak“, svarede jeg, fremdeles iagttagende min nye Bekjendts Ansigt. Gudfarven var mørk, Dine og Haar næsten sorte. Hans Blik var meget skarpt og gjennemtrængende; Panden høi, bred og fremstaaende; Næsen kraftig formet,

og der laa et Drag om Munden af Fæsthed, ikke uden en vis Blanding af Godhed. Med saa Ord: det var et Ansigt, som indgav Afgtelse og Tillid. Men jeg besluttede ikke at lide for meget paa ydre Tegn. Jeg kunde ikke glemme denne Forandring, jeg havde været Vidne til, fra en fillet, gammel Tigger til den velklædte, unge Herre. Jeg var bekendt med, at Forbryderklassen ofte pleier at anvende saadanne Forklædninger. Af den Grund ansaa jeg det bedst at fremsætte nogle Spørgsmaal, der kunde sprede Lys over Sagen.

„Dør jeg spørge“, ytrede jeg, „hvilke Grunde De havde til saa skyndsomt og hemmelighedsfuldt at føre mig bort fra Indgangen til Parken?“

„De svarede i en stor Fare“, svarede han, „og De ydede mig en meget vigtig Tjeneste. Jeg kunde ikke forlade Dem der for at blive arresteret og straffet med en lang Indespærring i Fængslet, fordi De handlede efter Hjertets Indskydelse, reddede mit Liv og piskede den Ussling, der vilde have overkjørt mig.“

„Men hvorfor vilde man have straffet mig med en lang Tids Indespærring i Fængslet? I mit eget Land havde en saadan Handling vundet alles Bifald. Hvorfor bad De mig ikke fæste væk denne Svøbe øieblikkelig, saa det ikke vilde faaet Udseende af Tyveri, og stanjet for at vidne til min Fordel, om jeg var bleven arresteret?“

„De ved altsaa ikke, hvis Rusk De piskede?“

„Nei“, svarede jeg, „hvorledes skulde jeg kjende ham? Jeg kom jo hid til Byen igaar.“

„Eksipagen tilhørte Fyrst Cabano, den rigeste og mest hævnjerrige Mand i hele Staden. Derksom De var falden i Politiets Hænder, vilde De sandsynligvis have faaet mange Mars Fængsel.“

„Mange Mars!“ udbrød jeg, „Dømt til Fængselstraf for at have pisket en uforfæmmed Rusk! Umuligt. Ingen Jury vilde dømme mig for en saadan Forbrydelse.“

„Jury!“ sagde han med et bittert Smil; „man kan tydelig skjønne, De er en fremmed og kommer fra en nybeboet Del af Verden og ikke kender noget til vor moderne Civilisation. Juryen vilde gøre hvadsemhelst, Prins Cabano forlangte af den. Vore Retter, Dommere og Juror er blot Værktøi i de riges Hænder. Retfærdighedens Gudinde har taget Vaandet fra det ene Die og bruger nu sine Vægt-skaaler til at veie de Stikpenge, hun modtager. En almindelig Borger har ikke større Haab om en retfærdig Behandling ved vore Domstole, med en Millionær til Modpart, end et uhygget Barn har til at leve i en Ulvekule.“

„Men“, svarede jeg ganske heftigt, „jeg skulde gennem Advokaterne appellere til Almenheden for at erholde Retfærdighed.“

„Advokaterne“, sagde han med en dystre Mine, og hans Ansigt blev mørkere, efterhvert som han talte, „Advokaterne er kun Pengemagtens leiede Talerør, Djævelens Haandlangere i den moderne Civilisation. Deres Gudskyldelse staar altid til den høislydendes Tjeneste. Deres Pligt er at undertrykke, forvrænge Sandheden, og det gjør de virkelig grundigt. De betales for at vildelede Folket under Masken at forsvare det. Hermed begyndte de for hundrede Aar siden; har vedblevet dermed, ja blir endog værre og værre. Nu er det gaaet saa vidt, at Folket bare stratter ad Advokaternes Meninger, samt tvivler endog paa deres Rapporter om Tilbragelser.“

„Kan det være muligt?“ spurgte jeg.

„Jeg skal vise Dem det“, svarede han, idet han gik hen til Væggen, talte sagte gennem en Telefon, hvorefter der sandtes mange fæstede her og der. Han sagde:

„Giv mig npiagtig Underretning om Pistningen af Prins Cabanos Ruff i Eftermiddag ved Central Parks søndre Port.“

Næsten øieblikkelig ringede en Kløkke, og paa den modsatte Væg viste sig, paa hvad jeg havde antaget at være et Speil, disse Ord:

Fra Evening Guardian:

En skræffelig Forbrydelse!

Stratenrøveri! — Tusen Dollars Belønning.

I Eftermiddag ved Tretiden hændte ved Central Parks søndre Port en Begivenhed, som paa en flaaende Maade viser de lavere Klassers oprørske og ondskabsfulde Sindelag samt paaviser, hvad vi gjentagende Gange har udtalt: Nødvendigheden af strengere Love og en kraftigere Regjering.

Da en vor agtede Medborger Prins Cabano tilhørende Eskvipe, hvori befandt sig tvende Damer, Medlemmer af hans Familie, i al Stilhed kjørte ind i Parken, greb pludselig en høi, stærk Bagabond, pienesynlig en Udlænding med langt gult Haar rækkende lige ned til Skuldrene, den værdisfulde, guldsbeslagne Svøbe ud af Kunstens Hænder og pistede denne, der forsøgte at hindre Røveriet, i Ansigtet tilspøende ham svære Saar. Hestene blev meget skræmt, og en forfærdelig Ulykkeshændelse vilde sandsynligvis have indtruffet, hvis ikke to agtede Mænd, John Henderson i No. 5222 Delaware Street, og William Brooks boende i 7322 Bismarck Street, havde fattet dem i Widset. Politibetjenten No. B 17,820 fattede Skurken; men denne slog omkuldt Lovens og Ordenens Vogter og undkom fulgt af en gammel, lurvet Mand, der syntes at have været hans medskyldige. Det antages, at Tyvenes Hensigt var at bestjæle de i Eskvipagen værende kvindelige Personer; thi den lange nærmede sig Damerne; men netop da saa hans Kammerat Politibetjenten komme, advarede ham, og de flygtede sammen. Høyt Cabano er selvfølgelig meget forbitret over denne skjændige Daad, og han har udlovet en Belønning af tusen Dollars for Paagribelsen af hver af Forbryderne. Opdagelsespolitiet har eftersporet dem i en betydelig Distance; men efter at have forladt Hvidbanen er ethvert Spor af Uggjerningsmændene tabt paa en pludselig og mystisk Maade. Svøben blev kort efter funden paa Bomba Street og gjentjendt. Ingen af Forbryderne kjendes af Politiet. Den længste var ganske ung, temmelig velklædt, og saa ikke ilde ud, medens hans Ledjager havde en Tiggers Udseende samt lod til at være henved Syttiaarsalderen. Politichefen vil betale en liberal Belønning for enhver Underretning, der kan lede til Røvernes Paagribelse.

„Se der!“ sagde min Ledjager, „hvad tror De om dette?

Jeg behøver neppe at sige, at jeg blev høilig bestyrtet over denne behændige Blanding af Vogn og Sandhed. For første Gang indsaa jeg det farlige ved min Situation. Jeg var en fremmed i den store By uden Venner og Bekjendte eftersporet som en farlig Forbryder! Medens alle disse Tanker snusede gjennem mit Hoved, erindrede jeg alligevel med Tilfredshed det smukke Ansigt, det søde Smil og de straalende Blikke af Taknemmelighed og Bisald, som jeg fik af hende, fordi jeg pistede den brutale Rusk. Men om min nye Bekjendt havde Ret; om man hverken kunde appellere til Domstole, Jurner, Advokater eller den offentlige Mening for at vederfares Retsfærdighed og Beskuttelse, da kunde jeg sandelig blevet sendt til Strasanstalten som en Forbryder for Udvælsen af den mest retfærdige Handling. Hvis det var sandt (jeg havde virkelig hørt noget lignende i mit fjerne afrikanske Hjem) at Penge regjerede alt i dette store Land, saa kunde den ophidsede Prins Cabano vistnok kusse mig, om han sandt for godt. Endskjønt fordybet i saadanne Tanker observerede jeg, at en elektrisk Klokke ringede paa Børsens ene Væg, og en liden Kasse aabnede sig, ud af hvilken den unge Mand fremtog et meget tyndt, tætstrevet Arf Papir. Jeg saa, det var et Telegram. Han læste det noie, og jeg mærkede, at han nu og da kastede et stjaalent Blik hen paa mig, ligesom om han sammenlignede hvert eneste af mine Træk med noget, som var skrevet paa Papiret. Da han var færdig, kom han hen til mig med et glædestraalende Ansigt, rakte mig Haanden og sagde:

„Jeg har allerede hilset paa Dem som min Belgjører og Redningsmand, tillad mig nu at kalde Dem min Ven!“

„Hvorfor siger De dette?“ spurgte jeg.

„Jo“, svarede han, „jeg ved nu, at alt, De har berettet om Dem selv, er bogstavelig sandt, samt at Deres personlige Karakter er saadan, at De fortjener alle Menneskers Agtelse og Venstreb. De lader til at blive forbanjet. Jeg skal forklare mig noget nærmere. Nys berettede De mig

Deres Navn og Hjemsted. Jeg tilhører en Forening, der har Afdelinger over hele Verden. Da jeg gik ud af dette Værelse, forespurgte jeg mig i Deres nærmeste By om en saadan Person, som De opgav at være, boede der. Jeg skal ikke saare Deres Værlighedsfølelse ved at læse det Svar, som er indløbet. De vil tilgive denne Mistro og det med Rette, naar det gjælder fremmede, ja endnu mere da det angaar Bekjendtskab. Jeg kunde jo ikke være sikker paa, hvorvidt De ei stod i Tjeneste hos vort Selskabs Fiender og søgte at vinde min Fortrolighed ved at gjøre mig en Tjeneste; thi de Kneb, Detektiverne finder paa, er utallige. Nu har jeg fuld Fortrolighed til Dem, og jeg staar til Deres Tjeneste i alt."

Jeg trykkede med Varme hans Haand og takkede paa det hjerteligste. Det var en Umulighed længere at tvivle paa det frimodige og venlige Ansigt.

"Men", spurgte jeg, "svæver vi ikke i en stor Fare? Er det ikke muligt, at den Kust, som førte os hertil, for Belønningens Skyld underretter Politiet om vort Opholdssted?"

"Nei", svarede han, "derfor behøver De ikke at frygte. Lagde De ikke Mærke til, at jeg lod et Dusin andre Droscher passere forbi, inden jeg raabte paa den Kust, som bragte os hid? Denne Mand har et Tegn, hvilket tilkjendegav, at han tilhørte vort Broderskab. Han ved, at dersom han forraader os, vil han inden fire og tyve Timer være et Lig; at der ikke findes nogen Magt paa Jorden, som kan redde ham. Om han flygtede til Verdens yderste Grændser, rammede Straffen ham alligevel med en Skjæbnes mundgaaelige Sikkerhed. Vær derfor ikke bange! Vi er saa sikre her, som om en Armee paa hundrede tusen Mand omgav Huset."

"Er dette ogsaa Møglen til den Gaade, at Politibetjenten saa hurtig slap Taget i min Frakkekrave?" spurgte jeg.

"Ja", svarede han roligt.

„Nu vel“, htrede jeg, „hvem er egentlig denne Fyrst Cabano? Og hvorfor bærer han Titelen Prins? Jeg troede, at eders Republik skuede alt Titelvæsen.“

„Det gjør den ogsaa“, svarede han. „Loven anerkjender ikke adelige Titler; men vi har dog en Mængde alligevel, idet de anvendes i Selskabslivet som en Høflighed. Prinsens f. Ex., naar han undertegner et Dokument, hedder ret og slet Jacob Isaacs. Men da hans Fader blev meget rig og ærgjerrig, kjøbte han et Fyrstendomme i Italien for en stor Sum, og den italienske Regjering, der befandt sig i stor Pengesforlegenhed, lod Titelen følge med Eiendommen. Hans Søn, den nuværende Isaacs, arvede selvfølgelig Faderens Titel og Eiendomme.“

„Isaacs“, sagde jeg, „er jo et jødiskt Navn.“

„Ja“, svarede han, „Verdens Aristokrati er nu næsten udelukkende af hebraisk Herkomst.“

„Virkelig? — Men hvorledes har det gaaet til?“ spurgte jeg.

„Jo“, svarede han, „det var den gamle Regel, at den stærkere seirer over den svagere. De kristne overfaldt Jøderne, der oprindelig var et Folk af Agerdyrkere og Hyrder, og lod dem i Aarhundreder gjenngaa de sværeste Prøver og Forsølgelser, som Menneskeslægts Historie ved at berette om. Kun de, der havde stærke Legemskræfter, de slægtste, de argeste, de mest udholdende; de, som var istand til at ernære sig, hvor en Hund vilde dø, overlevede denne Provens Tid. Gæbet falder ikke langt fra Stammen. Nu betaler den kristne Verden med Taarer og Blod de Lidelser, som de bigotte, uvidende Fædre foraarjagede en ædel Slægt. Da Frihedens og Retsfærdighedens Time slog, blev Jøden Mester over sine Undertrykkere, der hadede og frygtede ham.“

„Jøderne er de største Pengesamlere i Verden. De steg fra Handlende med brugte Klæder og Skrappekarle til Kjøbmænd, Bankører og Prinsers. De blev saa ubarm-

hjertige mod de kristne, som disse havde været mod dem. De sagde med Shylock: „Den Nederdrægtighed I har lært mig, vil jeg udføre, og det skal gaa haardt til, om ikke Dærlingen overgaar Mesteren.“ Lyffens Hjul er kommet i fuld Gang, og de gamle Skræppefarles Efterkommere bor nu i de Paladser, udenfor hvis Vagbøre deres Fædre engang stod og tiggede gamle, aflagte Klæder, medens de forrige Slotsherrers Etlinger i mange Tilfælde er sunkne ned i de lavere Klassers Elendighed. Vi lever i en sorgelig Verden, og at betragte den er nok til at gjøre en Mand til Filosof; men han vil neppe blive enig med sig selv, enten han skal tilhøre den leende eller grædende Skole — til Demokritos eller Herakleitos.“

„Tør jeg spørge“, faldt jeg ind, „af hvilken Natur er Deres Selvfab?“

„For nærværende“, sagde han, „kan jeg ikke give nærmere Oplysning, end at det er en hemmelig politisk Forening, der har milliontals Medlemmer, og som udstrækker sig over hele Verden. Dens Formaal er Menneskeslægten's sande Vel. En Dag haaber jeg, De vil lære den nærmere at kjende. „Kom“, tilføjede han, „lad mig vise Dem mit Hus og præsentere Dem for min Moder.“

Han berørte en hemmelig Fjær i Bæggen, en Løndør aabnedes, og vi traadte ind i et lidet Kammer. Jeg troede at være indkommen i et Theaters Toiletværelse. Rundt om Bæggene hang en Mængde Kostumer, mandlige saavel som kvindelige, af ulige Størrelse og passende til alle Livsstillinger. Paa Bordet stod en Samling af Glasfer, hvilke han fortalte mig indeholdt Haarfarver af forskjellige Kolører. Der fandtes ligeledes et Assortement af Paryker, Stjæg og Mustacher i alle Farver. Blandt Parykerne troede jeg at gjenkjende den foregivne Tiggers grove, hvide Haar. Jeg pegte paa den.

„Ja“, svarede han leende, „jeg kan paa en Tid ikke bruge den der.“

Paa et andet Bord var der en skrækindjagende Samling af Dølle, Pistoler og Geværer samt nogle rare Tingester af Jern og Kobber, som han fortalte mig var Dynamitpatroner og andre forfærdelige exploderende Sager.

Jeg forstod, at min nye Bekjendt var en Konspirator. Men af hvilket Slags? Jeg kunde imidlertid ikke tænke noget ondt om ham. Hans Ansigt bar Præget af Godmodighed og Mandighed, der gjorde en saadan Tanke umulig, naagtet de fremstaaende Kjæver og de energiske Træk ved Munden tydede paa en Natur, som i høieste Grad kunde blive farlig, og jeg mærkede undertiden et uroligt, vildt Blik i hans Øine.

Jeg fulgte ham ind i et andet Værelse, hvor han præsenterede mig for en mildt udseende gammel Dame med den samme brede Pande og bestemte men venlige Mund, der udmærkede hendes Søn. Det var pienshyuligt, at en stærk Kjærlighed raadede mellem dem, endstjønt hendes Ansigt antog et sorgmodigt, uroligt Udtryk, naar hun saa paa ham. Det forekom mig, at hun vidste, hendes Søn var indviklet i farlige Foretagender.

Hun kom mig smilende imøde, greb begge mine Hænder og sagde:

„Min Søn har allerede fortalt mig, at De idag har gjort ham saavel som mig en uvurderlig Tjeneste. Jeg behøver neppe at sige, jeg talter Dem af mit ganste Hjerte.“

Jeg svarede, at hvad jeg havde gjort ikke var noget at omtale, samt at jeg stod i en større Taknemmelighedsgjæld til hendes Søn end han til mig. Strax efter satte vi os tilbords for at indtage et Maaltid, hvortil det forekom mig, hele Verden havde bidraget. Vi havde en meget behagelig Konversation; thi baade Bært og Bærtinde var kundskabsrige og dannede Personer. I gamle Dage ødslede vore Fædre megen kostbar Tid paa at lære Sprog, som ei længere taltes paa Jorden, og Civilisationen drog som paa et Mareridt Skyggen af det gamle romerske Keiserdømme,

hvis høre men scepterbærende Suveræner fra sine Gravurner fremdeles regjerede Menneſteſjælene. Nu anſees hver Time at være dyrebar til Erhvervelse af virkelig Kundſkab om Kjendſgjerninger og Ting ſamt til Udvikling af Sjælens Dyder. Menneſteſlægten har tiltaget i Viſdom og Kundſkab, i Høflighed og gode Manerer. Jeg udtalte mine Tanker i ſaa Henſeende til Maximilian, og han ſvarede:

„Ja, det er det bedrøveligſte af alt, at en ſaa ædel og ſkjøn Civilisation ſkulde blive ſaa hul og gjennemraadden.“

„Gjennemraadden!“ udbrød jeg meget forbauset. „Hvad mener De?“

„Hvad jeg mener er, at vor Civilisation kun er et glimrende Skaf, en Humbug, at den udvendig er vakker at ſe til men indvendig fuld af Forraadneſſe. Det er nedſlaaende at tænke ſig, at Menneſteſlægten, der er ſaa civiliferet og forfinet, og ſom kunde gjøre godt, i de øverſte Samfundslag er gjennemtrængt af en Gruſomhedens, Magtſygens, og Ødelæggelſens Aand, medens der hos de nederſte Klaſſer herſker Elendighed, Lidelſer, Synd og Skam.“

„Hvad mener De?“ ſpurgte jeg endnu en Gang.

„At Civilisationen for ſyv Tiendebede af Menneſteſlægten i en forfærdelig Grad er miſlykket; at ſyv Tiendebede af Menneſtene er utilſtræffelig klædt, mangler tilſtræffelig Høde, lever i Fortvivlelſens Armod med Sjælen fyldt af Bitterhed mod Verdensaltets Ophav. Det er ſjorgeligt at tænke paa, hvad Samfundet er og paa ſamme Tid forſtille ſig, hvad det kunde have været, derſom ikke vore Forfædre havde ladet udmærkede Anledninger gaa upaaagtede hen — hvis de ikke havde kaſtet dem for Gjerrighedens, Graadſerietets, Druffenſkabens og Ujædelighedens Evin.“

„Men“, ſvarede jeg, „Verden ſynes ikke at være ſaa daarlig, ſom De beſkriver den. Jeg har i min Familiefreds ofte udtalt min ſtore Glæde over Menneſtets vældige Triumfer over Naturen, hvorved Univerſetets hemmelige Kræfter lægges Beſlag paa til Menneſkehedens Nytte. O,

min Ven, denne Stad prædiler overalt, i hver Gade, i hver Allee, i hvert eneste Bærtsted og hver eneste Fabrik om Menneskeaaendens Storhed, Civilisationens Glans."

"Sandt nok; min Ven", svarede Maximilian; men De ser kun Overfladen, Skallet, det ydvendige af Livet i denne store By. Imorgen gaar vi ud tilsammen, og jeg skal da vise Dem vor moderne Civilisations Frugter. Jeg kommer ikke til at føre Dem til Samsundets øverste Dæl, hvor Slagene vaier, hvor det gaar for strygende Vør under Musik og klingende Spil, men ned i de mørke, fuldpakkede Rum i det store Slib, hvor de sveddryppende Jordaander i den glødende Stenkulsvarme tilveiebringer den Kraft, som driver den store pragtfulde Skude hen over Tidens Bølger. Vi skal besøge Underverdenen."

Men jeg maa slutte for iaften og tegner nu som altid

Din hengivne Broder

Gabriel Weltstein.

IV.

Underverdenen.

Min kjære Heinrich!

Siden jeg tilskrev dig igaaraftes, har jeg været Zien-
vidne til forfærdelige Scener. Jeg har gennemvandret
Døden i Livet. Jeg har med egne Zine bekluet Helvede.
Jeg er syg i mine inderste Hjerterødder. Min Sjæl sør-
ger for Menneskeheden.

Mar (thi saa har jeg begyndt at kalde min nysfundne
Ven) vællede mig meget tidlig, og vi spiste Frokost ved
Lampelys.

Igaar farvede han mine lyse Lokker mørkebrune, ja næsten
sorte, og klippede mit Haar. Derpaa sendte han Bud efter
en Skrædder, og snart var jeg iført en Klædning efter det
mest moderne Tilfuit, påsende forøvrigt min Legemsbyg-
ning til Fuldkommenhed. Gaarsdagens eiendommeligt ud-
seende Fjeldbo, hvilken saa nys eftersporedes af Politiet,
og for hvis Hoved der var udlovet en Belønning af tusen
Dollars (aldrig har mit Hoved været taxeret saa højt) var
nu helt forandret; der fandtes absolut intet i mit Udseende,
som skilte mig fra tusindtals andre elskværdige, unge Mænd
i den store By.

Et Njoretstø ventede os ved Døren. Vi talte sammen,
medens vi kjørte henad de stille Gader.

Jeg spurgte ham:

„Er de degraderede, ja endog Forbrydere, Medlemmer
af eders Samfund?“

„Nei, ikke Forbryderklassen“, svarede han; thi der gives
intet i deres fordærvede Natur, paa hvilket man kan bygge
Tillid og Fortrolighed. Kun de, som har Kraft nok til at
vedblive med sit Arbejde under Forholde, der stærkt frister

Mennesket til at betragte Vastens Bane, kan blive Medlemmer af vort Brodersamfund."

"Maa jeg spørge, hvor stort er Medlemsantallet i eders Forening?"

"I hele Verden gaar det op til over hundrede Millioner."

Jeg sprat op af Forbauselse.

"Men blandt et saa stort Antal, er der visseelig nogle Forrædere?" utrede jeg.

"Sandt nok; men de store Masser har intet at berette. De er saa at sige alene Organisationens Lemmer; den styrende Aand, Intelligentien, findes andetsteds. Masserne er lig Soldaterne i en Armee; de vil adlyde, naar Tiden kommer; men de er ikke med i Rigsraadet."

En halv Times Kjørjel bragte os til de fattiges Omraade.

En endeløs Procession af Mænd og Kvinder, bærende smaa Blikspand og endnu mindre Kurve, strømmede nedad Gaderne paa sin Vej til Arbeidet. Klokkerne var endnu ikke sej. Jeg observerede, at saavel Kvinder som Mænd var lave af Væxt, og at de i høi Grad lignede hverandre, som om en fælles Marsag havde trykket dem ned og sat paa dem sit mudslettelige Stempel. Der var ingen Glæstiftet i deres Trin, ikke en Glædestraale i deres Blik; alle var tynde, magre og saa ud til at være dumme og hungrige. De middelaldrende Mænds Ansigter bar et Visterhedens og Haabløshedens Præg. Mange af dem kastede mørke, faretruende Blikke paa os, da vi passerede forbi i vor Drosche. En mere glædesløs og urantent Jollestare har jeg aldrig seet. Gade efter Gade var fuldt af disse Nemodens Osre bevægende sig fremover for at paabegynde Dagens Strabadser. Det saa ud til at være Millioner af dem, alle daarlige Klædte, ja mange i Bjalter. Kvinderne, med den sidste Rest af Skønhedssans, havde forsøgt at smykke sig, idet man her og der kunde se et Stykke glinsende Farve paa Hat eller Forklæde; men Hovedbedækningen represen-

terede en Møde for ti Aar tilbage. Forflæderne var altså ofte sillede eller stidne, og bar Præget af at have tilhørt hyffeligere Eierinder. Der var en stor Mængde Børn; men der hørtes ingen Barmelatter, der saaes ikke Spor af den Munterhed, den lystige Overgivenhed, som karakteriserer selv Dyrets Unger; ikke engang en Vinterfugls Avideren var at høre blandt Flossen; deres Ansigter bar Præg af Alderdom før Tiden, og deres Mine røbede, at Synd ikke var fremmed for dem. Hvert eneste Barn havde dette ivrige, energiske Udseende, der tiltjendebegav, at den græssefælige Kamp for Livet og Brødsmulerne var begyndt. Mængden syntes, saavidt jeg kunde bømme, at være en Blanding af alle Nationer — Franskmænd, Tyssere, Frænderere, Ungarer, Italiener, Russier, Jøder, kristne, ja endog kinesere og Japanesere; thi de mange skjæde Mine og tartariske Ansigtstræk minde mig om, at den Lov, som Republikken gav i længst henspundne og bedre Dage, mod de mongolske Horders Indvandring, for længe siden var bleven et dødt Bogstav.

Noget som mest slog mig, var Længselen i denne utallige Mængde. Det forekom mig, at jeg beskuede de dødes Opstandelse; at disse store, endeløse, bevægende Følkeskarer, var de fordyndte marscherende stille som Skygger paa Veien til evig Fortabelse. De syntes kun at være selvbevægelige Figurer i en ubarmhjertig Skjæbnes Hænder. De levede og rørte sig, men var uden Hjerte og Haab. Indbildningskraftens Illusioner, Fremtidshaabet, der vinker os alle fremad selv over de mest tornebestrøede Stier, de mørkeste Dale og Skygger, var forsvundet fra deres Synsrets. De vidste, at Morgenbagen ikke bragte dem noget bedre end idag — den samme stammelige, bebrøvelige og foragtelige Kamp for blotte Tilværelsen. Bar Livet elendigt og indholdsløst for dem selv, saa var Osterkommernes Udsigter lige saa mørke, og kun modvilligen og uden egentlig at ønske det, avlede de Børn; thi de vidste, at de arme

smaa maatte træde i Forældrenes Fodspor, betræde den samme mørke, trange med høie Mure omgivne Sti, hvorfra de ikke kunde komme bort, hvilken begyndte i Barndommen og endte i Tiggerens Grav — — nei, jeg tar feil: ikke engang i Fattighjørnet paa Kirkegaarden; thi da kunde de maaske have erhvervet enslags Eiendomsret til den Jord, som efter Døden indeslutter dem i sin kolde Favn og blandes med deres Støv. Den offentlige Sikkerhed og Videnskabens Fordringer har for længe siden givet Anledning til, at de fjernes, saa snart Sjæl og Legeme er skilt ad, et Exes eller to ad Gangen ført paa Jernvogne til den hvidglødende Døn, hvor de med en knitrende Lyd opløses i samme Dieblis, de bringes ind, og opstiger i navnløse Gaser gennem den høie Skorsten. Dette storartede Struktur er det eneste Mindesmærke over Millioner af disse fattige. Deres Gravsted er Luften. Naturen fordrer sit tilbage med saadan Hurtighed, at den synes at misunde dem selv det Støv, den har laant dem under deres elendige Pilgrimsfærd. Det urolige, arbejdende, travle, buldrende og stømmende Univers, svanger med nye Væsener, synes at udraabe: „Væk med dem! Væk med dem! De har havt sin Tid. De har fuldbendt sit Værk. Her er en Billion Aander ventende paa den Substans, jeg laante dem. Aanderne's Tal er uden Grændser; Materien er knap. Bort med dem!“

Jeg behøver ikke, min kjære Broder, at skildre alle de Værksteder og Fabrikker, vi besøgte. Den samme Historie gjentog sig overalt. Her saa vi et fuldstændigt Exempel paa den „Daglønnens Jernlov“, de gamle Økonomer talte om; d. e. den ved Konkurrence forarsagede Reduktion af Lønnen til den lavest mulige Sum, ved hvilken Arbeiderne kunde opholde Livet og vedligeholde Mufselstyrke nok til at udføre det paalagte Arbejde samt bevare et lidet Overflud af Livskraft, der udtrævedes til at forplante den elendige Slægt, for at Verdens Arbejde ikke skulde stanses ved en

ihjelsfulden Generations Død. Jeg ved ikke, om der findes et Helvede i den aandelige Verden; men hvis det ikke er Tilfældet, burde visseelig et Pinested skabes for de Menne-
skesjæle, hvilke opfandt en saa for dømmelsesværdig Lære. Den er nok, om intet andet, at gjøre en Mand til en kris-
ten, naar man erindrer, hvor stik modsat den milde Maza-
ræers storslagene Broderkjærlighedens Lære var denne Gru-
somhedens og Mørkets Djævletro med alle sine Verdens-
rædsler, for hvilke hele Universet bærer.

O, hvilke sørgelige Scener har jeg ikke været Dienvidne
til, min kjære Broder! Rum efter Rum — en endeløs
Række af bøjede, tygte Arbeidere, gamle og unge, Mænd,
Kvinder og Børn. Det ynkværdigste af alt var de smilende,
skammelige, indbydende Blikke, Fruentimmerne fastede paa
os, da de saa to velklædte Personer gaa forbi. Det var
ikke Kjærlighed eller Nydelsjesbegjær, ikke engang Bølhyst;
det var selve Fornedrelsen — villige at falskbyde alt for en
Smule Brød. Og saadanne Rum — Kvistværelser, Skur
— mørke, forpestede, overbefolkede, fyldt af en saa stin-
kende, tyk Luft at vi snappede efter Veiret, da vi traadte
ind, en Altmossære fuld af Liv, fiendtligt mod Menneskets
Sundhed. Tænk, min kjære Broder, naar du sidder paa
din Bjergsfræaning omgivet af dine fromme Faar, indaan-
dende Høilandets hyperlige Luft og skuer hen over den
hemmelighedsfulde gamle Verden; de store Floddale, som
fører hen til det underbare Nilland i det fjerne — Temp-
lernes, Ruinernes og Pyramidernes Land, Civilisationens
Bugge, Reiserregers Grav — tænk siger jeg, paa disse
Millioner jordømte til at henleve sit korte, haabløse Liv
under saa rædselsfulde Omstændigheder! Se dem, naar de
spiser sin Middagsmad! Ingen vederkvægende Hvile efter
behageligt Arbejde; intet vakfært dækket Bord; ingen smi-
lende Ansigter rundt et rigeligt Maaltid med Delikatesser
fra alle Verdens Kanter; ingen behagelig Samtale krydret
med Visdom og Vittigheder, Høflighed og Glæde — intet,

nei intet af dette. Uden at stanse i sit Arbeide og med brantne Formænd over sig sluger de som Vilddyrene i første Hast Bidter af sit haarde, mørke Brød.*)

Arbeide, Arbeide, haardt Arbeide fra tidlig om Morgenen til sent paa Aftenen, hvorefter de strømmer hjem; kaster sig paa sine usle Senge nydende nogle Timers urolig Sovn kjæmpende med Udværg i en usund Almossere, for igjen at staa op til samme Slid og Slæb. Og saa gaar det i en uendelig glædesløs, haabtøs Kredsengang, indtil de om nogle saa Aar, nedbrudte af Sygdom — halvraadne — dør og transporteres til de store, gloende Ovne, hvor deres Legemer fortæres af Querne, ligesom deres Liv blev fortæret af Samfundet.

Jeg spurgte en af Formændene, hvilken Løn disse Mænd og Kvinder erholdt. Han fortalte mig det. Det syntes næsten umuligt, at Mennesker kunde ernære sig af en saadan Spotsthyver. Jeg spurgte ham derefter, om de nogen sinde spiste Kød. „Nei“, svarede han, „ikke undtagen de har en Rotte eller Mus.“ „En Rotte eller Mus!“ raabte jeg. „Na jo“, svarede han, „Rottes og Mus er vigtige Fødeartikler — netop som de har været i Aarhundreder i Kina. De mindre Børn, som endnu ikke er istand til at arbejde, sanger dem i Kloakerne med Krog eller Net paa samme Maade, som det blev gjort i Paris under den store tyvst franske Krig for et hundrede Aar siden. En Hund“, tilspiede han, „er rigtig en Vællerbisten. Naar Mændighedene dræber de omslakkende Hunde, er der altid et stort Slagsmaal blandt de fattige om Strøtten.“

Jeg blev oprørt over disse Meddelelser. Det randt mig i Tanke, at en eller anden Filosof havde paastaet, at Kamibalisme har eksisteret lige ned til vor Tid paa nogle Der i det stille Ocean, fordi der ikke fandtes nok af store

*) Af et Vidnesbyrd aflagt for en af Parlamentet nedsat Kommission i 1888 fremgaar det, at Arbejderne i de faaldte „sweating“ shops i London behandlede paa den Maade; arbejdede 15 til 16 Timer om Dagen og indtog sine Maaltider paa nævnte Vis.

Dyr, saa Beboerne kunde tilfredsstille sit forfærdelige Begjær efter Njød, og af den Grund aab de sine Fanger.

„Indgaar disse Mennesker Ægteskab?“ spurgte jeg.

„Ægteskab!“ raabte han og skrattede. „De har ikke engang Raad til at erlægge den Afgift, Loven fordrer. Og hvorfor skulle de gifte sig? Der er ingen Dyd iblandt dem. „Nei“, tilføiede han, „de er omtrent nedsjunkne paa samme Trin som de australske vilde, her, hvis de ikke forhindres af Politiet, tilfredsstiller sine dyreste Lidenstaber paa Gaden.“

Maximilian fortalte mig, at denne Mand tilhørte Broderstabet. Det forundrede mig ikke.

Fra den hæderlige Industries Værksteder og Fabrikker førte Maximilian mig (det var endnu høiys Dag) til Forbryderkvartererne. Vi saa Bilbhyrene i deres Huler indestængte i de Omstændighedernes Jernbur, som Civilisationen har bygget for dem, hvorfra de altfor ofte bryder ud for at ødelægge og plyndre sine Medmennesker. Men ogsaa her viste Frugterne af en daarlige Styrelse sig. Der som det var os muligt, kunne vi fra den eller den Røver og Morder — en Hyenne i Menneskeskikkelse — spore tilbage et langt Slægtled af brutale Individer, indtil vi fandt, at Forbryderen nedstammede fra en eller anden fattig Bonde i Middelalderen, trampet under Lensherrernes Fødder og dreven ind paa Forbryderbanen. Det lille Svaghedens og Ondskabens Frø er omsorgsfuldt blevet opelsket og næret af Samfundet Generation efter Generation, indtil det endelig sprang ud i fuld Blomst i dette farlige Uhyre. Civilisationen har dannet en ny Varietet af Slægten homo, som uundgaaelig forplanter sig.

De saa leve som Snyltegjæster paa de mange og igjen nogle saa af de mange som Snyltehyr paa alle. Sidst nævnte er de brutale Forbrydere, der sendes til Strafanstalten eller Skafottet, fordi de overtræder en Lovbogs Forstrifter, i Ly af hvilke en almindelig Uretfærdighed fostres.

Hvis der gaves et tilstrækkeligt Antal saadanne Misdeedere, kunde de oprette et særskilt juridisk System, ifølge hvilket det vilde være tilladt at røbe og myrde aabenbart eller med den stærkeres Ret, men en Forbrydelse at styrte Millioner i Armod ved fint udtænkte Kunster. Og i et-to-tre vilde Fængslet bytte Beboere, hvorved de brutale Plyndrere af de saa kom til at give Plads for de dannede Individer, der røver fra den store Masse.

Naar du overveier disse Ting, min kjære Broder, hvorledes skal vi sammenligne den Ulykke, som rammer den rige Person, der kun er bleven frarøvet Uhr eller Pengepung, selv om det skeede paa Bekostning af et blaat Die eller sønderflænget Hoved, som kan blive helbredet igjen om nogle Dage, med den forfærdelige Skjæbne, der møder de trældende Millioner, hvilke fra Buggen til Graven arbejder uden Haab? Hvem vilde tage sit Uhr og sin Pung tilbage mod at nødes til at bytte Plads med en af disse elendige Skabninger?

Og hvo er vel den, naar Balget blev givet, som ikke hellere vilde foretrække øieblikkelig Død, der kun er en Ombytning, en Flugt fra den ene Verden til en anden eller i værste Fald Tilintetgjørelse, fremfor at blive nedslængt i den levende Grav, som jeg har beskrevet, for der at jamre og bræde sig, plaget af skidne Omgivelser, indtil Døden kom som en Befrier?

Saaledes forekommer det mig ved en grundigere Undersøgelse, at Verdens største Forbrydere ikke er disse Bilddyr, som overtræder alle Love, og hvis Egoisme antager Form af en blodig Kniv, Jildebrand eller Svovl; men tværtimod de Individer, der er ligesaa egenkjærlige, og hvilke gjør selve Regjeringens Udspring korrupt; skaber Love og Tilstande, saa Millioner lider, og ud af hvilke disse Røvere og Mordere helt naturligt har sit Udspring.

Men jeg maa afslutte dette lange Brev, og tegner jeg med Hilsener til alle

Din hengivne Broder

Gabriel,

Estella Washington.

Min kjære Broder Heinrich!

En Morgen efter Frokosten sad Max og jeg i Bibliotheket nydende vore Formiddagscigarer, da jeg, efter som Konversationen begyndte at gaa istaa, spurgte ham, om han havde givet Agt paa de to unge Damer, der befandt sig i Prins Cabanos Ekvipage den Morgen, jeg pistede Ruffen. Max svarede, at han ikke havde lagt videre Mærke til dem; thi han var for meget ophidsset og bange for min Sikkerhed til at stjænke noget andet sin Opmærksomhed; men han havde dog seet, at tvende Kvinder befandt sig i Rjoretøiet, og at begge var vakre.

„Har du nogen Ide om, hvilke de var?“ spurgte jeg efter en Pause; thi jeg vilde ikke lægge for Dagen den Interessse, jeg i Grunden nærede for dem.

„Nei“, svarede han ligegyldigt. „Sandsynligvis et Par af Fyrstens Mædresser.“

Det Ord stak mig som en Hugorm; jeg reiste mig halvt i Stolen: mit Ansigt rødmede, og mine Dine fik et Udtryk af Indignation.

„Hvad? — Hvad feiler dig?“ spurgte Max; „jeg haaber, at jeg ikke har sagt noget, der saarer dig.“

Jeg sank tilbage i Stolen skamfuld over, at Følelserne saa rent havde løbet afsted med mig, og svarede:

„Na nei, jeg er sikker paa, at du tar feil. Der som du kun for et Dieblisk havde betragtet den yngste af de to, vilde du aldrig have gjort en saadan Bemærkning.“

„Jeg mente ikke noget ondt“, svarede han; „men Prinsen er Enkemand; han har et fuldstændigt Harem i sit Palads; overalt har han sine Agenter, der opkjøber smukke

Kvinder, og da jeg opdagede to saadanne i hans Ekvipage, kom jeg selvfølgelig til den Slutning, at de var af den Slags."

"Opfjober Kvinder!" udbrød jeg; hvad snakker du om? Saadant kan gaa for sig i det frie Amerika til og med i det tyvende Aarhundrede. Du drømmer vist, at det er et muhamedansk Land?"

"Det er ikke det halve saa bra", gjennemførte han; "det er det i Slaveri nedsmukt Amerika, og jo ældre vi blir, desto værre blir det med os. Der var engang en Guldalder i Amerika — en Frihedens Periode; en Tid da Formuen var nogenlunde ligelig fordelt, og da Institutionerne var demokratiske; men nu har vi kun Skallet igjen af den gammelmexicanske Frihed. Amerika er Republik kun i Navnet, frit alene i Formen. Muhamedanismen (vi maa, af Respekt mod den arabiske Profet, tilstaa, at han grundlagde en Røgtterhedens og Renhedens Religion uden Spor af Overtro) kjendte aldrig, selv paa dens værste Stadier, en fuldstændigere og skammeligere Despotisme end den, vi lever under. Og ligesom det vilde være forfærdeligere at sulte ihjel ved Synet af de mest udsøgte Retter end i Midten af en Ørken, saaledes tjener de Forsikringer, hvilke bestandig tudes os i Drene af de leiede Advokater, kun til at gjøre Slaveriet saa meget mere uindholdeligt og bitert. Men hvad Opfjøtet af Kvinder til de riges Haremer angaar, saa er dette en gammel Historie. For mere end et Aarhundrede siden blev Redaktøren for en ledende Avis i London fængslet, fordi han afslørede det. Det dydige Samfund straffede den Mand, som protesterede mod dets Synder og trykte Synderen til sin elskede Barm. Og i dette sidste Aarhundrede er Sagerne blevne værre og værre. Hungeren besejrer alle Sædelighedsfølelser; den moralske Overbevisning maa vige for Regemets Krav. Poeten sagde for længe siden:

Stærk er ei Kvinden, selv naar Lykken smiler,
Og hun har nok af Glans og Pragt i Salen;
Men ud af Hunger og Nød trykt ned
Menederste blir den reneste Jomfruen.

Han burde dog ikke have indskrænket denne Observation til Kvinderne alene. Mændenes alvorligste Beslutninger smelter i Begjærets Ild som Bøgfigurer. Moralitet hos Mand og Kvinde er en smuk Blomst, som kun udfolder sig paa Velstandens Mark; svæk Jorden, og den visner. Givnes der Tilfælde, som modsiges dette, er det kun fordi Trykket ikke er blevet stærkt nok; Jordsmønet lider endda ikke Mangel paa Næring. Værdighed, Uafhængighed og Ære blegner, naar Mand eller Kvinde bringes ned i saadan Udsældom. Overfor Mavens bydende Sprog tier Sjælen stille."

"Jeg er ikke istand til at tro det," svarede jeg. "Tænk paa Martyrerne, der har lidt Flammedøden for en Mening."

"Ja", svarede han, "det er let at dø i Begeistringens Henrykkelse over en Troeslære, medens hele Verden ser paa, og at ombytte Livet med evig Ære; men bring den Jomfru, der, uden at skrækkes tilbage for Flammerne, vilde gaa mod Baalet eller Arenaens Vilddyr, ind i en udsæl Fabrik, til en elendig Gade, omgivet af de i Lasten nedsjunkne, de uvidende, de nederdrægtige; afstængt fra hende hvert Glimt af Haab, enhver foræblende Tanke og Synet af helttemodige Handlinger; lad saa den afmagrede Skikkelse tvinges til et aldrig endende Arbejde, plaget af en haabløs Hunger, og hele Sjælen blir gennemraadden. Intet er da igjen af hende uden blotte Dyret, som maa mættes under enhver Omstændighed, koste hvad det vil. Og kom ihu, min kjære Broder, at Kydsfærd er Civilisationens Blomst. Barbarismen kjender den ikke. Den Kvinde, som har mindst af den, er blandt mange Stammer vurderet høiest og eftertragtes af unge Mænd for Ægteskab."

"Min kjære Maximilian", svarede jeg, "dette Livssyn er altfor degraderende. Renhed er naturlig for Kvinden. Du kan ofte finde den hos de vilde. Men lad os igjen tage fat paa det Thema, hvor vi begyndte. Jeg er

forvisslet om, at den mugte af de toende Kvinder, vi saa i Bognen, er ren. Gud satte aldrig et saa majestætisk og ædelt Ansigt paa en Person, hvis Sjæl er fordærvet. Ansigtet er gjennemsigtigt; Sjælen titter udgjennem de store Dine, og det er en ophøiet, ædel og god Sjæl.

„Hvad for noget?“ udbroød han leende. „Gud Amor har allerede med sin skarpe Pål gjennemsødt dine filosofiske Pantofler, min kjære Gabriel.“

„Det vil jeg netop ikke paaftaa,“ svarede jeg, „endskjønt jeg medgiver, at have Lust til at vide noget mere angaaende den unge Dame; thi aldrig har jeg seet et Ansigt, der interesserede mig høiſten saa meget.“

„Nu skal du saa se,“ ytrede han, „hvad det vil sige at have en Ven. Jeg kan saa Rede paa alt, hvad man ved om hende. Vi har Medlemmer af vort Broderskab i hver Rigmands Familie i New York. Først maa jeg efterforske, hvem hun er. Jeg vil spørge Overtjeneren, der er Medlem af vor Forening, hvilke Damer det var, som besøgte sig i Bognen, da vort Eventyr hændte. Jeg kan sætte mig i Forbindelse med ham ved Hjælp af Sifferstrift.“

Han gik til Bæggen; rørte ved en Kiste; en Dør aabnede sig; et Gjemmested indeholdende Pen, Blæk og Papir kom tilsynne; han skrev et Brev, lagde det i en indre Forordyning, der stod i Forbindelse med et pneumatisk Rør og ringede med en Klokke. Inden saa Minutter hørte vi Lyden af en anden Klokke, og han tog frem af en lignende Forordyning et Brev. Han læste følgende:

„Den ældre Dame, Miss Fredrika Bowers; den yngre, Miss Estella Washington; begge Medlemmer af Prinsens Husstand.“

„Estella Washington“, gjentog jeg; „et ædelt Navn. Kan du give mig nærmere Underretning om hende?“

„Naturligvis“, svarede han. Vi har et Underrettelsesbureau i Forbindelse med vort Broderskab, og vi besidder den mest fuldstændige Oplysning, ikke alene med Hensyn

til vore egne Medlemmer, men ogsaa om enhver anden i Samfundet af nogen Betydning. Vent et Øieblik."

Han aabnede det samme Gjemme i Bæggen; skrev nogle Ord paa et Aft Papir og affendte det gjennem det pneumatiske Rør til Distriktets Centralkontor, hvorfra Brevet strax affendtes til Adressaten. Der hengik maaske femten Minutter, inden Svaret kom. Det lød som følger:

Miss Estella Washington. — Alder 18 Aar. Udseende: Legemsbygning høi og yndig; lys Hudfarve; Fine blaa; langt, gyldent Haar; vakkert Ansigt. Slægt: Nedstammer i lige Linie fra Lawrence Washington, Broder til Republikens første President. Forældre: William Washington og Sofia, hans Kone. Faderen graduerede fra Virginia Universitet; var Professor i indo europæisk Litteratur i 10 Aar ved Harvard Universitet. Bedstefaderen, Lawrence Washington, var Dommer i For. Staters Højesteret i 15 Aar. Sofia, Estellas Moder, født Wainwright, lærde i Græsk og Sanskrit; Datter af Professor Elias Wainwright, som i tyve Aar indehavde Professoratet i Psykologi ved Yale College. Begge Forældrenes Familier bestod af Personer af høi Lærdom og social Stilling, men ingen Formue i nogen af Grenene. Levnetsbeskrivelse: Faderen døde, da Estella var otte Aar gammel, efterladende sin Familie i fattige Omstændigheder. Ti Aar gammel adopteredes hun af Maria, Enke efter George Washington, Estellas Farbroder. Enken giftede sig senere med en Ezeiel Plunkett, som ogsaa er død. Maria Plunkett er en Kvinde af lav Byrd, en simpel Karakter og meget listig; hun bor i No. 2682 Grand Avenue. Mrs. Plunkett havde lagt Mærke til, at Estella var en lovende Eljshed, og da ingen anden gjorde Forbring paa Barnet, tog hun Estella til sig i den Hensigt at opfostre hende godt, forbedre hendes Udseende ved alle de Kunster, hvilke saadanne Kvinder kender til, og siden sælge hende for en høi Sum til en eller anden rig Aristokrat som Mætresse; hun troede nok ogsaa, at Pigens berømte Slægtskabsforbindelser vilde sørge den Sum, hvilken hendes personlige Indigheder vilde indbringe. Den 5te Dag i forrige Maaned solgte hun hende for \$5,000 til Overtjeneren hos den saakaldte Prins Cabano, og hun førtes til hans Hus. Estella, som er aldeles ukendt med Verdens

Daarlighed, hender ikke sin Tantes sande Karakter. Hun nærer en varm Hengivenhed og Taknemlighedsfølelse for Mrs. Blunfett og tror, at hun skal tjenstgjøre som Selstabsdame hos Frederika Bowers, Byrstens Favoritmætresse, men som Estella tror er hans Niece.

Du, min kære Broder, har et godt Herte, og jeg ved, du elsker din Søster, kan forestille dig de kvaler, som plagede og sønderled min Sjæl, da jeg lyttede til denne forfærdelige Underretning. Dens rolige, søllesløse, officielle Karakter foregede denne græselige Forbryderhistories Mordfler, paa samme Tid som den bekræftede Sandheden af det meddelte. Tænk dig en skøn, ren, dannet og uskyldig Pige, knapt sultvoxen, prisgIVEN en saa gruopvækkende Skæbne af en, som hun elskede og havde Tillid til! Og det forfærdelige Yns, som denne Beretning kastede over Tilstanden inden det Samfund, hvor saadant kunde gaa for sig. Jeg glemte den paatagne Vlegskyldighed, sprang op, og skælvende i hver eneste Fiber raabte jeg:

„Hun maa reddes!“

Ogsaa Maximilian, stout mere koldblodig og hærdet ved Berørelsen med denne fordærvede Tidsalders Styggesider, blev rystet i sit Hjertes inderste Dub. Hans Ansigt blussede, og han greb min Haand. Han sagde:

„Jeg skal hjælpe dig, min Ven.“

„Men hvad skal vi gjøre?“ spurgte jeg.

„Vi skal besøge hende strax“, svarede han, „og hvis det ikke allerede er forsent, bortføre hende fra det fordamte Sted, fra dette Hvelvedeshus og dets dødelige Giermand, der fradser i Ungdom og Uskyldighed. Det er en Sag, som er til vor Nørdel. Overfeneren, som købte Estella, er samme Person, der besvarede mit første Brev. Han tilhører vort Broderskab, hvilket jeg allerede har berettet dig. Jeg har ham i min Magt. Han skal indlade os til den skælske Pige og gjøre, hvad som blir nødvendigt. Kom, lad os gaa!“

De tynde, beslutsomme Læber var fastere sammenpreskede end nogenjinde; de smuttede Zine luede af Brebens Rød, og han skyndte sig øieblikkelig ind i sit hemmelige Bærelse.

„Tag denne Bagladningspistol og denne Kniv“, sagde han, idet han overleverede mig et Skydevaaben og en lang Bowiekniv indstuffed i en guldbeslagen Skede. „Vi begiver os til en Forbryderhule, hvor man maa være forberedt paa det værste. Drag aldrig ud denne Kniv, før du er tvungen til at bruge den; thi en Skramme af den betyder øieblikkelig Død; Bladet er besmurt med den stærkeste Gift, som den femte Videnskabs har kunnet frembringe. Hemmeligheden kjenber alene vort Broderskab. Opfinderen er en italiensk Professor, Medlem af vor Forening.“

VI. Besøget.

Vi besteg en af de elektriske Jernbaner og var snart i Prinsens Hus. Vi gik hen til Tjenernes Indgang i Paladset, hvor Maximilian sendte ind sit Visitkort til Overtjeneren, der snart viste sig bukkende ærbødigt for min Ven. Han førte os ind i sit private Rum. Maximilian afslaaede først Døren og undersøgte derefter nysgerrig Værelset for at se, om nogen var skjult bagom Tapetseringen eller Møblerne. Værelset var, ligesom enhver anden Del af Paladset, møbleret paa den ødsleste og mest extravagante Maade. Tilfreds med Resultatet af sin Undersøgelse vendte han sig mod Rudolf, som Overtjeneren hed, og overleverede ham det Brev, han havde modtaget, indeholdende Estellas Levnetsbeskrivelse.

„Læs dette“, sagde han.

Rudolf læste det med en urolig Mine.

„Ja, jeg kender de fleste af de her ned tegnede Fakta og tror, at de alle sammen er sande. Hvad vil De, at jeg skal gjøre?“

„Først“, svarede Maximilian, „ønsker vi at vide, om Estella er uvidende angaaende det Diemed, for hvilket hun bragtes hid.“

„Det er hun“, sagde Rudolf; „thi Fredricka er skinsyg paa Estella og har ikke ladet Prinsen faa se hende. Hun ønsker ikke at se sin Plads indtaget af en yngre og vakrere Kvinde.“

„Gud være lovet for denne Skinsyg!“ raabte Maximilian. Vi maa se Estella. Kan De arrangere et Sammentræf med hende?“

„Ja“, svarede han, „jeg skal føre hende hid. Jeg ved, hun er i Paladset, da jeg saa hende for kun nogle Minutter siden. Forbliv her en Stund.“

„Vent“! sagde Maximilian. „Har De Mrs. Plunketts Bittering for de fem tusen Dollars?“

„Nei, men jeg kan tilveiebringe den.“

„Godt! Og naar De har ført Pigen ind her, saa presenter mig som Mr. Martin og min Ven som Mr. Henry for hende; hun kan maaske negte at modtage vor Assistance, og vi maa beskytte os mod Prinsens Forsølgelser.“

„Som De befaler“, svarede Rudolf, der hele Tiden optraadte, som om han befandt sig i en høiere Befalingsmands Nærværelse.

Medens vi sad og ventede, var jeg i en ganske ængstelig Sindsstemning. Glæden over at hun endnu var den rene Engel, jeg havde tilbedt i mine Drømme, blandede sig med Bæven over snart at befinde mig i hendes Nærhed.

Døren aabnedes, og Rudolf traadte ind. Bag ham kom den høie, smukke Pige, jeg havde seet i Vognen. Hun syntes yndigere end nogensinde. Hendes Dine faldt først paa mig; hun studsede, og en Rødme fløi over det smukke Ansigt. Det var tydeligt, hun gjenkjendte mig, og jeg formodede, at Gjenkjendelsen ikke var hende ubehagelig. Hun vendte sig derefter til Maximilian og endelig til Rudolf, der presenterede os, som vi havde forlangt. Jeg hørte hende en Stol. Pigen satte sig ned pienhynlig forbauset over et saadant Møde, men lod sig intet mærke. Efter et Dieblis Stillehed (thi Maximilian var, hvilket han senere berettede mig, saa fuldkommen forvirret over hendes straalende Skjønhed, at han ikke strax kunde sige noget) ytrede hun med en mild og velsklingende Stemme:

„Mr. Rudolf siger, I ønsker at tale med mig angaaende vigtige Sager.“

Paa et Tegn af Maximilian laasede Rudolf Døren. Hun syntes at blive bange, og det forekom mig, at hendes Dine

med større Tillid vendte sig mod mig end til nogen af de andre.

„Miss Washington“, begyndte Maximilian, „det er sandt, vi ønsker at tale med Dem om Sager, der er af aller største Bigtighed for Deres egen Person. Vi kommer til at nævne Ting saa overraskende for Dem, saa forfærdelige, saa grusomme og i den Grad stridende mod Deres nuværende Meninger, at jeg næsten ikke ved, hvorledes jeg skal ytre mig?“

Medens han talte, begyndte hendes Kinder at blegne, og jeg faldt da ind:

„Vær forvisset om, at det kun er den store Afgørelse, vi nærer for Dem, og vort inderligste Ønske at redde Dem fra den visse Ruin, der bevæger os til at træde ind i dette Hus og uleilige Dem.“

En stedse tiltagende Frygt afmaledes i hendes Ansigt. Hun lagde Haanden paa Hjertet ligesom for at stille dets heftige Slag og sagde derpaa med tilkæmpet Værdighed:

„Jeg forstaar eder ikke, mine Herrer. Jeg kjender ikke de Farer, til hvilke I hentyder. Kan I ikke snakke i et tydeligere Sprog?“

„Jeg antager“, sagde Maximilian, idet han skottede hen paa mig, „at De allerede har gjenkjendt min Ven Mr. Henry.“

„Ja“, svarede hun rødmende atter. „Hvis jeg ikke tager fejl, er han den Herre, som for nogle Dage siden reddede en stakkels Tiggers Liv og gav vor uforstammede Rust den Straf, han saa rigelig havde fortjent. Miss Fredrika, Prinsens Niece, har paa mit Forlangende senere negtet at lade ham høre os, naar vi er ude tilsammen, hvilket ofte hændte. Jeg er glad over endnu en Gang at kunne tale Dem“, sagde hun med et fortryllende Smil, „talke Dem for den ædle Handling, De udførte, da De reddede en stakkels Mands Liv.“

„Det var kun en Ubetydelighed“, svarede jeg: „men om

Tjenesten var af noget Værd, saa er den tusinde Gange bleven gjengjælt ved Deres venlige Ord."

"De kan let forståa", sagde Maximilian, at min Ven efter hint Møde var nysgjerrig efter at lære Dem nærmere at kende."

Hun rømmede og slog Øinene ned. Den Tanke løi samtidig gjennem min Hjerne, at hun var ligesaa nysgjerrig at saa nærmere Besked angaaende min Person.

"Jeg er Medlem af en hemmelig Forening", ytrede Maximilian. „Vi har et Underrettelsesbureau, hvis Pligt er at indhente Underretning angaaende hver Person af nogen Betydning. Disse Oplysninger blir nøiagtigt nedtegne samt opbevarede; de søges Dag for Dag, og hvert Øieblik staar de indkomne Underretninger til vore Embedsmænds Raadighed. Da min Ven ønskede at vide noget angaaende Deres Person", (her sank de blaa spørgende Øine igjen) „sendte jeg en Depeche til vort Underrettelsesbureau og modtog et Svar, som jeg har hos mig. Jeg er bange for at vise Dem det. Slaget vil blive for håardt, da De i et Øieblik saar vide, hvor forfærdelig usjel den er, til hvem De har havt fuld Tillid. Jeg frygter, De ikke har Kraft nok til at udholde det, Mod nok til at høre en saa gyfelig Beretning; men paa samme Tid ved jeg ingen bedre Maade at meddele en ren og ustyldig Pige disse rystende Kjendsgjerninger, hvilkte det er min Pligt at afsløre."

Estella smilte, rakte Haanden ud efter Brevet med al den Værdighed, som alene medfødt Mod og Bevidstheden om, at en ædel Slægts Blod gennemstrømmer ens Arter, kan give.

"Lad mig læse det", sagde hun; „jeg tror ikke, det kan berette noget, jeg ikke er istand til at udholde."

Maximilian overleverede hende Brevet. Jeg iagttog nøie hendes Ansigt, medens hun læste det. Først syntes hun at blive forbauset over det nøiagtige Kjendskab til hendes Familie, Depechen aabenbarede; derpaa blev Interessen end

mere spændt; de blaa Dine udvidedes af Skærf, medens i næste Dieblis et Udsyn af Forbitrelse viste sig paa hendes Ansigt, og da hun havde læst det sidste Ord, kastede hun Papiret fra sig, som om det havde været en Slange, reiste sig op i sin sulde Hvide, i Sandhed et prægtigt Billede paa Brede, vendte sig mod os og raabte:

„Dette er en nedrig Vagn! Et kjonagtigt Kneb for at saare mig! Et skammeligt Forsøg paa at stade min kjære Tante!“

Derefter vendte hun sig med flammende Dine mod Rudolf, idet hun sagde:

„Gik op Døren! Jeg vil strax meddele Prinsen dette usforklammede Angreb paa hans og Wijs Fredrikas gode Navn. Hvorfor vover De at bringe disse Mand til Prins Cabanos Hus med saadanne Løgne?“

Rudolf, der var ræd for sit eget Skind, sænkede Hovedet i Tausshed. Han skjalv voldsomt.

„Rudolf“, sagde Maximilian, „ikraft af den Ed De har aslagt, opfordrer jeg Dem til at sige, om Indholdet af dette Brev er sandt.“

„Jeg tror, det er sandt“, svarede Rudolf med lav Stemme.

Det var interessant at se den sine Indignation, det skarpe, gjennemborende Blik, der lyste ud af hendes Dine, da hun først saa paa Rudolf og derefter paa Maximilian.

„Rudolf“, sagde Maximilian, „fortæl denne Dame, om De modtog Kvittering fra hendes Tante for de Penges, De betalte hende.“

„Jeg erholdt Kvittering“, svarede Rudolf.

„Wijs Washington“, sagde Maximilian med en Advokats Behændighed, naar denne har været saa heldig at lede Samtalen direkte til det vigtigste Punkt i Sagen (han var en dygtig Jurist), „vilde De gjenkende Deres Tantes Haandskrift, om De fik se den?“

„Naturligvis.“

„Har De ofte seet hende skrive?“

„Ja, hundredetals Gange.“

„Har De nogen Grund til at mistænke denne gode Mand Rudolf? Ved I ikke, han resigerer at ruinere sig selv, idet han bevidner Sandheden?“

„Jo, jo“, svarede hun forvirret og ængstelig.

„Læs Rvitteringen, Rudolf!“ befalede Maximilian.

Rudolf læste i samme Iave, næsten skjælvende Tone følgende:

„New York den 5te August 1888.

Modtaget af Matthew Rudolf paa Prins Cabanos Begne den Sum fem tusen Dollars, for hvilket Beløb jeg til nævnte Prins overleverer min Niece Estella Washingtons Legeme, og som hendes Formynder forpligter jeg mig herved til aldrig at kræve yderligere Betaling af Prins Cabano for min Niece, ligesom jeg forbinder mig til aldrig at aabenbare Pigens Opholdssted for nogen af Estella Washingtons Slægtninge.

Maria Plunkett.

Da han havde læst Rvitteringen, rykkede Estella den hurtig ud af hans Haand og betragtede nøie Underskriften. Om et Dieblik blev hun dødelig bleg og vilde have faldt til Gulvet, hvis jeg ikke havde grebet hende i mine Arme. O, hvilken kostelig Byrde! Jeg bar hende til Sofaen. Rudolf kom strax med Vand og badede hendes Ansigt. Om nogle Diebliske gjenvandt hun Bevidstheden. Hun betragtede os først med nysgjerrige Blikke; men da Hukommelsen vendte tilbage, fløi et Smertens Udtryk over hendes Ansigt, og jeg frygtede, hun igjen kom til at besvime. Jeg gav hende Vand at drikke. Den skjønne Pige betragtede mig opmærksomt, da jeg faldt paa Knæ ved hendes Side. Derefter fastede hun Blikket hen paa Maximilian og Rudolf, som stod i kort Afstand fra hende. Taarer flød ned ad hendes Kinder. En ny Tanke syntes at dukke op, og hun reiste sig.

„Det kan ikke være sandt. Min Tante kunde ikke gjøre det. I er for mig ukjendte Personer. Det er en Sammensværgelse. Jeg vil spørge Fredrikka.“

„Nei, nei“, svarede Rudolf, „ikke Fredrikka. Det vilde ikke være i hendes Interesse at sige Sandheden. Er der nogen af Tjenerne, til hvem De nærer større Tiltro end nogen anden?“

„Jo“, svarede hun, „her er Marie Callaghan, en ærlig Pige, hvis nogen er det. Jeg tror ikke, hun vilde stusse mig.“

„Da burde De sende Bud efter hende“, sagde Rudolf. „Ingen af os skal tale til hende, saa De ei skal falde paa den Tanke, at vi tvinger hende at tale, som vi ønsker. Vi skal gjemme os bag Tapetseringen. Tør af Deres Taarer, ring efter en Tjener og bed Marie komme herind. Spørg hende saa hvad De behager.“

„Dette skeede, og inden nogle Minutter kom Marie — en ærlig, tykkladen, rosenkindet irsk Pige med de frimodige blaa Øine og venlige Smil eiendommeligt for hendes Nationalitet.“

„Marie“, sagde Estella, „du har altid været venlig mod mig. Holder du saa meget af mig, at du vilde sige Sandheden, hvis jeg tilføjede dig nogle Spørgsmaal?“

„Bisfelig gjør jeg det, min Kære“, svarede Marie.

Sig mig da, Marie, om Fredrikka er Prins Cabanos Niece.“

„Ikke en Blodsdraabe i Slægt med ham“, svarede hun.

„Hvad gjør hun da i hans Hus?“ spurgte Estella.

„Ja, Kære Frøken, svarede jeg paa det Spørgsmaal, vilde det koste mig min Plads, og nu for Tiden er det vanskeligt for en hæderlig Pige at faa noget at bestille. Havde ikke Barney McSwiggan, der giftede sig med min Broders Rusine, og som selv er Søskendebarn til Mr. Flaherty, Kjældermesterens anden Assistent, hjulpet mig, vilde jeg ikke paa nogen Maade have faaet min nuværende Kondition. Sagde jeg et ondt Ord om Fredrikka, kunde jeg ligesaa godt gaa ud af Huset med det samme, og hvor skulde jeg saa finde Tjeneste igjen?“

„Taler du Sandhed, Marie, skal ingen Skade vederfares dig. Ikke en levende Sjæl skal faa vide, hvad du fortæller mig. Det er ikke bare af Nysgjerrighed, jeg spørger; thi paa dit Svar beror meget.“

„Ja, Frøken“, svarede Marie, „havde De ikke været saa uskyldig, som De er vakker, havde De faar længe siden fundet Svar paa Deres Spørgsmaal. Men kjære, alle Mennesker i Huset ved jo, at hun er (her nærmede Marie sig og hviskede i Estellas Øre) Prinsens Favoritmætresse.“

Estella veg et Skridt tilbage, idet Afsky og Foragt stod malet i hendes Ansigt. Efter en Pause spurgte hun:

„Sig mig, Marie, hvilke er de andre unge Damer, som vi kalder Prinsens Kusiner — Miss Lucy, Miss Julia og de øvrige?“

„Hver eneste en af dem er af samme Slags. Det er affurat som jeg fortalte Hanna, Koffens Medhjælperse: jeg troede, De ikke vidste det ringeste om, hvad der foregik i Huset. Sagde jeg ikke ogsaa, at Miss Fredrikka forsøgte at holde Dem borte, saa Prinsen ikke fik Øie paa Dem; at det var Aarsagen til, hun tog Dem med paa Kjøretur hver Dag flere Timer i Træk og lod Dem anvise Soveværelse i en fjerntliggende Del af Paladset; thi dersom Prinsen nogensinde kom til at fæste sine stygge Øine paa Frøkenen, vilde det være ude med Miss Fredrikka.“

Jeg kunde se fra mit Gjemmested, at Estella greb fat i en Stol for at støtte sig. Jeg hørte hende htre med lav Stemme:

„Nu kan du gaa, Marie. Jeg er meget taknemmelig for dit Vensteb og din Ærlighed.“

Vi fan't hende siddende i en Stol med Ansigtet skjult i sine Hænder sukkende voldsomt. Endelig saa hun op og udbrød:

„O, min Gud! Hvad skal jeg gjøre? Jeg er solgt — solgt — en hjælpeløs Slavinde. O, det er forfærdeligt!“

„De skal aldrig være uden Venner, saa længe vi lever“, sagde jeg og nærmede mig hende,

„Jeg maa flygte!“ raabte hun; „men hvorledes, — hvorhen?“

„Min bedste Mijs Washington“, sagde Maximilian i den allervenskligste Tone, „jeg har en kjær Moder, der med Glæde vil byde Dem velkommen som sit eget Barn. I vort stille Hjem er De sikret mod Prinsens Magt, og De kan da faa Tid til at lægge Deres Planer for Fremtiden. Beslutter De at forblive hos os for bestandig, er De saa meget mere velkommen. Her er Rudolf, som kan gaa i Borgen for, at jeg er en ærlig Mand, og at De kan anbetroe Dem til mig uden Frygt.“

„Ja“, svarede Rudolf, Maximilian Petion er en Hædersmand. Blot hans Ord er mere værd end en andens Ed.“

„Lad os da flygte strax“, sagde Estella.

„Nei“, svarede Rudolf, det nytter ikke; dette Hus er bevogtet og fuldt af Spioner. De vilde blive forfulgt og gjentaget.“

„Hvad raader De os da til at gjøre?“ spurgte Max.

„Lad mig se“, svarede den gamle Mand tænkende; idag er det Torsdag. Næste Mandags Aften har „Regjerings“ Medlemmer sit Møde her. En Mængde besøgende blir tilstede, og mer eller mindre Uorden kommer til at herske. Flere Vagter behøves, og jeg skal da arrangere det sli, at en af Broderskabet kommer til at patruljere ved den Dør, som aabner Udgang til en Korridor, hvilken fører til den Trappe og Dør, jeg omtaler. Jeg skal anskaffe en Mandstragt for Estella; hun er høi af Væxt og kan i Mørket let tages for en Mandsperson. Endvidere vil jeg forskaffe eder Udgangsbillet for et Kjøretøi til Slots- gaarden. I maa benytte en luftet Vogn og vente med de øvrige Ekvipager i Nærheden. Smidlertid maa jeg have nogen til at ledsage Mijs Estella fra dette Bærelse til Ekvipagen; thi selv tør jeg ikke vise mig.“

Jeg traadte frem og sagde: „Jeg skal ledsage hende.“

„Det er et farligt Foretagende“, sagde Rudolf og betrag

tede mig kritisk. „Hvis De blir opdaget, vil De komme til at bøde med Livet.“

„Jeg vilde paatage mig dette Hverv, om Faren var ti Gange større“, svarede jeg. Estella rødmuede og gav mig et taknemmeligt Blik.

„Det er en Banskælighed“, bemærkede Maximilian.

„Hvilken?“ spurgte Rudolf.

„Jeg betænker mig paa at lade Miss Washington forblive fire Dage udsat for Fare i dette Hus.“

„Den Sag skal jeg arrangere“, svarede Rudolf. „Hun maa nu foregive at være syg og forblive paa sit Værelse hele Tiden. Det er beliggende i en af de øverste Etager, og saafremt hun holder sig der, er Faren, at Prinsen kommer til at se hende, forholdsvis liden.“

„Miss Washington“, sagde jeg overleverende hende den Dolk, Max havde givet mig, „tag dette Vaaben! Det er forgiftet af det mest dødelige Stof, Mennesket kjender. En eneste liden Skramme tilspøiet af denne Dolk er sikker Død. Benyt den til at forsvare Dem, hvis De blir angrebet.“

„Jeg ved, hvorledes jeg skal bruge den som det sidste Middel“, sagde hun betydningsfuldt.

„Bedre Renhed i Døden, end Redværdigelse i Livet“, svarede jeg.

Hun takkede mig med et venligt Blik, tog Vaabenet og gjemte det i sin Barm.

„Endnu en Sag“, ytrede Rudolf til Max, „Mødet næste Mandagsaften vil blive af megen Bigtighed at dømme efter visse Tegn. Det er sammenkaldt i den Hensigt at tage Forholdsrealer mod et forventet Oprør af Folket. Det skulde være ønskeligt, som hidtil, at en eller anden paalidelig Person, der kunde rapportere til Dem alt, som hændes, var tilstede. Hvis De sender mig en diskret Mand, skal jeg gemme ham, hvor jeg før har skjult vore Brødre.“

„Kunde ikke jeg svare til Diemedet?“ spurgte jeg — maa være her alligevel, og da jeg er nødt til at opholde mig,

indtil Mødet er over, kan jeg ligesaa godt høre paa Forhandlingerne."

"Han er ikke en af vore", sagde Rudolf tvivlsraadig.

"Nei", svarede Max; "men jeg vil indestaa for ham med mit Liv."

"Lad det saa ske!" sagde Rudolf. "Miss Washington vil begive sig herfra gjennem den borterste Dør; efter en Stunds Forlob skal vi passere gjennem en sammenhængende Række Værelser, og jeg skal da vise Deres Ven, hvor jeg agter at skjule ham.

VII.

Skjulestedet.

Hvad jeg før havde seet af denne Tidsalder's Pragt og Glans overstraaledes fuldstændig af de pragtfulde Værelser, gjennem hvilke Rudolf førte mig. Det er umuligt tilfulde at beskrive dem. Vi bevægede os hen over de tykke som et rigt Grønsvær bløde Gulvtæpper, uden at en Lyd hørtes; de var farvede med de vakreste Kolører, udstaferede med alskens Figurer og forfærdigede paa Verdens største Væ-verstole. I Sammenligning med disse syntes Naturens grønne Tæppe kun en Ubetydelighed. Vi gik op store Bindeltrapper, saa brede, at det forekom mig, tre Vogne kunde passere jævnsides; ved hvert Trin var vi omgivne af ypperlige Billedhuggerarbejder og storflagne Malerier. Veien gik gjennem store Bibliotheker, hvor det milde Lys faldt paa utallige Rækker af pragtfuldt indbundne Bøger; men de syntes kun at være en død Intelligents, bunden af en Hexemesters magiske Formler. Ingen blege Studenter saaes her ved Bordene nydende af de Skatte, som det har taget Aarhundreder at samle, og af hvilke endel neppe findes paa noget andet Sted. Mænd og Kvinder gik forbi og mødte os igjen; thi Huset var saa fuldt af Tjenere, at det i og for sig syntes at være en By. Her og der stode alvorlige Bogtmænd, hvilke gjorde samme Tjeneste som Polisi i en stor Stad, og hvis Pligt det var at vaage over den Mangfoldighed af Sager, der overalt mødte Diet — kostbare Bøger, Kunstgjenstande, Bronsefigurer, Juvel-strin, Musikinstrumenter, smaa Grupper af udjægte vakre Statuer, Gravstøtter, Kuriositeter etc. fra alle Verdens Kanter; kort sagt, det hele repræsenterede den uindskrænkede

Rigdoms Luxus og Overdaadighed. Hvert Rum syntes at indeholde en Konges Skatte. Jeg kunde ikke andet end sammenligne denne unyttige og extravagante Luxus, der ikke tjente til den ringeste Nytte uden som Stas og Forsænelighed, med de fattiges elendige Hjem og Arbeidssteder, jeg havde besøgt Dagen forud. En Røst syntes at gjenlyde i mit inderste Hjertedyb, gennemtrængende alle dets Braaer, i svingende Toner: Hvor længe, o Gud, hvor længe? Og derefter faldt Tanken paa, hvor tynd den Jordstørpe i Grunden var, som adskilte denne Pragt fra dette Elendighedens brændende Helvede under den. Tænk om denne Rædslernes smeltede Masse gennembrød sine Dæmninger og oversvømmede Jorden! Det forekom mig, at Planeten allerede stjalv; jeg kunde høre de vulkaniske Udbrud; jeg kunde se Hungerens og Bredens rasende Flodbølger rulle henover disse Røstbarheder, Havnens Strømme bruse ind gennem Vinduer og Døre bortsejende af denne Pragt efterladende nendeligt Mørke og Ruin. Jeg stod stille fordybet i disse alvorlige Reflektioner, da Rudolf greb min Arm og førte mig gennem en stor Sal, behængt med heder-gangne Fædres Portrætter, ind i et pragtfuldt Bærelse. I Midten var placeret et stort Bord; rundt om dette stod et Par Sneise Stole, alle forarbejdede af en mørk, tropisk Træsort. Bærelset lignede en Regjerings Raadskammer med Kongens Trone i den ene Ende.

„Her“, sagde Rudolf i en høitidelig Hvijslen, „her er Forsamlingsbærelsen. Dette er det virkelige Centraipunkt for Styrelsen paa det amerikanske Kontinent; Resten er kun Skin og Form. De Mænd, som forsamles i dette Bærelse bestemmer de hundreder af Millioner Menneskers Skjæbne, hvilke bor i det store Land, som opdagedes for Verden af Columbus. Her skabes og tilintetgjøres politiske Partier, her indsættes og afsættes Dommere, Juryer, Guvernører, Legislaturer, Kongresser, Præsidenter; fra dette Sted kontrolleres og bevogtes de i Udsørelsen af sine mangehaande

Funktioner. De her fattede Beslutninger effoes i hundrede tusindtals Abiser og udbasumeres af en Hærstares Mangfoldighed af Talere; og de haandhæves af en utallig Armee Soldater, Tjenere, Redskaber, Spioner, ja ofte Snigmordere. Den, som staar i Veien for de Mænd, der samles her, gaar tilgrunde. Den, som modsætter sig, tager Livet i sine egne Hænder. Det er, unge Mand, som om jeg havde ført Dem til Jordens Midtpunkt; lagt Deres Haand paa selve den velolieede Axe, om hvilken Kloten lydløst dreier sig, og hvorfra de storartede Kræfter, der holder alting sammen, udstrømmer."

Jeg var overvældet af Bevægelse. Det var som om mægtige Mander selv i det Dieblig beboede den tykke, mørke Sal; onde, fiendtlige Mander af hvilke Menneskene engang var Undersaatter og Ofre. Jeg fulgte Rudolf paa Taa-spidsene, efter som han bevægede sig mod Enden af Bærelset.

"Her", sagde han, idet vi traadte ind gjennem en bred Buegang, "er et Konserveratorium, der stadig forsynes med de smukkeste Blomster fra Paladssets Drivhuse. Det eneste menneskelige Træk ved Prinsen er hans Kjærlighed til Blomster. Især har han lagt sin Elsk paa disse eiendommelige mexikanske og sydamerikanske Planter, cactaceæ, der paa samme Tid forener de vakreste Blomster med en grotest og modbydende Form, dækkede med store, spydlignende Torner, og som kun trives paa øde Trakter i mager Jord. Mellem disse Planter har jeg tillavet det Gjemmested, hvorom jeg talte. Her er nogle, som er femten Fod høje; de berører Bærelsets Tag. Omkring dem har jeg arrangeret et fuldstændigt Hegn af mindre Planter tilhørende samme Familie, voxende i store Kasser. Intet kan gjenneutrænge denne tornede Væg; og jeg har sammenføjet disse Kasser med Haler og Kramper paa Jordsiden. Der gives imidlertid en, som en stærk Mand kan flytte tilside; gjennem den saaledes frembragte Abning er han istand til at frable frem til Midten af Barrikaden, og fæstes saa

Hakerne igjen, vil det være en Umulighed at naa ham. Mellem den skjulte Person og Raadsværelset har jeg anbragt et Hegn af Blomster, der vil skjule Dem i Deres fulde Hvide, medens De gennem Blomsterne kan iagttage alt med liden Risiko at blive seet. Men i det Tilfælde, De handelsesvis blir opdaget, vil De bagesfor Dem finde et Vindu, som jeg, da Veiret er varmt, vil lade staa aabent. Udenfor er der en stor Vinranke for nok til at bære Dem. De saar da lide paa Rastustornerne bag Dem, gjøre et kraftigt Hop til Vinduet, og under en Regn af Pistollugler, skjult af Mørket, flygte ud i Haven. Jeg skal vise Dem Slottets Omgivelser, saa De ikke behøver at være i Forlegenhed, om det skulde gaa saa vidt. Hvis De blir greben, maa De foregive at være en Indbrudsthy, der kom ind gennem Vinduet i det Viemed at plyndre. Det vilde ikke være til nogen Nytte at kaste Skylden paa mig; thi det tjente kun til, at begge blev dømt til en øieblikkelig Død som Spioner, medens en formodet Indbrudsthy kun vilde blive overleveret til Politiet og erholde en Tids Fængselsstraf. Jeg giver Dem disse Instruktioner, endstjønt jeg haaber, De ikke vil have Brug for dem. Dette Stjulested har været benyttet mangfoldige Gange, og Aristokratiets dybeste Hemmeligheder er saaledes blevene aabenbarede for vort Brodersamfund uden Opdagelse, og hvis De er klog og varsom, er der intet at frygte. Raadet møder Kl. 8; en halv Time før er det min Pligt at efterse, at Værelserne er i Orden og forvisse mig om, at der ikke er Spioner eller andre, som har trængt sig ind, samt personlig rapportere til Prinsen og overlevere ham Nøglen til den ndre Dør. Jeg skal sørge for, at De uden paa Deres Klæder saar en Dragt tilhørende en af Husets Tjenere og ligesom tage Dem med for at være behjælpelig med den sidste Undersøgelse. Naar Leilighed tilbyder sig, kan De smutte ind i Stjulestedet først efter at have taget af Tjenerdragten, som vi vil gemme mellem Planterne,

De maa være bevaeruet og forberedt paa hvad somhelst. Jeg skal møde Dem i Haven kl. halv syv. Inden vi skilles, vil jeg levere Dem en Nøgle til en af de ydre Porte, hvorigjennem De kan træde ind. Saa snart Raadet er over, vender jeg atter tilbage til Bærelset. De maa da atter iføre Dem Tjenerens Dragt. Prinsjen bevarter altid sine Gæster med Lunch og Champagne, inden de skilles.

J Mellemtiden vil jeg bringe Estella til mit Bærelse; J kan da gaa ud sammen og kjæft begibe eder til Vognen. De maa først komme overens med Maximilian, hvor den skal vente, og den ved Døren staaende Vagt skal vise eder Ekvipagen. Er J først kommen i den, kjør med Vindens Hurtighed! De bør arrangere med Maximilian, hvad der skal gøres, saafremt De forfølges; thi i det Tilfælde er det ikke raadeligt at kjøre direkte til hans Bolig. De maa sammen med Estella træde ind i et eller andet Hus tilhørende en af Broderskabet, passere hurtig gjennem samme til en Vogn, der staar i Beredskab i en Gaggade. Det er nødvendigt, at J har et eller flere saadanne Tilflugtssteder; thi J har at gøre med usædvanlig mægtige og ilue Mænd, hvis Arme rækker overalt, og den Aften, de holder sine Raadslagninger — ja i Virkeligheden til enhver Tid — vrimler Paladset tilligemed dets Omgivelser af Spioner."

Jeg forbausedes over Mandens Intelligents, Forstand og executive Dygtighed. Jeg htrede:

„Hvoraaf kommer det, at en Mand, der indehar en saadan Tillidspost som De, en Stilling, hvori Lønnen vistnok er alt, De kan ønske, paa samme Tid er Medlem af en Forening, der, hvis jeg er rigtig underrettet, truer med at omstyrte den nuværende Tingenes Orden? Det er ikke Nød eller Undertrykkelse, som driver Dem til Oprør."

„Nei", svarede han. „Jeg blev opdraget i Heidelberg; jeg tilhører en rig Familie; men i min Ungdom, da jeg entusiastisk elskede Frihed og Menneſkeheden, blev jeg Medlem af en thyst Gren af denne mægtige Forening. Som ſav

mange andre drømte jeg om at reformere Verden; men ved en besynderlig Hændelse blev mit Medlemskab bekjendt, og jeg blev nødt til at tage Flugten, forskudt af mine Slægtninge, til Amerika. Her levede jeg en Tid i fattigdom, indtil Broderskabet kom mig tilhjælp, og skaffede mig en Plads som Tjener her i Paladset. Jeg har gradvis steget til min nuværende Position. Samtidig med at jeg ikke er saa entusiastisk, som jeg engang var, eller saa sangvinist angaaende de gode Følger af den Revolution, Proletariatet forbereder sig paa, har jeg ikke destomindre inden disse Vægge seet nok til at overbevise mig om vor Sags Nødvendighed og Nødvendigheden af en eller anden slags Reformation. Jeg kunde ikke trække mig tilbage nu, selv om jeg ønskede, og jeg tror heller ikke, jeg vilde gjøre det, hvis det stod i min Magt. Vi bevæger os alle paa den rasende Strøms Overflade, og hvorhen den tilsidst bringer os, ved ingen. Men kom", tilføiede han, „ud i Haven, ellers kan vor lange Konversation vække Mistanke."

VIII.

Broderskabet.

Jeg kan ikke, kjære Broder, give dig en detaljeret Beretning om hver Dags Hændelser, endstjønt jeg ved, at din Stjærlighed til mig vilde gjøre den mindste Begivenhed interessant. Jeg skal imidlertid nebtugne mine Reflexioner paa Papiret og sende dem til dig, naar Leilighed gives.

Jo mere jeg ser, og jo mere jeg konverserer med Maximilian, desto klarere indser jeg, at den civiliserede Verden befinder sig i en yderst farlig Tilstand. Dette Øbelæggelsheds Broderskab med sit skrækkelige Formaal og uhyre Medlemsantal er en Virkelighed. Hvis den regjerende Klasse bare havde at gjøre med en underkuet Bondestand, kunde de, som i andre Tidsalbre, trampe de styrede under sine Fødder i den Grad, at de, lig Dyret, blev udhygtige til at organisere og forsvare sig; men det offentlige Skolesystem, der tilligemed andre republikanske Former endnu opretholdes, har bevirket, om ikke fuldt ud, at idetmindste et betydeligt Antal af den ulykkelige Arbejderklasse er intelligent. I Virkeligheden er de mærkværdig oplyste; deres Organisationer har for dem været Klubber, Debatsforeninger og Legislaturer. Og du ved, at alle Verdens største Mænd er udsprungne fra Masserne, om ikke direkte, saa idetmindste efter en eller to Generationer. Det høiere Aristokrati har kun i ubetydlig Grad skænket Verden Mænd af usædvanlig Størhed.

Du vil vistnok ikke blive overrasket ved at høre, at i disse store Organisationer blandt selve Arbejderbefolkningen er der opstaaet hyperlige Talere, dygtige Organisatorer, dybe Forskere paa det socialøkonomiske Omraade, Statsmænd og mæsterlige Politikere. Naturen, der kjender ingen

Grændser med Hensyn til Dannelsen af nye Arter, og som har at gjøre med hundrader af Millioner, ligesom den besidder utallige Elementer til at blande i sine Kombinationer — har frembragt nogle beundringsværdige Ledere blandt disse fattige Mænd. Deres haarde Lod har jaget ud af Tankerne alt Mændværk, al Fantasi, al Poesi, og med høitideligt Mør har de forberedt sig paa den forfærdelige, tyeste Kamp mod sine Omgivelser. Uden Fantasi, siger jeg; thi dette synes at være en Verden uden Sang.

Til de store Massers Hæder være det sagt, at de er skarpsynede nok til at anerkjende de dygtige Mænd, som opstaar iblandt dem, ja til endog af sine hurtig erhvervede Midler at understøtte dem, hvorved de fritages for legemligt Arbejde, saa de helt og holdent kan ofre sig for sin Lands Udvikling og Udførelsen af det store Hverv, der er dem paalagt. Det er ikke Tvivl undertastet, at hvis den regjerende Klasse havde været villig til at anerkjende disse naturlige Ledere som Mennesker tilhørende samme Race, Blod, Tungemaal, i Besiddelse af ligesaa stor Dygtighed som dem selv og rakte dem en venlig, hjælpende Haand, kunde for lang Tid siden en Sammenslutning mellem de to store Afdelinger i Samfundet have foregaaet. En saadan Anerkjendelse af Arbejdets Værd vilde have bragt Lykke med sig til de fattige, medens de riges Nødsjender ikke i nogen væsentlig Grad kom til at mindskes. Men de Begivenheder, som gik forud for den store Krig mod Aristokratiet i England i 1640, den franske Revolution af 1789 og den store Borgerkrig her i Landet i 1861—64, viser tilfulde, hvor umuligt det er ved Argumenter at bevæge en privilegeret Klasse til at give slip paa en eneste af sine Fordele. Der gives intet Bigotteri saa blindt og umedgjørligt som Rastevæsenet, og fælskegamle Uretfærdigheder kan alene udryddes med Jern og Sværd. Af den Grund synes Fremtiden mig saa mørk. De øverste Klasser kunde reformere Verden; men de vil ikke; de nederste Samfundslag

vilde; men de kan ikke, og i de sidste Par Menneskealderer er de fattige komne til den enstemmige Overbevisning, at det eneste Botemiddel er en almindelig Ødelæggelse. Vi kunne sige, som hin Mand ytrede ved Begyndelsen af Cromwell-Kampen: „Gud hjælpe det Land, hvor Ruin skal reformere!“ Men Proletariatet er i Besiddelse af et fortviolet Mob. Det staar færdigt som den blinde Samson til at rive ned Templets Pilaer, selv om det begravnes i Faldet og sønderknyttes i Ruinerne; thi

„uendelig lysere er Gravens Mo
end de Hjem, hvori de bo.“

Maximilian har fortalt mig, at deres Broderskabs Organisation er den mest fuldstændige. Enhver af de hundrede Millioner er bevæbnet med en af de nyeste forbedrede Magazingeværer. Anvendelsen af hvidt Krudt formindsker betydelig Patronernes Størrelse; Ruglerne er ogsaa meget mindre, end de var forhen; men hver indeholder et forfærdeligt Sprængstof, der river i Stykker det Offer, som rammes. Omkring hundrede af de smaa Patroner opbevares i Biben og Geværskolben, der er af Staal. Hver Soldat er saaledes i Besiddelse af et Baaben, hvilket er næsten lige saa godt som Fortidens Gatling- eller Armstrongskanoner.

Den Maade, hvorpaa disse Geværer anskaffes, viser Organisationens mærkværdige Natur og dens Resurser. De fandt, at Geværernes Kostende i høi Grad forøgedes ved Fabrikanters og Mellemmænds Fortjeneste, ligesom de indsaa, at det var tvivlsomt, hvorvidt Styrelsen vilde tillade dem at købe Baaben i nogen større Mængde, hvorfor de besluttede at fabrikere dem selv. Dybt nede i forladte Kulminer, beliggende i en af Tennessees vildeste Bjergegne, anlagde de for mange Aar tilbage sine Geværfabrikker og Støberier. Foregivende at drive Kulgravning og Jernindustri bidrøgte de Medlemmer af Broderskabet, Arbeidere fra de nationale Geværfabrikker; disse oplærte

hundreder af andre i Professionen, og arbejdende Nat og Dag med dobbelt Styrke har de været istand til at forsyne alle vaabensjøre Mænd af Broderskabet i Europa og Amerika med Geværer og behørig Ammunition. Omkostningerne ved alt dette reduceredes til et Minimum og er blevne betalt derved, at Broderskabets Medlemmer hver Uge har ydet en liden Del af sin knappe Løn. Men for at Udbrud ikke skal finde Sted fortidligt, inden Lederne giver Ordre, er Geværerne ikke overleverede til Gierne direkte, men til „Kommandanter over ti“, som de kaldes; thi Broderskabet er delt i Grupper af ti. Det er disse Befalingsmænds Pligt at nedgrave Vaabnene og Ammunition i Jorden opbevarede i Gummiposer, der er anskaffede for Diemedet, og kun overlevere dem, naar Signal til Udbrud gives. I Mellemtiden øves Mændene i alle Soldatemanøvrer benyttende Kjæppe istedetfor Geværer. Du kan se, hvor klogt dette System er indrettet. En Forræder kan ikke forraade mer end ni af sine Kammerater, og hans Død er vis. Hvis Befalingsmanden over en Trop gaar over til Fienden, kan han alene overgive ni Mænd, ti Geværer og maaſte aabenbare et formodet Navn paa en, som maſteret har konfikeret med ham fra Møderforeningen. Men naar Signalet til det store Udbrud gives, vil hundrede Millioner veløvede Soldater staa Side om Side bevaabnede med de farligste Vaaben, som Menneſkets Snille har kunnet frembringe, og kommanderede af en Centralstyrelſe af overordentlig Dygtighed. Over al denne ſtræfkelige Forberedelse vedbliver Verden at ſynge og danſe, tage til Vægte og give til Vægte ligesaa uvidende om den foreſtaaende Kataſtrofe ſom Pompejis Beſøllning i de vakre Auguſtidage Aar 79, kort før Staden begravedes af Aſke. Den forfærdelige Vulkan havde exiſteret Generation efter Generation i Byens Nærhed, og mere end en Gang havde den ſkjælvende Jord varſlet, hvad der muligens vilde komme.

Hvis jeg kunde tænke mig Muligheden af, at dette underfulde Broderskab var istand til noget mere end blot og bart Ødelæggelse, vilde jeg ikke se Fremtiden imøde med saadan Gru. Efter Ødelæggelse maa Gjenopbyggelse finde Sted; Lov og Civilisation maa gjenoprettes paa Ruinerne af den nuværende Tingenes Orden. Hvem kan tro, at disse fattige, underkuede Mennesker, bevæbnede til Tænderne med dødelige Baaben, gennemskyrede af Lidenstabs, Had og Hævn, skal kunne vække til Liv igjen det slagtede Samfund? I det civiliserede Samfund maa Maskinerne arbejde. Hvor mange af disse befriede Slaver vil være færdig til at nedlægge Baabnene og gjenoptage Arbeidet? Da Negrene paa San Domingo reiste sig til det verdensberømte, blodige Oprør, besandt de sig efter Seiren i et tropisk Land, hvor Naturen udfoldede sine rige Betsignelser, hvor der hang nok af Frøde paa hvert Træ og hver Busk; men i Amerikas og Europas tempererede Regioner kan de store Menneskemaskiner alene leve ved anstrængende Arbeide, og dersom ingen vil arbejde, maa alle sulte ihjel; men inden dette sker, vil de dræbe hverandre, og det betyder en almindelig Konflikt, Vilddhed, Barbari, Kaos.

Jeg skjælver, min kjære Broder, jeg skjælver af Rædsel, naar jeg tænker paa, hvad som kryber os imøde med lydlose Trin, snigende, tyst, forræderisk som Panteren; det tørre Løv rasler neppe, naar Udhyret bevæger sig, og naar det med glinsende Zine, sammentrukne Lemmer gjør sig færdigt til det fatale Sprang. Naar sker det? Nu? I morgen? En Uge herefter? Ja, hvem kan sige det?

Den Tanke tvinger sig uafsladeligt ind paa mig: Kan jeg gjøre noget for at afvende Katastrofen? Er der intet Haab? Menneskeslægten er i sig selv saa ædel, saa skøn, saa evnerig og formaaende; dens Higen fremad er værdig dens store Maal; den har Forstand nok til at omfatte Universet. Tænk paa det smukke Par, den første Mand og den første Kvinde, som de stod der i Paradiset hin første

Aften af deres Liv, medens den nedgaaende Sol kastede sit rosenrøde Stjær over dem — færdige fra den Almægtiges Hænder, hans behagelige, fuldkomne og ophøiede Tanke! Hvilken Kjærlighed lyste der ikke af deres Dine! Hvilken Gudhed spirede ikke i deres Hjærter! Og til dette skulde alt komme — til dette! — et Helvede af Uretfærdighed, endende i et forfærdeligt Menneskeslagteri.

Hos Gud ligger ikke Feilen. Naturen kan ikke bebreides. Civilisationen som betegner Slægtens forøgede Fremstridsevne, er ikke ansvarlig; men det graadige Menneske — den blinde, umættelige, menneskelige Graadighed; de laveste, smudsigste, de mest egoistiske Instinkter har forarsaget alt! Rotterne ved saa meget, at de ikke gnaver Gul paa det Stib, der bærer dem; men disse saakaldte vise Mænd i Verden har paa tusindtals Steder gnavet bort Samfundets Bæge, indtil de er blevne saa tynde som Papir, og de rasende Hæbølger er isærd med at skylle ind gjennem hver eneste Revne. Dette tiltrods lyder deres uforslammede Haanlatter over Brujen fra de graadige, bundløse Bæde, der netop er rede til at begrave dem i Dybet.

Opholdt af disse Tanker, der hindrer mig fra at sove om Natten og forfølger mig i mine vaagne Timer, har jeg vandret omkring nogle Dage ledsaget af Maximilian, idet vi har hivaanet Arbeidermøder i alle Dele af Byen. Den regjerende Klasse negtede forlænge siden Arbeiderne Talefriheden under Paastud af, at Samfundets Sikkerhed krævede det. Ved denne Handling struede de ned Sikkerhedsventilen, medens Damp alligevel holder paa at danne sig. Af den Grund kommer Mændene sammen i Kjeldere under gamle Ruiner af Bruggerier og Bærhuse for at diskutere den lidte Uret og raadslaa om Botemidlet; der nede i de store, lave Rum oplyste af Talgpraafer, der kaster et usikkert Lys mod de mørke, fugtige, røgede Bæge, samles de myldrende Masser for mundtlig at opflamme hver andre mod sine Undertrykkere og nyde Fremtidstanter, der

udtrykkes med mange hemmelige Antydninger til Bredens og Hævnens fjere Dag, som de ved er nær forhaanden.

„Og blege Læber hvile
Med Længsel og med Haab:
— Imorgen — ja kanske idag
Skal Hævneren staa op.“

Disse Møder er blot og bart frivillige Arbeidersammenkomster og ikke at betragte som Broderskabets Raadslagninger. Hvert Medlem af den hemmelige Forening tillades at medbringe en Ven, og da hvem som helst kan være en Forræder, er Ytringerne varjomme og gaadefulde.

Mere end en Gang har jeg talt til dem i disse mørke Haller. Omendstjont jeg fuldt ud sympathiserer med dem i deres Lidelser, og er ligesaa forbitret paa deres Undertrykkere som Arbeiderne selv, har jeg alligevel bedt dem holde sine Hænder tilbage, ikke søge at ødelægge, men at reformere. Jeg taler til dem om Civilisationens Belsig- nelser; jeg skildrer dens Udvikling i Tidernes Løb; hvor sagte og gradvis den udfoldede sig, men hvilke Stormskridt den har taget i de senere Aarhundreder, indtil Naturen idag ligger for Menneskets Fødder som en bunden Slave, der udfører sin Herres Befalinger. Jeg fortæller dem, at en brutal Person med et eneste Slag af sin Klubbe kan ødelægge et Menneskes Liv; at selv om alle Læger, Videnskabsmænd og Filosofer i Verden studerede sammen i Aarhundreder, kunde de ikke gjengive, hvad han paa en saa raa Maade havde ødelagt. Saaledes fremholder jeg, at Civilisationen, hvilken trævde Aarhundreder for at blive til, kan bortseies paa en eneste Time, og at der ikke eksisterer en Magt paa Jorden, som kan gjenopbygge den.

De fleste af dem har lyttet opmærksomt; nogle har for- søgt at svare mig, medens andre har spottet; men det er som at hønjalde en Hob længe indestængte Forbrydere, der med Kniven mellem Fingrene hører sine Benneres Tor- denslag paa Fængselsporten, ikke at th til Voldsomheder for ei at skade Samfundet. De skal ud, selv om Himmel og Jord styrter sammen! Man kunde ligesaa godt hviste til Niagara-faldet om at stanse sit Løb eller bede den uimodstaaelige Hvirvelstorm skaane Rosenbuskene paa sin af Død og Ruiner bestrøede Vej.

IX.

Den giftige Kniv.

Da vi kom hjem Søndags Aften, fandt Max det Gjemmested i Væggen, der staar i Forbindelse med det pneumatiske Rør, aabent. Han tog ud derfra en Sifferdepejsche og læste med overrasket Mine nogle Linier, hvorefter han sagde:

„Her er vigtige Nyheder, Gabriel; de meddeles i en af Broderskabets Siffere, hvilke jeg skal oversætte for dig. Det er Rudolfs Nummer, og Depejschen er adresseret til mit eget. Inden Broderskabet kjender vi hverandre ikke af Navn, men ved det Nummer vi har som Medlemmer. Lyt:

„Fra Nummer 28,263 M 2 til No. 160,053 P 4. Skrevet i den dødsdømtes Hus — No. 826 B — den 7:9.“

„Dette“, forklarede Maximilian, „betyder Prins Cabano“. Han vedblev at læse:

„Overraskende Begivenheder har fundet Sted, siden jeg saa Dem. 826 B.s forrige Favoritmætresse, der maatte vige Pladsen for Fredrikka, er en fransk Pige ved Navn Celestine d'Anblay. Hun angrer bitterlig sit Fald og hader Fredrikka med sit Folks karakteristiske Bitterhed. Af Tjenerne fik hun spurgt, at et nyt Døffer, Estella — en Pige af usædvanlig Skjønhed — var bleven ført til Huset, og at Fredrikka søgte at hindre 826 B fra at se hende. Diebliffelig kom hun paa den Tanke at styrte Fredrikka, ligesom hun selv blev styrtet af hende. Igaar, Lørdags Eftermiddag, ventede hun paa 826 B i Korridorerne og de ydre Værelser. Den gamle Usling pleier at snuse rundt i alle Dele af Huset, idet han frøgter, at Tjenerne bestjæler ham, og det varede ikke længe, inden Celestine traf Prinsjen.

„Nu, min lille“, sagde han, klappende hende under Ha-

gen, „hvorledes har du havt det? Jeg har ikke seet dit smukke Ansigt paa lang Tid.“

„Aa“, svarede hun, „De synes virkelig ikke at bryde Dem særdeles meget hverken om mit eller andres smukke Ansigter nu, siden De har faaet Deres nye Legetøi, Estella.“

„Estella!“ gjentog han. „Hvem er Estella?“

„Nei hør nu“, udbrød hun leende, „forestil Dem nu ikke saa uvidende! Mester Rudolf fører ind i Huset en straalende, skøn Pige, og Uger senere spørger De mig, hvem hun er! De lurer mig ikke saa let. Jeg kender Dem for vel.“

„Men“, svarede han, „jeg har virkelig ikke seet hende. Dette er første Gang, jeg har hørt hende blive nævnt. Hvem er hun?“

„Hendes Navn er Estella Washington“, svarede Celestine; hun er omkring atten Aar gammel.

„Estella Washington“, gjentog han i en ærbødig Tone; „det er et stort Navn. Hvorledes ser hun ud?“

„Jeg har allerede sagt Dem“, svarede hun, „at Miss Washington er en straalende Skønhed, høi, blond, prægtig, yndig og uskyldig.“

„Jeg maa virkelig se hende.“

Han skyndte sig til Biblioteket og ringede paa mig.

„Rudolf“, sagde han, da jeg indfandt mig, „hvem er denne Estella Washington, som De bragte her til Huset for nogle Uger siden? Celestina har omtalt hende. Hvoraf kommer det, at jeg aldrig har seet hende?“

Med Hjertet i Halsen svarede jeg:

„Jeg meldte Dem Kjøbet for en Tid siden, og at jeg havde udbetalt \$5,000 til Estellas Tante.“

„Det er sandt“, svarede han, „jeg erindrer det nu. Jeg havde saa meget at bestille paa den Tid. Hvad kan imidlertid være Grunden til, at jeg ikke har seet hende, da hun har opholdt sig her i Huset i længere Tid?“

Jeg besluttede ikke at forraade Fredrikka, og derfor svarede jeg:

„Det maa være et rent Tilfælde, min Herre; desuden er Estella noget stille og tilbageholdende; hun har saa godt som hele Tiden opholdt sig paa sit Bærelse efter Ankomsten hertil.“

„Gaa og bring hende ind til mig“, befalede Prinsen.

Jeg maatte adlyde, og saa gik jeg til Estellas Bærelse.

„Miss Washington“, sagde jeg, „nu har jeg flemme Rygheder at berette. Prinsen ønsker at tale med Dem.“

Hun stod op meget bleg.

„Min Gud“, sagde hun, „hvad skal jeg gjøre?“

Derefter begyndte hun at famle i sine Klæder efter den Kniv, Deres Ben gav hende.

„Vær stille og taalmodig“, sagde jeg, „gjør intet i Overhævelse; iovermorgen kommer Deres Ben for at hente Dem. Vi maa søge at udhale Sagerne, saa langt vi kan. Hold Dem kun paa Deres Bærelse, og jeg skal fortælle Prinsen, at De er altfor syg til at kunne forlade Sengen, men haaber De imorgen Eftermiddag vil være frisk nok til at hilse paa ham. Saaledes vinder vi fire og tyve Timers Udsættelse, og maaske vi imorgen kan være istand til at benytte os af samme Rube.“

Hun var i en meget oprørt Sindssætning; gik med hastige Skridt frem og tilbage i Bærelset vridende sine Hænder. For at berolige hende ytrede jeg:

„De spøver ikke i nogenstørst Fare. De bør imidlertid laase Døren. Se her“, sagde jeg, idet jeg gik hen til en af Vinduskarmene, løstede den op og tog frem en Rebstige med Sidedele af stærke Bambusrør, „denne kan De bruge som den sidste Tilflugt, hæng den ned fra Vinduet og flygte. Alle Bærelser i den ældre Del af Bygningen er forsynede med lignende Livredningsstiger. De ser den gule Sti nedenunder; der bortenfor Træerne vil De saa Die paa endel af Havemuren; denne Sti fører til en liden Port, og her er en Nøgle til at aabne den med. Betragt nogle Terrænet her fra Vinduet. Flugt bør alene

ibærkfættes ved Nattetid; men da De løber adskillig Resito ved at passere gjennem Haven, og saasom De udenfor Porten vil befinde Dem i en fremmed Verden uden Venner, maa De kun tænke derpaa i yderste Nødsfald. Vi maa ty til Ligt, indtil Deres Venner indfinder sig Mandags Aften. Vær taalmodig og ved godt Mod. Kom ihu jeg er Deres Ven og har sat mit Liv i Pant paa at hjælpe Dem“.

Hun vendte sig mod mig og syntes at ville læse i Dybet af min Sjæl.

„Hvorfor skal jeg kunne lide paa Dem?“ udbrød hun. „De er mig en fremmed Person, ja hvad værre er — dette Uhyres, denne Slavehandlers Værktøi. De har kjøbt mig og bragt mig her til dette Hus. Hvad er Deres Venner? De er ligeledes fremmede for mig. Hvorfor skulde jeg lide paa fremmede, naar den, der var mig kjær, og til hvem jeg havde ubetinget Tiltro, viste sig at være en Forræder og folgte mig til en saa grusom Skjæbne?“

Mit Blik sank mod Gulvet.

„Det hænder“, svarede jeg beskedent, „at Lastens Redskaber undertiden affstyr, hvad de gjør. Den grusomme Bøddel kan under det haarde Ydre skjule Spor af Anger og Medlidenhed. Jeg klandrer Dem ikke for Deres Mistanker. Mine Bestræbelser var maaske engang ligesaa høie, min Sjæl engang ligesaa ren som Deres; men hvad er vi? Skjæbnens Legetøi, Omstændighedernes Ofre. Vi ser paa Skjæbnens Medusahoved med dets Ormehaar, og vor Villie, ja vor Sjæl, forvandles til Sten. Alene Gud, som kender alle, kan dømme Menneskehjertet. Med de høitideligste Eder er jeg bunden til et Selskab, som, hvor forfærdelige dets Metoder end kunne være, i grunden er velgjørende og retfærdigt. Mit Liv vilde ikke være værdt en Styver, hvis jeg undlod at forsvare Dem. Den ene af Deres Venner staar høit i Selskabet.“

„Hvillen?“ spurgte hun ivrig.

„Den mindste og mørkladue“, svarede jeg.

„Kan De fortælle mig noget om den anden?“ spurgte hun, og en let Rødme farvede hendes Kinder, som om hun skammede sig over Spørgsmaalet.

„Han liden; han er ikke Medlem af vort Broderskab; men han er en skønt Fyr; thi en Ven af Maximilian er intet slet Menneske.“

„Nei“, sagde hun tankefuld, „han er en god og ædel Natur; det er paa ham, jeg stoler.“

„Nu“, utrede jeg, „maa jeg forlade Dem, ellers vil Prinsens undres over, at jeg er bleven saa længe borte.“

Da jeg forlod Bærelset, hørte jeg hende laase Døren. Jeg meldte Prinsens, at Miss Washington var meget syg og sengeliggende; men at hun haabede at have Vren af at besøge ham den følgende Dag. Han lod til at være misfornøiet; men gav dog sit Bisfald hertil. Da jeg forlod ham, besøgte jeg Fredrika og bad hende komme til mit Bærelse. Om nogle Døgn kom hun ind til mig. Efter at hun havde taget Sæde, begyndte jeg:

„Miss Fredrika, tillader De, at jeg fremsætter nogle Spørgsmaal angaaende Ting, der er af megen Bigtighed for os begge?“

„Ja vist“, svarede hun.

„For det første ønsker jeg at vide Deres Stemning overfor mig. Er jeg en af Deres Venner? Har jeg ikke lagt for Dagen min Beredvillighed i at være Dem til Tjeneste?“

Hun svarede med behagelige Smil og Forsikringer om sit Venkab.

„Lad mig nu tilstille Dem et andet Spørgsmaal“, fortsatte jeg. „Er De venlig stemt mod Miss Estella?“

„Det er jeg nok“, var Svaret; „hun er en blid, uskyldig og elskværdig Pige.“

„Jeg er glad over at høre det“, sagde jeg. „Bed De, at Prinsens har opdaget Estella og befalet mig at bringe hende ind til ham?“

Frederikss store, sorte Zine flammebe.

„Hvem har underrettet Prinsen?“ spurgte hun heftigt.

„Deres Ziende, Miss Celestine“, svarede jeg.

„Det var noget jeg ventede“, sagde hun.

„Jeg behøver neppe at bemærke“, ytrede jeg, „at Celestines Motiver var at trænge Dem tilslibe.“

„Jeg ved det nok“, svarede hun og bevægede frampagtig Hænderne, som om hun havde Øyst til at møde sin Ziende.

„Udter et Spørgsmaal“, vedblev jeg. „Vil det ikke glæde Dem at se Estella sikkert ud af Huset?“

„Jo min sandten“, svarede hun ivrigt.

„Om jeg lægger mit Liv i Deres Hænder, vil De være tro mod mig?“ spurgte jeg.

Hun greb med Alvor min Haand og ytrede: „Hverken i Liv eller Død skal jeg forraade Dem.“

„Jeg skal da ogsaa meddele“, ytrede jeg, „at Estella har Bemær, der ligesaa gjerne ønsker at faa hende bort fra dette Sted som De, Miss Frederikka. De har bestemt sig paa at komme hertil Mandags Aften. Indtil den Tid maa De hjælpe mig og beskytte hende mod Prinsen og lette Bortførelsen, naar Øieblikket kommer.“

„Det skal jeg gjøre“, svarede hun; „sig mig nu, hvori jeg kan tjene Dem.“

„Gjør Dem saa behagelig for Prinsen som muligt“, svarede jeg, „for at holde hans Tanker borte fra den fremmede. Estella foregiver at være syg og holder sig paa sit Værelse. Paa den Maade haaber jeg, det lykkes os at beskytte hende, indtil den skjæbnesvangre Aften kommer. Kom ihu“, sagde jeg, idet jeg lagde min Haand paa hendes Skulder og saa hende alvorligt ind i Zinene; „thi jeg har liben Tiltro til saadanne Naturen, „at jeg er Medlem af en stor hemmelig Forening. Hvis noget ondt hænder mig, hvori De er Marssag, kommer De til at bøde derfor med Livet.“

Hun veg forstrækket tilbage og forsikrede mig paa nyt

om sin Oprigtighed. Da hun ønsker at blive kvit Estella, tror jeg, hun ikke vil forraade os.

Søndags Aften Kl. 7.

Jeg fortsætter min Beretning. Jeg har været Dienvidne til forfærdelige Scener, siden jeg nedlagde min Pen. Kl. 5 i Eftermiddag ringede Prinsen paa mig.

„Gør ind Estella!“ befalede han.

Jeg gik siebliskelig til hendes Bærelse. Hun var bleger end sædvanlig og saa ud til at have sovet.

„Estella“, sagde jeg, „Prinsen sender atter Bud efter Dem. Jeg skal vende tilbage og gøre den samme Undskyldning som sidst. Vær ikke bange, alt kommer til at gaa godt. Vi er en Dag nærmere Deres Befrielse.“

Jeg gik tilbage til Prinsen og berettede, at Estella var endnu slettere end den foregaaende Dag; at hun paa ingen Maade var istand til at forlade Bærelset; at hun havde stærk Feber, samt at hun bad om Undskyldning for ikke at kunne adlyde hans Befalinger; men haabede imorgen at kunne besøge ham.

Han var i daarligt Humør. Jeg antager, Fredrikka havde gjort for meget af sin Elskværdighed, og at han fattede Mistanke; thi Prinsen er en af de listigste Mænd der findes.

„Fredrikka staar bagenfor dette“, sagde han.

„Bag hvilket?“ spurgte jeg.

„Estellas Sygdom“, var Svaret. Bring hende ind iug eller frisk! Jeg ønsker at se hende.“

Han var ikke i Humør til at spøge med. Jeg gik strax tilbage til Estellas Bærelse indseende at hun maatte barrikadere sig der; men hvorledes skulde hun opholde Livet i Mellemtiden? Jeg gik strax til Mikkel, Koffens Assistent, der er min tro Ven, og fik af ham under ubrødeligt Tausbedsløfte tilstræffelige Vernetmidler for denne og følgende Dag, stundte mig saa til Estella for at underrette hende om Åren og overlevere hende Madkurven. Jeg bad hende laase Døren.

„Hvis de bryder ind“, sagde jeg, „brug Kniven paa den første, der rører ved Dem. Hvis Mad eller Drikke blir sendt Dem, nyd intet. Forsøger de med Kloroform, stop Næsen til med Sæbe. I Tilfælde af det værste hænder, kan De benytte Nebstigen. Er De helbig nok til at komme udenfor Haveporten, tag en Drosche og kjør til dette Sted.“ Her gav jeg hende Deres Adresse skreven paa tyndt Papir. „Blir De greben, saa tæg Papiret og svælg det. Under enhver Omstændighed bør De ikke lægge Haand paa Dem selv“, tilføjede jeg, „inden De absolut blir tvungen dertil; thi De har en mægtig Organisation bag Dem, og selv om De falder i Deres Forsølgere's Hænder, vil De blive ufriet. Farvel!“

Hun takkede mig paa det hjerteligste, og da jeg forlod Bærelset, hørte jeg, hun laasede Døren.

Jeg vendte tilbage til Prins'en og fortalte ham, at Estella var for syg til at kunne forlade Bærelset, samt at hun negtede at adlyde hans Befalinger. Ubant til Modsigelser, især i hans eget Hus, blev han rasende.

„Kald Tjenerne sammen“, raabte han, „vi skal se, hvem er Herre i Huset!“

Nogle af Mændene kom løbende. Fredrikka indfandt sig ligeledes og med hende nogle af de andre Kvinder. Vi begav os ovenpaa til Estellas Dør. Prins'en rystede den voldsomt.

„Luk op!“ brølte han, „eller slaar jeg Døren istykker.“

Jeg begyndte at nære Forhaabninger om, at han kom at møde den Skjæbne, han saa rigelig havde fortjent.

Estellas fagre, rolige Stemme hørtes nu indenfra, idet hun htrede med høi og kraftig Røst:

„Jeg appellerer til mit Land. Jeg forlanger Ret til at forlade dette Hus. Jeg er en amerikansk Borgerinde. Forenede Staters Konstitution forbyder Menneskeslaveri. Mine Fædre hjalp til at grundlægge denne Regjeringsform. Ingen har Ret til at sælge mig til det frygteligste af alle

Slaverier. Jeg tilhører en stor og ædel Slægt. Jeg kræver min Frigivelse."

"Hid med dig! Lul op!" skreg Prinsen, idet han gav Døren et Spark, saa den skjalv.

Estellas høitidelige Stemme hørtes atter:

"Den Mand, der sætter sin Fod ind her, er Dødsens!"

Den seige Ustling styrtede tilbage med Rædsel malet i hvert af hans Ansigtstræk.

"Hvem vil sprænge Døren", spurgte han, "og bringe ud den Kvinde?"

Der blev et Dieblit dødelig Tausshed? Da traadte Joakim frem — en bredskuldret Mjæltring, der altid har villet indsmigre sig hos Prinsen ved at sladre paa Nesten af Tjenerne — og med en paatagen Mine af Mandemod sagde han: "Jeg skal saa Tag i hende."

"Gaa an!" befalede Prinsen grættent.

Joakim gjorde et Sprang mod Døren; det knagede i den, men gav ikke efter. Han gik endnu længere tilbage; trak Pusten dybt, og stærk som en Dyr gik han atter løs paa den. Nu gav Laasen efter. Døren fløi vidaaben, og Joakim laa sprællende paa Gulvet. Jeg kunde se Estella, der hun stod ved Vinduet med høire Arm løftet, og jeg mærkede, noget glitre i hendes Haand. I et Dieblit var Joakim paa Benene og nærmede sig Pigen. Jeg saa ham gribe hende; en ubetydelig Kamp opstod, og i næste Dieblit styrtede Furen ud af Værelset bleg som Døden med Haanden paa Brystet udraabende:

"O, min Gud! hun har faaret mig."

Han rev op sin Skjorte. Paa Brystet viste sig en blodig Plet; men Kniven havde trusslet et af Ribbenene og kun foraarsaget en ubetydelig Skramme. Joakim lo, ordnede sine Klæder, idet han ytrede:

"Jeg burde nok have vidst saameget, at en Piges Haand ikke kunde tilføie et dødeligt Saar. Jeg skal bringe hende, ud min Herre. Gent mig et Taus."

Han vendte sig mod mig, da han talte; men i samme Øieblik mærkede jeg en voldsom Trækning i hans Ansigt; han lagde Hænderne paa Hjertet; et Udtryk af Overraskelse, siden af Stræk, fløi over hans Ansigt.

„O, min Gud! jeg er forgiftet.“

Han udstødte de yndeligste Skrig, jeg nogensinde har hørt. I næste Øieblik syntes hans Lemmer at tabe al sin Styrke, og han faldt aldeles tilintetgjort om paa Gulvet, rullende frem og tilbage i de voldsomste Krampetrækninger; han stønede, græd, skreg, medens Traaden væltede ud af Munden. Bludselig hørte vi en snøjlende Lyd, og han var død.

Alle veg forfækkede tilbage. Da viste Estella sig i Døren med den blodbedækkede Kniv. Hendes Øine tindrede som Stjerner; hendes lange, gyldne Haar faldt som en Kappe ned til Midjen; hun lignede en gothisk Prestinde — en Oldtidens Bathyris — med Menneskeofret ved sine Fødder. Et langt Slægtled af heroiske Fædres Blod flød gennem hendes Arer. Hun steg over det blodige Legeme, der allerede begyndte at svulme og antage Klapperslangens Rølprer. Nærmende sig Prinsen, der stod i sin Galadragt skjælvende som et Apselsv næsten ligesaa opsvulmet og bleg som Joakim, sagde hun:

„Er De den Mand — De, en Slavehandler — som har kjøbt mig? Kom nu og tag Deres Slavinde i Besiddelse!“

Med et Rædselsiskrig styrtede Prinsen afsted saa hurtig, som Venene kunde bære ham, medens Resten af os fulgte ham i Hælene. Ved Enden af Korridoren er der en Jernbør, som benyttes i Tilfælde af Ildbrand.

„Hurtig!“ skreg Prinsen. „Luf Døren! Stæng Døren!“

Dette skeede, og han stansede for at trække Pusten. Da han var kommen sig noget, raabte han:

„Gent Politiet! Vi skal kloroformere hende.“

Jeg kneb Fredrikka i Armen; hun fulgte mig ind i et aabent Værelse.

„Sig ham“, hvisttede jeg hurtigt, „at dersom Politiet hentes, vil Algasyn blive holdt i Anledning af Joakims Død, og der kan muligens fremkomme Spørgsmaal, hvilke det blir vanskeligt at besvare. Pigen blir arresteret og tiltalt for Mord, og derved vil han miste hende. Hvis han anvender Kloroform, kommer hun til at dræbe sig med den forgiftede Kniv. Sig ham, at De vil blande Bedøvelsesmidler i hendes Jøde; at Hunger endelig tvinger hende til at æde, og naar hun falder i Sovn, kan man lettelig fange hende og komme i Besiddelse af det dødelige Raaben.“

Den kløbsindige Pige saa strax Bægten af disse Forestillinger og løb efter sin Søster. Hendes Mission lykkedes. Han frygter det kommende Udbrud, hvorefter der nu hvistes overalt. Brinsen har tilbagesendt Ordren efter Politiet. Han stipulerer imidlertid at ville blande Sovemidler i Jøden selv (han mistænker Fredrikka for Forræderi) og se, at den bringes ind i Værelset. Udenfor Estellas Dør er der stationeret toende paalidelige Bagter, der afløses hver ottende Time; de er befalede, at en af dem skal underrette ham, naar Estella er falden i Sovn. Snedkere vil da hurtigt sage Døren fra sine Hængsler, træde ind, afvæbne hende og tage Pigen til Fange. Jeg finder, at Estella har barriladeret sin Dør med Seugen og Resten af Møblerne. Hvis hun sover, vagnuer hun ved hvilket som helst Forsøg paa at træde ind i Værelset; men det er ikke sandsynligt, hun i sin nuværende ophidsede Tilstand kommer til at sove det ringeste, og heller ikke smager hun den Jøde, der sendes ind til hende. Jeg har arrangeret med Fredrikka, som har meget at sige i Huset, at Mandogs Aften skal de to Bagter forsynes med Jøde indeholdende Morfin. Naar de sover, og Brinsen har det travelt med sine Gæster, vil enten hun eller jeg gaa til Estellas Værelse medbringende en Mandssdragt til hende. Efter at have isørt sig den, vil hun blive ledsaget til mit Værelse, for at møde Teres Ben.

Jeg tror ikke, hun for nærværende søger i nogen Hare. Den forgiftede Kuld er hendes Forsvar. Helt Huset frygter den som Klapperlangen. Det var en heldig Ide at overlade den til hende.

Hvis Deres Ben ikke følger os, kommer alt til at gaa efter Nafte.

Farvel!

28,163 M 2."

Jeg behøver neppe at fortælle dig, min kjære Broder, at vi fulgte denne Betæning med spændt Opmærksomhed.

"Kjæft Pige!" udbrød jeg, da Max havde endt Læsnin-gen, "hun er værd at gaa i Døden for."

"Eller leve for", sagde han, "hvilket er endnu bedre. Hun var "Situationen voksen."

"Ja, det flyder Hæteblod i hendes Aarer."

"Der findes ligesaa godt Materiale blandt Mæskerne som i Efterkommerne af Fortibens Hæte. Arvelighedsloven er ligesaa upaalidelig som Variationsloven. Alt opstaar af Forben og vender der tilbage."

"Tror du", spurgte jeg efter en Pause, "at hun er tryk til imorgen Aften? Burde jeg ikke hellere gaa strax, raad-søre mig med Rudolf, lade hende Natte ned Nektigen, møde hende udenfor og ledsage hende hertil?"

"Nei", svarede han, "det er forsent nu; det er allerede Midnat. Du kan trygt stole paa Rudolf; hans Starvsin-dighed og Fremshyn er mere end almindelig. Han sover ikke, før end Estella er ude af Huset, og i hans Slabende Sjerne udslæffes mange Planer. Det bedste vi kan gjøre, er at gaa tilfjængs for ved en styrkende Svavn at forberede os paa Morgenaftenens Hare og Spænding."

Forberedelser.

Næste Morgen fandt jeg Maximilian i Samtale med en fremmed, en stærkbygget, indesluttet Mandsperson. Da jeg var isærd med at trække mig tilbage, bad min Ven mig sidde ned.

„Vi har gjort de nødvendige Forberedelser til Mandags Aften“, sagde han. „Det er stor Sandsynlighed for, at vi blir forfulgt og estersporede, naar vi forlader Palædet. Det gaar ikke an at tage ind i Wens Hus, passere gennem dette til en anden Vogn, hvilket Rudolf foreslog. Oligar-kiet vilde hævne sig blodigt paa den Person, der hjalp os under Flugten. Denne Mand har allerede gennem en Agent leiet tre Huse i forskjellige Dele af Byen; de er beliggende i Midten af vedkommende Kvartal, og hver Bygning forsynet med Udgang til en Gade eller Allé i ret Vinkel med den, hvor Huset staar. I disse Vaggader skal han sørge for, at lukkede Vogne forspændt med de raskeste Heste, vi kan opdrive, slaar færdige til Afbenyttelse. Vore Forfølgere vil da vende tilbage og rapportere vort Opholdssted, idet de tror at have os i sikker Forvaring inde i Huset. Da Estella er borte Dagen efter, afslægger selvfølgelig Politiet en Visit i Bygningen, hvor Herrerne blir staaende med lange Mæser, saasom der ingen findes at arrestere.“

„Men“, bemærkede jeg, „er der ikke Sandsynlighed for, at de forfølger den Vogn, som bringer os til Stedet, for derved at identificere dens Eiermand og Rusl samt tvinge disse til at opgive Navnet paa den Person, der leiede Ekvipagen?“

„Naturligvis; jeg har tænkt paa det og taget mine For-

holdsregler. Medlemmer af vort Broderskab er hemmelig bragt her til Byen, og tre af disse vil have en Bogn færdig til at forlade Prinsens Gaard kort Tid efter os og påse paa vore Forsølgere. De skal være godt bevæbnede og forsynede med Haandgranater af Dynamit. Hvis de mærker, at Spionerne ikke kan søres paa Bilspor, eller at disse beslutter at forfølge nogen af vore Ekvipager til den Stald, hvor Heste og Kjøretøi hører hjemme, skal de simpelthen kjøre forbi dem, og idet de passerer Spionernes Bogn slænge de exploderende Sager under Hestene, hvorved disse enten bestadiges eller dræbes paa Flækken. Det tager adskillig Tid for Politiet at forskaffe sig andre Heste, og inden dette er skeet, vil ethvert Spor af os være tabt. Vore Venner betænker sig ikke paa, hvis det er nødvendigt, at sprænge i Luften saavel Spioner som Heste."

"Kunde de ikke muligens gribe den Mand, som leiede Husene?" spurgte jeg.

Maximilian lo.

"Du vilde selv, min kjære Gabriel, blive en duelig Konspirator. Vi maa have dig med i Broderskabet. Man fanger os ikke paa den Maade; thi dertil er vi for gamle. Den Mand, der leiede Husene, bragtes hertil fra en By Hundreder af Mil borte; han var fuldstændig forklædt. Saasnart han havde sikret sig Bygningerne og betalt en Maanedes Leie i Forstud, forlod han Byen, og inden imorgenaften vil han være hjemme igjen uden Forklædning; han vil paa ingen Maade mistænkes eller identificeres som den samme Person. Det er ikke Meningen", tilføjede han, "at lode dig gaa ubeskyttet ind i denne Løbekule. Tyve af Broderskabet vil under Rudolfs Opsyn være tilstede spredt over hele Huset som Tjenere. Tre Hundrede flere bevæbnede til Tænderne skal være forhaanden omkring Slottet, og hvis det er nødvendigt, skal de hellere storme Paladset og brænde det tillige med de forsamlede Uslinger end at lade dig og Estella komme tilskade."

Jeg tryllede varmt hans Haand og taltede ham for hans Omfarg saavel for mig som for den, der var mig saa kjær.

Han lo. „Det er ingenting at snakke om“, sagde han. „Gode og negennyttige Mænd er saa sjældne i denne Verden, at man ikke kan gjøre for meget for dem; vi maa tage os ivare, at ikke deres Slægt dør ud som Dronten og Geirfuglen.“

„Men“, htrede jeg, „kan ikke Oligarkiet efterspore dig selv her i Huset?“

„Nei“, svarede han, „min Identitet er tabt. Her har jeg mit virkelige Udseende under et falskt Navn. Jeg eier et Hus paa et andet Sted, hvor jeg bor forklædt under mit virkelige Navn men nægte Karakter. Her er jeg den alvorlige, rænkefulde Konspirator; der optræder jeg som den udsvævende, ligegyldige, naragtige Odeland, hvem ingen behøver at frygte. Efter en vis Begivenhed, som jeg muligens senere kommer til at omtale, hændte det, at jeg ikke var hjemme paa flere Aar; og da jeg atter vendte tilbage, kom jeg for at hævne mig, idet jeg havde taget de nødvendige Forholdsregler med Hensyn til min egen Sikkerhed. Jeg indtog min gamle Stilling i Samfundet med et nyt Udseende og en ny Karakter; den Person bevogtes noie af Spioner; men han tilbringer sin Tid i Sus og Dus, medens hans Fiender ler og tænker, at han er usladelig. Saaledes fører jeg et dobbelt Liv, idet jeg paa et Sted bor under mit virkelige Navn, falskt Udseende, og nægte Karakter; men paa et andet har jeg mit virkelige Udseende, sande Karakter og falskt Navn, hvorved jeg trodser mine Fienders ihærdige Efterstræbelser forberedende mig til Hævneens Dag.“

Hans Dine lyste med en ulykkespaaende Glans, da han talte, og jeg kunde se, at en eller anden stor Uretfærdighed havde forbitret den ellers saa elskværdige og varmhjertede Natur. Jeg lagde min Haand paa hans Skulder og sagde;

„Min kjære Max, dine Fiender er mine Fiender, og din Sag er min Sag for altid herester.“

Med et glædesraalende Ansigt svarede han:

„En Gang, min kjære Gabriel, kommer jeg naaſte til at minde dig om dette Løfte.“

„Indrømmet; jeg er altid færdig.“

Han gav sin Agent en Hundt Sedler, hvorefter de skiltes under de sædvanlige Høflighedsbevisninger.

Hvorledes Verden blev ruineret.

Vi ventede utaalmodigt paa Astenens Komme. Til Tidsfordriv konverserede vi om forskjellige Themaer, der laa os mest paa Hjerte.

Jeg ytrede til Max, medens han gik frem og tilbage i Værelset:

„Hvorledes hænger det sammen, at Verden kom i en saa forfærdelig Tilstand som for nærværende? Gaves der ingen intelligente Mænd, som advarede Folket? Drev Verden blindt og uvidende ind i et saadant Uføre?“

„Nei“, svarede Maximilian, idet han gik til Bibliotheket, „endog for hundrede Aar siden var Verden fuld af Spaaedomme. Her“, sagde han, læggende sin Haand paa en Bog, „er *The Century Magazine* for Februar 1889, og paa Side 629 læser vi:

For mit eget Bedkommende maa jeg bekjende min Frygt for, at hvis ikke en eller anden vigtig Forandring gøres i den stemmeberettigede Befolknings Stilling, vil vort politiske System være ødelagt inden et halvt Aarhundrede. Viser det sig ikke tydeligt, at de nuværende Tendentser gaar i den urigtige Retning? Den stedse tiltagende Brug af Penges under Valgene for aabenbart Kjøb af Stemmer, den altid voksende Tilbøjelighed til at forsælge Stemmesedler og Valgretter er nogle af Symptomerne. . . . Tror I at kunne overbevise en almindelig Valgembedsmand af den rette Sort, at det er en stor Forbrydelse at bedrage med Hensyn til Optælling af Stemmer, naar han ved, at en stor Del af disse er kjøbt for Penge? Nei Valgmaskineriet kan ikke renses fra Bedrageri, saalænge Luften rundt Valgstedet stinker af Bestikkelser. Vort politiske System gaar ubøielig sin Undergang imøde. I et Land, hvor Bestikkelser anvendes, gaar al Lov hastig tilgrunde.

„Og her“, sagde han, idet han tog frem et andet Bind, „er et Udsnit af de bedste Stykker i North American Review. I Hefte for Marts 1889 htrede Kongresmand L. S. Bryce:

Vi lever i en kommerciel ikke i en militær Tidssalder, og den Stygge, der skjæler sig hen over det amerikanske Landskab, har en kommerciel Karakter. Stort sagt: det er Styggen af et uødeløst Plutokrati, der i en ikke saa ringe Grad er skabt af Byghjælper, Legislaturer og Kongressen; et Plutokrati, som er langt rigere end noget Aristokrati, der hidtil har vist sig paa Historiens Firmament, og hvilket er fremstaaet i et forholdsvis kortere Tidrum end detis Førgjængere. Disse Aristokraters Navne stræaler ikke paa den nationale Histories ærefulde Blade, men hører hjemme i Høvedskrønikerne; de gøre intet for sit Land, men alt for Penge, Jernbaneprivilegier samt alle mulige Forrettigheder, og de udstrækker sine Blæksprutarme til enhver Gren af Industrien. Dette Lands Plutokrati kontrollerer Prisen paa det Brød, vi spiser; det Sukker, der forsøber vor Drik; den Olie, som belyser vor Lei, ja Prisen paa selve de Liggister, i hvilke vi endelig begravnes; de har endog saa liden Forstaaelse af sine Borgerpligter, at de afholder sig fra at stemme, og ved sin Uforstaaethed forarsager de, at de lidet tænkenbe Masser søger Redning i Kommunisme og enhver anden Røme, der vilde gjøre ondt værre.

„Her er Hundreder af Advarsler af samme Slags. Selv de Forenede Staters Præsident kom samme Aar, 1889, med følgende betegnende Udtalelser:

De, som tyr til ulovlige Metoder, og de, som ikke brives af høiere Motiver end Egoisme, bør stanse og spørge sig selv: Hvad skal Enden blive?

Bisshop Potter af New York htrede i en Tale i April 1889 paa Hundredeaarsdagen efter Georg Washingtons Inauguration, at Plutokratiet allerede da havde antaget alarmerende Proportioner og udtalte sin Tvivl om, hvorvidt Republiken kom til at fejre en anden Hundredeaarsdag. Senere gav han følgende Forklaring over sine Bemærkninger:

Naar jeg taler om vor Tid som Plutokratiets Æra, kan ingen misforstaa mig. Enhver har iagttaget Pengemagtens Korruption; dens Værk kvæler Folkets Uafhængighed; men dens Tilhængere er frække nok til at paastaa, at en liberal Anvendelse af den forsoner alle Forbrydelser. Presterne taler ikke, som de burde gjøre. Disse Plutokrater er ligesaa meget Religionens som Statens Fiender. Og for at tale rent ud vil jeg sige, at jeg først og fremst tænkte paa Politikerne; men der er ogsaa „andre“. Jeg forsikrer eder, at jeg har hørt korrupt Brug af Penge under Valgene og Salg af Stemmer forsvaret af Evangeliets Forkyndere. Maaſte jeg kan finde det nødvendigt at sætte saadanne Preſter i Gabetøffen.

Og Biskop Spalding fra Peorio, Illinois, utrede omtrent ſamtidig:

Læg Mærke til mine Ord: den amerikanske Saloon er en Vandeplage. Handelen med Rusdrik er blevet en Hindring og en truende Fare, fordi den blandes ind i Politiken og gjør den korrupt. De, som elsker Amerika og Friheden, vil bringe dette moralske Spørgsmaal mere og mere ind paa den politiske Arena, ligesom de ad ſamme Vej vil ſøge at afvende vore Lovgivere fra at modtage Beſtillinger, ſjerne Lobbister og hindre Loves Vedtagen ved Hjælp af korrupte Midler. Disse Spørgsmaal maa udredes før ſuldt Alvor. Vor Preſse, der har bidraget ſaa meget til Folks Oplysning, og ſom repræsenterer ſaa meget godt i vor Civilisation, maa reformeres; den maa ophøre at ſlaſſe ſig Mæring af Folks Graadighed og onde Tilbøjeligheder. Min Gud, Menneſket er dyrt nok allerede! Søg ei at udvikle dets Dyrenatur! Søg ei at opelsſe dets Lyster!... Vore rige Mænd (de er mange; deres Formuer er ſtore; deres Tal og Rigdom ſørges) maa gjøre ſin Pligt eller omkomme. Jeg ſiger eder, at vi i Amerika ikke vil taale ubyre Rigdomme i Hænderne paa ſaa Mænd, der intet gjør for Folket.

Her er en endnu mærkværdigere Artikel af Dr. William Barry i The Forum for April 1889. Han ſkriver nemlig:

Kapitalmagten i ſin nuværende Stilleſe er ikke ſtort mere end et Aarhundrede gammel; den ſkriver ſig fra Arkwrights Opfindelse af Spindemaſſinen, det mærkværdige Aar 1776.

Videre siger han:

Denne (Kapitalmagten) er det, som retfærdiggjør von Hartmans Paastand, at det nittende Aarhundrede er det mest irreligiøse, der nogensinde har været; denne og ikke Ansaldet paa Dogmerne eller Kirkens Forsald. Der findes en Afgrund dybere end Atheismen, dybere end Religionsfiendtlighed, og i den er vor Tidsalder falden. Det er den kolde Ligegyldighed for alt, som ikke fører til Rigdom.... Hvad der paa en velalende Maade beskrives som „Civilisationens Fremstribt“, „materielt Velvære“ og „uhørt Rigdom“ eller paa en finere Maade kaldes den „industrielle Middelklasses Optomst“, blir, naar vi betragter Forholdene med et fra økonomiske Bidsfarelser renset Blik, Dannelsen af en „lavere og laveste Klasse“ uden egen Jord, uden Hjem, Redskaber eller Eiendom mere end sine Hænders Styrke, hvis Lod er elendigere end nogen Poet, der skilbrer Helvedes Rædsler, har kunnet forestille sig. Redsjunkne i Uvidenhedens, Mangelens og Umoralitetens Dynd synes de stakkels Mennekers eneste Evangelium at være de kraftige Ord, hvilke tillægges Mr. Ruskin: „Hvis der findes et Liv efter dette, gaar de fortabt, og hvis det modsatte er Tilfældet, saa er de allerede fordømt.“ Er det virkelig gaaet saa vidt, at en Kærsthusholder i California kan berige sig paa Byttet fra drufne Minearbeidere, og en stor Finantsmand dikterer Krig eller Fred for de europæiske Monarker? Den allerlaveste Overtro, som nogenjinde har gaaet under Navn af Religion, har ikke forkyndt en saadan Lære som denne. Den er lavere end Fetichismen. Dyrkelsen af den almægtige Dollar, indfarneret i den saakaldte selfmade Kapitalist, er en Forgudelse, for hvilken selve Bespasian med sit „Ut puto, deus fio“ vilde staa forgabt.

Og hans mærkværdige Artikel slutter med følgende Spaadom:

Banffeligheberne i Rusland, Frankrige, Italien, Irland og det rige England med Henjyn til Jordbruget viser os, at By- og Landbefolkningen vil om ikke lang Tid befinde sig i samme Leir; de vil kræve et Botemiddel, en Løsning paa den Waade, at der gives hungrige Munde; en Forklaring over, at der gaar nogle Stakler omkring uden Tag over Hovedet, uagtet Produktionen er bleven forøget tre eller fire Gange over Indvidernes Tal. De Hjerner, der

skulle udvikles, er fløve, forbruderiske, og de Sjæle, hvillte skulle forædles, er dyriske. Det er sandelig paatide, at Videnskaben, Moralten og Religionen hæver sin Røst. En Forandring nærmer sig; den staar allerede ved Døren. Burde ikke ædle Mennesker tage under Overveielse, hvorledes vi skal modtage den, saa at dens Komme maatte blive fredelig?

„Her“, tilspiede May, „er et stort Værk af Professor Scheligan, i hvilket han citerer fra The Forum for December 1889, Side 464, en forfærdelig Beretning om, hvorledes Jordbrugerne bestjæles af Jernbanekonpanier og Pengendlaanere. Han meddeler, at Jernbanerne i 1882 tiltraadte sig det halve af Hvedeaavlingen i Kansas som Vederlag for at transportere den anden Halvdel til Markedet!

I de 38 Aar, som fulgte efter 1850, øgedes de Forenede Staters Jernbaneinteresser 1,580 pCt., Bankinteresserne 918 pCt. og Farminteresserne kun 252 pCt. En Mand ved Navn Thomas G. Sherman forudsagde i 1889, at om 30 Aar vilde 100,000 Personer eie tre Femtedele af Landets Formue, hvis den vedblev at ophobes saa hurtigt, som den havde gjort, paa saa Mænds Hænder. Omtrent samtidig forsitrede American Economist, at paa 35 Aar vilde Antallet af Personer i de Forenede Stater, der eiede sine Hjem, have svundet ind fra fem til tre Ottendedele. En Avis, kaldet The Progress, i Boston meddelte i 1889 følgende mærkværdige og profetiske Tal:

Den veltalende Patriek Henry ytrede: „Vi kan alene stue ind i Fremtiden ved Hjælp af det svundne.“

Betragt Fortiden.

Da Egypten gik under, eiede 2 pCt. af Landets Befolkning 97 pCt. af Formuen. Folket sultede ihjel.

Da Babylon gik under, eiede 2 pCt. af Befolkningen helk Landets Formue. Folket sultede ihjel.

Da det persiske Rige ødelagdes, eiede 1 pCt. af Folke mængden Landets samlede Formue.

Da Rom gik under, tilhørte hele den da fjendte Verden 1,800 Mænd.

Der er omkring 40,000,000 Mennesker i England, Irland og Wales, og 100,000 Personer eier alle Jordeiendomme i det forenede Kongerige.

I de sidste 20 Aar har de Forenede Stater med hurtige Skridt fulgt i disse gamle Nationers Fodspor. Her er Beviset:

I 1850 eiede Kapitalister 37½ pCt. af Nationalformuen.

I 1870 eiede de 63 pCt.

New Yorks Folkemængde var i 1889 1,500,000. Af disse boede 1,100,000 i leiede Boliger.

Samtidig havde Fjarmland i Østen og Vesten paa 25 Aar gaaet ned i Pris til en Trediedel eller det halve af, hvad det kostede. Statsassessor Wood i New York oplyste i 1889, at ifølge hans Mening vilde der om nogle faa Aartier kun findes Leilændinger i Staten.*)

I 1889 beløb Panteobligationsgjælden i de vestlige Stater sig til tre Billioner fire hundrede to og tyve Millioner Dollars.

„Harde disse mærkværdige Stringer og høist betegnende statistiske Opgaver ingen Indflydelse paa Samtiden?“ spurgte jeg.

„Ikke det ringeste“, svarede han. „Visdommen lader sin Røst høre paa Gaden; men ingen giver Agt paa den.“ Filosofiens svage Stemme overdøvedes af Kjeltringernes Trompeter, naar de med Held havde udført sine planlagte Skurkestreger, og Folket blev revet med.“

„Har der ikke senere“, spurgte jeg, „lydt advarende Stemmer om den kommende Katastrofe?“

„Nej“, svarede han, „Tusinder har hævet sin Røst. Gjennem hele det fjundue Aarhundrede har de bedste og ædleste i hver Generation fortsat i de samme alvorlige

*) Se „Popular Science Monthly“ for November 1889.

Toner, udtalt de samme Advarsler og Spaadomme, naar somhelst de fandt en Avis, der vovede at optage deres Ytringer — men forgjæves. Hver Generation fandt Stillingen end mere fortvivlet og haabløs; hvert Aar øgedes Verdens Jammer og Elendighed. Daarerne kunde ikke se, en mægtig Aarsag vedblivende maatte virke, indtil den stanses af en eller anden høiere Magt. Og her var der ikke nogen høiere Magt, som rustede at sætte en Stopper for den. Jo mere den regjerende Klasses Hovmod og Magt tiltog, jo mere slappedes de lavere Klasses Evne til at gjøre Modstand indenfor Lovens og Konstitutionens Grændser. Enhver Udvei var i Virkeligheden stængt ved Korruption. Juryer, Domstole, Legislaturer og Kongresser var, som om de aldrig eksisterede. Folket omgaves af uoverkommelige Hindringer. Man havde tilsidst intet andet at ty til end det primitive Dyremenneskes brutale Instinkter, og disse tog man sin Tilflugt til. Saaledes opstod Ødelæggelsens Broderstab. Ord kan ikke udtale de Lidelser, som ædle Mænd her og der har maattet udstaa i det fjuendne Aarhundrede, fordi de søgte at frelse Menneskeflægten. Nogle af dem blev simpelst hen banlyst fra sine Eigemænds Selskab; andre berøvedes Livsophold og nedjank i Elendighed, medens en Del (her mærkede jeg, at hans Ansigt blev askegraat, og hans Læber skjælv) har mistet Friheden gjennem leiede Menedere og sendtes til Fængslet, hvor de endnu henusukker Livet klædte i Banærens forfærdelige Dragt udførende Forbryderes nedværdigende Arbeide." Efter en Stunds Forløb (thi jeg saa, han var i en meget oprørt Sindsstemning) htrede jeg:

"Hvoraf kommer det, at Folket saa længe har taalt disse blodige Uretfærdigheder? Gjorde det aldrig Modstand?"

"Jo", svarede han; "men Frugten paa Ondskabens Træ var endnu ikke moden. I Slutningen af det nittende Aarhundrede fandt et forfærdeligt Udbrud af Arbeiderne Sted i alle de større Byer i Amerika; de ødelagde megen

spredt sig som Ild blandt Befolkningen, ja selve Armeerne er gjennemfyrede af vore Ideer, og mange af Soldaterne tilhører vort Broderskab.

„Her i Amerika har de været kloge nok til at betale Soldaterne i den staaende Armee bedre Løn, hvorfor disse ikke saa ligesvem sympathiserer med os; men vi er ti mod en og frygter dem ikke det ringeste. Der er imidlertid en Hindring, som vi ikke har kunnet se os istand til at overkomme. For over et Aarhundrede siden opfandt man, som du ved, styrbare Luftskibe. Oligarkiet har flere Tusinder af dem; de er forhuede med dette lette men stærke Metal, Aluminium. I daglig Tale kalder man disse Luftskibe „Daemonerne.“ Naar de svæver over en fiendtlig Etrike, slippes der ned store Bomber fyldte med et forfærdeligt Sprængstof blandet med Kugler. Hvor en af disse Bomber træffer Jorden, ligner Stedet Krateret efter en udslukket Vulkan, medens Rækker af døde ligger strøede i alle Retninger; men dette er ikke alt. For nogle Aar siden opdagede en fransk Kemiker et forfærdeligt Præparat, en sin Gift, der er tungere end Luften, men alligevel udvidelig; naar den slippes ned paa Jorden, udbreder den sig i alle Retninger, og de, der indaander den, dør pludselig. Franskmanden solgte sin Opfindelse til Oligarkiet for en stor Sum; men han havde ikke længe Glæde af sin paa en saa usjel Maade erhvervede Formue. Den følgende Dag fandtes han død i sin Seng forgiftet af Luften af nogle Draaber af hans egen Opfindelse. Det antages, at han blev dræbt paa Regjeringernes Foranstaltning, saa de forevigt kunne have Monopol paa dette forfærdelige Ddelæggelsesmiddel. Det er paa dette, Plutokraterne hovedsagelig stoler som sit Forsvar mod det undertrykte Folk. Disse Luftskibe, Daemonerne, er forsynede med Bomber fyldte af denne skrækelige Gift, og naar et Udbrud finder Sted, svæver Skibene lig store, onde, sortvingede og skrækelige Fugle over Insurgentterne. Lader de falde bare en eneste Bombe, gri-

Siendom; mange Liv gik tilspilte, og de havde i sin Besiddelse Byerne i mange Dage; men Nationalregjeringen indkaldte frivillige. Hundrede tusindtals frigslustne, unge Mænd, Farmer sønner, greb til Vaaben. Efter mange blodige Træfninger undertrykte de Revolutionen, idet Tusinder af Deltagerne nedslagtedes, medens det hævnjerrige Oligarki sendte Tusinder andre til Galgen. Senere har der saavel i Europa som Amerika forefaldt andre Udbrud; men alle endte paa samme Maade. Verdens Tilstand er bleven værre og værre; de arbejdende Klassers Stilling er bleven end mere forvovlet. Farmersønnerne kunde Oligarkiet i Generationer gjøre Regning paa at bekjempe Arbejderbefolkningen. Frugterne deraf har vist sig tydeligere og tydeligere. Nu eier Landmændene ikke en Smule Jord; deres Farme er solgte; listigt udspesulerede Love bevirkede, at Frugten af deres Slid og Slæb gik til store Kombinationer, som igjen gav dem Pengene tilbage i Form af Laan sikrede ved Panteobligationer. Dette Kjøveri vedblev, indtil Landmændene mistede sine Hjem ved den Formue, de selv havde produceret. Nu eier en enkelt Rigmand et helt County, og en hel Stat er delt mellem nogle faa Laaneassociationer, medens de Mænd, der engang eiede Jorden, har Valget mellem at drage til Byerne for at øge de elendiges Skarer eller forblive paa Landet som udsarmede Jordarbejdere konkurrerende med de mongolske Horder om Brødsfrugterne. Paa Grund heraf har Materialet til Armeer forsvundet. Mennesket har ved sin Graadighed opædt selv den Grundvold, hvorpaa det stod. De, som endnu er tilbage paa Farmene, er Medlemmer af vort Broderskab. Naar den store Dag kommer, og Regjeringen udsender sit Opdraab om frivillige, som den før pleiede at gjøre, lyder det forgjæves; de underkuede, barbariske Mænd vil med frydefulde Gjertter skynde sig til det forfærdelige Blodbryllup. Og de elendige, udsultede Mongoler i Kvindeskæder er hverken modige, dygtige eller villige nok til at tjene som Soldater og forsvare sine Undertrykkere."

„Men har Oligarkiet staaende Armeer?“ spurgte jeg.

„Ja. I Europa er man bleven tvunget til gradvis at indskrænke Soldaternes Antal, da Regjeringen ikke kunde udbetale nok Skatter af det udarkmede Folk til at dække de med store Armeer forbundne Udgifter. Der er, som du ved, den virkelige Regjering fortiden nogle Bankrøvere, af hvilke de fleste er Jøder. Konger, Dronninger og de saakaldte Præsidenter er kun Pegetøi i deres Hænder. Alle Tanker om national Ære, al Ridderlighed, al Nationalstolthed, alle Stridigheder om Landomraade er forlængesiden ophørt. Europa er en Bankforretning, der ene og alene drives for Bankrøvernes Fordel. Obligationer har taget de nationale Bestræbelseres Plads. At udbytte de undertrykte er Regjeringernes store Maal, medens Folket maa lide og taale.

„Det Maal, som Hanibal til sin egen Ulykke satte sig, nemlig at tvinge det latinske og de blandede gothiske Folkeslag i Europa under Semiterne, repræsenterede af Handelsstaden Carthago, er i vore Dage naaet med Held af Jønicernes Slægtninge, Israelliterne. Abrahams Nomadebørn har under blodige Forfølgelser kjæmpet og vundet sin Vej gennem Verden ud fra Teltene paa Palæstinas Sletter til en høiere Magt end Europas Troner. Verden er idag semetisk. Jafets Børn er Sems Slaver, og Rams Efterkommere høier sig hødmagt i Støvet under deres Vælde.

Europas staaende Armeer er simpelt hen et bevaebnet Politi. Da alle Nationer eies af en Magt, Pengemagten, er der ikke Fare for Krig længere. Som Følge af den Gnieragtighedens Aræmmersaad, der er raadende paa det europæiske Kontinent, har de reduceret, ikke alene Soldaternes Antal, men ogsaa deres Lønninger, indtil Betalingen ikke er stort høiere, end hvad den udhungrede Bondestand og Haandværkerne fortjener. Magthaverne har i aarevis kunnet røve og plyndre uantastet, saa de er blevne ligegyldige og søler sig sikre. Vor mægtige Organisation har

bes Oprørerne af en saadan Skræk, at de, som ikke udelukkende dræbes af Giften, flyr i den største Hast, og Opstanden er dermed endt. Vi har længe arbeidet paa at bringe Dæmonernes Mandskab og dem, som fabrikerer disse Bomber, ind i vor Organisation; men hidtil har vore Bestræbelser i saa Henseende været forgjæves. Oligarkiet kender deres Betydning og betaler dem godt. Vi har imidlertid underkjøbt en eller to af Luftskipperne, som ikke selv kender Hemmeligheden, men hvilke har inspireret andre til at forlange større og større Løn af Regjeringen, idet de ved at have alting i sin Magt. Oligarkiet har været tvunget til at give efter for disse Krav, som igjen under vor Inspiration bare har ført til endnu større Fordringer. Det er bort Gaab, at de styrende snart vil negte at betale høiere Lønninger, og under den Misnøje, der følger paa denne Regtelse, vil Luftskipperne give efter for vore Forestillinger. Det blir en Gjentakelse af den gamle Historie: Den Armee, som indkaldtes til at forsvare det i Laften nedsjunkne Rom, tog tilslut Keiserriget i Besiddelse og valgte Keiserne. Det er den Skjæbne, som Undertrykkerne ved Grusomhed og Uretfærdighed endelig bringer over sine egne Hoveder — de opsluges af sine egne Redskaber, saasom Manfred siger:

„De Mander, jeg fremmanet har, forlader mig;
De Hæder, jeg har stølet paa, mig plager.“

„Du har Ret“, svarede jeg; „der gives intet, som kan bevirke varig Fred, uden Retfærdighed, hvilken er den eneste Jordbund, hvor ingen giftige Urter voxer. Ualmindelig Retfærdighed betyder lige Chancer for alle Mennesker og Undertrykkelse ved Lov af den gigantiske Egennytte, der ruinerer Millioner til Fordel for Tusinder. I gamle Dage antog Egennytten Form af Erobringer, og Folket blev Livegne. I en senere Tidsalder fik den Skikkelse af individuel Røveri og Mord. Love gives mod disse Forbrydelser. Endelig frem Egennytten tilsynne gennem Rom-

binationer, „Ringe“ eller „Trusts“, som de kaldte dem, samt Korporationer og andre slue Paafund, hvoraf nogle neppe viste sig paa Overfladen; men som alligevel overførte den ene Persons Eiendom i den andens Lomme og lagde Folket saa fuldstændigt i Slavelænker som nogensinde Røverbanderne gjorde med de oprindelige Giere af Europas Jord.“

Gabriels Utopien.

„Hvad vilde du gjøre, min gode Gabriel“, spurgte Max leende, „om Verdens Reformation var lagt i dine Hænder? Hvert Menneske har et Utopien i sit Hovede. Giv mig nu en Ide om dit.“

„Først vilde jeg affkaffe al Pengereente, der er Roden og Ophavet til Verdens Besværligheder; den bringer en Mand paa sikker Grund, medens en anden befinder sig i Usikkerhed, og netop derved foraarjager den en dyb Røst i Samfundet.“

„Hvorledes kan du bevise det?“ spurgte han.

„Udlaaneren erholder Panteobligation i Laantagerens Jordeiendom, Hus eller Varer, der maaske er værd to a tre Gange saa meget som det laante Beløb; Skyldneren løber al mulig Risiko under sine Bestræbelser paa at tilbagebetale Laanet. Dersom vedkommende er en Farmer, er han i de uberegnelige Elementers Bøld. Vand kan oversvømme, Tørre ødelægge hele Avlingen. Hvis han er en Kjøbmand, er han selvfølgelig udsat for Handelens Vexlinger — Virkningerne af andre Handelshusets Konkurs; Elementernes ødelæggende Indvirkning paa Agerbruget og som Følge deraf paa Handelen; hans Skibe forliser ude paa det stormende Hav osv. Er Laantageren en Haandværker, saa er han endmere afhængig af dem, som er over ham, og Fremgang paa det kommercielle Omraade; han kan miste sin Bestjæftigelse, blive syg og dø. Men bag al denne Risiko staar Pengelaaneren i fuldkommen Sikkerhed. Kundernes Ruin er til hans Fordel; thi han tar for sit Laan Eiendom, som er værd langt mere, end han laante

ud. Naar, blandt Millioner Mennesker i Løbet af et Aarhundrede, den ene Klasse faar Overtaget over den anden, maa Kløften mellem dem tilsidst blive forfærdelig. Et lidet Onde voxer som Gjer — det ophører aldrig at virke. Sæt at jeg fremstiller for dig en vakker, rosenkindet ung Mand sprudlende af Liv, Sundhed og Haab. Jeg berører hans Læber med en eneste Tæringsbacille; den er usynlig for det blotte Øie; den er forliden til at veies og i det hele taget saa ubetydelig, at han ikke engang vilde skjænke den en Tanke; men den har Evne til at udvikle sig i det uendelige. Unglingen fjerner sig syngende. Maanedes, ja maaske Aar gaar hen, inden de dødelige Virkninger spores; men i Tidens Løb begynder hans Skridt at tabe sin Elasticitet; Vinene blir matte; Rinderne blegner; Kraften svin-der, og tilsidst er den livsglade, unge Mand bare Skind og Ben — en gusten, indskjunken Skikkelse. Endelig kommer Døden og udsletter dette Skrækkens Billede. Giv nogle Mænd i Samfundet en finantziel Fordel fremfor de øvrige, hvor ubetydelig, ja usynlig, den end monne være, saa vil dog den begunstigede Klasse i Løbet af Aarhundreder rie alt og ruinere Landet. En Gent, beretter man, udsat paa Rente den Dag Columbus seilede fra Spanien, vilde nu, om den stod lige siden, med Renter og Rentesrenter beløbe sig til mere end Skatteværdien af al Eiendom, Løsøre saa vel som Grundeiendomme, der findes i Nord- og Syd-amerika."

"Men", indvendte Mar, "hvorledes skulde de bære sig ad, der ønskede at laane?"

"Nødtendigheden af at laane er en af Følgerne af Aaen. Sygdommen fremkalder Symptomerne. De Personer, hvilke blir rige ved at laane, er uendelig færre end dem, som ruineres derved, og hver Ulykke, der rammer Middelskassen, forøger de hjælpeløse, fattiges Antal samt gjør deres Udgifter mørkere. Penge er i sig selv værdiløse; de er holder først Værdi, naar de bruges ved Bytte i Ting,

som er nødvendige for Livets Bedligeholdelse og Komfort. Derksom Penge ikke kunde udlaaues, vilde selvfølgelig Eieren være nødt til at anbringe dem i Foretagender, hvorved Arbeidere skaffedes Beskæftigelse. Eftersom Forretningen da ikke kom til at være paa en dobbelt Byrde, vilde Fremgang være end sikrere. Under de nuværende Forholde maa ikke alene vedkommende Næringsdrivende selv underholdes, men ogsaa Nagerkarlen, der sidder tryk paa hans Nakke. Samfundets almindelige Velstand vilde øges, idet flere Foretagender sættes igang. Selvfølgelig blev der mere Efterspørgsel efter Arbeidere og paa Grund deraf højere Løn. Nager virker absolut hemmende paa de foretagssomme Medlemmer af Samfundet, foranrøgende at disse gaar fallit, og saaledes bliver der kun de meget rige og de meget fattige tilbage; thi hver Dollar, som Arbeidsgiveren betaler Pengelaaneren, maa nødvendigvis komme fra Arbeiderens Lomme. Nager er saaledes Marsk til det første Aristokrati, hvorfra de andre har sit Udspring. Undersøg hvorfra de Penge kom, som nu undertrykker Mennekeslægten i Skikkelse af store Korporationer, Kombinationer osv., og i ni af ti Tilfælde vil du spore dem tilbage til Pengerenten. Koralløerne er dannede af døde Insekter; store Formuer er som oftest Summer ophobede gjennem økonomiske Katastrofer, og hver Dollar repræsenterer Ulykke."

"Nu vel", sagde Maximilian, "hvad vilde du saa gjøre, naar du havde afskaffet Nager i dit Utopien?"

"Jeg vilde gaa tilværks med at optage en Fortegnelse over alle Love, Skikke eller Sædvaner, hvilke gav det ene Menneke en Fordel fremfor det andet, eller som bidrog til at koncentrere Samfundets Formue i Hænderne paa faa. Efter at have forvissat mig om, hvori disse Uretfærdigheder og Forrettigheder bestaar, vilde jeg med et afskaffe dem."

"Lad os antage", ytrede Maximilian, "at du ikke øieblikkelig blev myrdet af de Mænd, hvis Privilegier du

havde ødelagt, hvad vilde saa det næste Stridt være? Menneffene er saa helt forskellige. Nogle er i Besiddelse af mere Virkelyst, Styrke, Fremsyn, Listighed og Sparommelighed end andre. Hvorledes kan du forhindre disse Mænd fra at blive rigere end de øvrige?"

"Jeg vilde ikke engang forsøge det" svarede jeg. "Disse Uligheder hos Menneffene er medfødtte og kan ikke udjævnnes ved Lovgivning. Heller ikke er de Instinkter, du taler om, i sig selv skadelige. Civilisationen hviler i Virkeligheden paa dem. Det er kun i sine Overdrevelser, at de blir ødelæggende. Det er ret og viseligt af Menneffene at samle saa megen Formue, at de kan have et sorgsrit Udkomme og være istand til at give sine Børn noget at begynde med, naar de træder ud paa Livets Arena. Et tusen Mænd i en Kommune værd 10,000, eller 50,000 eller endog 100,000 Dollars hver kan være et Gode ja maaske en Belsignelse; men en Mand, eiende 50 a 100 Millioner eller, som vi har dem nutildags, 1000 Millioner, er en truende Fare for hvert Menneskes Lykke og Sikkerhed i Verden. Jeg vilde fastsætte et Maximumsbetøb, over hvilket ingen skulde have Lov til at besidde Eiendom. Jeg skulde imidlertid ikke hindre ham fra at samle mere, om han naaede dette Punkt; thi hos mange Mennesker er Erhvervelse af Formue et Instinkt; men jeg vilde kræve af ham, at han anbragte Resten i en eller anden stor Forretning, som dreves under Ledelse af en Regjeringskomite til Arbeidsklassens Fordel. Han skulde oprette Skoler, Universiteter, Børnehjem, Hospitaller, Badeanstalter, Forskiftelsessteder, Bibliotheker, opføre vakre Boliger, Musiksale, anlægge haver, Parke, foranstalte Ekspitioner tilhøs i varmt Veir, anstafte Brænde i kolde Værtstider osv. Jeg vilde tillade ham at gjøre sit Navn uopdeligt ved at knytte det til hans Velgjørenhedsanstalter, og endvidere skulde jeg ære ham ved at oprejse hans Statue i et stort Nationalgalleri bestemt til at forevige Menneskeslægtens Velgjøreres Minde."

„Men“, sagde Maximilian smilende, „det vilde ikke vare længe, inden Rigmændene med deres Overflud af Formue havde tilveiebragt alt det, som du taler om. Hvad vilde du saa gjøre med Resten af den ophobede Rigdom?“

„Der er mange Maader at anvende den paa“, svarede jeg; „vi kunde f. Ex. samle deres Penge til et stort Fond og anlægge nationale Jernbaner, ad hvilke Farmerne's Produkter kunde bringes til Arbejderbefolkningen, og Arbejdernes Frembringelser til Farmerne saa billigt som muligt, hvorved man vilde være befriet fra Spekulanter og Mellemmands Udsugelser. Saaledes kom baade Farmere og Arbeidere til at leve bedre med mindre Arbeide samt formindskede Udgifter.“

„I det heletaget en meget vacker Tanke“, ytrede Max, „men dine Mellemmænd vilde dø.“

„Paa ingen Maade“ svarede jeg, „de listige jultter aldrig. Der vilde blive en saa almindelig Velstandens Era, at de simpelt hen kom til at anvende sin Dugtighed og Skarpfindighed i andre Retninger, i hvilke de kom til at give noget Bederlag for, hvad de har modtaget. Nu tager de Fløden, Smøret og Kjødet, medens andre maa føde og melke Koen.“

„Men“, indvendte han, „alt dette vilde ikke hjælpe Farmerne i deres nuværende Stilling — de eie ingen Jord længere.“

„Sandt nok“, svarede jeg; „men netop som jeg begrænsede en Mand's mulige Rigdom, saaledes vilde jeg ogsaa sætte en Grænse for den Jord, han skulde saa Lov til at eie. Lad os sige i det høieste 100 ja indtil 500 Acres, eller hvilket Areal man fandt mest passende. Jeg vilde afskaffe alle Korporationer eller forvandle dem til individuelt Kompaniskab. Abraham Lincoln gav Sydens Insurgenter under den store Borgerkrig i forrige Arhundrede et vist Antal Dage til at nedlægge Vaabnene eller miste sine Slaver. Paa samme Maade vilde jeg tilstaa et eller

to Aars Tid, i hvilken de store Jordeiere skulde sælge sine Eiendomme paa lang Henstand til virkelige Beboere mod terminvis Betaling uden Renter. Hvis de negtede at gjøre dette, vilde jeg efter Udløbet af det foreskrevne Tidsrum konfiskere Jordeiendommene, sælge dem, ligesom Regjeringen gjorde med det offentlige Land i gamle Dage, til virkelige Settlere for en vis Pris pr. Acre og levere Pengene til vedkommende Ciere."

"Men, saasom du havde afløst Renten, kunde der ikke være Tale om Panteobligationer, og de fattige Mennesker kom til at sulte ihjel, inden de fik nogen Afskoning."

"Da vilde jeg anvende Nationens Midler, hvilket blev gjort under den store Borgerkrig af 1861, ved at udstede Papirpenge, garantere af fem hundrede Millioner Mennesker, og udlåne dem til de forarmede Bønder uden Renter for derved at hjælpe dem over de første trange Aar. Disse Penge skulde være gangbare ved Betaling af alle Skatter, paa hvilken Maade Tilbagebetaling til Regjeringen skulde finde Sted. Regjering er oprettet alene i det Viemed at skifte Lov og Ret og værne om Folkets Rettigheder. Endnu er ikke det halve af dens Kræfter udbillede. Og vi er ikke mere bundne ved vore Fædres Styreræt, end vi er til at holde os inden Grændserne af deres indskrænkede Kundskabssforraad, deres Opfindelseevne eller Religionsopfatning. Feilen er, at Massen betragter Styreretsom noget, der er faldt ned fra Himmelen, og som Følge deraf saa fuldkommen, at den ikke kan forbedres, ja ikke engang kritiseres, medens den i Virkeligheden kun er en menneskelig Institution og i sig selv ikke mere hellig end en Trillebør eller en Gryde. Formaalet med alt jordisk er Slægtens Vel, og der findes intet andet helligt paa Jorden end Mennesket; thi alene det er skabt i Guds Billede."

"Men", spurgte Max, "maatte ikke dine Papirpenge indløses med Guld eller Sølv?"

"Det vilde ikke være nødvendigt", svarede jeg. "Tilbe-

delsen af Guld og Sølv er en Overtro, hvis Yppersteprester er Bankørerne og Mennekeslægten Ofret. Disse Metaller har i sig selv ringe Værdi. Hvad er det, som skulde gjøre dem saa værdifulde?"

"Er de ikke de mest sjældne og de værdifuldeste Produkter i Verden?" spurgte Max.

"Paa ingen Maade", svarede jeg, "der er mange Metaller, hvilke ikke forekommer i saa stor Mængde og overgaar Guld og Sølv i Værdi. Medens et Kilogram Guld koster henved \$730 og et Kilogram Sølv \$43.50, er samme Vægt Iridium (det tungeste Legeme man kender) værd \$2,400; et Kilogram Palladium, \$3,075; et Kilogram Calcium næsten \$10,000; et Kilogram Stibidium, \$29,000, og endelig koster et Kilogram Vanadium, den virkelige Konge blandt Metallerne, \$25,000."

"Hvorfor anvendes da Guld og Sølv som Penge?" spurgte han.

"Hvem ved? Brugen skriver sig fra forhistoriske Tidsalder. Mennesket anser bestandig for Ret, hvad som eksisterede, da det blev født."

"Men er de ikke værre end andre Metaller? Og anvendes de ikke til Penge, fordi Syrer ikke kan ødelægge dem?"

"Nei", svarede jeg, "nogle af de andre Metaller overgaar dem i Skønhed. Diamanten er i høi Grad baade skønnere og værdifuldere. Glas modstaar Syrer bedre end Guld og Sølv."

"Hvad foreslaar du?" spurgte han.

"Guld og Sølv er Grundlaget for Verdens Myntvæsen. Hvis der er nok af disse Metaller, har man samtidig en rigelig Forsyning af alleslags Papirpenge. Er det modsatte Tilfældet, maa selvfølgelig Papirpengene vinde i samme Forhold som Grundlaget, hvis ikke hjemses Verden af Paniker og Rivninger under Forsøget paa at faa en Dollar i Guld til at veie op mod tre, sex eller ti i

Papir. I Løbet af 150 Aar har Produktionen af Guld og Sølv stadig aftaget, medens Verdens Befolkning og Forretninger har forøget sig med hurtige Skridt.

„Tag et Barn, der er nogle Aar gammelt; lad en Smed omgjorde dets Midje med et Jernbaand. I Begyndelsen mærker den lille ikke den ringeste Ubehagelighed. Eftersom Barnet voxer til, blir Jernringen for trang; den foraar-sager Smerte, uden at den lille kjender Aarsagen. De indre Organer kommer i Uorden. Barnet blir større og større, indtil det har Hoved, Skuldre, Hænder og Fødder som et voxent Menneske men et Barns Midje. Det blir en Banskabning, og endelig dør det. Dette er et Billede paa Verden idag. Den er lænkebunden i en eller anden forhistorisk Nations taabelige Overtro. Men dette er ikke alt. Enhver Formindskelse i Kvantiteten af Guld eller Sølv forøger Dollarens Kjøbeevne, hvorved der udtræves mere Arbejde og Produkter for at komme i Besiddelse af den. Derved blir den rige rigere og den fattige mere forarmet. Jernringen bevirker, at Livsorganerne kommer i Uave. Efter som Dollaren stiger i Værdi, synker Men-nesket. Heraf følger mindre Arbejds løn, Forøgelse af Rigdommens Magt; at Faataallet lever i Luxus og Overdaa-dighed, medens Flertallet synker ned i Udsjældom og Elendighed“.

„Paa hvilken Maade vilde du forhindre det?“ spurgte han.

„Jeg vilde sammenkalde de civiliserede Nationer til Raad-slagning og fatte Beslutning om Udstedelsen af internationale Papirpenge, der skulde udstedes af de forskjellige Lande, men være lovligt Betalingsmiddel overalt til Dækning af alslags Gjæld. Seddelmængden skulde bestemmes ifølge vedkommende Lands Folkemængde, et Forhold, som aldrig maatte overskrides. Grundlaget for de saaledes udstedte Papirpenge maatte være den civiliserede Verdens Eiendom, og de skulde være gangbare til Betaling af alle Skatter

saavel til Kommune, Stat som Nation. Jeg vilde erklære Guld og Sølv for lovlige Betalingsmidler alene indtil et Beløb af 5 Dollars eller mindre. En international Penge- seddel, som var gangbar i New York, London, Berlin, Melbourne, Paris og Amsterdam, vilde modtages hvor som helst. Verden, som da var befriet for sit Jernbaand, kom til at gaa en blomstrende Tid imøde; man blev kvit finansielle Kriser; thi der kunde ikke være Tale om nogen Indsnevring af Byttemidlet; ingen trøge „Middelalderer“, staaende paa Grund af Mangel paa Kontanter, for en Nations Pengeforsyning holdt Skridt med Jollemængdens Stigning. Der vilde ingen Grændser være for Mennesslægstens Udvikling undtagen Planetens Hjælpekilder, og selv disse kunde ved Mennessets Opfindsomhed forøges tusindfold over, hvad vore Hædse drømte om. Selve Havene og Indsøerne vilde, naar man gik forstandig tilværks, underholde flere Mennesser, end der for nærværende findes paa Jorden. En Million Gisser og gaar nu tilspilte, hvor et blir til noget.

Den Tid kommer maaske, da de sene Algerbrugsprocesser forkastes, da Mennessenes Høde frembringes af de kemiske Elementer, hvoraf den er sammensat, transfunderede ved Elektricitet og Magnetisme. Vi har allerede gjort noget i den Retning med Hensyn til syntetisk Kemi. Vore Bjergkæder turde maaske i kommende Tidsalder blive jævnet med Jorden og forvandlede til Brød for den mest oplyste, dannede og i høieste Grad religiøse Befolkning, der nogen sinde har levet paa Kloden. Alt dette er muligt, dersom Civilisationen bevares fra det brutale og uvidende Plutokratis ødelæggende Magt, der nu truer Mennesslægstens Sikkerhed. Plutokraterne er lig Slaverierne af 1860 — de holder blindt og bestemt paa sin egen Undergang; de slaar selv de Hænder, som vilde frelse dem.

„Men“, spurgte Maximilian, „er det ikke ret og nødvendigt, at Verdens intelligente Mennesser er de styrende?“

„Visseelig“, svarede jeg; „men hvad er Intelligents?“

Det er et meget omfattende Begreb, der indbefatter Mildhed og Hjærlighed. Den Mand, hvis Tanskekræfts udstrækker sig til hele den stabile Verden, og som sætter Menneſkets Opgave i Naturen, kan ikke være grusom mod sine Medſtabninger. Om det intelligente Menneſte er egenſtændigt, ſaa ſter det viſeligen. Det ſer klarligen, at en ſaa gruopvækkende Tilſtand ſom den nuværende ikke er til at udholde. Det ved, at nogle ſaa Mand ikke med Sikkerhed kan indeſtænge det fulſtne Mandſkab og de hungrige Paſſagere for ſelv at leve i Overdaadighed paa Døtlet. Naar de indeſtængte bliv deſperate nok, og det er bare et Livsspørgſmaal, ſætter de Ild paa Skibet eller borer det iſenk, hvorved Daarene og deres Ofre omkommer tiſſammen. Det ſande intelligente Menneſte er fremſynet, barmhjertigt, retfærdigt og uden Trangſyn. Det blev ſagt i gamle Dage, at „Guderne viſer, hvad de tænker om Rigdomme, ved de Menneſter ſom ſaar den.“ Det er ikke Poeterne, Filoſoferne, Filantroperne, Hiſtorieſtriverne, de viſe, de lærde eller en Generations virkelig intelligente Mænd, ſom eier de ſtore Formuer. Langtfra. Der gives en Underafdeling af Hjernen, ſom kaldes Viſtighed; den har intet tiſſælles med en ophøiet og ren Sjæl, Kundſkab eller Synsviſe; men udgjør den laveste, ſmudſigſte Del af Intelligentiſen. Den har Røvenes, Abens, Aragens, Rottens og andre Skadehyes Kjendetegn; den fryder ſig i Huller og underjordiſte Tilhold; den foragter ikke Smudſet; den kan lye, ſtjæle, bedrage og begaa alleſlags Skurkeſtreger. Lad mig give dig et Exempel:

Det berettes, at da den ſtore Borgerkrig brød ud her i Landet i Maret 1861, var der i denne By en Kjøbmand ved Navn W. L. Stewart. Hundrede Tuſinder af Mænd ſaa i Krigen ſin de ſtore Spørgſmaal — Unionens Opretholdelſe, fire Millioner Negerſlavers Frigivelſe ſamt Bevarelſen af Landets Hæder, og de greb til Vaaben. De var rede til at ofre ſit Liv for Nationens Frihed. Me-

dens de saaledes var opildnede, af hellig Begeistring, glemte Hjem, Familie, Rigdom, Liv og alt, saa Stewart, den rige Kjøbmand, simpeltthen den Kjendsgjerning, at Krigen vilde afstjære Forbindelsen mellem Norden og de bomuldsproducerende Stater, og at dette vilde resultere i en Stigen af Prisen paa Bomuldsvarer. Medens Fædrelands-kjærligheden luede i de patriotiske Mænds Barm, medens Trommerne skraldede, og Trompeterne lød, sendte han ud sine Agenter og indkjøbte al den Bomuld, han kunde saa Dag i. Stewart tjente en Million Dollars ved denne Listighed. Derjom alle havde fulgt hans Exempel, vilde vi ikke have haft nogen Union, noget Land, og der havde ikke existeret hverken Fre eller Manddom længere i den ganste Verden. Nationen blev frelst af de stakkels Menne-sker, der ikke satte sig ned for at spekulere i Bomuld i denne for Amerika saa kritiske Tid. Deres Stov hviler nu paa Hundreder af Slagmarker; men deres Minde vil leve evigt i Landsmænds Grindring. Den store Kjøbmands Formue, der ikke var til nogen Nytte, saa længe han levede, tilfaldt en, som ikke var i Slægt med ham. Ved en Skjæbnens Ironi blev hans elendige Kadaver nægtet Gravens Fred under det prægtige Mausoleum og sandt maaske sit endelige Hvilested i Hundenes Maver.

„Denne lille Begivenhed illustrerer hele Sagen. Det er ikke Intelligentsjen, som regjerer Rigdommens Verden, det er Listigheden. Den forporlige Styrke dominerede engang Menne-skeslægten — Musflerne i Baronens høire Arm, og Intelligentsjen maatte fly til Presteskabet, til Mønstre og Munkenes Rapper for at redde sig. Nu er Intelligentsjen Verdens Slave og Listigheden Baronen — Verdens Herre.

„Lad mig give dig en anden Illustration: Ti tusinde Mænd arbejder i sit Haandværk. En af dem gjør en Opfindelse, hvorved deres Produktionsevne forøges til det ti-dobbelte. Lad os antage, at hver af dem før har produ-ceret Eiendom for fire og en halv Dollar om Dagen, og

at Lønnen er en og en halv Dollar. Nu er hver af Arbeiderne istand til, paa Grund af den nye Opfindelse, at producere Eiendom værd fem og firti Dollars pr. Dag. Forøges deres Løn i Forhold dertil, nemlig til femten Dollars om Dagen, eller bare til fem Dollars? Langtfra. Lystigheden har traadt til og blevet opmærksom paa Arbeiderens Opfindelse; den har kjøbt den for en Spotpris; den tager ud Patent — et Monopol under ubise Loves Beskyttelse. Arbeiderne faar endnu kun \$1.50 om Dagen, og Lystigheden stikker Resten i Lommen. Men dette er ikke alt. Da en Mand saaledes er istand til at udføre ti Mænds Arbejde, kommer altsaa ni ud af Beskjæftigelse. Disse ni maa imidlertid leve; de ønsker den ene Mands Plads; de er hungrige; de vil arbejde for mindre Betaling, og ned gaar Arbejdslønnen, indtil den naar den laveste Grændse, hvor Arbeideren muligens kan leve. Samfundet har frembragt en Millionær og tusinde fattige. Millionæren kan ikke spise mere eller iføre sig flere Klædningsstykker end en velstaaende Vandbruger, og er saaledes ikke af mere Værdi for Handel og Samkvem. De Tusinder af fattige maa underholdes af Skatteyderne; de har ingen Penge at købe Handelsmandens eller Fabrikantens Varer, og Handelen aftager. Kort sagt: det aller unyttigste, det mest ødelæggende og fordømmende, et Samfund kan frembringe, er Millionærer. Om en Kommune importerede fra Indien en Flok menneskeædende Tigere og slap dem løs paa Gaden for at fraadse i Mænd, Kvinder og Børn, saa vilde de ikke anrette en Tiendedel af den Elendighed, som et lignende Antal Millionærer foraarsager. Det vilde tvertimod være den Fordel ved Tigrene, at Stadens Borgere kunde gaa ud og dræbe dem; men disse Rovdyr i Menneskeskikkelse beskyttes med Love givne af det Folk, de ofre paa Elendighedens og Lastens Altar.

„Men hvad er dit Botemiddel?“ spurgte Mar.

„Styrelse saavel i Nation, Stat som Kommune — se det er Nøglen til Menneskeslægtens Fremtid.

Det var en Tid, da Byen alene repræsenterede en Høbskybende Bønder leirende sig i Skyggen af Baronens Slot for Beskyttelse. Langsomt og modstræbende avancerede den paa Stadsudviklingens Vel dreven fremad af Nødvendighedens Svøbe. Vi behøver kun at udvide Styrkelsens Magt for at løse Verdensgaaden. I vild Tilstand lever Menneskene adskilt, Civilisationen bevirker, at de slutter sig sammen. En højere Samskudsudvikling nødvendiggjør, at dette Middel til Kooperation faar sin Magt udvidet. Der gaves en Tid, da en Mand med stor Bekostning besørgede sine Breve sendt; nu tager Regjeringen mod en yderst ringe Godtgjørelse den Sag ud af hans Hænder. En Tid maatte hver Huseier selv besørge Vand bragt til Huset; nu skaffer Kommunen det til alle. Det samme er Tilfældet med Belysning. En Tid maatte Forældrene selv sørge for Skoleundervisning til sine Børn; nu uddannes de paa Statens Bekostning. Engang maatte en Mand gaa bevæbnet for at beskytte sig selv; nu værner Byen om ham med sit bevæbnede Politie. Disse Bink maa følges helt ud. Fremtidens By maa skaffe Løge til alle, Sagsførere til alle, osv. Den maa saaledes ordnes, at ingen plyndres, og at ingen sulter, der er villig til at arbejde."

"Men", indvendte Mar, „saafremt du afflaffer Renten og derved spreder den sammenhobede Kapital i utallige mindre Hæretager, hvor vil du saa gøre af de skarpsindige Mestere i Forretninger, hvilke udsolder en gigantisk Virksomhed til personlig Binding, og som ved sine Bestræbelser samt Kapital fører den store Masse af Producenter sammen med den store Mængde Konsumenter? Er ikke disse Mænd nødvendige for Samsundet. Giver de ikke Helt Anledning til at saa Sysselsættelse? Er de ikke selve Sjælen i alt Fremstridt? Sæt at der findes et tusinde daarlig Klædte og hungrede Mænd i en Kommune; men saa kommer der en af disse skarpsindige Eventyrere til Stedet; han ser Anledning til at benytte Træernes Bark

og Farmerne's Drekhuder; han anlægger et Garveri; han kan maaske tjene flere Penge end de tusinde Mænd, der gives Beskæftigelse; men har han ikke udrettet mere? Er ikke hans Intellect umaadelig mere værd end disse intet-tænkende Mennesker?"

"Der er megen Styrke i dit Argument", svarede jeg, "og jeg tror ikke, Samfundet burde undlade at opmuntre saa danne Oventyrere; men de manges Kunstler er ligesaa nødvendige for den Mand, du beskriver, som hans Intellect er for Kunstlerne. Da alle er Mennesker, burde der være nogen Lighed i Forbelingen af Fortjenesten. Og kom ihu, vi har lært at tænke, som om Sjæle og Formue var alt. Det er bedre for en Nation at bestaa af 30 Millioner velstaaende, lyffelige og patriotiske Borgere end 100 Millioner uvidenbe, elendige Mennesker, som længe efter en Velighed til at indblaste Regjeringen. Aabens Overbefolkning vil komme hurtig nok. Vi har ingen Forbed af at fremskynde den. Amerikanernes tosjede Forsædre kaldte det national Udvikling, naar de importerede Millioner fremmede for at bosætte sig paa det offentlige Land og lod intet tilbage for sine egne Børn.

Og her er et andet Punkt: Menneskene arbejder først for et Udfømm — nok til at leve paa den Tid, som de ved nærmer sig med hurtige Skridt, da de ikke er istand til at arbejde længere. Men naar de saa har naaet dette Punkt, vedblive de at arbejde af Forsængelighed — en af de usleste af de menneskelige Lidenstaber. Den Mand, som er værd \$100,000 siger til sig selv: „Der gaar Jones, han er værd \$500,000; han lever paa en større Fod end jeg, og jeg kan ikke maale mig med ham. Jeg maa forsøge min Formue til en halv Million. Jones paa sin Side sammenligner sig med Brown, der har en Million. Han ved, at Følk bukker dybere for Brown, end de gjør for ham. Han maa have en Million — fem hundre Tusen er ingenting. Og Brown føler, at han overstygges af Smith

med sine ti Millioner. Paa den Maade øges det barnslige Begjær. Menneffene vurderes ikke efter sine personlige Egenstaber, men ifølge sin Bankregning. Imidlertid foregaar disse uhyre Ophobninger af Kapital paa Menneffeslægtens Bekostning. Hvis der i en Kommune paa tusen Personer findes en Formue paa hundrede Millioner ligelig fordelt mellem dem, lever alle komfortabelt og lykkelig. Dersom ti Personer ved slue Beregninger tilkraner sig tre Fjerdedele af denne Rigdom og stiller den i sine Lommer, er der allsaa bare en Fjerdedel tilbage at dele mellem 990, hvorfor disse synker ned i Armod og Elendighed. Inden visse Grændser er Penges Sammenhobning paa et Sted ensbetydende med Tilbagegang paa et andet.

Under denne usle Forsængeligheds Tilskyndelse anvender Menneffene sine Kræfter paa at degradere Verden istedetfor at løfte den op. Disse stakkels Slavn timer gaar omkring sættende Mærken i Veiret omstraaledet af en Glorie, hvilken ikke er deres egen, som om de vilde sige: „Se hvad jeg har! Se ikke paa hvad jeg er!“

„Hvilken usigelig Slavished raader ikke blandt dem, som befinder sig under disse Mure i Samfundet. Daarerne vil ikke engang kjende Sokrates, om de snubler over ham paa Gaden; men de kan vine Cæsar en Mil borte; de kjender Lugten af ham paa lang Afstand, bulker og neier, saa man kunde tro, de var ifærd med at knække Rygraden. Man kommer uvillaarlig til at tænke paa Ludvig den Tjortende af Frankrige, da Millioner af Menneffer befandt sig i den yderste Nød, ja holdt endog paa at sulste ihjel; da store Magnater betragtede det som den høieste jordiske Gæve at hjælpe Kongen tilfængs eller trække af ham hans skidne Strømper. Og dersom en almindelig Mand var saa heldig at faa et Glimt af Majestæten, naar han skiftede Skjorter, sølte han, som om han havde været i selve Himlen og seet Almagten slabe Verden. O, det er nok at bevæge et Menneffe til at foragte sin Slægt!“

„Nei, nei“, sagde Max, „nu blir du bitter. Kom lad os spise Middag inden du afskaffer alle Verdens Under, eller saa kommer jeg til at forlade New York og kjøbe en Hjørnetomt i Utopien.“

Oligarkiets Raadslagning.

Det kom til at gaa, netop som Rudolf havde forudsagt. Jeg ankom til Prinsens Palads kl. halv syv, og en Time senere havde jeg udenpaa min sædvanlige Dragt et broderet Livre. Jeg fulgte Rudolf til Raadskammeret, og efter at have bragt Bord, Stole, Penne, Blæk og Papir i orden, flyttede vi i et besejligt Dieblis tilside den tunge Kasse, i hvilken et vækkert Exemplar af en *cactus grandiflorus* vorte, hvis smukke Blomster netop aabnede sig med den nedgaaende Sol, fuldende Værelset med en herlig Bellugt. Jeg kravlede gennem Abningen; afførte Tjenerdragten og leverede den til Rudolf, der bragte Kassen paa sin Plads igjen. Da jeg havde sættet Gaerne, var Barrikaden fuldstændig. Efter at have tilhviiset mig mange Raad og Advarsler forlod Rudolf Værelset. Jeg hørte ham lukke Døren — ikke den vi var komne ind gennem — og den dybeste Stilhed herskede.

Ved at presse mine Lemmer sammen paa tyrkisk Vis blev der Plads nok til at sidde ned i Udelukket. Jeg ventede med Tankerne henvendt paa Estella. Rudolf forsikrede mig, at hun ikke var bleven rørt. De ventede paa, at Hungeren skulde tvinge hende til at nyde den med Sovedrik blandede Føde. Saa undredes jeg paa, om det vilde lykkes os at komme bort i Sikkerhed. Mine Tanker dvælede ved de Ord, hun havde udtalt mig vedkommende, og jeg erindrede hendes tilfredse Mine, da vi mødtes i Rudolfs Værelse, hvilke Drømmebilleder var meget behagelige. Selv den dødelige Stilhed og trykkende Ensomhed i de to store Værelser kunde ikke stanse mit Hjertes hestige Slag. Jeg forglemte min Mission og tænkte udelukkende paa Estella og Fremtiden.

Jeg tilbagesaldtes til dette Jordeliv med sine Pligter, ved at den borteſte Dør aabnedes. Jeg hørte Rudolf høre, idet han antagelig beſvarede et Spørgsmaal:

„Ja, min Herre, jeg har perſonlig underſøgt Bærelſerne og er forviſſet om, at der ikke findes Spioner ſkjult nogetſteds.“

„Gad mig ſe“, ſagde Prinsſen; „løſt op Tapetſerinen!“

Jeg kunde høre dem bevæge ſig omkring i Bærelſet uden Tvivl langs Væggene. Saa nærmede de ſig Konſervatoriet, og jeg frympede mig ſammen endnu mere. De bevægede ſig hiſt og her mellem Blomſterne, ja ſtanſede endog nogle Diebliffe foran den blomſtrende Kaktus.

„Den flagelliformis der“, ſagde Prinsſen, „her ſygelig ud. Jorden er maaſte for ſed. Befal Gartneren at ombytte den.“

„Det ſkal blive gjort“, min Herre, ſvarede Rudolf, og til min ſtore Glæde fjernede de ſig. Nogle Minutter hørte jeg dem gaa omkring i Raadsværelſet. Den ſlue Rudolf havde anbragt endel Blomſter mellem Kaktuſen og dette. Med den ſtørſte Forſigtighed reiſte jeg mig. Tilſidſt fandt jeg en Aabning mellem Blomſterne, gjennem hvilken jeg kunde ſe ved at ſtaa i halv foroverbøiet Stilling. Prinsſen talte til Rudolf. Jeg kunde tydelig ſe hans Perſon iſørt en Aftendragt. Han var en ſtor noget korpulent Mand, eller ſom Rudolf havde bemærket — opſvulmet. Hans Anſigt lignede Jødens og ſyntes udelukkende at beſtaa af Binkler. Panden var bred og fremſtaaende; Næſen formet ſom et Ørnenæb; Haaret ſyntes at være farvet; en lang, tyk, ſort Muſtache bedækkede Overlæben, men kunde ikke ſkjule det haarde, kyniſke, ſpottende Udtryk om hans Mund, medens ſtore Poſer hang under de ſmaa miſtroiſke Øine. Idet heletaget mindede dette Anſigt mig om de Portrætter, jeg har ſeet af Napoleon den Tredie, der af mange paaſtodes at have lidet af en virkelig Napoleon i ſig undtagen Navnet.

Prinz Cabano havde denne sikre og bydende Maade at være paa, der sædvanlig følger store Rigdomme. Overordentlig Magt frembringer altid den samme Ansigtstype. Du kan finde den i de spidsnæsede ægyptiske Mumiefonger. Der ligger hos dem en vis aristokratisk Høifornemhed, som ikke engang fire Martusinder har formaaet at udslutte. Man griber af en Følelse, som om man er særdig til at tage Hatten af for deres sammentørkede Levninger. Du kjender igjen den samme Type i Korsfarernes Monumenter i de gamle ærbærdige Kirker i Europa; de var en prægtig Slægt af grumme Barbarer, der uddelte ti Slag for Rov og Erobringer, hvor de slog et for Kristus. Og netop samme Ansigtstræk gjenfinder man hos Verdens nuværende Regenter — de mægtige Bankører, Jernbanepresidenter, de gigantiske Spekulanter og Handelsens ukronede Monarker, hvis gyldne Ekvipager frækt og ligegyldigt kjører hen over de i Støvet nedsjunkne Menneskers Legemer.

Der gives en anden Klasse, som overalt er disse Undertrykkes Haandlangere og Ministre. Du gjenkjender dem ved første Blik — store, grove, forpulte, rødhudede, brutale, egenkjærlige Personer befarede med en vulgær Smag; de fryder sig alle, som er over dem, men er Slavedrivere over sine undergivne; de lever saa godt, som Verden tillader, og de bryr sig lidet, om de arme forgaar i hobetal ved deres Fødder. De sultnes Jammer formindsker ikke en Smule deres Appetit og Selvtilfredshed. Disse udgjør den stores Verden. Han feiltager deres Artyberi og Komplimenter for Menneskeslægtens Bisfald. Han ser ikke, hvor hult, stækket, ja værre end unyttigt, hans Liv er, og opdager ikke bag disse velnærede, forpulte Slubberter de hungrige, ullykkelige Millioner, der lider paa Grund af hans Misgjerninger og Ligegyldighed.

Medens jeg var fordybet i disse Betragtninger, ankom Regjeringens Medlemmer. De ledsagedes af Tjenere, hvide og sorte, hvilke med mange Buk og Høflighedsbevisninger

aftog sine Herrers Overtøi for derpaa at fjerne sig. Døren afslaaedes. Rudolf stod udenfor paa Vagt.

Jeg kunde nu uden Frygt staa op; thi hele Raadsværelset var som et Lyshav, medens Konservatoriet kun delvis var illumineret af det elektriske Lys.

De fleste af de forsamlede lod til at være middelsaldbrende eller noget tilsaars. De var i Almindelighed høie af Væxt og fint formede Personer. Det syntes, som om Naturen selv i særlig Grad havde været behjælpelig i at gjøre disse Mænd skikkede til at tage Sæde paa Magtens Tinde. Nogle havde skarpe Ansigtstræk og lignede kun heldige Forretningsmænd, medens andre, saasom Prinsen, bar Spor af Udsvævelser og Sanselighed. De udgjorde uidentvivel en dygtig Forsamling. Der fandtes ingen Talere blandt dem; de eiede intet af den oratoriske Kunst; de talte fiddende paa en keitet og betænksom Maade; men hvad de ytrede var altid forstandigt og traf Spigeren paa Hovedet. Der var ingen Sekretærer eller Reportere tilstede, saasom de ikke turde betro nogen sine Hemmeligheder. Raadets Beslutninger blev af dets President Prins Cabano, meddelte til en Mand, der øieblikkelig befordrede, hvad som var nødvendigt, videre til større Agenter, hvilke igjen underrettede mindre Tjenestemænd, og saaledes flød Auctoritetens Strøm med Lynets Hurtighed til den fjerneste Del af den saakaldte Republik. Mangen Mand blev slaaet til Marken, nedtrykt, ødelagt, men havde liden Anelse om, at den lydløse, dræbende Pil udfjødtes fra dette fjerntliggende Raadskammer.

Prinsen bød hver især velkommen og anviste ham Plads. Da alle havde indtaget sine Sæder, sagde han:

„Jeg har sammenkaldt eder, mine Herrer, fordi vi har vigtige Forretninger at afgjøre. Det er mange Tegn paa, at et nyt Oprør af den ustyrlige Bøvel er nær forestaaende, maaske et større end vi nogensinde forhen har havt at gjøre med. De fillede Uslinger synes hvert Aar at blive mere og mere desperate, ellers vilde de ikke styrte ind i den visse Død, som de nu synes at ville gjøre.

„Jeg har tvende Mænd i Huset, hvilke jeg tror er bedst, I ser og hører Ansigt til Ansigt. Den første er General Jakob Quincy, høistkommanderende over vore ti tusinde Luftskibe eller Dæmoner, som de almindelig kaldes. Jeg antager, det er almindelig forstaaet blandt eder, at vi i disse Mænd, de dødelige Bomber og den giftige Gas, hvormed vores Luftskibe er forsynede, maa søge vor vigtigste Støtte med Hensyn til Sikkerhed og forstaaet Magt. Vi maa ikke forglemme, at vi alene er en mod tusinde, samt at Verden blir meget urolig under vort Herredømme. Dersom vi ikke havde Dæmonerne og de giftige Bomber at stole paa, var Resultatet uvist i den kommende Batalje; med disse er Seiren vis.

Quincy forlanger paa sine Mænds Begue yderligere Ønstillag, naagt vi allerede flere Gange har indvilget saadanne Ansøgninger. Vi er paa en Maade i samme Stilling som det gamle Rom, da Prætorianerne myrdede Keiser Pertinax og solgte den keiserlige Krone til Didius Julianus. Disse Mænd holder Kontinentets Kontrol i sine Hænder. Heldigt for os er det imidlertid, at de endnu ikke fuldt ud er vidende om sin Magt og er fornøiet med kun at forlange foreget Betaling. Vi maa ikke blive uenige med dem denne Gang, saasom vi besinder os foran en Insurrektion; en Regjelse kunde drive dem over til Fienden. Jeg omtaler disse Kjendsgjerninger, saa at I ikke udtrykker nogen som helst Misbilligelse, hvad Forlangende General Quincy end fremsætter. Naar han har fjernet sig, kan vi tale om fremtidige Planer og tage Bestemmelse om, hvad vi skal gjøre med disse besværlige Mænd, naar Oprøret er over. Jeg har noget at foreslaa, efter at han har forladt os.“

Disse Ordlinger vandt almindeligt Bisfald rundt Bordet. „Der er en anden Person tilstede“, fortsatte Prinsen; „han er en meget skarp og listig Spyion, Medlem af vort hemmelige Polit; han bærer Navnet Stephen Andrews

under sit Samkvem med mig. Forresten ved jeg ikke, hvad hans virkelige Navn er.

J ved, vi har havt meget Besvær med at faa noget at vide angaaende denne nye Organisation, og det er lykket os faare ilde. Deres Planer synes at være faa vel lagte, deres Ligtighed faa stor, at alle vore Forsøg har været for-gjæves. Mange af vore Spioner er sporløst forsvundne; de er uden Tvivl døde; men ingen af deres Lig er nogen-sinde gjenfundne. Det antages, de er bleven myrdede, og deres Legemer bejsæntede i Floden. Denne Andrews er hidtil undkommen. Han arbejder som Metaniker, hvilket han i Virkeligheden er, i et af Værkstederne, og han fore-giver at være en af de bitreste af vore Fjender. Han vil ikke have med nogen anden at bestille end mig personlig, og det er kun sjelden at se ham her — ikke oftere iallesald end en Gang hver tre Maanedes; thi han nærer Mistanke til Byens Politi. Jeg betaler ham liberalt og paalægger ham nye Opgaver. Det sidste Stykke Arbejde, jeg ønskede ham at udføre, var at efterspore Lederne for disse elendige Stabninger i den nye Sammensværgelse. Det har imid-lertid vist sig meget vanskeligt at faa nogen sikker Under-retning angaaende dette Punkt. Organisationen er meget listigt indrettet. Broderskabet bestaar af Grupper paa ti. Ingen af Mandskabet kender mere end ni andre Medlem-mer forbundne med ham. Lederne for disse Grupper væl-ges af en højere Magt. Disse Ledere igjen er organise-rede paa samme Maade og har en overbefalende, som atter udnævnes af en højere Autoritet; men i denne anden Gruppe af ti kender man ikke sine medforbundnes Navne eller Ansigter; de møder altid maskerede. Og saaledes gaar det videre opover i Rangforordningen. Den højeste Myndighed af alle er en Gruppe paa hundrede Mand, der vælges af hele Styrelsen ved en Eksekutivkomite. Andrews er efter mange Aars taalmodig Bente bleven valgt til Medlem af dette øverste Hundrede. Han skal indvies imor-

gen Aften og kom til mig for at erholde flere Penge, da han udsætter sig for megen Fare ved at gaa til Hovedkonspiratorernes Lovskule. Jeg sagde, at J ønskede at gjøre ham nogle Spørgsmaal, og saaledes er han kommen tilbage iaften forklædt i en Kvindedragt. Han befinder sig nu i Bibliotheket afventende eders Ordre. Det er maaske raadeligst at se ham, før vi indlader General Quincy. Skal jeg sende Bud efter ham?"

Da alle gav sit Bifald dertil, gik Prinsen hen til Døren og bad Rudolf føre ind en Kvinde, som besandt sig i Bibliotheket. Om nogle Diebliske aabnedes Døren, og en høi Personlighed, klædt som som en Kvinde med et tykt Slør for Ansigtet, traadte ind. Prinsen sagde:

„Du! Døren og træd nærmere."

Skikkelsen efterkom denne Anmodning, nærmede sig Bordet, aftog Hat og Slør, hvorved en Arbeidsmands solbrændte Ansigt kom tilsyne — uden Tvivl en skarp, listig Person.

XIV.

Spionens Beretning.

„Andrews“, sagde Prinsen, „fortæl disse Herrer, hvad De har faaet at vide angaaende denne Organisations Udstrækning og dens ledende Personer.“

„Min Herre“, svarede Manden, „jeg kan alene meddele, hvad jeg rygtevis har hørt paa mangfoldige Steder, og ved at søie sammen disse spredte Underretninger, har jeg søgt at danne mig et Begreb om det hele. Jeg kan endnu ikke tale med Bestemthed. Efter imorgen Aften haaber jeg at være i stand til at meddele eder en fuldstændig Beretning om denne Organisation.“

„Jeg forstaar de Banfeligheder, De har havt at kjæmpe med“, svarede Prinsen, „og disse Herrer vil ikke holde Dem ansvarlig for Korrektheden af, hvad De paa den Maade har samlet.“

„Det er umuligt at danne sig et Begreb om den Banfelighed, der er forbunden med at skaffe Oplysninger. Det er en skrækkelig Organisation; jeg tror ikke, noget lignende har eksisteret paa Jorden. Et Aar tilbage var der femten af os bestjæftigede med dette Arbejde; jeg er den eneste af dem, som lever i aften.“

Sans Ansigt blev blegere og blegere, eftersom han talte, og Herrerne rundt Bordet blev øiensynlig overraskede.

„Denne Organisation“, fortsatte han, „kaldes Ødelæggelsens Broderiskab; den udstrækker sig saavel over hele Europa som Amerika og har, efter hvad der er bleven mig meddelt, hundrede Millioner Medlemmer.“

„Kan det være muligt?“ spurgte en af Herrerne forbauset,

„Jeg tror, det er sandt“, svarede Andrews høitideligt. „Næsten hver eneste ædruelig Arbejder i New York af god Karakter tilhører den; og saaledes forholder det sig i alle af vore større Byer. Negrene i Syden tilhører den alle som en Mand. Deres forrige Herrer holdt dem i enslags Bildhedstilstand istedetfor at civilisere og udvikle dem. Resultatet blev, at de er lige saa barbariske og blodtørstige som deres Forfædre, da de bragtes over fra Afrika; de er passende Medlemmer af en saadan Organisation.“

„Hvad er Marsagen til en saa stor Bevægelse?“ spurgte en anden af Herrerne.

„Nød og Elendighed blandt Arbeidsklassen i Byerne, paa Landet — overalt“, svarede Andrews.

„Er de bevæbnede?“ spurgte en tredje.

„Det paaastaaes“, svarede Andrews, „at hver eneste af de hundrede Millioner er i Besiddelse af en Magazinrifle af nyeste Mønster tilligemed en Overskødighed af Ammunition.“

„Jeg frygter, min gode Herre“, sagde et af Raadets Medlemmer, „at De har ladet Dem skræmme af gammelt Kjærringsnak. Hvor kunde disse Mænd købe Vaaben? Hvad har de til at købe for? Vore Vaabenfabrikanter er forbudne ved Lov at sælge Vaaben uden speciel Tilladelse af en paalidelig Embedsmand. Værdien af disse Geværer er i og for sig en saa stor Sum, at den gaar langt over disse elendige Skabningers Midler. Og vort Politi ransager bestandig By og Land efter Vaaben; det rapporterer, at der ingen findes, undtagen nogle gammeldagse Fugleværer, som er gaaede i Arv fra Fader til Søn.“

„Som jeg allerede har udtalt“, svarede Andrews, „beretter jeg kun, hvad jeg har snappet op blandt Arbejderne under disse hemmelighedsfulde Hvistener, der gaar fra en Mands Mund til en andens Øre. Jeg kan være feil underrettet; men jeg er bleven meddelt, at disse Rifler er fabrikerede paa et eller andet øde og fjerntliggende Sted i

Europa eller Amerika; de anskaffes til virkelig Fabrikpris, der er meget lav, og betales i Udbrag gennem flere Aar. Geværerne leveres til Kapteiner over ti, og af disse nedgraves de i Jorden indstufne i Gummiposer."

"Dette forklarer", htrede en, som endnu ikke havde talt, "en beshynderlig Hændelse forleden Dag i Byen Schitomir i Provinsen Bolhynien i Rusland ikke langt fra den østerrigste Grændse. En Bonde tilbød Politiet mod en Betaling af 200 Rubler og Løfter om Pardon at ville opgive ni af sine medforbundne og deres Rifler. Hans Betingelser blev accepterede, og Pengene udbetalt. Han førte Embedsmændene til et Sted ved Fjøsjet, hvor de under en Mødding gravede frem ti hypperlige Geværer af amerikansk Fabrikata, ligesom der fandtes behørig Ammunition af nyeste Slags, det hele indpakket i en Gummisæk for at holde Fugtigheben ude. Ni andre Bønder blev arresterede og straffede med „Knut“; men hverken de eller Kapteinen kunde berette mere, end Forræderen havde aabenbaret. De russiske Abiser har været fulde af Gjetninger med Hensyn til, hvorledes Geværerne var bragt did; men er ikke komne til nogen fornuftig Forklaring."

"Hvorledes gif det Mændene?" spurgte Andrews.

"Ni af dem blev sendt til Sibirien paa Livstid; den tiende, som havde aabenbaret Geværernes Skjulested, blev den Nat myrdet tilligemed Kone og Børn, og Huset opbrændt. Selv to af hans Brødre, der boede i Nærheden, men som forresten ikke havde taget nogen som helst Del i Sagen, led samme Skjæbne."

"Det var noget, jeg ventede", sagde Andrews med lav Stemme.

Denne nventede Stadfæstelse af Spionens Beretning fremkaldte en mærkbar Sensation rundt Bordet, og der herskede dyb Tausshed nogle Minutter.

Endelig tog Prinszen tilorde:

"Andrews, hvad har De faaet at vide angaaende Lederne af denne Organisation?"

„Der er tre af dem, saavidt mig berettet; de udgjør, hvad man kalder den executive Komite. Den øverstbefalende hedder, hvistes der (ingen ved hans virkelige Navn) Cæsar Romellini — en Mand af italiensk Herkomst, men født i Syd Carolina. Han er af svær Legemsbygning, beretter man, og er i Besiddelse af megen Dygtighed. Mandens Levnetsløb er mærkværdigt. Han er for nærværende omkring 40 Aar gammel. Nyttet ved at fortælle, at han i sin Ungdom emigrerede til den da ubeboede Stat Jefferson ved Sasatchewans øvre Løb. Han gistede sig tidligt i Vished med de øvrige af hans Landsmænd. Han nedsatte sig paa Landet, og begyndte Jordbrug. Cæsar var en stille, fredelig og flittig Mand. Et Aar, netop som han var færdig til at høste sin Avling, blev hans Heste dræbte af Lynet, de eneste han eiede. Avlingen kunde selvfølgelig ikke bjerGES uden Heste, og da han ikke eiede Penge, gaves der kun en Udvei, nemlig at pantsætte Jord-eiendommen for derved at erhverve de nødvendige Midler til at kjøbe nye. Pengelaaneren forlangte høi Rente samt en uforflammet bonus (Extrabetaling) ved Siden af, og da Bankørerne, som de kaldte sig, havde en Organisation, var der ikke Tale om at faa Penge til lavere Rente noget steds paa de Planter. Nu kommer den gamle Historie. — Avlingen slog undertiden fejl, og selv om der blev en god Narvei, slugte Kombinationer og „Trusts“ af et eller andet Slags Cæsars Fortjeneste. Saa maatte han atter og atter fornye Laanet til høiere Rente og endnu større bonus. Det varede ikke længe, inden Farmen betragtedes som utilstrækkelig Sikkerhed for Gjælden, og snart var Heste, Kvæg, Maskineri tilligemed alt, han eiede, pantsat. Cæsar arbejdede som en Slave og Familien med. Endelig kom Katastrofen; han blev dreven ud fra sit Hjem — mistede alt for et Par Heste. Samtidig med denne Ulykke fik Cæsar Underretning om, at hans ældste Datter, en smuk blaa-viet Pige, var bleven forført af en Sagfører, Pengelaane-

rens Agent, og vilde om nogle Maaneder blive Moder. Da vaagnede den paa Bunden af Mandens Natur slumrende Djævel tillive. Den Nat blev Sagføreren myrdet i sin Seng, bogstavelig hugget istykker, og samme Skjæbne blev Bengelaaneren tildel. I den Morgen brød frem, havde Cæsar tilligemed Familie flygtet til de ugjæstmilde Bjergegne nordensfor Settlementet. Der samlede han om sig en Skare Mænd ligesaa desperate som ham selv og laa i blodig Krig med Samfundet. Han syntes imidlertid at have en vis Regel at gaa frem efter i sine Forbrydelser; thi medens han sparede de fattige, var ingen, der udjuede sine Medmennesker, fikker en eneste Time. Endelig samlede Regjeringen en Mængde Tropper i Nabolaget; Stedet blev for varmt for Cæsar, og med sine Mænd flygtede han til Pacifickysten, hvorefter man i tre Aar intet hørte til ham. Da brød den skrækelige Negeropstand løs i nedre Mississippidal, hvilken i alle erindrer, og en hvid Mand af gigantisk Størrelse optraadte som deres Leder — en usædvanlig dværg og foretagsom Mand. Efter mange haarde Træninger blev denne Opstand undertrykt, samtidig med at den hvide Anfører forsvandt. Det paaftaaes nu, at han befinder sig her i Byen staaende i Spidsen for dette skrækelige Ødelæggelsens Broderskab, og at han er den samme Cæsar Romellini, der engang var en fredelig Farmer i Staten Jefferson.“

Spionen taug. Prinszen spurgte:

„Nu vel, hvilke er de andre?“

„Det berettes, at næstkommaderende, men i Birkeligheden selve Organisationens „Hjerne“, som han kaldes, er en russisk Jøde, hvis Navn jeg ikke ved. Faa er de, som har seet ham, eller ved noget at berette angaaende denne Person. Han skal være en Arvbling med frumbøiet Hals. Det siges, at han for nogle Aar tilbage blev dreven ud fra Synagogen i Rusland i Anledning af nogle Forbrydelser, han havde begaaet. Det antages, at denne Person

er den egentlige Organisator af Broderskabet i Europa, og han er kommen her for at slutte de tvende Afdelinger sammen. Hvis det er sandt, hvad der siges om ham, er han en meget duelig, aandskraftig og listig Mand."

"Hvem er den tredie?"

"Der synes at hvile et endnu hemmelighedsfuldere Slør over denne end nogen af de andre. Jeg hørte engang, at han var en Amerikaner, en ung, meget rig og dygtig Mand, samt at han har tilveiebragt Størstedelen af de Penge, Broderskabet behøver; men dette benægtes igjen af andre. Jenkins, der var en af vore, og som blev dræbt for nogle Maanedes siden, fortalte mig under vort sidste Møde, at han havde trængt langt nok ind i Hemmeligheden til at faa Rede paa, hvem den tredie var, og han meddelte mig denne beshynderlige Historie, der maaske er sand og maaske ikke. — Flere Aar siden boede der her i Byen en meget rig Mand, som var uddannet til Sagsfører, men praktiserede ikke, ved Navn Arthur Philips. Han var en Menneſteven med Hang til Studeringer og enſlags Drømmer. Hans specielle Studium gjaldt Værker af ſocialiſtiſke Forfattere, hvis Theorier han adopterede, ligesom han følte ſig meget intereſſeret i Arbeidernes Sag. Philips udgav et Maanedſkrift for Udbredelſen af ſine Anſkuelſer ſamt talte ved Arbeidernes Møder, og var meget afholdt. Naturligviſ var dette — for at bruge Jenkins Udtryksmaade — meget ilde anſeet hos den regjerende Klaſſe, (jeg meddeler kun, hvad der blev mig fortalt, hvilket I bedes erindre, naadige Herrer) og de begyndte at forfølge ham. Førſt blev han udeluſſet fra ſine Digemænds Selſkab; men dette havde kun liden Virkning paa ham. Hele Familien beſtod af Huſtru og Søn, der ſtuderede ved Univerſitetet. Han fordoblede ſine Beſtræbelſer i at hjælpe den arbejdende Klaſſe. Paa den Tid havde han en Retsſag angaaende endel Eiendom med en formuende og indflydelsesrig Mand, der var Medlem af Regjeringen. I Retsforhandlingernes Løb fremlagde

Philips et Dokument, som foregaves at være underskrevet af tvende Mænd og bekræftet af to andre. Han aslagde Ed paa, at han saa dem underskrive det. Ikke alene Mændene selv, men ogsaa de to Bitterlighedsvidner, hvor stik imod hans Udsagn, aflæggende Ed paa, at Underskrifterne var falske. Philips tabte Sagen; men det var ikke alt. Næste Dag anklagedes han for Falskneri og Mened. Til trods for sin Rigdom og de flinkeste Sagsføreres Bestræbelser blev han funden skyldig og dømt til 20 Aars Straf-arbejde. Hans Venner paastod, at han var uskyldig; at han var et Offer for den regjerende Klasse, der ønskede at rydde ham afveien; at alle Vidner var bleven underkjøbt for store Pengesummer til at sværge falskt; at Juryn var underkjøbt; Dommeren en af Plutokraternes Redskaber, og at selv en af hans egne Sagsførere havde modtaget Bestikkelse. Efter nogle Aars Forløb kom Sønnen, der bar samme Navn — Arthur Philips — tilbage fra Universitetet. Genfins fortalte mig, at han paa en mystisk Maade var underrettet, at denne Søn i Birkeligheden var det tredje Medlem af Broderskabets Eksekutivkomite og havde forskaffet det store Pengesummer."

Medens denne Beretning, hvortil alle lyttede med spændt Opmærksomhed, aslagdes, mærkede jeg, at en stærk stadse-
lig klædt Mand rødmede noget, og de øvrige vendte sig mod ham. Da Andrews holdt op, sagde Prinsjen rolig:

„Greve, han er Deres Mand."

„Ja", svarede den tiltalte meget koldt. „Der er imidlertid ingen Sandhed i den sidste Del af Beretningen; thi jeg har havt Detektiver paa Spor efter unge Philips, lige siden han kom tilbage til Byen, og de rapporterer, at han er en fordruffen, udsvævende og intetfigende Fyr, som tilbringer det meste af sin Tid paa Værtshusene og med at løbe efter Skuespillerinder, saunt at det ikke vil vare længe, inden saavel hans Helbred som Formue er ødelagt."

Jeg behøver neppe at tilføje, at jeg var en opmærksom

Tilhører, særlig hvad den sidste Del af Beretningen angaar. Jeg sammenlignede den med det, May havde fortalt mig, og var overbevist om, at Arthur Phillips og Maximilian Petion var en og samme Person. Nu kunde jeg forstaa, hvorfor den intelligente og af Naturen venlige Mand var indviklet i en saa desperat og blodig Sammensværgelse. Med denne skrækelige Beretning ringende i mine Øren kunde jeg heller ikke dadle ham stort. Hvad som i høieste Grad forundrede mig, var, at Greven ikke gjorde det aller mindste Forsøg paa at nægte den mørkeste Del af Jenkins Beretning. Resten af de forsamlede nærede næsten ingen Tvivl om dens Sandhed; men den syntes ikke det allerringeste at nedsætte ham i deres Agtelse. Ivertimod ytrede en, og Resten var enig med ham:

„Det er nu et Held alligevel, at Kanalsjen er indestængt.“

Der fandtes nogle i denne Forsamling, hvis Ansigter ikke var saa flette. Under gunstige Omstændigheder vilde de maaske have været gode og retfærdige Mænd; men de var ligesaa vel som de fattige Osre for et skadeligt System.

„Naar vil Udbruddet finde Sted?“ spurgte en af Raadet.

„Det ved jeg ikke“, svarede Andrews. „De synes at vente paa noget, eller saa er en Hindring indtraadt med Hensyn til deres Planer. Masserne længes efter at bryde løs; men de holdes tilbage af Vederne. At domme efter deres Tale er de forvissede om Held, naar Oprøret iværksættes.“

„Hvilke er deres Planer?“ spurgte Prinsen.

„De har ingen, undtagen at brande, røve, ødelægge og myrde. De har lange Rister over de dødsdomte, hvor alle her tilstedeværende er nedtegnede tilligemed Tusinder andre. De agter at dræbe alle Mænd, Kvinder og Børn blandt Aristokratiet undtagen de unge Piger, der reserveres for en skræffeligere Skjæbne.“

Regjeringens Medlemmer syntes at blive ilde tilmode, ja nogle var endog en Smule bleg.

„Kan De komme her næste Onsdags Aften og fortælle os, hvad De har faaet at vide i Hundrebemandsrådet?“ spurgte Prinsén.

„Ja“, svarede Andrews, „derjom jeg lever; men det er farligt at komme her.“

„Bent i Bibliotheket, til jeg har Tid, saa skal jeg give Dem de tusen Dollar, som jeg lovede, ligesom De skal faa en Nøgle, der giver Dem Udgang til dette Hus hvilken somhelst Tid paa Dagen. Mine Herrer“, sagde Prinsén vendende sig mod de forsamlede, „har I flere Spørgsmaal at tilstille denne Mand?“

De havde ingen, og Andrews trak sig tilbage.

„Jeg tror“, sagde Prinsén, „at vi bør møde her igjen Onsdags Aften. Tilstanden blir mere og mere kritisk.“

Dette besluttedes. Prinsén gik til Døren og hviſtede nogle Ord til Rudolf.

Dæmonernes Befalingsmand.

Om saa Minutter gik Døren op og Ikkede sig igjen bag en hoi, smuk Mand, en Militær iført en glimrende Uniform bærende en Brigadegenerals Insignier paa Skuldrene.

Prinsen hilste ham ærbødigt og bød ham tage Sæde.

„General Quincy“, tog Prinsen til orde, „jeg behøver ikke at præsentere Dem for disse Herrer, thi De kender dem alle for. Jeg har fortalt dem, at De ønsker at tale med dem om Sager vedrørende Deres Kommando, og de er rede til at høre Dem.“

„Mine Herrer“, sagde Generalen, idet han rejste sig, „jeg beklager endnu en Gang at maatte henvende mig til eder angaaende Afsløining af Officerer og Mandskab under min Kommando. Jeg frygter for, at I vil komme til at anse den for uforsømmet og uretfærdig. Jeg staar imidlertid ikke her efter egen Tilskyndelse men som andres Talsmand, ligeledes jeg heller ikke har tilskyndet dem at fremsætte disse Krav om forøgede Lønninger. Saavel Officerer som Mandskab synes at sætte deres store Vigtighed under de nuværende Forholde. De erklærer aabentlyst, at de Personer, hvis Magt de opretholder, lever i kongelig Overdaadighed, hvilket de ikke kunde gjøre ei eneſte Dieblig uden Dæmonernes Hjælp, og derfor gjør de Paaſtand om god Betaling.“

Generalen taug, og Prinsen udtrede med sin allerblideste Stemme.

„Det er ingenlunde et ufornuftigt Syn paa Sagen. Hvormeget forlanger de?“

„Her er“, sagde Generalen, idet han trak op et Stykke Papir af Lommen, „et Lønningsregulativ antaget under deres sidste Møde.“ Han leverede det til Prinsen.

„De vil se“, fortsatte han, at „Lønningerne varierer fra \$5,000 pr. Aar for almindelige Soldater og indtil \$25,000 for den kommanderende Officer.“

Ikke en Mand ved Bordet lod til at blive overrasket over disse uhyr store Fordringer. Prinsen ytrede:

„De forlangte Salærer er høie; men de maa betales af det offentliges Kasse, ikke af vore Lommer, og hvis De kan forsikre mig, at Deres Mænd, i Betragtning af den forøgede Afslønning, vil arbejde med forøget Iver, Trost og Mod for Opretholdelse af Lov, Orden og Samfund, er jeg for min Del villig til at gaa ind paa deres Forlangende. Hvad siger I dertil, mine herrer?“

Alle bifaldt, hvad Prinsen havde sagt.

Dæmonernes Kommandant talkede dem og forsikrede, at det vilde glæde saavel Officerer som Mandskab at høre, at deres Forlangende var indvilget, samt at Raadet trygt kunde stole paa deres Tapperhed og Hengivenhed, hvis Sagerne tog en farlig Vending.

„Har De en tilstrækkelig Forsyning af Dødsbomber paa haand?“ spurgte Prinsen.

„Ja, mange Tons af dem.“

„Er de vel bevogtede?“

„Ja, med den yderste Omjörg. Tusinde Mand bevogter dem stadig.“

„Deres Luftske er i fuldkommen Stand?“

„Ja, vi øver os og exercerer med dem hver Dag.“

„De venter et Udbrud?“

„Ja, vi venter det hvert Dieblis.“

„Har I flere Spørgsmaal at tilstille General Quincy?“ spurgte Prinsen.

„Ingen.“

Generalen fjernede sig efter gjenfældige Høflighedsbevisninger, og Døren lukkede sig bag ham. Prinsen vendte tilbage til sit Sæde.

„Mine herrer“, sagde han, „den Sag er ordnet, og vi

er sikre for nærværende. Men I kan se, vi besinder os paa farlig Grund. Disse Mænd lader sig ikke nøie med de nhyre Indrømmelser, vi har gjort; de vil forlange mere og mere, eftersom Bevidstheden om deres Magt tiltager. De ved, vi frygter dem. Med Tiden vil de erholde absolut Kontrol over Regjeringen, og vor Magt er tilende. Dersom vi gjør Modstand, behøver de simpelt hen at slippe ned nogle saa af deres Dødsbomber gennem Tagene paa vore Paladser, saa er det forbi med os."

"Hvad kunne vi gjøre?" spurgte to eller tre paa en Gang.

"Vi maa lære af Historien", svarede Prinsen, "og drage os tilnytte Erfaringer af andre, der har besundet sig i lignende Omstændigheder. I det trettende Aarhundrede organiserede Sultanen af Egypten, Malek el Adel den Anden, en Troppeskrue af Slaver kjødte af Mongolerne, der havde taget dem tilfange i Krig; de kaldtes Bahri-Mamelukerne og dannede Sultanens Livvagt; de red paa de fineste Heste i Verden og var klædt i de mest glimrende Dragter; de tilhørte vor egen Race — Tscherkesserne. Men Malek havde tankeløst af disse Slaver skabt en farlig Magt. Alle mange Aar efter myrdede de hans Søn, indsatte sin Fører paa Tronen og regjerede Egypten i mange Generationer. Før at indskrænke deres Magt dannedes en ny Armee af Mameluker, der kaldtes Borgis; men Kuren var lige saa fæm som Sygdommen. I Aaret 1382 gjorde sidstnævnte Oprør, omstyrkede sine Førgjængere og indsatte sin Anfører Barlok til Regent. Dette Dynasti regjerede til i 1517, da Tyrkerne indtog Egypten. Disse indsaa snart, at enten maatte de forlade Egypten eller ødelægge Mamelukerne. De massakrerede dem i massevis, og endelig indesluttede Mahomed Ali sine hundrede og tyve af deres Ledere i Fæstningen Cairo, lukkede Portene og befalede sine Leietropper at fyre paa dem; men en undslap; han lod sin Hest hoppe over Muren og slugtede ufladt, endslønt Høsten dræbtes af det svære Fald.

Lad os nu anvende denne Historiens Lærdom. Jeg foreslaar, at vi lader bygge ti tusen eller flere Lustfløe, naar dette Udbrud er over, og dette giver os Paaskud til at sende en stor Mængde Rekrutter til den nuværende Kommando for at lære Mangsværingen af Skibene. Vi udvælger af vor egen Slægt nogle unge, dygtige og paa- libelige Mænd til at kommandere disse nye Tropper. Senere skal vi bemægtige os Magaziner og Bomber samt arrestere Officere og Mandskab. Vi anklager dem for Forræderi. Officere skal henrettes, medens Mandskabet benaades med livsvarigt Fængsel; thi det vilde ikke være raadeligt at frigive dem med deres farlige Kundskab. Efter at det hele er udført, skal vi nok passe paa, at Magaziner, Bomber og Giftenes Hemmelighed kun forbliver i Besiddelse af Mænd tilhørende vort eget Folk, hvorved Lustfløenes Tropper albrig mer kommer til at tro sig i Besiddelse af den Magtsfuldheden, der nu besjæler dem."

Disse Planer vandt almindeligt Bifald.

"Men hvad skal vi gjøre med det forventede Oprør?" spurgte et af Raadets Medlemmer.

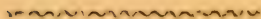
"Derpaa har jeg ogsaa tænkt", svarede Prinsen. "Det er til vor Fordel at gjøre det til et Slakteri, hvis Lige Verden albrig har seet. Der er for mange Folk paa Jorden allerede nu. Paa den Maade slaar vi Pøbelen med saadan Skræk, at den ikke alene i vor Tid holder sig rolig, men vil være underkastet vore Børns Herredømme i kommende Aarhundreder."

"Men hvorledes agter De at udføre dette?" spurgte en.

"Det er en let Sag", svarede Prinsen. "I ved, at det første Skridt, Insurgenter almindelig tager, er at rive op Byens Gader og opføre Barrikader af Sten og Jord samt alt andet, de kan faa Tag i. Hidtil har vi søgt at hindre dem. Mit Raad er at vi lader dem holde paa, lader dem opføre sine Barrikader saa høie og stærke, som de behager, og hvis de banner Udgange paa sine Fæstningsværter, skal

vore Soldater dem. sylde. Saaledes har vi Oprørerne i en Rottesælde omringede af Barrikader, og enhver Gade udenfor besat af vore Tropper. Hvis der findes en Million inden en saadan Fælde, jo bedre er det. Derpaa skal vore Dæmoner svæve hen over Mængden og begynde at slippe ned de fatale Bomber. Alle Gader inden Barrikaden vil snart være et Hav af usynlig Gift. Dersom Insurgenterne forsøger at flygte, vil de støde mod Væggene i sit eget Fængsel. Hvis de søger at klatre over, mødes de Ansigt til Ansigt med vore Tropper, der skal paalægges ikke at tage nogen tilfange. Naar de sig Bei ind i de tilstødende Huse, blir de forfulgte af vore Soldater, der strømmer til fra Baggader og Haver for enten at støde dem Bajonetten i Livet eller jage dem tilbage i Gisten. Selv om ti Milioner dræbes over den ganste Verden des bedre. Der blir bedre Plads for dem, som er tilbage, og Verden kommer til at sove i Fred i Aarhundreder.

Disse Planer agter jeg med eders Bisald at udsende til alle Byer saavel i Amerika som Europa. Naar Opstanden er underknet i Byerne, tager det ikke længe at undertvinge de usle Bønder paa Landet, og vore Børn skal regjere ubhindret gjennem kommende Tidsalderne."

Gabriels Daarstøb.

Under det Wisoff, som høit og længe gjentød i Raads-
lammeret efter Fremjættelsen af denne djævelske Plan, stod
jeg lammet af Rædsel. Jeg overvældedes af det græse-
lige Forslag, der saa koldblodigt fremsattes af denne haard-
hjertede Mand. Min Indbildningskraft har altid været
levende, og jeg saa den nøgne, kolde Virkelighed fremrullet
som et Panorama for mig — Gaderne fyldte af under-
trykte Mennesker, Dæmonernes mørke Skygger svævede hen
over dem; den første Bombe slippes ned; Skrællen, For-
virringen; de døendes Jamren; Bomber falde overalt; de
bølgende Masser flygte fra Død til Død; Barrikaderne en
Linje af Ild og Bajonetter; det stræffelige og vedholdende
Drøn fra Skydevaabnene; de saarede snuble over de døde,
der bedækker Gaderne i et Lag flere Fod dybt; endnu
brister Bomberne, og Giften spreder sig. Død, Død, intet
andet end Død! Ti Millioner døde! O, min Gud!

Mit Hoved syntes at ville bryde. Jeg maa frelse Ver-
den fra en saa stræffelig Ulykke. Disse Mænd er jo Men-
nesker; de kan ikke være følesløse for en Bøn om Barm-
hertighed og Retfærdighed.

Baaren affled paa disse Tanke's Ringer, bøjede jeg mig
ned, løsuede Halerne og skubbede Kassen tilside; jeg krav-
lede frem, og i næste Dieblis stod jeg foran Raadet i de
elektriske Lampers fulde Skin.

„For Guds Skyld“, raabte jeg, frels Verden fra en saa
stræffelig Ulykke! Hav Medlidenhed med Menneskeslægten,
saa sandt I haaber, at Verdensaltets Ophav skal have
Medlidenhed med eder. Jeg har hørt alt. Medstyrt ikke
Jordens Børn i saadan Gledighed, der vilde ryste selve

Himmelens Stjerner i deres Lob. Verden kan frelses! Den skal frelses! I har Magten. Vær barmhjertige! Lad mig være eders Talsmand. Lad mig gaa til Lederne for denne Opstand og udvirke en Sammenkomst mellem eder."

"Han er gal," sagde den ene.

"Nei, nei," svarede jeg. "I er gale. De undertrykte Mennesker er gale — vanvittige af Lidelser og Elendighed, ligesom I er det af Stoltthed og Haardhjertighed. I er alle Mennesker. Hør deres Krav! Giv dem noget af eders Overflod! Rør deres Hjerter med Venlighed, og Kjærlighedens Blomst vil spire i Havens Spor. For Jesu Kristi Skyld, for ham, som døde paa Korset for alle Mennesker, bønjalder jeg eder om Medlidenhed. Er de ikke eders Brødre? Har ikke de udødelige Sjæle som I? Tal, tal, og jeg skal virke saalange jeg aander. Jeg er villig til at ofre mig paa Menneskehedens Alter, dersom jeg kan forlige Klasserne inden dette elendige Samfund og redde Civilisationen fra Undergang."

Prinsen veg forfækket tilbage ved min Indtrædelse. Han havde nu gjenbundet Fatningen.

"Hvorledes kom De ind her?" spurgte han.

Uffølgeligvis havde den frastødende Kulde, hvormed Raadet modtog min alvorlige Bøn, der formelig frembares i strigende Toner, bevirket, at jeg gjenvandt Fatningen. Den Tanke slog mig med Lynets Hurricane, at jeg ikke maatte forraade Rudolf.

"Gjennem det aabne Vindu", svarede jeg.

"Hvorledes naaede De Vinduet?" spurgte Prinsen.

"Jeg klatrede op det udenfor staaende Bedbende."

"Hvorfor kom De her?" spurgte han.

"For i Guds Navn at bede eder forhindre det skrækkelige Udbrud", svarede jeg.

"Det Menneske er en religiøs Fanatiker", sagde den ene af Herrerne til sin Sidemand, "sandsynligvis en af disse Gadeprædikanter."

Prinsen vinkede til sig to eller tre af Lederne; de hvistkede sammen nogle Minutter, hvorefter han gik til Døren og talte til Rudolf. Jeg opsnappede disse Ord: „Ikke lade — ilive — send Bud efter Markus — Midnat — Haven.“

Rudolf traadte ind og greb min Arm. Reaktionen havde indtraadt; jeg var som bedøvet. Den skrækkelige Tante brusede ind paa mig som en mægtig Flod: „Hvad skal der blive af Estella?“ Jeg fulgte ham som et Barn. Uagtet jeg var bevæbnet, kunde en Gutunge have dræbt mig.

Da vi befandt os ude i Korridoren, sagde Rudolf til mig i en hvissende Tone:

„Jeg hørte alt. De mente det godt; men De var naragtig — ufornuftig. De kunde have ruineret os alle. Imidlertid gives der endda en Mulighed for Redning. Vi har endnu en Time, inden Snigmorderen ankommer. Jeg kan udhale Tiden saalænge. I Mellemtiden maa De være fornuftig og stille samt følge mine Raad til Punkt og Prikke.“

Jeg lovede ydmygt at efterkomme hans Befalinger.

Flugt og Forsølgelse.

Han aabnede Døren til et Værelse og skubbede mig ind. „Vent her, paa min Ordre“, hviskede han. Jeg saa mig omkring. Det var Rudolfs Værelse — det samme hvor jeg engang før havde været. Imidlertid lod det til, at jeg ikke var den eneste, som befandt mig derinde. Ved det ene Vindu saaes en ung Herre stirrende ud i Haven. Han vendte sig og kom mig imøde med udstrakt Haand og et Smil paa Læberne. Det var Estella langt mere fortryllende i sin Mandsdragt end nogensinde. Jeg greb den fremrakte Haand, og mit Hjerte bankede, saa jeg hørte dets Slag. Overvældet af Elskov og hendes straalende Skønhed faldt jeg paa mine Knæ foran hende.

„O, Estella!“ raabte jeg, „tilgiv mig, jeg var isærd med at ofre Dem paa Menneskehedens Alter — Dem, som er mig kjærere end hele Menneskeslægten. Vig en Daare brød jeg frem fra mit Skjulested og bønfuldt disse Stenhjerter, disse vilde Bæster, disse inkarnerede Samfundsfiender at staae Verden for den skrækkeligste Ulykke, den nogensinde har været Vidne til. De foreslog at myrde ti Millioner Mennesker. Jeg forglemte mit Hverv, min Pligt — Dem — min egen Sittet — alt — for at frelse Verden.“

Med tindrende Øine lyttede hun til mig, og uden Spor af falst Blyhed, uden engang at rødme lagde hun Haanden paa mit Hoved, idet hun sagde:

„Om De havde gjort mindre, vilde jeg have elsket Dem bestomindre. Hvad er jeg i en saadan Katastrofe? Men hvis De skal dø, lad os omkomme sammen; derved overvinder vi vore Fiender. Slipper vi ud herfra, er vi udenfor deres Magts Rækkevidde.“

„Men De skal ikke dø!“ raabte jeg lidenskabeligt og sprang op. „Snigmorderen kommer! Giv mig den forgiftede Kniv. Aabner han Døren til dette Kammer, skal han være Dødens sikre Bytte. Jeg skal flygte med Dem paa mine Arme. Hvem vover at arrestere os, naar jeg har dette skrækkelige Vaaben i Haanden — denne Kniv — øieblikkelig Død — blinkende — —. Desuden kan jeg stampe hundrede Mand frem af Jorden som ved et Trylleflag. Befinder vi os først ude paa Gaden, kan vi nok flygte.“

Hun fremtog af sin Lomme den i en Skire indstufne Kniv og rakte den til mig.

„Vi maa imidlertid lade os veilede af Rudolf“, sagde hun rolig; „han er en tro Ven.“

„Tro som Klippen“, svarede jeg.

Vi sad nær hinanden. Jeg tog ingen Fordel af den Tilstaaelse, hun saa ligesom havde gjort. Dette var en Kvinde værdigere at tilbedes end at blive heilet til. Jeg fortalte hende mit Levnetsløb. Jeg beskrev mit Hjem i det kjære, gamle Høiland; min Moder, mine Brødre; det gamle, rummelige Hus; Træerne, Blomsterne og de brægende Faarehjorder.

En halv Time gik hen. Døren aabnedes. Lattersalver og Glasfeneses Klirren lød gennem den. Rudolf traadte ind.

„Prinsen og hans Venner glæder sig over sin visse Seier“, sagde han. „Hvis De fortæller Maximilian alt, hvad De har hørt i aften, kan maaſke Resultatet blive anderledes, end de tænker sig. Kom og følg mig.“

Han førte os gennem to a tre Værelser, der stod i Forbindelse med hans eget.

„Vi maa lede Hundene fra Rævesporet“, sagde han, og til vor store Forbauselse begyndte han at rive ned de svære Gardiner ved to Vinduer, idet han først laasede Døren og lukkede Vindueslemmene. Derpaa rev han Gardinerne i

lange Strimler, knyttede dem sammen, og efter at have forsøgt om de var stærke nok, aabnede han et af Vinduerne og slængte den ene Ende af det saaledes dannede Tang ud, medens den anden fastgjordes til en af Bærelsets tunge Møbler.

„Dette forklarer Grunden til eders Flugt“, sagde han. „Jeg har allerede hængt Tangstigen ud af Estellas Vindu. Disse Forsigtighedsregler er nødvendige for mit eget Bedkommende.“

Efter at have slængt Dørene gik vi tilbage til Rudolfs Bærelse.

„Slæng denne Kappe over Deres Skuldre“, sagde han, „den vil bidrage til at gøre Dem uskendelig. Stig uden videre ned disse Trapper“, tilføjede han, idet han aabnede en anden Dør — ikke den vi kom ind gennem — „og gaa til høire — tilhøire, forstaar I! — og paa venstre Haand vil I snart finde en Dør — den første I kommer til — hvilken I skal aabne. Sig til Vagten: 'Vis mig Lord Southworths Ekvipage.' Der eksisterer ikke nogen saadan Person; men det er det Signal, vi er komne overens om. Han vil da føre eder til den rette Vogn. Maximilian er Løse. Farvel, og Gud være med eder.“

Vi trykkede hans Haand til Afsted. Jeg fulgte hans Anvisninger, aabnede Døren, udtalte Pasordet, og Vagten fulgte mig forbi en Mængde Vogne til en, som holdt noget afsides under et stort Træ. Løseien var ikke sen til at aabne Vogn døren. Jeg gav Estella Haanden; hun sprang ind; men denne simple instinktmæssige Høflighed fra min Side overfor en Kvinde var bleven iagttaget af en af de mange Spioner, som hænger rundt Paladset. Han fandt det selvfølgelig noget besynderligt, at en Mand bød en anden Haanden for at hjælpe ham ind i en Vogn. Han ytrede hvistende sin Mistanke til en af sine Kammerater, og neppe havde vi hørt to Kvartaler, inden Maximilian boiede sig ned og sagde: „Jeg frygter, vi forfølges.“

Vor Ekipage før ind paa en anden Gade og saa til en trebie. Jeg tiltebe ud gennem Vinduet og kunde tydelig se, da Gaden var illumineret af det magnetiske Lys, at et Stykke bag os kom to Vogne i samme Retning, medens jeg i en lidt længere Afstand bag disse såene et trebie Kjøretøi. Maximilian hørte sig atter ned og hørte:

„Vi forfølges uden Tvivl af to Vogne. Den trebie gjentjendte jeg som vor egen. Vi fører til det første af de to Huse, som vi havde leiet. Hold jer færdige til at springe ud, det Dieblis vi stanjer, og følg mig hurtigt ind i Huset; thi det hele er afhængig af vore Bevægelses Hurtighed.“

Om nogle Diebliske holdt Vognen. Jeg greb Estellas Arm; men hun behøvede ingen Hjælp. Maximilian steg op Husets Trappe med Nøglen i Haand og vi fulgte efter. Jeg saa tilbage og opdagede, at den ene af Forfølgerne kun var et Kvartal borte, medens den anden befandt sig noget længere bagud. Vognen med Bomberne kunde jeg imidlertid ikke saa, maaske var den skjult af Træerne, eller kanske de havde tabt os af Syne under det hurtige Løb.

„Hurtigt!“ sagde Maximilian, idet han trak os ind og lukkede Døren.

Vi fulgte ham gennem en lang belyst Korridor ud i Haven; en Port fløi aaben; vi skyndte os tværs over Gaden og sprang ind i en anden Vogn. Maximilian hoppede op paa sit Sæde, og afsted bar det; men neppe var vi komne til næste Hjørne, før min Bens skarpe Vibe opdagede en af de Vogne, der havde forfulgt os.

„De anede denne List“, sagde han. „Hvor i Himlens Navn er Manden med Bomberne?“ tilspiede han ængstelig.

Vore Heste løb med Lynets Hurtighed; men desuagtet svævede denne Skygge efter os. Det var stille i Gaderne, saasom det var over Midnat, men saa lyst som om Fuldmaanen skinnede ned fra en skyfri Himmel.

„Se der! har vi ham endelig,” sagde Maximilian med et Lettelsens Suk. „Jeg var bange for, at vi muligens kunde møde en anden af Politiets Vogne, og denne Snægt bagenfor vilde øieblikkelig kaldet den tilhjælp; Situationen vilde i det Tilfælde have været i højeste Grad kritisk, saa som de fjender vore Snæb; vi havde da maattet kæmpe os frem. Giv nu Algt paa hvad som foregaar.”

Snælende paa Vognens Puder saa Estella ud gennem det bagerste Vindu, medens jeg hviiede mig ud til Siden, saa langt jeg kunde.

„Se, Estella,” raabte jeg, „hvorledes de bageste Heste flyver! De bevæger sig som Bæddeløbere.”

De kommer nærmere og nærmere vore Forsølgere; de er nær indtil dem. Kusken paa første Vogn synes indse, at der er Fare paa Færde; han pisler sine Heste forfærdeligt, dog til ingen Nytte. Nu er de Side om Side nogle Dieblikke; men vore Venner kæmper sig sagte foran. Forsent tvinger Kusken paa den besejrede Vogn sine Heste paa Bagbenene. En Mand rejser sig op i Sædet paa det foreste Kjøretøi, der var en aaben Kaleshevogn. Jeg kunde tydelig se hans Arm beskrive en Bue i Luften. I næste Dieblik syntes hele Gaden at være i lys Lue, og Drønnet af en skrækkelig Explosion naaede vore Øren. Gjennem Røgen og Støvskyen kunde vi se vore Forsølgeres Heste ligge i en Dynge paa Gaden.

„Nu er alt godt og vel,” sagde Maximilian roligt, hvorefter han henvendte sig til Kusken: „Til venstre paa første Hjørne vi kommer til.”

Efter at have forandret Retningen flere Gange i den Hensigt at lede mulige Forsølgere paa Vildspor, og da vi nuie havde forviiset os om, at ingen var efter os, førte vi til Maximilians Hus og steg af.

Den venlige, gamle Kone modtog den smukke mandskædede Estella med en hjærlig Omfavnelse og bød hende et

hjerteligt Velkommen til hendes nye Hjem. Vi lod dem være alene, medens Glædens Taarer fald.

Mar og jeg traf os tilbage til Bibliotheket, hvor jeg paa hans Anmodning fortalte ham alt, som havde foregaaet i Raadsværelset. Han røgte sin Cigar og lyttede til min Beretning med spændt Opmærksomhed. Hans Ansigt blev mørkt, da jeg gjentog Spionens Indberetning; men han tilstod ikke, ligesom han heller ikke benægtede den Del af samme, hvilken jeg antog vedkom hans egen Person. Da jeg fortalte ham om Luftskibenes Kommandant, fængsledes han i den Grad, at hans Cigar sluknede, og da jeg meddelte den Konversation, som fandt Sted, efter at General Quincy forlod Værelset, straalende hans Ansigt af Glæde. Han lyttede opmærksomt til Prinsens Kampplaner og smilte bittert. Men da jeg berettede, hvorledes jeg kom ud fra mit Skjulested og bønssøgte Oligarkiet om at staaene Menneskeslægten, stod han op, gik frem og tilbage i Værelset øiensynlig dybt bevæget, og da jeg endelig sluttede med at fortælle, hvorledes Rudolf førte mig ind i sit Værelse, hvor jeg traf Estella, slog han Armene om min Hals, idet han sagde: „Du lille Tosse! det var netop ligt dig“; men jeg kunde se, at hans Øine var fugtige af Taarer.

Derpaa stod han en Stund fordybet i Tanker. Endelig tog han til orde:

„Gabriel, er du villig til at være mig yderligere til Tjeneste?“

„Naturligvis“, svarede jeg, „hvad somhelst.“

„Vil du gaa med mig imorgen Aften og aflægge denne Beretning til Broderskabet? Mit eget og mine Benneres Liv samt en af mine kjæres Frihed afhænger af, at du gjør det.“

„Med største Fornøjelse gaar jeg med“, svarede jeg. „For at sige Sandheden, omendstjont jeg ikke stemmer overens med eders strækfelige Broderskab, har jeg dog seet og

hørt nok iasten til at overbevise mig om, at Plutokraterne ikke burde besvære Verden med sin Mærkværelse. Mand, der under Vatterjalver kan lægge Planer om at dræbe ti Millioner menneskelige Væsener i det Hiemmed at bevare sin paa en uretsfærdig Maade erhvervede Formue og sin misbrugte Magt, burde udryddes fra Jorden som Menneflægtens Fiender — som giftige Slinger — Skadedyr.”

Han greb min Haand og takkede mig.

Det var en behagelig Tanke den Aften, at Estella elskede mig; at vi var sikre her; at jeg havde frelst hende, og at vi befandt os under samme Tag. Fagre Syner svævede forbi mit aandelige Blik — Skønnere end noget Eventyrland, og Estella var naturligtvis med overalt som en lyfende Engel.

XVIII.

Henrettelsen.

„Nu Gabriel,“ sagde Max, „maa jeg binde for dine Dine, ikke fordi jeg nærer Mistro til dig; men jeg maa efterkomme vort Broderskabs Love.“

Dette blev sagt, inden vi aabnede Døren. Han lagde sammen et Silketørklæde og bandt det for mine Dine, hvorefter han ledte mig ned Trappen ind i en Vogn, som ventede udenfor. Han gav hvijsende nogle Instructioner til Kusken, og afsted bar det. Det var en lang Rjoretur. Endelig mærkede jeg denne eiendommelige Lugt af Salt og Kalk, der tilfjendegav, at vi nærmede os Floden. Stedet var ensomt og øde. Ingen Lyd af Vogne eller Fodgjængere hørtes. Farten sagtnedes, og vi stansede.

„Kom“, sagde Max, idet han greb min Haand og ledte mig. Efter at have gaaet nogle Skridt, gjorde vi Holdt, og jeg hørte en Hvijsen. Derefter steg vi ned en lang Trappe. Jeg havde en Fornemmelse af, at Luften var tung og underjordisk. Vi skyndte os ind gennem et langt Kammer; jeg antog, det var en Kjælder under et eller andet Oplagshus. Lysket trængte sig svagt gennem Bindet for mine Dine, og jeg formodede, at en Fører gik foran os med en Lantærne. Utter stansede vi; igjen den samme Hvijsen samt Raslen af Papirer, som om Føreren undersøgte et Dokument. Hvijsningen fornyedes, hvorpaa vi igjen steg ned endel Trapper og skred fremad en kort Distance. Luften lod til at være meget fugtig samt gennemtrængt af en jordagtig Lugt. Utter hørte jeg den samme Hvijsen og Raslen af Papirer. Der blev et Ophold, saasom der sendtes Bud efter nogen indenfor, og en Person kom ud. Døren fløj nu vidaaben, og vi traadte ind i et

Værelse, hvor Luften syntes at være tørrere end i dem, vi havde passeret gennem; ligesom det lod til at være belyst. Mindre Bevægelser i Luften tydede paa, at der var et større Antal Personer i Kammeret. Jeg stod stille.

Da lød en høi, alvorlig Røst:

„Gabriel Weltstein, ræk op Deres høire Haand.“

Jeg efterkom Anmodningen. Stemmen vedblev:

„I den almægtige Guds Nærværelse sværger De høitideligt, at de Beretninger, De staar ifærd med at afgive, er sande; at De hverken ved Korruption, Had eller anden uærdig Bevæggrund er bleven tilskyndet at aflægge dem; at De vil berette den fulde Sandhed, og dertil kalder De den ufsjendte Verdens Retsler som Vidne, samt at De vil-ligen modtager Døden, hvis De skulde sige noget, som er falsk.“

Jeg høiede mit Hoved.

„Hvilken Broder gaar i Borgen for denne fremmede Mand?“ spurgte den samme alvorlige Stemme.

Da hørte jeg Maximilian; han talte, som om han stod ganske nær min Side:

„Det gjør jeg. Hvis jeg ikke havde været villig til at gaa i Borgen for denne Person med mit Liv, vilde jeg ikke have begjæret at bringe ham, der ikke er Medlem af Broderskabet, ind i denne Forjamling. Han frelst mit Liv; han er en ædel, oprigtig og ærlig Mand — en der elsker sine Medmennesker, og som vilde hjælpe dem, hvis det stod i hans Magt. Han har en Beretning at meddele, som vedkommer os alle.“

„Nok“, sagde Stemmen. „Var De tilstede i Prins Cabanos Raadskammer igaaarastes? I det Tilfælde, fortæl os hvad De saa og hørte.“

Netop da hørte jeg en svag Støi, som om en eller anden bevægede sig sagte mod Døren bag mig, gennem hvilken jeg var indkommen. Da lød en anden Stemme, som jeg ikke havde hørt før — en tynd, skarp, gneuldrende, befalende

Stemme, som jeg vilde være istand til at gjenkjende blandt Millioner; den raabte:

„Tilbage til Deres Sæde! Richard, sig til Bagterne, at de ikke lader en levende Sjæl slippe ud herfra, førend Mødet er endt.“

Der blev en Trampen og Hvijsken, hvorefter fuldkommen Tausshed herskede.

„Fortsæt“, sagde den alvorlige Stemme, som først havde talt.

Jeg skjulte alt med Hensyn til Estella og undlod at nævne Rudolf, hvem jeg simpelt hen refererede til som en af Broderskabet og kjendt af Maximilian. Under Gravens Tausshed fortalte jeg, hvorledes jeg var bleven skjult i Konserveriet nær Raadskammeret, og derpaa gik jeg over til at give en kort Beretning om, hvad jeg havde hørt og været Videnbidne til.

„Tag Bindet fra hans Dine!“ befalede den alvorlige Stemme.

Maximilian løsne de Lommeørklædet.

Nogle Sekunder blændedes jeg af den pludselige Ulyglans. Da jeg atter kunde se, fandt jeg, hvilket jeg havde formodet, at jeg stod i Midten af en Kjelder. Henvend et Hundrede Mand var tilstede siddende paa grove Træbænke. Paa en Forhøining i den ene Ende befandt sig en Mand af gigantisk Legemsbygning maffet og forklædt. Under ham paa en mindre Forhøining sad en anden, hvis Hoved var bøiet til den ene Side, hvilket jeg allerede da mærkede. Hver Mand bar en stor Maske og en lang Kappe af mørkt Løi. Nær mig stod en, der var forklædt paa samme Maade, hvilken jeg efter Legemsstørrelsen at dømme antog at være Maximilian.

Det var en taus, alvorlig, uhyggelig Forsamling, og blotte Synet af den gik mig til Marv og Ben. Jeg var ikke bange, men en kold Gysen gennemstrømmede mig, da alle disse Dine i de udtrykksløse, mørke Ansigter fæstedes

paa mig. Jeg var tilmode, som om jeg befandt mig i en Forsamling af Dødninge — Gjenfærd — hvori kun Dine levede.

Den store Mand reiste sig. Han var i Sandhed en Rjæmpe.

„Tag Måsterne af!“ befalede han.

Der blev en Rasken og i næste Dieblit var saavel Måster som Rapper aftagne.

Det var en mærkelig Forsamling, der mødte mit Blik — en lang Række af alvorlige, af tungt Arbeide hærdede Ansigter med brede Bander og hvitidelige ja ildevarslede Dine.

Aftenen forud havde jeg bestuet Oligarkiets Raadsforsamling. Her mødte Proletariatets høie Raad. De store Hoveder paa et Sted modsvarede af store Hoveder paa det andet. En stor Uretsfærdighed eller en Mængde uretsfærdige Handlinger, hvis Virkninger spores gennem Generationer, har frembragt Resultater, som paa en vis Maade er bleven fordoblede. Brutalitæt ovenpaa har fremavlet Brutalitæt nedenunder; Ligt deroppe har foraarsaget det samme her; Grusomhed hos Aristokraten følges af Grusomhed hos Arbeideren. Høie og lave er begge — sig selv uvidende — Ofre for et System. Feilen er ikke deres; den har sin Rod i Fortidens ligegyldige, dumme Generationer.

Mine Dine søgte Embedsmændene. Jeg mærkede, at Maximilian, paa Grund af den yderste Forsigtighed, søgte at gjøre sig saa ukjendelig som muligt, idet han havde Briller og en stor, sort Mustache. Jeg vidste, at hans Ansigt var skjægløst. Jeg vendte mig mod Presidenten. En saadan Mand havde jeg aldrig seet før. Jeg antager, at han ikke kunde være mindre end 6 Fod 6 Tommer høi samt bred derefter. Hans store Arme hang ned indtil Fingrene næsten røk til Knæerne. Hudfarven var ganske mørk som paa en Neger, og en tyk Matte af sort, krøllet Haar bedækkede det vældige Hoved som et Tag, hvorunder

det grove, svære Ansigt kom tilsyne med store Poser af Kjøb, især ved Kjæverne og i Panden. Men det, som mest tiltrak sig min Opmærksomhed, var de mørke, dybtliggende Øine, der tindrede som hos Ratteslægten med en egen, uhyggelig Glans. Denne Mand, tænkte jeg, maa være Cæsar, det strækfelige Broderskabs Kommandant.

En Bevægelse henledte min Opmærksomhed paa en Mand, der sad nedenfor ham; han havde talt til Præsidenten.

Han dannede en besynderlig Kontrast til sin overordnede, idet han var gammel og indskrumpet. Den ene Haand syntes ligesom at være visnet, og hans Hoved var altid bøiet til Siden med et ondskabssfuldt Udtryk i Ansigtet. Kun to Tænder sad igjen i Munden. Næsen var kroget, Øinene smaa, Blikket skarpt, gjennemborende; men den Pande, som hvælvede sig over disse luende Øine, var storflagen og ædel. Det var et af disse Hoveder, der ser ud, som om de er fuldpakkede i den Grad, at der ikke er en Tomme tilovers. Hele Personen var imidlertid urenselig, og saavel Hænder som de lange Negle var sorte af Smuds. Hvorforhelst kunde jeg have udpeget ham som en dygtig men farlig Mand. Han var øiensynlig den Vicepræsident, hvorefter Espionen havde talt — den navnløse, russiske Jøde, der betragtes som Broderskabets „Hjerne“.

„Gabriel Weltstein“, sagde Kjempen med den samme alvorlige, tydelige Stemme, „hver Person i Bærelset vil nu passere forbi Dem, og ikraft af den høitidelige Ed, De har afslagt, anmoder jeg Dem at sige, om den Espion, De saa i Prins Cabanos Raadskammer igaarftes, er iblandt dem. Men lad mig først spørge Dem: Saa De ham klart og tydeligt, og tror De at være istand til at gjenkende ham?“

„Ja“, svarede jeg, „han vendte Ansigtet mod mig næsten tredive Minutter, og jeg kan visse lig identificere ham, om jeg faar se Personen igjen.“

„Brødre“, sagde Præsidenten, „J vil nu — —“

Men han var ikke kommen længere, før jeg hørte et Bulder bag mig, og da jeg vendte mig mod Døren, saa jeg to Mænd brydes med en tredie, der syntes at ville ud. Stridslarven blandedes med Eder og Forbandelser. Et skarpt Revolverstusd hørtes efterfulgt af nye Eder; Knibe blinkede i Luften; andre skyndte sig i den vildeste Vorden til Stridspladsen, og de manges Kraft triumferede, idet de kom fløbende med en Person hen imod det Sted, hvor jeg befandt mig. Hans Ansigt var blegt som Døden, og Blodet strømmede frem af et Rjodsaar i Forhovedet. Et Udtryk af dødelig Frygt stod malet i hans Ansigt, idet han staaandst stirrede fra høire til venstre. Rjæmpen havde steget ned fra sin Forhøining, og han kom hen imod os. Stakken laa foran mine Fødder.

„Tal“, sagde Cæsar — „er dette Manden?“

„Det er“, svarede jeg.

Jætten tog et Skridt til, og han stod nu over den i Støvet liggende Usling.

„Brødre, hvilken Dom fælder I over Spionen?“ spurgte han.

„Døden!“ lød det fra hundrede Struber.

Rjæmpen stak sin Haand i Barmen. Hans forfærdelige Ansigt lygte, som om han længe havde ventet paa en saadan Time.

„Løst ham op!“ befalede han. To stærke Mænd holdt Spionen mellem sig i opreist Stilling; han vred sig, søgte at komme løs; men de Hænder, der holdt ham, var af Jern.

„Stop!“ raabte den skarpe, hvinende Stemme, jeg før havde hørt, og Rrøblingen nærmede sig. Han henvendte sig til Fangen:

„Var der nogen, som fulgte dig til dette Sted?“

„Ja, ja!“ raabte Spionen ivrigt. „Skaan mig! skaan mig jeg skal berette eder alt. Tre Mænd af Politistyrken udpegedes dertil, og de ledsagede mig i den Vogn i hvil-

ken jeg bragtes hertil. De skulde vente, indtil Mødet var over og derpaa efterspore den største Mand og en Person med kroget Hals til deres Boliger for at identificere dem. De venter nu i Skyggen af Magazinet."

"Var I komne overens om noget Signal?" spurgte Krøblingen.

"Ja", svarede Uslingen vel vidende, at han overleverede sine Kammerater til den visse Død, men villig til at ofre hele Verden for at frelse sit eget Liv. "Skaan mig! skaan mig, og jeg skal fortælle eder alt."

"Fortsæt", befalede Krøblingen,

"Jeg turde ikke risikere at lade dem vide, hvem jeg er. Jeg aftalte med Prins Cabano om et Signal mellem os. Hvis jeg behøver deres Hjælp, skal jeg komme til dem og sige: „Godaften, hvad er Klokken?“ Svaret er: „Det er Thyenes Tid.“ Derefter skal jeg sige: „Jo mere desbedre“, og da skal de følge mig."

"Richard", sagde Krøblingen, „hørte De dette?"

"Ja."

"Tag sex Mand med Dem; lad dem blive staaende i Bryggerikjælderen; led Politiet did; kast Legemerne i Floden."

Den tiltalte fjernede sig med sine Mænd for at udføre det skrækkelige Mordarbejde.

Fangen stirrede bønfsaldende omkring sig i den forfærdelige Kred.

"Skaan mig!" raabte han. "Jeg kender Bankernes Hemmeligheder. Jeg kan føre eder til Prins Cabanos Hus. Dræb mig ikke."

"Er det alt?" spurgte Fættten.

"Ja", svarede Krøblingen.

Diebliskelig sprang Rjæmpen fremover som et vildt Dyr, der længe har været tilbageholdt fra sit Offer. Hans Ansigt var forfærdeligt at skue; det var Tigeren, som stirrer paa sit Rov, springer frem, griber og fortærer det.

Jeg saa noget glimte som Lyuet i hans Hænder, hvorefter man hørte Lyden af et tungt Slag. Spionen hoppede ud af Hænderne paa de Mænd, som holdt ham, høit tilveirs og faldt fiendød ned foran mine Fødder med Høvet Hjerte. Dette Sprang var ikke en Handling af Mænden selv; det var Legemet's Protest mod den flygtende Mand — Støvets Kamp for at beholde Sjælen.

Rjæmpen bøiede sig ned og astørrede sin blodige Kniv paa den dødes Klæder. Krøblingen udsendte en kold, djævelsk Latter. Jeg haaber, Gud aldrig lader mig høre noget lignende. Andre strattede med — de infernalste Lattersalver gjenlød rundt hele det underjordiske Kammer. Jeg kunde ikke tænke paa noget andet end Djævelens Haanlatter, naar Helvedes Porte pludselig aabner sig, og nye Skarer af fordømte Sjæle hylende, slagne af Rædsel styrtes ind i den evige Pine.

„Maatte alle Broderskabets Fiender dø saaledes!“ raabte Krøblingen med sin gneldbrende Stemme.

Langt og kraftigt Bisald fulgte paa denne Ytring.

„Bring Legemet ud gennem Bagdøren og kast det i Floden“, befalede Rjæmpen.

„Undersøg hans Klæder først,“ sagde Krøblingen.

Dette blev gjort, og de fandt de Penge, som Prinsen havde givet ham — Prisen paa hans Liv. Ligeledes fandtes en Bundt Papirer. Pengene overleveredes til Broderskabets Kassierer, medens Dokumenterne toges i Besiddelse af Vicepresidenten.

Efter at have indtaget sit Sæde tog Presidenten til orde:

„Gabriel Weltstein, Broderskabet takker Dem for de store Tjenester, De har ydet os. Vi beklager, at Deres Samvittighed ikke tillader Dem at blive en af vore; men vi betragter Dem som en Ven, ærer Dem som en Mand, og hvis Broderskabet nogensinde kan være Dem til Tjeneste, vær sikker paa at hele dets Magt skal blive anvendt til Deres bedste.“

Jeg var formeget rystet af den forfærdelige Scene, jeg havde været Ziensvidne til, at gjøre mere end høie Hovedet.

„Det er endnu en Sag, vi kommer til at bede Dem om“, fortsatte han, „nemlig at De gjentager Deres Beretning til en Mand, som snart blir indbragt. Vi har faaet vide af Maximilian, hvad De agter at fortælle, og i Overensstemmelse dermed har vi truppet vore Foranstaltninger. Vær ikke bange — der blir ikke flere Henrettelser.“

Vendende sig til Mændene befalede han: „Tag paa eders Mafler.“ Han tilbødte sit eget Ansigt, og de øvrige gjorde ligedan.

XIX.

Luftens Mameluher.

Broderskabets Vicepresident hviæde sig forover og hvisttede til en af Sekretærerne, der tog tvende Mænd med sig og forlod Kjælberen. Jeg blev budt at tage Sæde. Der blev en Pause paa henved ti Minutter. Ikke en Hviſten brød Stilheden. Det bankede paa Døren, og den anden Sekretær fjernede sig. Efter endel Hviſten og Raadslagning traadte Sekretæren og hans to Vedsagere ind ledende en stor i Militæruniform klædt Mand, der havde Bind for Øinene. De ſtanſede i Midten af Værelſet.

„General Jakob Quincy“, lod Præsidentens alvorlige Stemme, „inden vi tager Bindet fra Deres Øine, anmoder jeg Dem at gjentage i denne Forſamling den Forpligtelse, De gav til en af Broderskabets Repræſentanter, der beſøgte Dem idag.

Manden ſagde:

„Jeg blev underrettet af Deres Sendebud, at De havde noget at meddele mig, hvilket var af ſaadan Vigtighed for Officerer og Mandſkab paa Luftſtibnene eller de ſaakaldte Dæmoner, at det angik deres Velfærd, ja maafte deres Liv. De inviterede mig under Løfte om Sikkerhed paa Færden; De lod Deres Budbærer blive ſom Gidsel hos mit Mandſkab, indtil jeg vender tilbage, og jeg lovede ikke at aabenbare for nogen levende Sjæl, hvad jeg ſik ſe og høre, undtagen ſaa meget, ſom med Deres Wiſeld maatte være nødvendigt til at varſle mine Mænd om den Fare, hvilken De forſikrer mig truer dem. Denne Forpligtelse gjentager jeg og ſværger ved den almægtige Gud ubrødelig at holde mit Løfte.“

„Tag Bindet fra hans Øine!“ befalede Præsidenten.

Dette blev gjort, og der stod foran mig den smukke, intelligente Officer, hvem jeg saa Aftenen forud i Prins Cabanos Raadskammer.

Præsidenten nikkede til Krøblingen ligesom efter en forudgaaende Overenskomst og sagde: „Fortsæt“.

„General Jakob Quincy“, sagde Vicepræsidenten med sin skarpe, gennemtrængende Stemme, „De besøgte et vist Hus igaaraftes i Forretningsanliggender vedrørende Deres Kommando. Hvormange Personer ved om Deres Visit?“

„Tre“, svarede Generalen piensynlig forbauset. Jeg skal meddele Resultatet under et Møde imorgenaften; men jeg fandt det raadeligst til den Tid at holde Udsaldet noget saa nær hemmeligt.“

„Tør jeg spørge, hvilke Mænd det var, som De talte med angaaende denne Sag?“

„Jeg kunde have imod at besvare dette Spørgsmaal; men jeg formoder, noget hemmeligt ligger bag det. Herreerne var min Broder Oberst Quincy, min Adjutant Kapt. Underwood og min Ven Major Hartwright.“

„Tror De, disse Mænd beretter til nogen, hvad De meddelte dem?“

„Paa ingen Maade. Jeg sætter mit Liv i Pant paa, at de ingenting har omtalt, da jeg bad dem tie dermed. Men hvorfor fremsætter De disse Spørgsmaal?“

„Fordi“, svarede Krøblingen, „jeg har et Vidne tilstede, som i de allermindste Detaljer vil aabenbare, hvad De sagde og gjorde i Raadskammeret igaaraftes. Hvis De havde meddelt Udsaldet af Deres Besøg i Prinsens Raadskammer til upaalidelige Personer, kunde der være en Mulighed for, at dette Vidne var blevet underrettet af andre, og at han saaledes ikke har været tilstede, hvorfor De heller ikke kunde tro ham med Hensyn til andre Sager af Bigtighed. Finder De, at mit Ræsonnement er rigtigt?“

„Javist“, svarede Generalen. „Hvis De skaffer tilveie en Mand, som kan fortælle, hvor jeg var igaaraftes, hvad jeg

„Jagde, og hvad der blev sagt til mig, maa jeg selvfølgelig tro, han var nærværende; thi jeg ved, at han ikke fik sin Rundskab fra mig eller mine Venner, og jeg er ligeledes sikker paa, at ingen af de Herrer, med hvem jeg raadslag, vilde berette noget til Dem eller nogen af Deres Venner.“

„Vær saa venlig og staa op,“ sagde Krøblingen til mig. Jeg efterkom Anmodningen.

„Har De seet denne Mand før?“ spurgte han Generalen.

„Aldrig“, svarede han.

„Har De nogensinde seet denne Mand før?“ spurgte han mig.

„Ja“, svarede jeg.

„Naar og hvor?“

„Jgaarastes i Prins Cabanos Raadskammer.“

„Fortsæt og giv os hele Beretningen.“

Jeg gjorde saa. Generalen lyttede opmærksomt til min Beretning og vendte hele Tiden ikke sine Bine fra mit Ansigt. Da jeg havde omtalt, hvad der passerede inde i Raadskammeret, medens han var der, spurgte Krøblingen General Quincy, om det var en troværdig Beretning angaaende det passerede. Han svarede, at den var forbausende korrekt i de mindste Detaljer.

„De tror altsaa, at han er et sandfærdigt Vidne“, spurgte Krøblingen, „og at han var nærværende under Deres Samtale med Plutokratiets Raad?“

„Ja“, svarede General Quincy.

„Fortsæt nu“, sagde Krøblingen henvendt til mig, „og fortæl, hvad som fandt Sted, efter at Generalen forlod Raadet?“

Jeg fortsatte. Generalens Ansigt mørkuede af Bredde, da jeg gik videre i min Beretning, og da jeg sluttede, var han blodrød af Raseri.

„Ønsker De at tilstille Vidnet nogle Spørgsmaal?“ spurgte Krøblingen.

„Ingen“, var Svaret.

Han stod i flere Minutter fordybet i Tanker. Jeg sølte, at Verdens Skjæbne hang i en Bægtstaa. Endelig spurgte han med lav Stemme:

„Hvem repræsenterer eders Organisation?“

„Eksekutivkomiteen“, svarede Præsidenten.

„Af hvilke Herrer bestaar den?“ spurgte han.

„Af mig, Vicepræsidenten (her pegede han paa Krøblingen) og den Herre der borte.“ Ved de sidste Ord saa han paa Maximilians maskerede Figur, der stod nær mig.

„Kan jeg faa en privat Samtale med eder?“ spurgte han.

„Ja“, svarede Præsidenten en Smule ibrigt, kom denne Vej.“

„Alle fire gik hen til en Sidedør, der syntes at føre ind i et andet underjordisk Kammer. Krøblingen bar et Blus.

„Bent her,“ sagde Maximilian, idet han gik forbi mig.

„Jeg satte mig med. De maskerede Figurer blev siddende paa Bænkene rundt Bæggene. Ikke en Lyd afbrød den dybe Stilhed. Jeg kunde se, at alles Dine var rettede mod den Dør, hvorigjennem Eksekutivkomiteen havde fjernet sig, og mine egne stirrede ligeledes i samme Retning.

Vi sølte alle Stundens Vigtighed. Fem Minutter — ti Minutter — femten Minutter — tyve Minutter gik hen. Døren aabnede sig. Vi antog Konferentsen var over; men nei, det var bare Krøblingen, der viste sig; hans Ansigt var utildækket og glødende af Sindsbevægelse. Han gik lige hen til Sekretærens Bord, tog Pen, Blæk og Papir og vendte tilbage til den anden Kjælder og lukkede Døren. Der kom Liv i de forklædte Figurer — Hviilen Sindsbevægelse; de forudsagde, at alt gik efter Ønske, at Overenskomsten skulde nedtegnes med Pen og Blæk. Fem Minutter mere hengik — ti — femten — da gik Døren op, og de kom ud, den gigantiske Cæsar i Spidsen. Alle Ansigter var demaskerede, og jeg syntes, at Eksekutivkomiteens Ansigt bar Præget af undertrykt Triumf. Dæmonernes Komman-

dant var alvorlig og tankesfuld som en Mand, der har taget et vigtigt og alvorligt Skridt.

Præsidenten gjenindtog sit Sæde. Han henvendte sig til Sekretæren:

„Bind for General Quincy's Dine. Tag tvende Mænd med Dem; følg ham til hans Bolig og bring tilbage vor Gidsel“. Han bød Generalen Godnat og tilføiede betydningsfuldt: „Vi sees igjen!“

„Paa Gjenfyn“, sagde Generalen, da man bandt Lommeforklædet for hans Dine.

Dæmonernes Kommandant og hans Eskorte fjernede sig. Præsidenten saa paa sit Uhr, og da han var sikker paa, at de var udenfor Hørevidde, sprang han op; hans Dine flammede, og hans gigantiske Legemsbygning skjælvede af Sindssbevægelse.

„Brødre!“ raabte han, „endelig har vi Verden i vore Hænder. Den Dag er nær, vi saa længe har kæmpet for og imødeset med Bængsel! Dæmonerne er med os!“

De vildeste Glædesdemonstrationer fulgte. Det ene Hurra raab afløste det andet, og Mændene omfavnede hverandre.

„Verdens Slaveri er tilende“, skreg en.

„Død over Tyrannerne!“ raabte en anden.

„Med med Oligarkiet!“ hylede en tredje.

„Kom“, sagde Maximilian, idet han greb mig i Armen, „det er Tid at gaa.“

Han bandt for mine Dine igjen og ledte mig ud. Heldt efter at jeg havde forladt Værelset, og medens jeg besandt mig i den anden Kjælder, kunde jeg høre Konspiratorernes høje Triumfraab. Setren var nu vis. Mit Hjerte krumpede sig. Dette forfærdelige Kor sang Verdens Dødspsalm.

I Vognen skjælvede Maximilian af Sindssbevægelse. Han syntes kun at være greben af en Tanke. „Han skal blive fri!“ raabte han atter og atter. Da han endelig blev mere stille af sig, omfavnede han mig og sagde, at jeg havde reddet ham selv, Familie og alle hans Venner fra

Undergang samt frelst hans Fader. Han forbandede Menneskeslægtens Udsjæthed. „Det er ædelt“, sagde han, „af Gavn eller for Nætsærdigheds Skyld at ødelægge en raaden Verden“; men at sælge en Tillid for 5 Millioner af det første Nov var afskyeligt — for dømmelsesværdigt; det var en Skam at bruge saadanne Redskaber. Men hele Verden var kurrup i sine inderste Sammensætninger; der var ikke nok Fasthed i den til at faa den til at hænge sammen. Alligevel var der en Trøst; — Enden var nær. Være være Gud! — Enden kommer!”

Han flappede i Hænderne og skreg som en findssvag Mand.

Da han atter var bleven sig selv, spurgte jeg, hvad Dag Slaget skulde staa. „Ikke endnu paa en Tid“, sagde han. Imorgen drager Vicepresidenten med et af Luftskibene til Europa, medbringende et Sifferbrev fra General Quincy til Kommandanten over Dæmonerne i England, hvilket skal afleveres i det Tilfælde, at han finder det raadeligt. Krøblingen er over al Maade snedig. Han skal sørge for at faa underkjøbt Dæmonernes Kommandanter over hele Europa, ligesom han blev paalagt at holde en Raadslagsning med Broderskabets Ledere og faa det ordnet saaledes, at Udbruddet kommer til at finde Sted samtidig paa begge Sider af Havet, hvorved Oligarkiet paa det ene Kontinent hindres fra at komme det andet tilhjælp. Hvis dette imidlertid ikke kan opnaaes, skal han vende hjem igjen. Broderskabet vil da iværksætte Revolutionen over hele Amerika paa samme Afløkslæt og tage Følgerne af en Kamp med Bankregjeringen i Europa.

Den Nat laa jeg længe vaagen og tænkte. Gjenstanden for mine Tanker var — Estella.

Det havde været min Bestemmelse at vende tilbage til Afrika, inden det store Udbrud fandt Sted. Det huede mig ilde at se paa Menneskeslægtens Undergang; men jeg kunde ikke bringe det over mit Hjerte at lade Estella blive

tilbage. Maximilian vilde maaſte blive dræbt. Jeg kjendte hans djarve og forvorne Natur; han forekom mig næſten, ja ſaa at ſige fuldſtændig, at være dreven til Vanvid paa Grund af de Ureſfærdigheder, der var bleven tilføjet hans Fader. Hævn var gaaet over til en Mani hos ham. Derſom han ſaldt i Slaget, hvad vilde der blive af Eſtella? Hun har hverken Fader, Moder eller noget Hjem; men hun elſker mig, og jeg maa beſkytte hende.

Paa den anden Side var hun magtesløs og afhængig af andres Godgjørenhed. Hun kunde maaſte i hint Skrækens Dieblif have yret mere, end hun virkelig følte. Burde jeg stole paa det? Skulde jeg drage mig hendes fortvivlede Stilling tilnytte og gjøre en Kjærlighedserklæring? Men derſom Broderſkabet tabte, kunde ikke Prinsſen finde hende igjen og bringe hende tilbaae til ſit afſkyelige Palads og ſine væmmelige Omgivelſer? Farer omringede hende i enhver Retning. Jeg elſtede hende, og derſom hun ikke vilde blive min Kone, kunde hun jo følge mig til mit Hjem ſom min Søſter. Hun kunde umulig være, hvor hun nu opholdt ſig. Jeg maatte atter frelſe hende.

Med diſſe Tanter ſaldt jeg i Søvn og drømte, at Eſtella fløi ud i Luſten paa Ryggen af en Drage, der var meget lig Prinz Cabano.

Arbeidernes Møde.

Jeg har berettet dig, min kjære Heinrich, at jeg nylig har bivaanet flere Arbeidermøder her i Byen, ja endog talte ved saadanne Leiligheder. Jeg er netop kommen tilbage fra et af de største, jeg nogensinde har seet. Mødet blev holdt i et stort, underjordisk Værelse eller rettere sagt en Række Kjældere under et gammelt Magazin. Inden jeg gaar tilfjængs vil jeg give dig en Beskrivelse af dette Arbeidermøde, ikke alene fordi den sætter dig istand til at danne dig et Begreb om Stemningen blandt Haandværkere og Arbeidere, men ogsaa af den Grund at denne Sammenkomst uheldigvis fik en tragisk Ende.

Bagter var stationerede ved Døren for at varsle, naar Politiet kom. Flere Tusinde Personer var tilstede. Det var Lørdags Aften. Da vi ankom, var Hallen fuldpakket af Folk — en uhyggelig, taus Forsamling. Ingen Kvinder var tilstede; ingen lyse Kolørter — alt mørkt og træstesløst. Næsten alle af de forsamlede tilhørte Arbeidsklassen, hvoraf mange var smudsige. Maximilian hviştede mig i Øret, at Forsamlingen var større end sædvanlig, og dette tydede paa, mente han, at de ligesom ved et Instinkt vidste, at Befrielsens store Dag var nær forhaanden.

Organisationens President havde indtaget sit Sæde, inden vi kom. Da jeg gik fremover Hallen, hilşedes jeg med Hurraraab og inviteredes til at tage Sæde paa Pladformen. Max ledsagede mig.

En Mand i Blusse talte. Han diskuterede Karl Marx's Doktriner og de tyşte Socialister i sidste Aarhundrede. Man lyttede opmærksomt til ham; men hans Bemærkninger vakte ingen Enthusiasme; alle syntes nøie at kjende

Themaet. Han fulgtes af en anden, som omtalte Fordelene ved Kooperation for Arbeidere saavel som Arbeidsherrer. Hans Bemærkninger var moderate og forstandige. Imidlertid var det en fredie, der svarede ham ved at oplæse endel Statistik for at vise, at efter et hundreedaarigt Forsøg kunde det kooperative System ikke strække sig udenfor en snever Kreds. „Der er for mange graadige Arbeidsherrer og for mange hjælpeløse Arbeidere. Konkurrancen for mindster Fortjenesten og gjør Arbeidsherrens Hjerte haardere, samtidig med at den forøger Antallet af de fattige, der maa arbeide til hvad Pris som helst for at opholde Livet.“ (Bifald.) „Kuren maa være mere radikal end det.“ (Stormende Bifald.)

Han efterfulgtes af en Skolelærer, som troede, at det sande Botemiddel for Samsundsønderne var almen Oplysning. Hvis alle Mennesker var oplyste, kunde de bedre forsvare sine Rettigheder. Oplysning betyder Intelligents og denne var ensbetydende med Velstand. Det var de uvidende Horder fra Europa, som trængte tilside de amerikanske Arbeidere og styrkede dem ned i Fattigdom. (Bifald.)

En grovt udseende Mand, som jeg antog var en engelsk Minearbeider, sagde, at han tillod sig at være af en anden Mening end den foregaaende Taler. (Jeg mærkede, at disse Arbeidere brugte alle de høflige Talemaader, som er almindelige i parlamentariske Forsamlinger, undtagen de blev meget ophidsede.)

„En Mand, der kan læse og skrive“, fortsatte han, „faar ikke bedre Løn for sine Hænders Arbeide end den, som ikke kan.“ (Bifald.) „Hans Kundskaber bidrager bare til, at han desto mere føler sin jammerlige Tilstand. (Bifald.) Oplysning er saa almen, at den dannede Mand, som ikke kan et Haandværk, maa tage tiltakke med en ren Ubetydelighed for sit Arbeide, og er ikke i saa gode Omstændigheder som en Haandværker (Bifald.) Fængsler og Fattig-

huse er fulde af oplyste Mænd, og tre Hjerdebete af Forbryderklassen kan læse og skrive. Heller ikke havde den forrige Taler Ret, da han omtalte de europæiske Immigranter som „ubildende Forde.“ Sandheden er, at Antallet af dem, som ikke kan læse og skrive, er meget mindre under den europæiske Despotisme end i den amerikanske Republik. (Bifald af de tilstedeværende Ublændinge.) Heller ikke er det en given Sag, at en oplyst Mand er intelligent. Der gives en stor Mængde blandt Middeklassen, der har erholdt en god Uddannelse; men som ikke kan danne sig en Mening om nogenting, undtagen de faar den fra de daglige Aviser. (Bifald.) Rigmændene eier Aviserne, og Aviserne eier sine Læsere, saa at det i Virkeligheden er de rige, som afgiver disse hundrede Tusinde af Stemmer. Hvis disse Mænd ikke havde kunnet læse og skrive, vilde de have talt med hverandre om offentlige Affærer og derved dannet sig en selvstændig Mening; deres Oplysning forøger kun deres aandelige Umyndighed; de er lænede til Oligarkiets Herkabsvogne, og de vil aldrig lade sig overbevise af Sandheden, før de en straalende Morgen vaagner op og finder, at det er Dommhedag.“ (Bevægelse og dundrende Bifald.)

Her faldt jeg ind.

„Almen Oplysning er ret; den er nødvendig, sagde jeg; men den er ikke tilstrækkelig. Oplysning sætter ikke en Stopper for Corruption og daarlig Styrelse. Intet Menneske er stiftet til at være frit, undtagen det besidder en rimelig Portion Oplysning. En Mand kan være istand til at læse og skrive, men alligevel være en Daare eller en Kjætring. (Latter og Bifald.) Hvad vi behøver er et Samfund, som kan bringe til Arbeidets Assistance den samme Skarpsindighed, Fremshyn, ja endog Listighed, ved hvilke Rigdommen har bundet sine Triumfer. Intelligenten bør have sin Belønning, men ikke alt. Dette Forsvar for Arbeidet kan alene inspireres af Gud; thi Menneskets

naturlige Instinkt i vor Tid synes kun at være at røve sine Medmennesker."

Jeg holdt inde, og i Midten af Hallen saaes en mager Herre, der var klædt i sort, med Frakken knappet lige op til Halsen og lignede i hele sit Udseende en Prest, at reise sig, idet han spurgte, om en fremmed havde Tilladelse til at sige nogle saa Ord. Han modtoges med en ubyggelig Taushed; thi Presteskabet er ikke populært hos Proletariatet. Hans Optraeden var imidlertid stille og fordringsløs, og han lod til at være en ærlig Mand.

Formanden tvivlede ikke paa, at Forsamlingen vilde være glad over at høre hans Meninger, og bad ham stige op paa Platsformen.

Han sagde med svag, rund Stemme: „Brødre, jeg har med stor Interesse og Fornøjelse lyttet til de forskellige Taleres Bemærkninger. Det er ikke Tvivl underkastet, at Verden befinder sig i en daarlig Tilstand, og det er ret, at I paa denne Maade samles for at overveje Marsagerne dertil samt Boiemidlet. Og med eders Tilladelse vil jeg fremholde mine Anstuelser om denne Sag.

Brødre, eders Ulvke skyldes ifølge min Mening Tabet af Religion i Verden samt Mangel paa Dyd blandt de forskellige Individider. Hvad som er nødvendigt til Menneskehedens Reformation er fornyet Interesse i Kirken — en Gjenopvækkelse af Troen. Dersom hvert Menneske vil rense sit eget Hjerte, vilde alle Hjerter blive rene, og naar alle er rene, fyldt af den guddommelige Retfærdigheds- og Broderskabsfølelse, vil intet Menneske behandle sin Næste paa en uretfærdig Maade. I maa heller ikke forglemme, at denne Verden kun er et midlertidigt Opholdssted, hvor man skal forberede sig for en anden og bedre Verden. Fordelivet bestaar i det heldigste Tilfælde kun af nogle besværlige, smertefulde Aar; men paa den anden Side Graven skal I nyde evig Lykke sammen med Guds Engle. Den hellige Skrift forsikrer os om, at Rigdom og Velstand her

i Verden er en Hindring mod Lykke hinsides. Tiggeren Lasarus fremstilles for os i Himmels Herlighed, medens den rige Mand, levede i Overdaadighed, gik klædt i Purpur og kosteligt Linned, opløstede sine Vine i det evige, brændende Helvede. Kom ihu, at det er vanskeligere for en rig Mand at komme ind i Guds Rige end for en Naamel at gaa gjennem et Naaleøie. Og saaledes, mine Venner, kan I med Rette Glæde eder i eders fattigdom og Prøvelser; thi den, som Gud elsker, tugter han mest. Jo mere fortvivlet eders Stilling er her paa Jorden, desto sikrere kan I være paa at træde ind til Himmels evige Glæder. Lyt ikke til de Mænd, mine Brødre, der siger til eder, at I maa have Lov og Regjering. 'Regjering er af Gud', siger Skriften og ved taalmodig at udholde disse Verdens Onder, lægger I op Skatte i Himmelen, hvilke Møl og Rust ikke kan fortære eller Tyvehaand stjæle fra eder. De siger, at I burde forbedre eders Stilling; men sæt at I kunde nyde alle de Glæder, som denne usle Verden kunde skjænke eder, hvilken Nytte vilde I have deraf, naar I mistede Himmels evige Lykkelighe? 'Hvad hjælper det et Menneske at vinde den ganske Verden, naar det tager Skade paa sin Sjæl?' Intet, mine Brødre, nei intet. Vær derfor taalmodige —"

Jo længere Presten holdt paa, jo uroligere blev Forsamlingen, indtil den endelig brød ud i en Storm af Hujen og Forbandelser, der fuldstændig overdøvede hans Stemme. Hele Mængden var bleven rasende. Scenen mindede mig om et Sindsjhygeahyl. Jeg bad Presten sidde ned, og saa snart han gjorde dette, begyndte Stormen at lægge sig. En Mand steg op paa en Bænk midt i Forsamlingen. Jeg hørte hans Navn fra hundreder af Læber — „Keller! Keller!“ Jeg fik senere høre, at han var en Professor af thyst Herkomst, en lærd Mand, som havde mistet sin Plads saa vel ved Universitetet som i Samfundet, fordi han havde optraadt til Forsvar for Folkets Rettigheder.

Nu kjente han et sparsomt Ophold som Stomager. Han var en høj, mager Person med Guldbriller paa Næsen — de eneste Levninger fra hans forrige Stilling — men var forresten daarlig Klædt, og han havde dette bistrø Udseende, som tilkjendegav, at han var bleven forfulgt hele sit Liv. Han talte med megen Fæstighed og med en gennemtrængende Stemme, der kunde høres over hele den store Forsamling, hvilken blev stille som Døden, saasnart han aabnede sin Mund.

„Venner og Brødre“, sagde han, „Lidelseskammerater, jeg beklager, at I ikke tillod Presten at fortsætte. Os tilhører en Liberalitet, som lytter til alle Sider, og jeg for min Del skulde være glad over at høre, hvad denne Forsøgter af de gamle Troesbekjendelser har at sige til deres Forsvar; men da han har taget sit Sæde, vil jeg svare ham.

Han fortæller, at hans Religion er det eneste, som kan frelse os, og at det er bedre at være ulykkelige her, for at vi kan blive lykkelige hidsset. Hvis det er Tilfældet, maa Glimmerige være juldøkket nu fortiden; thi Elendigheden paa Jorden er grændseløs, og den tiltager hurtig. (Vatter og Bisfald.) Men Religionen har kontrolleret Verden inæsten to Aartusinder, og det er hvad den har bragt os. Den har i alle Tidsaldere været Tyranernes Politistyrke. (Stormende Bisfald.) Den har forosformeret Fatigdommen med Løfter om Glimmerig, medens Røverne har pyndret Verden. (Fortsat Bisfald.) Den har holdt Folket i Underkuelse og sendt utallige Millioner gennem et elendigt Liv i Banærens Grav. (Bisfald.) Ved en Høben Myther og Overtro fra en mørk, barbarisk Tidsalder har den hindret Civilisationen fra at beskytte Menneskeslægten, og paa Neros Vis spillet paa sine latterlige Dogmer, medens Verden har brandt. (Stort Bisfald.)

Naar har Kirkerne hjulpet Menneskene til at forbedre sin Stilling? De er storartede Paladser, hvor Kvinderne

møder engang om Ugen for at fremvise sin Stads og Mændene for at værne om sin Stilling i Forretningslivet. (Latter og Bisald.) Hvor er den store Reform, de ikke har modsat sig? Hvor findes de store Opdagelser paa Videnskabens Omraade, som de ikke har fordømt? (Bisald.) Menneſket er kun bleven stort, naar det har sluppet fri for deres Klør. (Hurraraab.) De har prædiket Himmerig og bidraget til at gjøre Verden til et Helvede. (Kungende Hurraer.) De stod og saa paa uden et Muf, at Menneſkeſlægten ſank ned i denne ſkrækkelige Tilſtand, og ſelv nu, omgibne af Elendighed paa alle Kanter, ſtaar de og fortæller os, at det er godt, vi ſulter, at Hunger er ſelve Porten til Himmerig, og at den rige Mand havnede i den evige Pine, fordi han havde nok at æde, medens han levede paa Jorden. (Dundrende Bisald.) Og hvorfor gjør de dette? Jo fordi, hvis de kan regjere vor Samvittighed og bevæge os til at ſulte ihjel uden Modſtand, gjør de det ſaa meget lettere for vore Undertrykkere at ſthyre os, og til Gjengjæld underholder de rige Kirkerne. (Bewægelse.) De kvæler os i Guds Navn! (Uhyre Bisald.) Vore Sønner marſcherer i endeløſe Proceſſioner til Fængſlet og Skafottet; vore Døtre indtager fine Pladſe i den lange Række af prostituerede Kvinder, og hver Fiber i vore magre Legemer ſkriger ud ſin Proteſt mod utilſtrækkelig Næring. Og denne Mand kommer og fortæller os om ſin gamle Verden, udfødte Troesbekjendelser, der har ſin Oprindelse fra halvnøgne Barbarers Hjerner, og er et Sammenſurium af hundredetals Nationers Myther —."

Her blev Taleren hæst og ude af ſig ſelv af Sindsbewægelse, og Forſamlingen, der var bleven mere og mere ophidſet og uſtyrlig, efterhvert ſom han talte, brød ud i en voldſom Tumult, der drufnede enhver anden Lyd. Mogle af de meſt ophidſede og barskſtudſeende Arbejdere ſtormede frem til Tribunen for at gribe Preſten, og det vilde ikke varet længe, inden de havde ſaaet Tag i ham. Men i

dette kritiske Dieblit sprang jeg til Fronten af Platformen mellem ham og den kommende Bøvel, og ved min blotte Nærværelse samt ved den Respekt, de havde for mig som en af deres Benner, stillede jeg Stormen og gjenoprettede Orden i Forsamlingen.

„Mine Hære Benner“, sagde jeg, „vær taalmodige“.

Er I de Mænd, som praler af eders Tolerance? I møder for at diskutere eders Lidelser og raadslaa om et Botemiddel, og naar en fortæller, hvorledes han vil kurere eder, stormer I frem for at dræbe ham. Vær retfærdige. Denne stakkels Mand kan være seiltagen — den Stand, hvoraf han er et Medlem, kan være seiltagen — med Hensyn til den bedste Maade at tjene og frelse Menneskeslægten; men at Hensigten er god, og at han elsker eder, hvem kan tvivle paa det? Betragt ham! Se paa hans daarlige Klæder, hans asmagrede Gestalt. Hvilke Glæder i Livet har han? Han har forjaget alt for at hjælpe eder. Han besøger eders stumle Vaggader, eders underjordiske Guler, hvor Hunger og Pestilens kæmper om sine Osre, i den mørkeste Nat saa vel som ved hollys Dag og bringer Trost og Haab til den flygtende Sjæl. Og overfor ikke? Hvem tvivler paa, at der er et Liv efter dette? Hvilket Menneske, der kender Materiens Udødelighed, dens absolute Uforgjængelighed, tror, at Fornustsen, Intelligentsen — Sjælen — hvilke i det mindste maa være en Form af Materie — om de ikke er noget høiere — skulle forgaa og blive til intet? Hvis det er sandt, og det ved vi, at det stakkels Rjød — Mandens Polig, ja ikke alene det, men selv de Klæder vi bærer — skal eksistere Ewigheid efter Ewigheid, efter at vor Planet er forsvunden fra Verdensrummet og vor Sol glemt, kan I saa tro, at denne Intelligents, ved hvilken jeg tvinger eders Sjæle til at tænke og sætter mig i Forbindelse med eders inderste Natur, skal kunne ødelægges og worde til intet? Nei, og atter nei! Jeg taler til eder af Guds Godhed og Juld-

fommenhed, og saa vel det inden i mig, der taler, som det inden i eder, der lytter, er Dele af den evige Skaber og Opretholder, uden hvilken intet blev til. (Bifald.)

Og saaledes, mine Venner, er enhver, der vil forbedre eders Stilling i Tid og Evighed, eders Ven og bør agtes af eder. (Bifald.) Paa samme Tid som vi maa beklage Religionens Feilgreb i det svundne, bør vi heller ikke forglemme dens Dyder. Menneftelig i sine Sammensætninger har den ogsaa været menneftelig i sine Svagheder. I Læren om, at alle Mennefter ere Brødre og Gud vor Fader, ligger Menneftelighedens Frelse. Men nogle af Kirkens Mænd har misforftaaet Kristus og fordreiet ham ifølge sine egne uæle Formaal. Han, som drev Begjærlighederne ud af Templet, kaldte fit Lands Aristokrati kaltede Grave og prædilede Fællesskab i Formue, vilde ikke idag med Laalmodighed eller Ligegyldighed have feet paa Mennefteslægtens ftræffelige Lidelfer. Vi har arvet Kristendommen uden Kristus; vi befidder Religionens malede Skæl, og det fom ramler omkring inden i det, er ikke den ftore Billedftormers brændende Sjæl, men folde, sammenftrumpede, meningsløfe Træditioner. Al, om vi havde Manden fra Galilæas bankende, varmtfølende, menneftelige Hjerte! Al, om vi havde hans opløftede Haand bevæbnet med Skorpionernes Svøbe, for at drive Folket ud af Verdens Templer og pifte de frafaldne Prædikanter til Hengivenhed for hans fattige, undertrykte Børns Sag! (Stormende Bifald.)

Der gives ingen Magt i Verden for ftor eller hellig til at bruges af Menneftevennen i Undertrykkelfen af det Onde. Religion — fand Religion, ikke Former eller Ceremonier, men inspirerede Maal — burde bejjæle Verdens Regjeringer til at haandhæve Retfærdighed. Vi bør heller ikke underbyrdere Individets Renhed — den renfede Sjæl, der er de feiede og prydede Boliger, hvor Englene bor og befkuer Verden med ubefnittede Øine. Men dette er ikke

alt. Forsøget paa at gjøre nogle dydige, hvor Mesteparten er sordærvede, er at sætte de gode i et Misforhold. At lære Folket Taalmodighed og Ensoldidhed, naar man er omgivet af Magt og Grusomhed paa alle Kanter, er ensbetydende med at forsøge de glubende Ulve med uskyl-dige, brægende Lam. Heraf kommer det, at Kirken's Indflydelse over Menneskeheden stadig er bleven formindsket i de to sidste Aarhundreder. Mennesket elsker i Længden kun de Ting, som er velgjørende for det. Kirkerne maa komme til Jolls Udsætning eller trække sig tilbage fra Kamppladsen. Et Spædbarn i en Tigers Gab er ikke mere hjælpe-løst end en liden, ærbar Minoritet midt i en grusom og blodig Verden. Vi ønske Dyd, men en saadan, som vøjer ud af den almene Retfærdigheds Barm. Medens I arbejder for at frelse en Sjæl, slår Jer Fattigdommen Millioner ind i Synden. I plukker Brande ud af en stedse omsig-gribende Jldsbaade. Glammerne vedbliver at spredes, indtil de fortærer, hvad I har frelst. Verdens Religion maa bygges paa almindelig Velstand, og denne er det kun muligt at danne paa den almene Retfærdigheds Grund-vold. Om Traadene i en Bæb blir klædet paa et Sted, kommer det af, at der er Ugreie i en anden Del af Bæben. Fattigdom og Elendighed er et Bevis for, at Uretfærdig-hed begaaes paa et andet Sted i Samsundet.

Hvad Verden behøver er en ny Organisation — et Ret-færdighedens Broderskab over den ganste Jord; det burde bestaa af alle Mennesker, som ønske at løste op de undertrykte og frelse Civilisationen og Samsundet; det skulde virke i og gjennem Skyrelsen, og dets Helligdomme skulde være Skolen og Balcurnen; det skulde sammenslutte de gode, som jeg endnu haaber ikke er i Minoriteten, mod de flette; det skulde bekæmpe den ene Uretfærdighed efter den anden, koncentrere Verdenskampen mod dem og sjerne dem ud af Gristens, kort sagt hellige sig til en evig Kamp mod ethvert Onde. Det er ikke nok at helbrede de Saar,

som Uretfærdighedens Bildhjør har tilspøjet med sine Klør; Broderskabet burde forfølge Væsterne til deres af Menne-
sken bestrøede Guler og bræbe dem. (Stort Bisalb.)
Det burde ikke alene virke for at hjælpe de hungrige, men
ogsaa til at gjøre Hunger en Umulighed — udrøbbe dens
Marfager.

Selv om man viste den yderste Tolerance mod dem, som
helliger sig til det kommende Liv endog i den Grad, at de
forsømmer det nuværende, burde Samfundets eneste Dogme
være — Retfærdighed. Gives der et Paradis i den anden
Verden og ikke en Fortsættelse af den besværlige Tilværelse,
vi nu gennemgaa, vilde vi desto bedre være skikkede til at
bo der, om vi hjalp til at gjøre denne Verden til et
Himmerig. Og den, som har bidraget til at gjøre vor
Klode til et Helvede, burde ogsaa nyde Frugterne af sit
Arbejde i en anden og strækkeligere Verden i alle Ewighe-
ders Evidhed. O, I Kirker! vil I ikke komme Folket til-
hjælp imod de mægtige? Vil I ikke hjælpe til at knuse
Uhyrets Klæver og drage Robet ud af dets Gab? Tænk,
hvad I kunde gjøre, hvis alle Menigheder sluttede sig sam-
men i Kampen mod de strækelige Onder, som flourer i
Samfundet! Vil I frelse Verden, maa i bekjempe Kor-
ruption og bemægtige eder Regjeringen. Vend eders Tan-
ker bort fra Moses og hans lurvede Skarer og hele den
antike Verdens Troesregler og Bildfareller. Her er en
Verden, større end Moses nogeninde drømte om. Her er
en Befolkning uendelig større i Antal, mere oplyst og mere
skikket til at nyde Livets Goder og udholde dets Lidelser
end Israels Børn og de romeriske Keiseres Undersaatter
tilsammen. Kom ud af det svundne og træd ind i det
nuværende! Gud er ligesaa meget Gud idag, som han
var paa Faraos Tid. Dersom Gud elskede Menne-
skelægen da, elsker han den ogsaa nu. Den kultiverede Borger
i dette oplyste Aarhundrede, omgivet af sin forgjængelige
Civilisations Pragt, er ligesaa værdig sin Skabers fader-

lige Omsorg som de vilde Skarer i den arabiske Ørken fem tusen Aar siden. Gud lever endnu, og han lever for os."

Her taug jeg. Endiskjønt den store Forsamling lyttede taalmødig til min Tale, ja gav undertiden sin Bisfald, var det dog tydeligt, at hvad jeg ytrede ikke rørte Deres Hjerte. Tvært imod var der en mørkladen, stærkbygget Mand, nædt som en Arbeider, der reiste sig borte paa en af Benkene og sagde:

"Kammerater, vi har med stor Respekt lyttet til, hvad vor agtede Ven Gabriel Weltstein har sagt os; thi vi ved, han vilde hjelpe os, dersom han kunde. Og meget er sandt af det, han har ytret. Men den Tid er forbi, da man kunde bygge et saadant Samfund, som han omtaler. Ja selv om det lykkedes, saa er Nøden blandt os saa stor, at selve vore Brødre vilde sælge os paa Valgdagen. (Bisfald.) Samfundet er gennemraaddent, ja i den Grad, at det ikke er sig selv bevidst, at det er raaddent. (Bisfald.) Der er ingen solid Grundvold at bygge paa. Der gives intet andet Botemiddel end at ødelægge den nuværende Tingenæs Orden. (Stærkt Bisfald.) Det blir ikke værre for os end det er, det kan maaſte blive bedre." (Surraraab.)

"Men", raabte jeg, "ønsker De at ødelægge Civilisationen?"

"Civilisation", svarede han, "hvad Nytte har vi af at bevare den? Se Dem omkring og besku dens Frugter! Her er maaſte ti tusen ædruelige, arbeidsomme, intelligente Arbeidere; jeg tvivler paa, om der gives en iblandt dem, som med Sandhed kan sige, at han har havt nok at æde i den forløbne Uge. (Det er sandt, raabtes der.) Jeg tvivler, om der findes en eneste her, som tror, at den nuværende Tingenæs Orden kan bringe ham eller hans Børn noget bedre for Fremtiden. (Bisfald.) Vore Herrer har opdraget os til at forstaa, at vi ikke har nogen Interesse i Civilisationen eller Samfundet. Vi er Civilisationens Ofre, ikke Lemmer af Samfundet. Vore Undertrykkere stoler paa sin

Magt og Hungeren for at holde os til Arbeidet, indtil vi bukker under. Bort Liv er alt, vi har, ja som vi maaſte nogensinde kommer til at eie; men det er ligesaa kjært for os som Tilværelsen for Millionæren.

Hvad er den Civilisation værd, som betyder Lykke for nogle faa Tusinde Mænd og uærvnelig Elendighed for Hundreder af Millioner? Nei, ned med den! (Vældige Hurraraab. Mænd stod op og svingede ſine Hatter) Naar de har ladet Kjærlighed og Retfærdighed forsvinde og ſtøler kun paa Magt, hvorfor ſkulde vi ikke ty til det ſamme?" (Hurraer og Viſalb lød blandede med Raab ſom: Tag dig iagt! Spioner o.s.v.) „Ja“, fortſatte Taleren, „jeg mener uaturligviſ Grundes og Argumenters Magt. (Dundrende Viſalb og Latter.) Selvfølgelig vilde ingen af os forſægte en Overtrædelse af Loven — den velſignede Lov, ſom har koſtet vore Herrer ſaa mange ſurt erhvervede Dollars at ſaa kjøbt, (fornyet Latter og Viſalb) og ſom tvinger os og ikke dem; thi den forbhder ingen Uretfærdighed af dem, ligesom den ikke ſkjænker os nogen Retfærdighed. Bort Arbeide ſtaber alt; vi beſidder intet. Jo, vi har rigtignok et ubethdeligt Forraad af Føde, der ſætter os iſtand til at frembringe mere for vore Herrer. (Viſalb.) Vi har ophørt at være Menneſter; vi er ſimpelthen Maſtiner. Døde Kriſtus for en Maſtine? Viſſelig ikke.

Vi knuſes under den Verden, ſom vi vedligeholder, og vor Stønnen druknes i Lyden af Muſik og Latter. (Stort Viſalb.) Vi befinder os i et Helvede, der er mere djævelſk, end Preſterne nogensinde drømte om; thi vi maa lide for at vedligeholde Himmelenſ Glæder, medens vi ikke har nogen Andel i hvad vi producere. (Latter og Viſalb.) Tror I, at Helvede vilde blive værre end det er, om Himmelen ſprængtes i Stykker? I detmindſte vilde Arbeidet op-høre.“ (Dundrende Viſalb og Raab: Det er ſandt!)

Her blev der en ſvare Tumult i den ene Ende af Sal-

Ien. En Mand, der hemmelig havde refereret Talerne, blev fattet; han var sieneslylig en Detektiv. Diebliffelig sprang et Hundrede Mand paa ham, og han blev slaaet, sparket og trampet under Fødder, indtil ikke alene Livet men ogsaa selve Legemet bogstavelig talt var tilintetgjort, og de sønderflængede Levninger droges ud paa Gaden. Det er umuligt at beskrive det Oprør og den Forvirring som paafulgte. Midt under Larmen sprængte en Politistyrke paa flere Hundrede Mand ind gennem Døren med Bæsterne besatte af Magazinpistoler, medens de i Hænderne svingede store Klubber; de begyndte at slaa om sig og arrestere til højre og til venstre, medens Forsamlingen flygtede. Maximilian greb fat i mig og den stakkels Prest, der i nogen Tid havde siddet i en døsig, aandssfraværende Tilstand, og trak os ud gennem en Trappe i den bagerste Del af Bygningen. Der tog vi en Drosche, og efter at have afleveret den forfærdede Prestemand ved Døren til hans Bolig, sagde Max til mig, medens vi kjørte hjem:

„Du ser, min kjære Gabriel, at jeg havde Ret, og du var feiltagen. Den Arbejder talte Sandhed. Du er ankommen paa Scenen forsilde. Hundrede Aar tilbage kunde du have dannet et Retfærdighedens Broderskab og frelst Samfundet. Nu gives der kun et Botemiddel — Ødelæggelsens Broderskab.“

„O, min kjære Ven,“ udbrød jeg, tal ei saaledes! Ødelæggelse — hvad er det? Tilintetgjørelsen af alt som Menneskeaanden har frembragt gennem Martusinder, en Verdensomstyrtning, en Dommedag, en Dag med Ildbrand og Aske — en hærjet Verden uden Liv. Alle Kunstens Blomster, de herlige Frembringelser paa Literaturens Omraade, alt hvad Skjonaanderne har frembragt i Tidens Løb, og som er Menneskeheden's usfatterlige Arv — tilintetgjort, nedtraadt i Støvet, medens alt det som er raat, brutalt, grusomt og dæmonisk i Menneskets Natur er sluppet løs for at hærje paa Jorden. O, forfærdeligt — i

høieste Grad forfærdeligt! Den blotte Tanke virker paa mig som Krampetrækninger. Hvad maa ikke den gruopvækkende Virkelighed være? For disse fattige, lidende, hjælpeløse, degraderede Arbeidere, disse i Støvet nedtrykte Børn, disse lænkebundne Slaver vilde ethvert Middel, som kunde aabne Portene til deres Fængsel være velkomment, selv om det var et Jordstjælv, der ødelagde Planten. Men du og jeg min Ven, er opdragne til høiere Tanker. Vi kjender Værdien af Civilisationens dyrebare Naadegave; vi ved, hvor øde, ynkværdig og yderst nedværdigende den sjælløse Barbarisme er.

Jeg ser nok til at overbevise mig om, at Forgreningerne af eders Samfund er lig et Netværk af Traade, der udbreder sig over hele Jorden, trængende ind overalt, og paa hvert Punkt berøres den menneskelige Naturs frygteligste Sprængstoffer, — kun et Fingertryk behøves for at sprænge det hele i Luften. Aarhundrederes Daarskab har kulminiseret i den frygteligste Organisation, der er udsprunget af Menneskehedens Elendighed. O, min Ven, — du har en omfattende Forstand — sig mig, gives der intet Botemiddel? Kan ikke Hævnenes Dag afvendes?"

Taarer flød nedad mine Kinder, da jeg talte, og Max lagde venlig sin Haand paa min Arm, idet han sagde med mild Stemme:

„Min kjære Gabriel, jeg har tænkt saaledes mange Gange, ikke med din fantasirige Naturs Ild og Kraft, men fordi jeg affrækkedes i Begyndelsen ved, hvad du kalder en Verdensomstyrtning. Kjendsgjerninger er stærkere end Menneskets Meninger. Under enhver Ildbrand er der et Tidspunkt, da nogle Bøtter Vand kunde slukke den; saa kommer der en Tid, da hele Brandmandskabet med Strømme af Vand alene kan frelse, hvad der er tilbage af Eiendommen; men undertiden naaes et Stadium, da selv de kjæfeste Brandmandskaber tvinges til at trække sig tilbage og overgive Bygningen til de fortærendt

Elementer. For to hundrede Aar siden kunde lidt Statsmandskloget have afvendt de Onder, hvorunder Verden nu lider. Hundrede Aar tilbage kunde en kjæmpemæssig Be-
stræbelse af alle gode Menneſker i Verden have frelst Sam-
fundet. Nu luer Ilden ud gjennem alle Døre, Vinduer og
Sprækker; Tagene brager; Væggene ſkælver; Helvedes
Hede raser inden Bygningen; den er dømt til Undergang;
der findes ikke den Magt paa Jorden, ſom kan frelſe den,
og det hele ligger ſnart i Aſke. Hvad kan du eller jeg
gjøre? Hvad vil det hjælpe Verden, om vi ſpringer ind
i Flammerne og omkommer? Vi ſer kun Virkningerne af
store Aarsager, hvori vi ikke har nogen Del. Naar Men-
neſket tillader ſelvanlende Onder at danne ſig, maa det tage
Følgerne. Bore Forfædre var blinde, ligegyldige og hjer-
teløſe. Vi lever paa Kulminationspunktet af deres Mis-
gjerninger. De har travlet ned i ſine Grave, og medens
Blomſterne ſpirer paa deres ſidſte Hvilesteder, maa vi
udholde den Orkan, ſom de har frembragt. Desuden, fort-
ſatte han, hvorfra ſkal en Reformation komme? Du har
ſeet denne Forſamling iafſten. Tror du, at de er dygtige
nok til det vanſkelige Arbejde at bringe Orden igjen i Ver-
dens ſtakkjorte Forhold? Den Arbejder havde Ret. I det-
heletaget er de ærlige — rigtig håderlige og ærlige; men
findes der en iblandt dem, hvis indſtrængede Forſtand og
fulne Mave kunde modſtaa Friſtelsen af en Tidollarseddél?
Tænk hvad en ſaadan Sum er for dem! Den repræſenterer
alt, de kræver: Føde, Klæder, Hygge og Glæde; den
aabner ſelve Himmelenſ Port for diſſe ſtakkels Skabninger,
fører dem ind i Paradiset idetmindſte nogle Dieblitte; de
vilde pantsætte ſin Sjæl, ja ſælge den almagtige Skaber
for hundrede Dollars. Man kan ikke laſte Skylden paa
dem, men den ligger hos diſſe indſtrængede Væſener, ſom
engang ſtyrede Verden og tillod dem at komme i en ſaadan
Tilſtand. Og hvor hen vil du ellers vende dig? Til
Aviſerne? De er tuſinde Gange nærligere end Arbejderne?

Vil du fly til Legislaturens Galler? De lugter af Corruption, saa Stanken fylder Jorderig. De eneste, som kunde reformere Verden, er de rige og mægtige; men de ser intet at rette paa. Livet er for dem en Solskinsdag og Civilisation en Success; de behøver intet bedre Himmerige, end hvad de allerede har. Saalænge har de underkuet Menneskeslægten, at de ler ad den blotte Tanke paa de store, mørke, bølgende Masser, der rejser sig for at fuldfæste deres Herredømme. Regjering er for disse Tyraner en reguleret Mechanisme, der kun synes at være oprettet i det Øiemed at værne om nogle saa Lykkens Kjøledægger og holde Masserne nede i Glendighedens Afgrund."

"Men", sagde jeg, "dersom man appellerede til deres bedre Følelser; dersom man overbeviste dem om de Farer, som virkelig truer dem; hvis man talte til deres venligere og ædlere Natur, tror du saa ikke, at de vilde paatage sig at rette paa de Under, som plager Masserne? Ikke alle kan være saa grusomme og yderst ondskabsfulde som Prins Cabano og hans Raad."

"Nei", svarede han, "har du ikke allerede prøvet dem? De bedste af dem vilde sandsynligvis hænge dig for dine Bestræbelser. Tror du, at de vilde være villige til at give Afkald paa en Tiendedel af sine Behageligheder og Besiddelser for at lindre Nøden blandt sine Medmennesker? Hvis du tror det, har du kun et ringe Begreb om deres Hjerters Haardhed. Du havde Ret i, hvad du fremhævede som Kristendommens Livsprinciper — Broderkjerlighed, ikke alene hos de rige for de rige, men rige og fattige for hverandre. Men den Aand er flygtet fra de øverste Klassers Bryst. Videnskaben har forøget deres Kundskabsforraad hundrede pCt. og deres Forfængelighed tusinde Gange saa meget. Jo mere de lærer den materielle Verden at kjende, jo mindre fatter de den aandelige udenom og i den. Kundskaben om nogle saa Kjendsgjerninger i Naturen har lukket deres Øine for Tilværelsen af en Gud."

„O“, det er skrækkeligt! Det forekommer mig, at en Mand, der har Dine at se med, maa kunne opdage tusinde Beviser for, at der eksisterer en Skaber, noget som et blindt Menneske ikke er istand til; og paa samme Maade burde vel den, som ved mest om den materielle Verden, kunne pine de allertydeligste Beviser for, at der er et høiere Væsen, som styrer og planlægger. Det mindste Græsstraa giver Stof til en uimodsigelig Prædiken. Hvilken Kraft er det, som bringer det til at spire grønt og frodigt ud af den sorte Muld? Hvem gjorde det saftigt og fyldte det med den Substans, der bliver til Kjød, Blod og Ben i disse Millioner af græssende Kvæg? Hvor tomt og øde vilde det ikke have været i Naturen, hvis der ikke havde eksisteret nogen saadan Væxt eller om de grønne Spirer havde været uskikkede til Føde? Hvis uroffelige Beslutning, hvis evige Villie er det, som Aar efter Aar, Tidsalder efter Tidsalder bringer Liv i de ømsindtlige Rødder, saa at der blir Føde for de utallige Generationer af Skabninger? Hvert Græsstraa peger derfor med sine smækre Fingre mod Himmelen og taler om en evig, en god Gud. Det er for mig en skrækkelig Ting, at Mennesket kan trænge dybere og dybere ind i Naturens Hemmeligheder med sin Klogskab, men samtidig lade sin Forstand ligge bag sig. Istedetfor at Fornuft skulde gjenkjende Fornuft, er det kun Støvet, som fornemmer Støvet. Dette er Sjælens Selvmord.“

„Ja til denne Nderlighed“, sagde Mar, „er Verdens styrende Klasser komne. Vi skal imorgen, da det er Søndag, gaa til en af Kirkerne, saa kan du selv undersøge, hvorhen den blinde Tilbedelse af Rigdommen og denne hjerteløse Foragt for Menneskeheden har ført Verden.“

En Prædiken i det tyvende Aarhundrede.

Mar og jeg traadte ind i Kirken tilsammen. Det var en storartet Bygning, en paladsmæssig Katedral, et Mødens glimrende Tempel, bygget med udsøgt Smag af Marmor i forskjellige Farver og omringet af smukke Søjler. Kirketjenere, der lignede Bagter i Uniform, stod ved Døren for at holde ude daarlig klædte Folk, om saadanne viste sig ved Indgangen; thi det var klart, at denne saakaldte Kirke kun var et Klubhus for de rige.

Da vi traadte ind, passerede vi flere Marmorstatuer. Det er en besynderlig Illustration af Religionens Udvikling i vor Tid, at disse Statuer ikke repræsenterer nogen Person, der har levet, eller som formodes at have været til paa Jorden eller noget andetsteds, og intet hos dem gav Anthydning om nogen Mythe eller gammel Tro. I Tiden før Kristus meddelte Billedhuggeren eller Poeten i de hedenske Gudebilleder er-slags Historie. Bakkus berettede om, at et eller andet gammelt Folkeslag havde indført Vinen til Europa og Afrika. Ceres med sin Hvedeplante talte paa lignende Maade om Agerbruget. Og Zeus, Herkules, Saturn og alle de øvrige var efter al Sandsynlighed, hvilket Sokrates erklærede, guddommeliggjorte Mennesker. Den krisine Kunst var selvsjælgelig fuld af smukke Gentydninger til Frelserens Liv eller til hans store, hellige Martyrer og Helgener. Men her saa vi simpelthen Billeder af nøgne, menneskelige Figurer — Kvinder og Mænd, forbausende smukke; men havde ingen Forbindelse med, hvad du og jeg, min kjære Heinrich, kalder Religion.

Vi gik forbi disse Kunstværker og traadte ind i en smukt udstyret Sal. I den borterste Ende fandtes en Tribune,

som næsten var bedækket med fuldt udsprungne Blomster af ulige Kolører. Lyset strømmede ind gennem kolørte Vinduer paa alle Sider af Hallen; de var saaledes farvede, at de kastede en underbar, luxuriøs Glans over det store Rum. Paa Væggene hang flere Malerier, hvoraf nogle havde et sanseligt Anstrøg; alle var meget smukke og godt udførte; men intet af dem var af religiøs Natur, naar undtages den nøgne Venus stigende op af Havet.

Størstedelen af Salen var ordnet lig et stort Forelæsningsværelse. Der fandtes aldeles intet, som tydede hen paa Gudsdyrkelse. Sæderne var belagt med bløde Puder, og i enhver Henseende indrettet for Kirkegjængernes Behagelighed og Bequemmelighed. Salen var ikke mere end halvt optaget, og Mesteparten af de tilstedeværende tilhørte Kvindekjønnets. De fleste lod til at være smukke, og selv de, som havde overskredet Middealderen, bibeholdt, ved mange af disse Mennesker vel kjendte Kunster, meget af Ungdommens Friskhed. Jeg skal her bemærke, at Forlængelsen af Livet i de øvre Klasser og dets Uffortning i de nederste Samfundslag er et Særmærke ved den moderne Civilisation.

Jeg fandt igjen her de samme fuldbendte, sjælløse Skjønheder, som i Hotel Darwin, ja her kunde jeg i endnu større Grad mærke Sanseligheden i deres fyldige, røde Læber og Blikke, der tilkjendegav at de var hyperlige Dyr, men intet andet.

En Kirketjener førte os op de med svære Tæpper belagte Gange til en af de fremste Stole, hvor en ung Dame allerede havde taget Plads. Jeg steg ind først, og Max fulgte efter. Den unge Dame var i Besiddelse af en straalende Skjønhed; hun saa djærvt paa os begge uden at vige tilside, ja trak endog paa Smilebaandet. Vi satte os ned. De holdt paa med Sangen — jeg kunde ikke kalde det en Salme; det var noget om det skønne og gode — eller noget af det Slags. Ordene og Tonen var smukke;

men der fandtes ikke den ringeste Hentydning til Gud, Himlen eller noget af det, som er helligt. Damen flyttede sig ind til mig for at lade mig se i Bogen. Hun sang ganske bakkert; men der laa ikke mere af Sjælen i hendes Toner, end der var i Sangen.

Efter kort Tids Forløb steg Prædikanten frem paa Tribunen. Mag fortalte mig, at hans Navn var Professor Odhard, og at han var en af Samtidens mest fremragende Talere og Filosofer; men at han ikke var af Mors bedste Børn i moralsk Henseende. Han var en svær, noget corpulent, frodig Person med Hellskjæg, mørk Hudfarve, store Læber, sort Haar og Dine. Hans Røst var behagelig som en Fløite, og han havde uden Tvivl naaet Fuldkommenheden i den oratoriske Kunst. Han talte med Liv og Kraft, ja han var i Virkeligheden en meget dygtig Skuespiller.

Han begyndte sin Prædiken med at fortælle Menigheden om nogle nye, videnskabelige Opdagelser, der var gjort i Tyssland af Professor von der Glæhe, gaaende ud paa, at saa vel Dyrenes som Menneskenes Legemer, ja endog livløse Ting, var en Masse af levende mikroskopiske Dyr, ikke saa at forstaa, at de var Sygdomsspirer eller Snyltgjæster, men at den væsentligste Materie i alle Legemer var Livsformer; at de utallige Molekyler var levende; at der ikke gaves nogen Substantz, som ikke havde Liv, og at dette saaledes eksisterede i en uendelig større Mangfoldighed end Materien, samt at Jordlivet var Materie.

Derefter gik han over til at omtale de store Opdagelser, som nylig var gjort af Professor Thomas D'Connor ved Oregons Universitet, hvilke lover at udslette Sygdommene fra Jorden og give Menneskene en patriarkalsk Levealder. Over et Aarhundrede siden havde man iagttaget, hvor smitsomme Sygdommes Bakterier kultiveredes for Studier, at de efter en Tids Forløb blev omgivne af en Substantz, der ødelagde dem. Professor D'Connor fandt, at det var en Regel i Naturen, at Liv nærrede sig af Liv, og at en-

hver Livsform ledsagedes af Fiender, der hindrede dens alt for store Formerelse: Raadhyret blev opædt af Ulven; Duen ødelagdes af Høgen og Ryggen af Dienstifterne.

„Store Lopper har en liden, som man ved,
Og den en mindre i Uendelighed.“

Saaledes opdagede Professor O'Connor, at alle slags Bakterier ødelagdes af mindre Livsformer. Tilfriskning af en Sygdom var ensbetydende med, at Bakterierne dræbtes af sine naturlige Fiender, inden de fik tage hele Legemet i Besiddelse; Døden var en Følge af, at Livstræsterne ikke kunde holde ud, indtil Ligevægten i den menneskelige Krop var gjenoprettet. Han kom derfor til den Slutning, at det rette Middel mod Sygdomme var at indpode noget af den Materie, hvori ondartede Bakterier netop havde omkommet, i det syge Menneskes Marer. Dette var som at lægge Gift i et af Røtter opfyldt Hus. De usynlige, men graadige Baciller gennemtrængte enhver Del af Legemet i Sogen efter Bytte; og den syge gjenvandt sin Helbred. Truedes en Kommune af en Epidemi, maatte hvert Menneske vaxineres, og naar da en vandrende Mikrobe fandt sin Bei ind i det menneskelige Legeme, vilde den blive angreben og opslugt, inden den kunde formere sig. Han argumenterede endog, at Alderdommen for Størstedelen skyldtes Bakterier, og at evig Ungdom vilde være en Mulighed, dersom man kunde opdage et bakterieødelæggende Middel, som kunde naa hver eneste Fiber i Legemet og ødelægge de svævende Livsformer, hvilke især angriber Livsfunktionerne hos de alderstegne.

Derpaa omtalte han en ny Opfindelse af en Videnskabsmand i California ved Navn Henry Meyers, ved hvilken Telefonforbindelse paa en findrig Maade var bleven oprettet med intelligente Væsener omkring os — ikke Mander eller Spøgelseser, men Liv som vort eget, og hvilke vore Sanser hidtil ikke har kunnet opdage; de var nye Former af Materie, men af en uhyre fin Substantz, endstjønt deres

Intelligents neppe stod i Høide med vor. Prædikanten mente, at den gammelbøge Tro paa Spøgelse, Aander, Guldren, Nissen, Engle og Dæmoner havde sin Oprindelse fra disse Skygger. Opdagelserne paa det Omraade var netop begyndt, og det var vanskeligt at sige, hvorlangt Skabningens Mangfoldighed strakte sig. Det var beklædet, mente Presten, at vore Forfædre ikke havde forudseet en saadan Aabenbarelse; thi de vidste, at der gaves Lydbølger baade over og under deres Hørevidde samt Lysbølger, hvilke deres Øine ikke kunde se. Og saaledes fulgte det a priori, at Naturen besad en Uendelighed af Livsformer, hvilke vore Sanser ikke var skaffede til at fornemme. F. Ex., tilspøiede han, der kan maaſke her paa dette Sted, i Huse, Bærstæder og paa Gader være en Mangfoldighed af Bæfener, men af saadan Finhed, at de passerer gennem vore Legemer og vi gennem deres uden den ringeste Forstyrrelse.

Alt hvad vi ved om Naturen er, at den er utrættelig i at lade sine skabende Kræfter producere, udtømmelig i sine Fremgangsmaader, og vi ved, at hvad de gamle kaldte Aander, simpelthen var en forfyndet Materie.

Forsamlingen var øiensynlig i høieste Grad intelligent og oplyst, og de lyttede med spændt Opmærksomhed til denne Tale. Jeg begyndte virkelig at tro, at Prædikeembedet kun havde overlevet i denne Materialismens Tidssalder paa den Betingelse, at Presten i Ugens Løb skulde opsnappe fra de literære og videnskabelige Journaler over hele Verden det nyeste og bedste, forbrøse det omhyggeligt og saa fremstille det i en omhyggelig Form for sine Tilhørere paa Søndagen. Som enſlags oratorisk og poetisk Gransker har Presten med sin Kirke overlevet Religionens Forsald.

„Naturen“, fortsatte han, „er saa ubarmhertig, som den er frugtbar. Lad os betragte det ubetydeligste Dyr, som lever, f. Ex. Markmusen. Tænk hvilket fuldendt hele den er, sammensat af Kjød, Ben, Muskler, Nerver og Arter —

det hele omgivet af et fint, elastisk, glinsende Skind. Mærk de utallige, smukke Indretninger i det lille Dyr: det røde, pulserende Blod, som drives omkring af Hjertets Pumpe; de straalende Dine med sin mærkværdige Kraft; den opfattende Hjerne med sine Tankter og Følelser, sin Kjærlighed, sin Frygt og sit Haab. Væg ogjaa Mærke til det underfulde Net af telegrafiske Apparater, Nerverne, der forbinde Hjernen med Dine, Øren, og de tvilke, smaa Fødder. En, der kun usfuldstændig betragter disse Ting, vil sige: „Hvor ædelmodig er ikke Naturen, som saa kjærlig forsyndede den lille Markmus med Midler til Selvbefyttelse — dens lyttende Øren, dens skarpe aarvaagne Dine og dens rappe Fødder! Men se lidt længere, mine Venner, og hvad saar I flue? Den samme ædelmodige Natur har frembragt en større Skabning, som den maa sørge for, og som angriber den lidet anende Mus, og river den i Stykker. Og til Udførelsen af dette særegne Arbejde har Naturen forsynet det større Dyr, med Medslaver, der er lige saa fuldkomne som den, den har skjænket den mindre Skabning — f. Ex. Dine til at se i Mørket, Tænder til at slide i Stykker med, Klør, Muskler, Taalmodighed til at vente og en Mave, der kræver uskyldige Medskabningers Livsblod.

Og hvilken Værdom drager denne lærde og oplyste Tidsalder af disse Kjendsgjerninger? Simpelt hen den: at Naturens Plan nødvendigvis indbefatter Grusomhed, Videlser, Uretfærdighed, Udelæggelse og Død.

En Skole af Filantroper, der heldigvis var talrigere i gamle Dage end for nærværende, fortæller os, at Mennesket ikke burde føle sig lykkelig, naar Medmenneskene lever i Nød og Udsældom; at vi maa formindske vore egne Glæder for at gjøre andre lykkelige og meget mere af det Slags. Men, mine Brødre og Søstre, prædiker Naturen et saadant Evangelium til Nationen, naar denne udelægger Markmusen? Nei, tværtimod den gjør den i særegen Grad skikket til det Slags Udelæggelsesarbejde.

Da Naturen med sin uendelige Frugtbarhed udtømmer Millioner af menneskelige Skabninger, for hvilke der ikke gives Plads paa Jorden og ingen Eksistensmidler, hvad kommer saa dette os ved, mine Vørdre og Søstre? Vi har ikke frembragt dem, vi bad ikke Naturen skabe dem. Det er Naturens Sag at føde dem, ikke din eller min. Er vi bedre end Naturen? Er vi visere? Skal vi irettesætte den store Moder ved at drage Omjorg for dem, hun har forladt? Dersom det var hendes Bestemmelse, at alle Mennesker skulde være lykkelige, hvorfor lagede hun det ikke saa? Hun er almægtig. Hun tillader Under at eksistere, paa samme Tid som hun med et Aandedrag kunde seie dem væk for evigt; men det er en Del af hendes Livsplan. Hun er ligegyldig for de Rødraab, der opstiger til hende fra Jordens Overflade. Den tusindarmede Gudinde sidder med Stenspine koldblodig og ubarmhjertig som en hinduistisk Idol midt iblandt sine Tilbedere. Hendes Klæder er vaade af Blod; hendes Skabelse er grundlagt paa Udelæggelse; de Liv hun frembringer ernærer sig alene ved Mord. Hedenstabet's grusomme Afgudsbilleder er sandere Fremstillinger af Naturen end de Figurer, der symboliserer Kristendommens kraftløse Kjærlighed — en udenlandsk Plante i remmed Jord.

Lad Afgrunden hylle! Hvorfor skulle vi bekymre os derom. Luk jeres Øren for Rødraab fra dem, I ikke kan hjælpe. Det blev sagt i gamle Dage: „Mange er kaldede, men faa udvalgte.“ Bore Forfædre gav denne Text en mytisk Fortolkning; men vi ved, det betyder, at kun faa er valgte til at nyde Lykkens og Rigdommens Glæder. Buddha fortæller os, at „Fattigdommen er Bramas Forbandelse.“ Muhamed erklærede, at „Gud slog de onde med Fattigdom.“ Hvorfor skulde vi saa bryde os om de fattige? De er en Del af det menneskelige Samfunds evige Økonomi. Lad os overgive dem i Naturens Hænder. Den, som bragte dem til Verden, kan ogsaa sørge for deres Underhold,

Lad os fryde os over, at vi i Verdens Glendighed er udvalgte til at leve i Herlighed og Glæde. Musik, Malerier, Billedhuggerkunst, Dansens Glæder, Poesiens og Talerkunstens Herlighed, Blomsternes Duft, alle gode Retter—, den perlende Vin og skummende Nektar og fremfor alt Kjærlighed! — Kjærlighed! den søde berusende Kjærlighed med sine glødende Kinder, sine tindrende Dine, fine rosenrøde Læber, fine hvide Arme, fine utallige Kysse, fine bankende Hjerter og bølgende Barme, sin sammenslettede Symmetri af Skjønhed og Elskov — alt dette tilhører os."

Her flyttede den unge Dame med Sangbogen sig tæt ind til min Side og saa mig ind i Dinene med et Blik, hvilket ingen Adams Søn kunde misforstaa. Dig en sand Ridder tænkte jeg paa Estella og vendte mit Ansigt mod Prædikanten. Endstjønt hans Doktriner for mig var yderst hjerteløse og foragtelige, befandt han sig dog i saadan Ekstase af Bellyst forenet med en bethdelig oratorisk Begavelse, at han syntes mig ganske interessant som et psykologisk Studium. Jeg kunde ikke andet end tænke paa, hvor gradvis gjennem mange Generationer et Folk, der kalder sig kristent, var blevet ført ind paa denne Blanding af Dyrished og Intelligentz, — det hele grundet paa Vigeblighed for Medmennekernes Sorg og Lidelser.

„Hold paa med Dansen!" raabte Presten, „endstjønt vi svinger os over Grave. Lad selve Verdens Glendighed forøge vore Glæder, ligesom den varme, trygge Arne synes mere behagelig, naar vi hører, Stormens Tuden udenfor. De gamle Ægyptere bragte med i sine Fester de dødes balsamerede Lig, for at de levende skulde mindes Døden. Det var en tosfet Skik. Mennesket er ligesaavel skabt til at glæde sig som til at dø, og det ene er ligesaa naturligt som det andet. Lad os derimod aabne vore Vinduer, for at vi kan beskue de fultne Masser, som strømmer vore Døre forbi; deres udtærede, aflegraa Ansigter, deres hungerrige Blikke vil, rettelig betragtet, frydre vore Retter. Vi

skulde glæde os ved Tanken paa, at, da alle ikke kan være lykkelige i dette ildebestyrede Univers, vi i det mindste er hævede over denne Verdens Elendighed og udvalgte til at leve i Herlighed og Glæde.

Glæd eder derfor, mine Børn, i eders Rigdom, i eders Helbred, i eders Styrke, i eders Legemer og i eders Kjærlighed. I er Menneskeslægten's Blomster, den personificerede Fuldkommenhed. Lad ikke Nødraab for et Dieblis mindste eders Glæder. Døden er Enden paa alt — Samvittigheden, Følelsen, Lykken. Udødeligheden er de aandssløves Drøm. Naar I ikke længer kan nyde Livet, gjør eder færdig til at stige ned i Graven; thi Kjærlighedens Døphør er Døden.

Og hvad er Kjærlighed? Kjærlighed er det, som fører tilsammen tvende Væsener, den af Naturen bestemte Forbindelse, ud af hvilken springer Liv, triumferende Liv, ind i Universet.

Hvilken mægtig Impuls er ikke Kjærligheden! Den er vidtomfattende som Naturen selv. De kemiske Elementers Sammensmeltning, Solens og Planter's Tiltrækningskraft — alt er Kjærlighed. Se, hvorledes selve Planterne strør sit Frø med Vinden, for at det et eller andetsteds kan naa og hvile i en Søsterblomst's kjærlighedsfulde Favn, og der i den herlige Duft, beaandet af milde Vinde, begynder Livets store Mysterium paa nyt. Planten er uden Intelligents, men besidder dog Kjærlighedens Følelse.

Og hvilket Menneske kan betvivle, at Livets Maal og Hensigt er Kjærlighed, naar det betragter det indviklede Maskineri, ved hvilket denne Gud-Natur — blind for Smerte, Synd og Død, men om og omhyggelig med Hensyn til Fødsel og Liv — gjør Kjærligheden mulig, nødvendig, sjælsfuld, ja til Menneskelivets Krone? Hvor nøgent og elendigt forekommer ikke os det Liv, som den antike Verdens overtroiske, æstetiske Gremitter førte, hvilke flygtede ud i Orkenen for at undgaa Kjærligheden, og indbilde sig,

at de overvandt den flemme Fiende ved Bønner, Faste og Pinsler; men den forurettede Natur reiste sig i sin Vælde paa deres fortørkede Hjerters Ruiner og forfulgte dem end og i Drømme, idet Kvindeskikkelser med hvide Arme og rosenrøde Læber overvældede dem med varme lidenskabelige Kjærtegn — Syner mod hvilke de kæmpede forgæves.

O, mine Brødre, hver Nerve, Fiber, Muskel og Aare i Legemet deltager i Kjærligheden. Kjærlighed er Dødens Overvinder; thi alene den foreviger Livet. Kjærlighed er Liv! Kjærlighed er Religion! Kjærlighed er Verdenssalvet! Kjærlighed er Gud!"

Og dermed satte Presten sig under stormende Bisald som i et Theater.

Jeg behøver neppe at bemærke, min kjære Heinrich, at jeg var fuldstændig rystet over denne Prædiken. Du kender saa vel den gode, rene, milde Lære, som prædiktes i den lille Kirke i vort Fjeldhjem, hvor Kjærlighed betynder Barmhjertighed mod Mennesket, Dyrkelse af den eneste sande Gud, og du kan forstaa, hvorledes Blodet kogte i mig, da jeg lyttede til dette grusomme, veltalende, hjerteløse Præk. De glødende og billedrige Ord, som strømmede ud fra ham, var simpelt hen et Blomsterdække udbredt over krybende Slangar.

Forsamlingen var naturligvis vel bekendt med disse Lærdomme. Prædikanten skyldte simpelt hen sin Succes den Omstændighed, at han bjærvt udtalte de Følelser, som havde besjælet Folket i Generationer, og af hvilke deres Liv var gjennemspret. Menigheden lyttede med spændt Opmærksomhed til dette veltalende Ekko fra deres egne Hjerters, denne Sanction af deres dyrkede Lidenstaber — denne Hedenskabets Gjenfødelse. Kvinderne sluttede sig tættere ind til Mændene, da Presten ytrede de omfintlige Sætninger, og jeg mærkede, at de saa paa hverandre med Blikke, som altforvel røbede, at den store Prædikants Ord ikke lød for høve Øren.

En Sang blev affunget, og saa blev der en Raasken af Silke og Satin. Forsamlingen var isærd med at begive sig ud. Presten sad i en Sofa paa Tribunen tørrende sin Pande med et Lommetsørklæde; thi han havde talt med megen Kraft. Jeg kunde ikke holde mig længere, men stod op og sagde med høi Stemme, der strax fængslede Menighedens Opmærksomhed:

„Ærværdige Herre, vil De tillade en fremmed at gjøre nogle Bemærkninger angaaende Deres Prædiken?“

„Naturligvis“, svarede han høfligt, „vi er altid villige at gaa ind paa Diskussion. Vil De ikke komme frem til Talerstolen?“

„Nei“, svarede jeg, „jeg skal med Deres Tilladelse tale, hvor jeg staar.“

Jeg skal kun sige Dem, Hr. Pastor, at jeg i højeste Grad er forarget og bedrøvet over Deres Tale.

Er De blind? Kan De ikke indse, at Kristendommen af Gud var bestemt til noget bedre og ædlere end de ældre Religioner med deres Brutalitet? Prædiker ikke den store Evolutionstheori, paa hvilken De tror, dette Evangelium? Dersom Mennesket udviklede sig fra Dyreform til et Bildmenneske, som endnu var en Røver og Morder, for derpaa at hæve sig til et ædlere Liv, Kultur og Filantropi — kan De saa ikke opdage Guds ufeilbarlige Finger pegende fremad langs hele Slægtens Vej, og at den endnu peger fremad til Stadier, da Mennesket skal nærme sig Engle? Men det er ikke Deres Lære. Deres Troesbekjendelse leder ikke fremad; den fører tilbage til Hulebeboeren, der fløvede sit Offeres Lægben for at faa Tag i Marven til sine kanibaliske Fæstmaaltider. Han vilde have glædet sig over Deres Prædiken! (Stærk Bevægelse i Forsamlingen.)

Og saa til Deres Kjærlighedsevangeliem. Hvad er det andet end Dyristhed? Ligesom de gamle Grækere og Romere samt hele den udviklede Oldtid forguder De Kjønsdriften; De ophøier en vis dyrist Ukt til Livets Formaal.

De uddriver af Sjælens høie Tempel alle ædle, rene Førfætters — Menneskefjærlighed og Barmhjertighed — de guddommelige Følelser, som altid skulle svæve der paa Englevinger, og istedet indbyder De Menneskets dyriske Liden-skaber. Sanfætheden titter ud gennem selve Sjælens Vinduer, og den virkelige Kjærlighed visner og dør som en fortorret Blomst.

O, blinde Veileder, indser De ikke, at Kristendommen var en ny Kraft udsendt fra Himlen for at overvinde netop denne Naturens Grusomhed og Hjerteløshed, som De lovpriser saa meget? Naturens Afkom var Vildmanden, ubarmhjertig som den Lære De prædiker. Da kom Gud og aandede en Sjæl ind i den vilde Næsebor. Og saa kom en efter ham og sagde, at Hovedsummen af al Religion var Kjærlighed til Næsten og til den Gud, der er over alle: at den højeste Gudsdyrkelse var at helbrede de syge, mætte de hungrige, trøste de bedrøvede og opløste de faldne. Det var sand Kjærlighed, ikke det samme, som De kalder Kjærlighed, der alene bringer Rinderne til at blusse af Liden-skaber og Dinene til at tindre af Vellyst."

Saa langt var jeg kommen, og vilde til min store Fornøjelse have fortsat videre, dersom ikke en gammel Kjærring, der stod nærved, havde slængt sin Salmebog mod mig. Hun var klædt som en Pige i Tyveaarsalderen, med falske Skuldre og Rinder samt Bøshage af Gummi for at skjule Alderdommens Hærjinger. Alderen havde ikke formindsket den ærværdige Matrones Sikkerhed i at træffe, hvad hun sigtede paa, ligesom heller ikke Styrken i hendes høire Arm syntes at have aftaget; thi Bogen med den forlyndede Andagt traf mig meget haardt nedenfor høire Die, saa jeg ravede over mod May. Da jeg, uden at ænse dette, atter reiste mig for at fortsætte min Tale, fandt jeg Luften fuld af Salmebøger, Puder, Paraplyer, Overfø og ethvert andet Kastevaaben, de kunde saa Tag i. Jeg saa, at hele Menigheden — Mænd, Kvinder, Børn, Prædikant,

Klokker og Kirketjenere — nærmede sig med onde Hen-
 ter. Saa gjerne jeg end vilde have stanjet for at argu-
 mentere videre med dem; thi jeg havde i Tanterne mange
 hvassse Hug, som jeg endnu ikke havde uddelt, fik jeg dog
 ikke Tilladelse dertil af Max, der aldrig har interesseret
 sig for theologiske Diskussioner og afsluede en Strid med
 Umasjoner. Han greb mig i Armen og trak mig bogstave-
 lig ud af Kirken, medens jeg imidlertid vedblev at ud-
 slynge mine Anathemaer over Prædikanten, og den værdige
 Prestemand svarede med en Masse Skjældsord. Kvinderne
 skreg, Mændene hylede og bandte, og det var sandelig en
 pen Forsamling, der strømmede ud paa Fortauget.

„Kom nu!“ sagde Max, ellers blir du arresteret, og det
 vil sætte alt overstyr.“

Han fik mig ind i en Vogn, og vi kjørte afsted. End-
 skjønt mine Tanker endnu var fuldt optaget af Debatten,
 kunde jeg ikke andet end se, da jeg saa tilbage paa For-
 samlingen udenfor Kirken. Hver en gestikulerede og skreg
 med Undtagelse af nogle af Søstrene, der kyskede Prestens
 Hænder og Ansigt for at trøste den kjære Mand i Anled-
 ning af den flammelige Insult, jeg lod hagle over ham.
 De mindede mig om et Hærshebøl, der var blevet sparket
 i Stykker af en vandrende Landsgut.

„Ja det maa jeg virkelig sige,“ sagde Max, „du er en
 besynderlig Tyr. Din Uforsigtighed kommer en Dag til at
 koste dig Livet. Hvis jeg ikke havde saa store Tanker om
 dig, som jeg virkelig har, vilde jeg ligesrem kalde dig en
 Tosse. Hvorfor kunde du ikke have tiet? Du kunde da
 umulig haabe at omvende Menigheden mere end Plutokra-
 tiets Raadsforsamling?“

„Men, min kjære Kammerat,“ svarede jeg, „det var en
 stor Lættelse for mig at sige den gamle Skjelm, hvad jeg
 tænkte om ham. Og man kan jo ikke saa nøie vide —
 det kan maaske gjøre godt.“

„Nei, nei,“ svarede Max, „den eneste Prædikant, som

nogensinde kan omvende denne Menighed er Cæsar Lomellini. Cæsar er et større Udyr end de, og det vil sige meget. Forskjellen er den, at de er Udyr, som er i Besiddelse af denne Verdens gode Ting, medens Cæsar er et Bæst, der ønsker at komme i Besiddelse af dem. Og der gives en anden Forskjel: De er polerede og dannede, medens Cæsar er et naturligt Udyr — det umedgjærlige Menneske, som Bear talte om.

Eftella og jeg.

Jeg behøver neppe at fortælle dig, min kjære Broder, hvor høit jeg elsker Eftella, ikke bare for Eljænheden, der rigtignok er saa fuldkommen som en græst Kunstners Drøm huggen i u dødeligt Marmor; thi den alene vilde kun idet høieste have vaet min Beundring; men det er noget bed hende, som har erobret min høieste Respekt og Kjærlighed. Hendes Væge er kun en krykalklar Bolig for en ren og ædel Sjæl uden Plet eller Kynse. Det synes ikke at være muligt for hende at være andet end god. Og alligevel findes der i al denne Godhed en nebarvet Karakter, hvilken, om Kæbvenbigheden kræver det, kan vise Heltemod — en uforfærdet og kraftig Sjæl. Ved Siden deraf er hun en Kvinde i det Ords Betydning, ikke af et blødt Temperament, men mild og elskværdig. —

Et Aasyn, som lyser op
Af ædle Tanker, lifligt Haab;
Et Væsen, hvis blide Drag
Blir lige udi Hverdagslag;
Som græde kan saavel som le,
Kan elste, frjæde sig og Kysse gjæ.

Du, min kjære Broder, der har gjort den samme Erfaring, kan danne dig en Forestilling om, hvorledes jeg fælte mig dragen til hende, hvilken absolut Kæbvenbigheds hun syntes at være for mit Liv. Jeg var jo heller ikke nogen haabløs Elsker; thi havde hun ikke i et Dieblit, da Døden syntes mungaaelig, røbet sin Kjærlighed til mig? Jo, „elstet dig“ — det sa hun virkelig, og det Blik, som fulgte disse Ord, gav dem et dobbelt Estertryk. Men der optaarnebe sig en gigantisk Bansteligbed paa min Wei.

Sæt, om hun havde kompromiteret sin jomfruelige Tilbageholdenhed ved den Anledning, skulde jeg vel kunne tage Fordel af en saadan Omstændighed? Og hvorledes kunde jeg videre drage mig hendes ensomme og venneløse Stilling tilnytte og pressere mit Frieri? Men jeg kunde jo heller ikke lade hende ene for at møde alle de Farer, som jeg alt for vel ved nærmer sig. Dersom hun havde staaet lykkelig og glad i sin Familiefreds under en Faders og Moders Beskyttelse omringet af Brødre og Søstre med en lys og fredelig Fremtid for sig, kunde jeg have fattet Mod nok til at paaafsynde mit Frieri, kastet mig ned for hendes Fødder og ligesfrem gjort en Kjærlighedserklæring saaledes, som en Mand pleier at gjøre, naar han anholder om en Kvindes Haand. Men denne ulykkelige, venneløse, elskværdige Pige! Hvad skulde jeg gjøre? Dag og Nat grublede jeg paa dette Problem, og endelig fandt jeg Løsningen.

Jeg afslagde hende et Besøg. Hun havde flygtet fra Paladset uden Garderobe. En Kvinde kan være en Heltinde; men hun er og forbliver dog altid en Kvinde. Den orleaniske Jomfru tænkte vistnok meget paa sine Hatte og Baand. Estella havde det travelt sammen med en Sypige i at gjøre istand flere Klædninger. Jeg spurgte, om jeg kunde faa hende i Tale. Hun rødmede let og førte mig ind i et andet Værelse. Jeg lukkede Døren.

„Min kjære Estella“, sagde jeg, „jeg har beskæftiget mig i mine ledige Timer med at digte et Eventyr.“

„Virkelig“, sagde hun smilende, „en besynderlig Beskæftigelse for en Filantrop og Filosof, for ikke at tale om en Poet.“

„Det er maaste“, svarede jeg i den samme muntre Tone, „den poetiske Del af min Natur, som har drevet mig dertil. Jeg kan ikke blive enig med mig selv, hvorledes jeg skal afslutte mit Eventyr, og jeg ønsker Deres Raad og Veiledning.“

„Jeg er lutter Øre“, svarede hun, „fortæl Deres Even-

thyr; men vent et Dieblit, jeg skal gaa og hente mit Arbeide, og jeg kan da lytte til Dem uden at bortødsle den kostbare Tid."

"Hvis ikke vilde De saa føle, at Deres Tid blev bortødslet ved at lytte til mig?" spurgte jeg.

"Nei", svarede hun leende, "men i at lytte til et Eventyr."

Hun vendte tilbage om nogle Minutter, og vi satte os. Jeg skjulte mine virkelige Følelser ved en paatagen Munterhed, og Estella lyttede opmærksomt med Øinene fæstede paa Arbeidet.

"De maa vide", sagde jeg, "at mit Eventyr bærer Overskriften:

Eventyret om Prinsesse Fortryllende og Ridder Veilhjerte.

Det var engang (du ved, alle Eventyr henføres til denne paa Begivenheder saa rige Periode) en vakker Prinsesse, som boede i et stort Slot, og hendes Navn var Prinsesse Fortryllende. Hun var i alle Maader værdig sit Navn; thi hun var saa god, som hun var smuk. Men en forfærdelig Dværg, der havde dræbt mange Menneſker der i Landet, myrdede hendes Fader og Moder og tog det vakre Slot fra Prinsessen samt bortførte hende til en gammel Her, der hedte Cathel, en sthg Trolldjærring, som hele Dagen sad omringet af sorte Ratte og sammenbævede Hæksformler og Trolldstas, som hun solgte til dem, der vilde kjøbe af hende. Iblandt hendes Kunder var en svær, blodtørstig Rjæmpe, hvis Slot laa i Nærheden. Han kaldtes Trolld Blodsuger, og han kjøbte Trolldstas af Cathel, med hvilken han loffede unge Mænd, Piger og Børn ind i sit Slot, der var omringet med Hauger af Dødningsben af dem, som han havde dræbt og opædt. Saa hændte det en Dag, han kom for at kjøbe Trolldstas, at den gamle Her spurgte ham, om han ikke vilde kjøbe en ung, smuk Pige. Jo det kunde nok hændes; thi han vilde have en

Ilungmø til et Gjæstebud, som han tænkte paa at holde for sine Naboer. Saa viste Heren ham Prinsesse Fortryllende, der sad inde i Kjøkkenet og græd og skræbede i Usten. Trolldet saa nøie efter, om hendes Kjøb var godt nok til Gjæstebudsmad, og da han var sikker derpaa, tog det ikke længe for ham og den gamle Her at komme overens om Prisen.

Og saa drog han hjem med den stakkels Prinsesse Fortryllende under Armen, medens hun den hele Vei skreg og raabte paa Hjælp.

Saa hændte det, at en vandrende Ridder ved Navn Veikhjerte fra et Land langt borte kom farende efter Veien netop den samme Dag klædt i fuld Rustning og med Lanse i Haanden. Da han hørte Prinsesse Fortrylendes ynkelige Skrig og saa hendes Skjønhed, stødte han Sporene ind i sin vældige Ganger og sprængte fremad, det forteste han kunde. Ridder Veikhjerte vilde have stødt sin Lanse tværs igjennem Trolldet; men den fæle Kjempe saa den komme gjennem Lusten, og ved at slippe Prinsesse Fortryllende og springe tilside fik han Tag i Lansen, som han brød i Stykker snusende af Brede. Saa drog de begge sine Sværd, og en forfærdelig Kamp opstod. Prinsessen knælede ned ved Veikanten og bad baade længe og indtrængende til Vorherre at lade Ridder Veikhjerte gaa feirrig ud af Kampen. Men om hans Hjerte var veikt, saa havde han stærke Arme. Endelig skilte han med et vældigt Hug det stygge Trollds Hoved fra Kroppen, der faldt død til Jorden, som alle Trolde pleier at gjøre, naar de har mistet Hovedet. Da blev Ridder Veikhjerte mere ræd for at være ene med Prinsessen, end han havde været med Trolldet. Men hun stod op, astørrede sine Taarer og takkede ham. Ridderen og Prinsessen kom da i en flem Kni; thi hun kunde ikke gaa tilbage til den flemme Trolldkjærring, og hun vidste ikke, hvor hun skulde vende sig hen. Saa bad Ridder Veikhjerte hende at følge med

fig til en Hule i Skoven, hvor han havde taget Ophold.“ Her saa jeg paa Estella, der var bleg og stille; hun smilte ikke længere. Jeg fortsatte:

„Det var intet andet at gøre, og saa steg Prinsessen op paa Hesten og satte sig foran Ridderen, idet de begav sig paa Veien til Hulen. Der indrettede Beikhjerte et lidet Værelse for Prinsessen, lavede hende en Seng af Løv og Blomster og viste hende, hvorledes hun skulde stænge Døren. Hver Dag var han ude paa Jagt og bragte hjem Wildt, som han kogte for hende. Han behandlede Prinsessen med saadan Agtelse og Ærbødighed, som om hun havde været en Dronning siddende paa en Trone.

O, hvor den stakkels Ridder elskede Prinsessen! Han elskede selv den Jord, hun traadte paa; den Natur, som omgav hende; Solen, Maanen og Stjernerne, fordi de skinnede ned paa hendes smukke Person. Ikke nok med at han nærede en ubeskrivelig Kjærlighed til Prinsesse Fortryllende, han tilbød hende virkelig. Hun var for ham, hvad Himmelens lysende Billeder er for Universet. Naturen eiede intet, som blot for et Øieblik kunde rive hende bort fra hans Hjerte. Nat og Dag fyldtes hans Sjæl af hendes yndige Skikkelse. Fuglene, Vindene og Skovens Træer syntes at hviste hendes elskede Navn i hans Øren.

Men hvad skulde han gøre? Prinsessen var fattig, hjælpeløs og afhængig af ham. Vilde det ikke være umandigt af ham at drage sig hendes Ulykke tilnytte og skræmme eller overtale hende til at blive hans Hustru? Kunde hun ikke forwerle Taknemmelighed med Kjærlighed? Kunde hun gjøre et frit Valg, undtagen hun selv var fri?

Og saa stillebode den stakkels Ridder Beikhjerte den slagrende Fugls Bingeslag i sin Barm, lagde Baand paa sine Følelser.

Endelig hørte Ridder Beikhjerte en Dag skrækkelige Nyheder. Et Folkelag, kaldet Bandaler, der var grusomme, blodtørstige og frigslystne, var ankomne i et uhyre Antal

til Landets Grændser, og om nogle Dage vilde de over-
svømme Landet, dræbe Mænd og gjøre Kvinder til Slav-
inder. Han maatte flygte; thi en Mand kunde intet ud-
rette mod en saa stor Mængde. Han kunde ikke forlade
Prinsesse Fortryllende, for hun vilde falde i de vildeste
Hænder. Han vidste, at hun havde nok Tiltro til ham at
følge med til Verdens yderste Grændser, ligesom han havde
en svag Tro paa, at hun elskede ham. Hvad skulde han
gjøre? Skulde han overvinde sine Betænkkeligheder og
bønfalde sin Hjertenskjær om at gifte sig med ham, —
eller skulde han bede hende følge med som hans Veninde og
Søster? Vilde det ikke være lavt og foragteligt at tage
Anledning af hendes Nød, hendes Ensomhed; den Fare,
som truiede Landet, og tvinge hende ind i et Ægteskab, som
maaske vilde forekomme hende ubehageligt?

„Nu, min kjære Estella,“ sagde jeg med bankende Hjerte,
„saa langt er jeg kommen med mit Eventyr; men jeg ved
ikke, hvorledes jeg skal afslutte det. Kan ikke du give mig
et Raad?“

Hun saa paa mig rødmende; men et skjelmst Smil spil-
lede paa hendes Læber.

„Dad os spille Stykket tilende,“ sagde hun, „jeg skal re-
presentere Prinsesse Fortryllende — en meget daarlig Re-
presentant frygter jeg — og De overtager den gode Ridder
Veikhjertes Rolle, hvortil De er særdeles vel skikket. Nu
vel,“ fortsatte hun, „De kjender den gamle Vise:

„Af ussel Feigthed sikkert ledes
Den værdiløse Mand,
Som ei sin Skjæbne prøve tør
Og alt ei refikere kan.“

Jeg vil nu raade Dem til, saasom De agerer Ridder
Veikhjerte, at tage det mandige Skridt at fri til Prinsesse
Fortryllende“.

Jeg begyndte at gennemstue hendes Plan og faldt paa
mine Knæ, greb Prinsessens Haand og udgjød min Kjær-

lighed i henrivende Ord, som jeg ikke behøver at gjentage for dig, min kjære Broder. Da jeg aandeløs stansede, sagde Estella.

„Nu maa jeg forestille Prinsesse Fortryllende og give Ridderen Svar.“

Og saa lagde hun sine Arme om min Hals, medens jeg endnu knælede, og kyskede mig paa Panden, idet hun sagde:

„Du enfoldige Ridder Veithjerte, du fortjener virkelig dit Navn. Jeg foretrækker virkelig det Trolb, hvis Hoved du saa grusomt afhuggede, ja selv en af disse farlige Vandaler, som du forsøger at skræmme mig med. Hvilket veikt Hjerte og Hoved har du ikke, naar du ei ved, at en Kvinde aldrig viger tilbage for Afhængighed af den Mand, hun elsker, mere end Bedbendet beklager, at det maa slynge sig opad Egen og ikke staa alene. En sand Kvinde maa slynge sig til en eller anden elstet Gjenstand; hun kan ikke staa alene mere end Bedbendet. Og som Prinsesse Fortryllende modtager jeg Ridderens Hjerte og Haand.“

Jeg sluttede hende i mine Arme og begyndte at give hende alle de Kys, jeg havde tiltænkt hende siden den første Dag, jeg traf Estella; men hun lagde leende Haanden for Munden og raabte:

„Stop — stop! Skuespillet er over.“ „Nei — nei!“ raabte jeg, „det er kun begyndt, og det skal vare, saa længe vi lever.“

Hendes Ansigt blev alvorligt, og hun hviskede:

„Ja, indtil Døden skiller os ad.“

May's Beretning. Sangerinden.

Da May den følgende Aften kom hjem, mærkede jeg, at hans Ansigt bar et muntret Præg — ja det straaledede endog af Glæde. Han lo uden Marsag; han før omkring, som om han bevægede sig i Luften. Ved Aftensbordet blev ogsaa hans Moder var hans glade Udseende og gjorde smilende nogle Bemærkninger besangaaende.

„Ja, jeg er meget lykkelig“, sagde May; „jeg har noget overraskende at fortælle eder, naar vi har spist.“

Da Aftensmaaltidet var over, trak vi os tilbage til Bibliotheket. May luffede Døren omhyggeligt, og vi satte os alle i en Gruppe — May holdende den gamle, ædle Kvindes falmede Haand, medens jeg og Estella befandt os ganske nær hinanden.

„Nu“, sagde May, „er jeg ifærd med at fortælle eder en lang Historie. Den kan maaſte ikke være saa interessant for eder, som den er for min egen Del; men I maa ikke afbryde mig. Og, min kjære Moder“, sagde han med et sømt Blik, „du maa ikke være vred, fordi jeg ikke spurgte dig tilraads i denne Sag for længe siden. Jeg vidste i Virkeligheden ikke selv, hvorledes det vilde ende, før idag.

Som I ved“, fortsatte han, „har jeg paa et andet Sted boet under mit virkelige Navn, men med en paataget Opførsel, hvilket jeg allerede har berettet. Overbeviſt om, at mine Handlinger var Gjenstand for dagligt Spioneri, pleiede jeg at besøge alle Steder, hvor en Mængde Folk kom sammen, fra de fineste til de simpleste. Jeg gjorde dette med Villie, ikke bare for at fjerne mine Fiender af Sporet med Hensyn til min virkelige Karakter; men ogsaa fordi det var nødvendigt i det store Arbejde, jeg har paa-

taget mig, at komme tilbunds i Menneſkeheden, ja ſelv til dens inderſte Rødder.

I en af de fattigere Dele af Byen ligger en ſtor Muſiſal eller et Morſkabſtheater, ſom den kaldes, og ſom beſøges af ſtore Skarer af Middelklaſſen og de lavere Samfundslag. Salen er virkelig indrettet ſom et ſtort Theater; men Forſamlingen forſhynes med Piber og Ol paa ſmaa Borde — det hele mod en ubetydelig Betaling, og der ſidder de indhyllede i en Røgſtyk nydende Sangen, Danſen og Foreſtillingerne paa Scenen. Der gives mange ſaadanne Steder i Byen, og jeg kjender dem alle. De er de fattiges Klub eller Opera. De ſpillende er naturligviſ ikke af høi Rang eller beſidder videre Talent, ligesom de heller ikke ſtaar færdeles høit i morſk Henſeende; men undertiden begynder Sangere og Skueſpillere med gode Anlæg og af hæderlig Karakter paa diſſe ſimple Bræder for ſenere at hæve ſig til Kunſtens Høider.

En Aften git jeg ind paa et af diſſe Steder, tog Sæde, rekvirerede en Rridtpibe og en Flaſke Ol. Jeg ſkjænkede Foreſtillingerne paa Scenen kun liden Opmærksomhed; thi jeg havde ſeet denſlags Præſtationer ſaa ofte før, at de ikke intereſſerede mig længere; men jeg betragtede Folks Anſigter rundt omkring mig. Pludſelig blev jeg rebet ud af mine Betragtninger ved den vakreſte Stemme, jeg nogenſinde havde hørt. Jeg vendte mig mod Scenen, og der ſtod en Pige, endnu ikke ſtort mere end et Barn, holdende ſine Roder i Haanden og ſang en Viſe efter et hæft Pianos trommende Akkompagnement. Pigen var lav af Væxt og havde en ſmækker Legemsbygning. Hun var undſelig; thi dette var hendes første Debut, hvilket meddeltes paa Plakaterne, og den Haand, hvormed hun holdt Roderne, ſjalv. Jeg vil ikke netop paafſtaa, at hun beſad megen muſikaliſk Uddannelse; men hendes Stemme var et af Naturens fuldſtændige Meſterſtykker, og Sangen lignede Børns glade Triller, hvilke de undertiden ſtemmer op i lykkelig

Ubevidsthed om sine Omgivelser, eller Fuglens herlige Rvidren, naar den hilser den gryende Dag, medens Duggen og Stilheden hviler over Naturen. En dødelig Stilhed herskede i den af Sangen henrevne Forsamling; men ved Slutningen af første Strofe brød der ud en sand Tordenstorm af Bisald, der rystede hele Bygningen. Det var morsomt at se, hvorledes den lille Sangerinde ved dette Bisald fik en gladere og mere tillidsfuld Mine; det angstelige Udtryk forsvandt, Dinene straaede, de gule Loffer rystede af halv undertrykt Glæde. Da Bisaldstormen havde lagt sig, og da det frommende gamle Piano begyndte igjen, var der en fuldkommen Sorgløshed indlagt i de underfulde Melodier, hun udsendte — fine, instinktmæssige Nuanceringer, skjære Kadencer og muntre Fugletriller hvorom Komponisten neppe havde drømt. Den store Forsamling var fuldstændig henreven. Stemmen trængte ind i deres slumrende Hjerter lig en Aabenbarelse, og vandrede omkring i deres Indre som en syngende Aand fra Vysets Haller. De reiste sig, svingede sine Hætte, og en Regn af Sølvstykker, ja endog Guld, faldt rundt Sangerinden, medens Raab og Bisaldsklap var poredøvende. Debutten var en Succes. Hun havde bestaaet sin Prøve og vandret ind i Berømmelsens og Rigdommens Land. Jeg saa paa Programmet som Hundreder andre; der stod simpelt hen disse Ord: „En Solo af Miss Kristina Karlson — første Optræden.“ Det var et svensk Navn, hvilket ogsaa Pigens Udseende bekræftede. Hun tilhørte uden Tvivl den store Nilsons og Linds Slægt. Hendes Haar, en Masse ustyrlige, korte Loffer, havde denne eiendommelige lysegule Farve, som er almindelig blandt det Folk; det saa ud, som om de gamle Gallieres rødgule af Cæsar beskrevne Haar havde blegnet under Nordenlandenes lange Nætter, Is og Sne og faaet denne lysere Farve. Men det, som mest tiltrak sig min Opmærksomhed i disse besmittede Omgivelser, var den Ustyldighed, Renhed og Hjertensgodhed, som lyste

ud af hendes hele Person. Der fandtes ikke det mindste Spor af noget paataget Væsen, Hylleri, slu Beregning eller Forsængelighed. Hun glædede sig over med Held at have gennembrudt den første Optrædens frygtelige Skanjer, og at Bestjæftigelse — Brød — var sikret hende for Fremtiden. Det syntes at være det eneste, som bragte hendes klare Dine til at straaale.

„Hvem er hun? Hvor er hun fra?“ var de Spørgsmaal, jeg hørte rundt omkring mig; thi mange af Forsamlingen var Tyskere, Franskmænd og Jøder — alle lidenskabelige Elskere af Musik, og for disse Mennesker er en ny Stjerne paa Kunstens Himmel lig en nyopdaget Klobe i Astronomens Dine.

Da hun forlod Scenen, strømmede de privilegerede Kunstelskere til Skuespillernes Bærelse. Jeg fulgte dem. Der fandt jeg den lille Rattergal staa ved Siden af en midelsaldbrende, arbejdslidt Kvinde, siensynlig hendes Moder; thi hun var ifærd med omhyggelig at paaklæde hende en tynd, luvslidt Raabe, idet en Skare af Beundrere, hvoriblandt mange gamle Belystninger, stod rundt hende udgydende sine Strømme af Komplimenter, hvilke Kristina hørte paa med et smilende Ansigt og nedslagne Dine.

Jeg holdt mig i Baggrunden iagttagende denne Scene. Det var noget ved dette Barn, som gjorde et stærkt Indtryk paa mig. Viistnok forsøgte jeg at holde mine Følelser i Aie og sagde til mig selv: Hvorfor bry dig om hende! Hun er en af Bermen; hun vil synke ned i det mørke Dige med de øvrige, hvor Udsjeldom mødes med Udsjeldom! Men naar jeg beskuede det ærlige, lykkelige Ansigt, hele Figuren — thi saavel Mandens som Kvindens hele Legemsbygning affpeiler Sjælen — kunde jeg ikke faa disse Tanker til at fæste sig i mit Hoved. Og jeg tænkte atter ved mig selv: 'Hvis hun er saa ren, som hun ser ud til, skal jeg vaage over hende. Hun behøver en Ven paa denne Scene. Hendes Succes er farligere end Fattigdommen.'

Da Kristina og hendes Moder forlod Theatret, fulgte jeg efter, men i en ærbødig Afstand. De tog ingen Vogn, og intet Tog gik den Vej, hvorhen de begav sig; men de gik fremad, og jeg fulgte dem. Et langt misfommeligt Stykke havde de at tilbagelægge giennem mørke Gaggader og Gætter, indtil de endelig stansede ved Døren til en udsel Leiebolig. De traadte ind, og som en Skogge fulgte jeg efter. Op, op var det Etage efter Etage, indtil Kvistværelset naaedes. Et Glædesudraab lod fra Kristinas Læber; en Dør fløi aaben; hun traadte ind i et Værelse, der syntes at myldre af Børn, og jeg kunde høre en dyb Mandstemme blandet med Udraab af barnslig Glæde, da Kristina lagde sin Skat paa Bordet og med en Piges Genrykkelse skildre sin store Triumf, i det hun nu og da kaldte paa sin Mor for at bevidne Sandheden af sin underfulde Beretning. Jeg fik neppe Tid til at trække mig tilbage til et Hjørne, da en staut, bredskuldret Mand i Arbeidsdragt styrtede ned Trapperne med en stor Kurv i Haanden og løb til det nærmeste Udsalg af Madvarer. Han vendte snart tilbage medbringende kogt Kød, Brød, Smør, Postcier og Ol — det hele stuvet ned i Kurven. Og hvilken Glæde blev der ikke i Værelset! Jeg stod tæt ind til Døren og lyttede. Store og smaa Fødder bevægede sig, medens Bordet dækkedes. Snart sad den stakkels, hungrige Familie indtagende et rigeligt Maaltid. Jeg hørte Kristina med Munden halv fuld af Mad begynde at give sin Fader Prøve paa de Strofer, som havde henrevet Forsamlingen og Børnene klappede med sine smaa Hænder af Fryd. Moderen talte Gud, fordi deres Lidelser var tilende.

Jeg følte virkelig, jeg var et Skarns Menneske, som blev staaende der og tage Del i den Lykke, til hvilken jeg ikke var indbudt, og endelig sneg jeg mig ned Trapperne ud paa Gaden. Jeg behøver neppe at sige, at denne Begivenhed i højeste Grad havde vakt min Interesse for den

smukke Sangerinde. Dette Billede paa Fattigdom forenet med Geni, omstraalet af Kjærlighed, var meget rørende.

Den følgende Dag tog jeg en Detektiv tilhjælp, idet jeg paalagde ham at udfinde alt muligt angaaende Pigen og hendes Familie. Opdagelsesbetjenten besøgte mig samme Aften og afgav sin Rapport. Han havde besøgt Stedet og efterisurgt hos Naboerne, Handelsmænd, Politi osv., og her er, hvad han fik vide:

„Der findes ikke nogen Person ved Navn Karlson; men i det Taglammer, som jeg har beskrevet, boede en Mand ved Navn Karl Janzon, svensk af Fødsel, Smed af Profession og i det heletaget en dygtig, ærlig Arbeider, men yderst fattig. Han havde boet nogle Aar i New York og havde stor Familie. Hans Hustru vaskede for Folk, hvorved hun hjalp til at fylde de mange hungrige Munde. Den ældste Datter hed Kristina, en 17 Aar gammel Pige, som havde frekventeret de offentlige Skoler. I de senere Aar havde hun arbeidet med Broderi, og hendes knappe Fortjeneste lagdes til de andre Husholdningspenge. Hun var en god, elskværdig Pige, agtet og afholdt af alle, der kjendte hende. I Søndagsstolen opdagedes det, at hun besad en mærkværdig smuk Sangstemme, og hun blev taget med i Koret. En eller anden af Lærerne havde raadet Moderen til at lade hende gaa til Scenen. Kristina blev da bragt til Cieren for et af Morstabs-theatrene, og denne blev saa henrykt over hendes Sang, at han gav Pigen Anledning til at optræde paa hans Bræder. Næstaaftes havde hun gjort sin første Debut med det Resultat, at alle Husets Beboere og Folkene saavel i denne som de tilstødende Gader talte om hendes store Succes. Besynderlig nok syntes alle at glæde sig over den stakkels Families Held.“

Jeg tænkte ved mig selv, at Karlson bare var et Navn, hun bar paa Scenen, og som var foreslaaet af Theatrets Cier.

Jeg besluttede imidlertid at erkjendige mig noget nærmere angaaende den smukke Kristina.

May fortsætter sin Beretning. Bogtrykkerpenden.

„Den følgende Aften tog Publikum Morfskabstheatret med Storm, det er sikkert; hvert Sæde var optaget, ja selve Gangene var tæt besat. Allet flød i Strømme, og Tobaksrøgen hævede sig lig store Skyer op under Taget. Etablisementet gjorde en glimrende Forretning. Kristina var opført paa Programmet for tre Soloer. Hvert eneste Nummer var en Sukces; alle maatte gives *la capo*. Da Forestillingen var slut, fremkaldtes atter den lille Sangerinde, og en ny Regn af Guld og Sølv faldt ved hendes Fødder blandet med nogle Buketter. Da jeg indfandt mig bag Tæppet, var hun omringet af en endnu større Skare Beundrere end Aftenen forud. Jeg kaldte Direktøren tilside. Han kjendte mig vel som en rig, ung Edelmand. Jeg spurgte ham:

„Hvor meget betaler De Kristina om Ugen?“

„Jeg lovede hende fem Dollars pr. Uge; men“ (her saa han paa mig med et mistænkeligt Blik) „jeg har besluttet at fordoble Beløbet, idet jeg agter at betale hende ti.“

„Det er ikke nok“, sagde jeg; „De vil i hende finde en Guldmine. De maa betale hende femti.“

„Min kjære Herre“, svarede han, „jeg har ikke Raad til det. Jeg kan virkelig ikke.“

„Som De vil“, svarede jeg, „jeg skal tale med Jobson — en Rival i Forretningen — han vil betale hende et Hundrede. Jeg saa ham herinde i aften; han har allerede hørt hende omtale.“

„Men“, indvendte han, „hun har indgaaet Kontrakt med mig om at synge sex Maaneder mod fem Dollars Ugen, og jeg har tilladt hende at tage hjem alle de Penge“

som kastedes ind paa Scenen igaarastes og iasten. Nu skal jeg betale hende ti. Er ikke det liberalt?"

"Liberalt!" udbryd jeg" — det er gnieragtigt. Denne Pige har skaffet Dem to hundrede Dollars Extrafortjeneste iasten. Hun er umyndig og kan ikke afslutte en gyldig Kontrakt. Og de Penge, som tilkastedes hende, tilhører Sangerinden og ikke Dem. Nu, hvad siger De — skal jeg tale med Jobson?"

Hvad Interesse har De i Pigen?" spurgte han gnavent.

"Det kommer ikke Dem ved", svarede jeg; „derfor De ikke betaler hende, hvad jeg forlanger, vil hun imorgen Aften synge hos Jobson, og Deres Theater kommer til at staa tomt."

"Lad gaa, jeg skal betale det; men jeg indser ikke, hvilken Ret De har til at blande Dem i denne Sag."

"Dette er imidlertid ikke nok", sagde jeg, „gaa og sig hende, at De har tjent en god Del Penge iasten ved hendes Hjælp og bed hende modtage femti Dollars som en Gave. Ligeledes skal De sige til Pigen, saa jeg hører det, at hun herefter skal erholde femti Dollars pr. Uge. Familien er fattig og behøver sieblikkelig Hjælp. Hvis De ikke lover hende et liberalt Salær, er det Udsigter til, at hun forlader Dem, naar de andre Theatres Agenter indfinder sig. Verligt Spil er det klogeste, min Herre."

Han betænkte sig et Sieblik, og det lod til, at han ikke var blid paa mig; men endelig bed han sin Harm i sig og banede sig Vej hen til Kristina. Med mange Bue og Smil sagde han:

"Misz Kristina, Deres fortryllende Stemme har i høi Grad forøget mine Indtægter iasten, og jeg synes, det kun er retfærdigt at give Dem en Del af min Fortjeneste — se her er femti Dollars"

Kristina var henrykt; thi saa mange Penge havde hun aldrig i sit Liv seet; hun leverede Summen til sin Mor, og begge takkede ham, medens de tilstedeværende gav sit kraftige Bisald til den gode og ædelmodige Direktør.

„Men dette er ikke alt“, fortsatte han; istedetfor fem Dollars Ugen, hvilket vi kom overens om, skal jeg herefter betale Dem femti.“

Der blev endnu større Bisald. Kristinas Dine straaledes af Lykke; hendes Moder begyndte at græde. Kristina greb Direktørens Haand, og den gamle Udsling lod, da de tilstedeværende gav ham sit Bisald, som om alt dette var en Følge af hans egen Udelmodighed. Jeg tvivler ikke paa, at han, hvis jeg ikke havde blandet mig ind i Sagen, vilde have beholdt Kristina for fem Dollars Ugen, og at den lille Sjæl vilde været tilfreds.

Jeg fulgte dem hjem. Atter lyttede jeg til deres Lykke. Jeg hørte, Moderen sige til Faderen, at de burde gaa ud den følgende Dag for at søge en bedre Leilighed at bo i; thi nu var de rige. Jeg fik en lys Ide og skyndte mig ud.

I Dagbrækningen den følgende Morgen gik jeg med hurtige Skridt til den samme Opdagelsesbetjent, jeg havde benyttet mig af Dagen forud; han var en slu, men ikke uvenlig Fyr. Jeg forklarede ham min Plan, og vi gik ud sammen. Vi tog en Drosche og kjørte hurtigt fra Sted til Sted. Han syntes virkelig tilfreds for engangs Skyld i sit Liv at være engageret i en god Sag. Hvad vi udrettede, vil blive aabenbaret, efterhvert som jeg skrider frem i min Beretning.

Klokken halv ni om Formiddagen havde Jansons Familie indtaget sin Frokost og for tyvende Gang omtalt Lykkens underfulde Omstændigheder samt atter og atter tællende den i deres Dine saa umaadelige Pengesum. Kristina lodes tilbage for at tage Vare paa Børnene, medens Faderen og Moderen begav sig ud for at opsjøge en ny Leilighed. Naboerne stimlede omkring dem, da de viste sig paa Gaden, for at frembære sine Lykønskninger i Anledning af den uventede Forandring i deres fattige Omstændigheder. Janson og hans Kone var godhjertede Folk;

de ønskede ikke sine gamle Venner fattigdommens Forhandelser, og at de skulde tænke, de flyttede fra dem ved det første Smil af Lykken. De forklarede, at det var nødvendigt at leie et Hus nærmere Theatret for Kristinas Skyld, og at de tænkte paa at engagere Lærere i Sang, Musik og Skuespillerkunst; thi hun var nu den, som forsørge de Familien, og de haabede, at hun en Dag blev en lyfende Stjerne paa Kunstens Himmel.

„Naboerne skulde vel ikke vide en Leilighed, der er passende for os?“ spurgte de.

Nei, de vidste ikke om nogen; de havde neppe været udenfor Nabolaget.

Men i det Dieblif traadte en simpelt klædt Mand frem, der saa ud til at være en Arbeider, som havde lyttet til Samtalen, og sagde, at han netop den Morgen havde set en Plakat med Paaskrift „Tilleie“ paa et bekemt lidet Hus beliggende kun nogle faa Kvartaler fra Theatret, og da han skulde gaa den Vej, vilde det være ham kjær at vise dem Stedet. De takkede ham og forklarede, at gaa ud og leie Hus var noget ganske fremmed for dem; thi hidtil havde de boet i et eller to Værelser — de kunde have tilspøiet oppe under Taget — og de fjernede sig i Følge med ham. Han førte dem til en behagelig, stille, respektabel Del af Byen, og endelig stansede de udenfor et lidet net treetages Hus med en liden Have foran og en større bagensfor Huset.

„Hvilket bakkert Hus!“ udbrød Moderen; „men jeg frygter for, at Leien blir for høi.“

„Det stader jo ikke at spørge efter“, sagde Arbeideren, og han ringede paa.

En ung Mand, klædt som en Haandværker, kom ud. Han bød dem træde ind. Huset var komfortabelt; men ikke kostbart møbleret. De gik gjennem Bygningen, ud i Haven og lod til at være meget tilfreds med det hele. Og saa kom det Spørgsmaal, som de var bange for at fremsætte: Hvor stor er Leien?

„Den blir vi nok enige om“, svarede Gaandværkeren; men først maa jeg forklare min Stilling. Jeg er Bogtrykker af Profession. Mit Navn er Francis Montgomery. Jeg eier dette Hus, der er min Fædreneav, og det er alt, jeg har. Jeg kan ikke bo her alene; thi dertil er Huset for stort, og desuden har jeg tænkt, at jeg burde have nogen Indtægt af det, da Skatter maa betales; men jeg ønsker ikke at forlade Stedet. Jeg blev født og opdraget her. Kunde jeg faa leie det ud til en agtbærdig Familie, der vilde lade mig beholde et af Værelserne ovenpaa, og som endvidere var villig til at holde mig Kofte, skulde jeg leie det ud for“ — her nævnte han en yderst ringe Sum. „Jeg ønsker ikke“, tilspøiede han, „mere end almindelig Kofte, jeg er tilfreds med den Mad, Familien selv nyder. I har gjort et godt Indtryk paa mig, og dersom I ønsker at leie Huset, antager jeg, vi skal faa det ganske hyggeligt. Det er muligt, jeg ikke blir hjemme hele Tiden.“

Tilbudet blev antaget, og Arbeideren gif sin Bei. Samme Eftermiddag flyttede hele Familien ind. Kristinas Glæde var uden Grændser. Det var et Værelse, jeg forudsaa vilde blive anvist hende, og det havde jeg dekoreret med nogle Blomster. Hun blev forestillet for mig, et Gaandtryk, og jeg var snart som et Lem af Familien. Hvilken eiendommelig Flok af Hvidhoveder af alle Aldere var det ikke, som holdt sit Indtog i Huset! De faa trivelige og glade ud og var meget kjærlige mod hverandre. Kun lidet af Familiens usle Bohave blev bragt med; det var for daarligt for de nye Omgivelser, hvorfor de gav det bort til deres forrige Naboer. Men jeg saa, at Faderen bar ind i Kjøkkenet en gammel Stol, hvis Rygstød var borte, og den kunde saaledes ikke regnes for mere end en Kraf. Den følgende Dag blev jeg var en liden thy Gut, ikke fuldt tre Aar gammel, holde paa at slaa Spiger ind i den med en liden Hammer.

„Stop! stop! min Gut“, udbroød jeg, „du maa ikke slaa Spiger ind i Møblerne.“

Jeg tog Stolen nærmere i Dieslyn og opdagede, at der i Sædet var en Mængde Spigerhuller. Da Kristina saa min overraskende Mine, sagde hun:

„Forrige Jul var vi meget fattige. Far havde intet Arbejde. Vi kunde neppe saa nok at æde Juleaften, og da Far saa Forberedelserne til Høitiden — store Dyrer af Gaver i Butikvinduerne, de travle Forældre fare omkring for at kjøbe Legetøi til sine Børn, blev han meget sørgmodig over, at han ikke kunde give os nogle Præsenter til Jul, ja ikke engang til lille Ole, som han elskede saa høit. Saa gik han ind i en af sine Venners Smedie, hvor han fandt et tilfideslængt Stykke Jern, og deraf gjorde han denne Hammer samt nogle Spiger og forærede Ole, der blev lært at slaa Spigerne ind i Stolen. Naar saa Ole er færdig med at hamre dem ind i Træet, er Papa ham behjælpelig med at trække dem ud, hvorefter Legen begynder paa nyt, og Ole er lykkelig Dagen lang.“

Mine Mine blev fugtige; thi jeg tænkte paa de riges Overdaadighed og de kostbare Legetøi, de sammenhober for sine Børn, samt hvilken Kontrast denne fattige Mand var, ude af Stand til at kjøbe et enkelt billigt Legetøi for sine Børn, men maatte give denne trivelige lille Gut en simpel Hammer, saa den lille kunde more sig med at slaa Spiger ind i Stolen, istedetfor Duffer og Gyngehest. Jeg betragtede med Forundring den lille Dame, den ligefremme, ærlige Sjæl, som i det nye, fine Hus ikke skammede sig ved at omtale Familiens undertrykte Omstændigheder, hvilke kun for nogle Dage siden var dens Lod. Hun saa intet at skamme sig over i Fattigdommen, der af usle og forfængelige Menneſter betragtes som Topmaalet af Skam.

Ole holdt paa at slaa ind sine Spigere.

„Skader han sig ikke undertiden?“ spurgte jeg.

„Na jo“, sagde hun leende, „i Begyndelsen hændte det

nok, at han gav sine Fingre mangt et drøit Slag, der bragte ham til at græde; men Papa pleiede at sige til ham, at Mænd aldrig græder, og da var det morsomt at se, hvorledes han pressede sammen sin lille, røde Mund, medens Taarerne strømmede nedad Ansigtet; men saa gav han heller ikke en Lyd fra sig mere."

Jeg tænkte ved mig selv: Af saadant Stof var den ypperlige Slægt dannet, som hvilken mange forskjellige Navne oversvømmede Verden. Is og Sne havde gjort den kraftig saavel i aandelig som legemlig Henseende; men under Sydens varme Sol sank den ned i Blodagtighed. Mennesket blir ofte stort under Modgang, men synker ned i Middelmaadighed i Medgangens Dage. Denne lille Gut, hvis Smerter dør mellem Tænderne, har i sine Arter de gamle Vifingers Blod.

Det var noget jeg foretog i en bestemt Hensigt; men som gik tvert imod, hvad jeg havde ventet under mit Samvær med disse ærlige Mennesker. Det var megen Sandsynlighed for, at Oligarkiet havde eftersporet mig til dette Hus. Min Forbindelse med denne Familie vilde selvfølgelig blive betragtet som et tofsset Eventyr og tilskrevet lave Hensigter; men det gik ikke an at optræde som et aldeles forskjelligt Menneske, selv i denne Familie, fra den Karakter, jeg før havde paataget mig — en usornustig Odeland; thi mine Fienders Agenter kunde jo snakke med Tjenerne eller Familiens Medlemmer. Den følgende Aften, da jeg kom hjem til Aftensmaaltidet, var jeg spunsende fuld. Det var interessant at se de Blikke af Sorg og Sympathi, som vegledes mellem de gode Mennesker, da jeg sad og talte nogle usammenhængende Sætninger ved Bordet. Men denne List virkede i en bestemt Retning; den nedbrød en Skranke mellem Husciieren og Leieboerne. Jeg tror, at de i Virkeligheden, endstjønt det kan synes besynderligt, tænkte mere om mig nu paa Grund af min formodede Svagthed; thi Medlidenhed er Njærlighedens be-

flægtebe. Det er vanskeligt for de sømmere Følelser at slynge sig om en, der er saa stærk og skraasikker, at han ikke behøver Sympathi og Overbærenhed. Jeg var ikke længere den rige Eier af Huset; jeg blev simpelthen en af deres egne, en uformuetig Bogtrykkerjvend hengiven til Rusdrik, men i Grunden en venlig og behagelig Fyr. To Dage senere søgte Kristina, der havde betragtet mig med et medlidende Blik, at overtale mig til at gaa ind i en Afholdsforening, af hvilken hendes Fader var Medlem. Det var smukt og rørende at se den hjertelige Maade, paa hvilken den lille Dame greb min Haand, formanede mig til at afstaa fra min Last og veltalende og alvorligt forholdt mig de skræffelige Følger, hvilke vilde flyde af den. Jeg var ikke dum nok til at tro, at mine sømme Følelser havde virket paa hende. Det var simpelthen hendes naturlige Godhed og Medlidenhed for en stakkels Mand, der nu saa at sige var en af Familien, og som besandt sig paa Veien til Ruin. Dersom jeg virkelig havde været en Drukkenbolt, vilde hun have vendt mig fra mine onde Veie. Men jeg forsikrede hende, at jeg vilde forsøge at blive et andet Menneske, og at jeg næste Nytaarsdag haabede at have moralsk Styrke nok til at gaa med hendes Fader til Afholdsforeningen og aflægge Løfte paa Totalafhold. Hun modtog disse Forsikringer med et Glædens Udtryk, og endstjønt jeg var nødsagen til at holde paa min falske Karakter, saarede jeg aldrig derefter hendes Følelser ved at komme hjem fuld, men kun i en saa passende animeret Stemning.

Jansons Familie var et sandt Ideal af venlige og ædle Mennesker, paa hvis Optræden Dykken ikke havde sat noget uhyggeligt Stempel. Selv under Fattigdommens Tryk havde Børnene et rent og net Udseende; nu var de vakkert men ikke kostbart klædt. Disse Menneskers Religiøsitet var dyb, og jeg gjorde mig meget afholdt af dem ved at tage Del i deres Familieandagt. Jeg sagde ofte ved mig

selv: Hvis der ikke er nogen Gud, som de usle Filosofer fortæller os, burde der visseelig være en, om ikke for noget andet saa dog for at lytte til disse elskende og taknemmelige Hjerters Bønner. Og jeg kan ikke tro, at saa lunderlige Sulle opstiger for at henveires i det ubønhørlige Univers. Det forekommer mig, at Trangen til Bøn tyder paa en Gud.

Mar fortsætter sin Fortælling. Den mørke Strygge.

„En mørk Sky var i Amarsch paa disse lyse Udsigters Horisont, omendsljønt Solen skinnebe, og Fuglene sang.

Kristina var hele Dagen optaget af sine Lærere. Hun elskede Musik og lagde hele sin Sjæl ind i Studiet af den ædle Kunst, ligesom hun søgte at udbanne sig ved Læsning af gode Bøger, noget hvori jeg var hende behjælpelig. Enden Gange om Ugen gik hun til en berømt italiensk Sanglærer, hos hvem hendes Stemme udbillebedes nærmere Fuldkommenheden. Kristina forglemte ikke sine gamle Venner; men foretog lange Spadserture til den Byhel, hvor Familien før havde boet, besøgte de syge og fattige og forlød dem aldrig tomhændt.

I Theatret blev hun mere og mere populær. Selv de raæste blandt Publikum opbagede i hende Egenstaber, hvilke de selv manglede. Hvert Sangnummer lønnebes med nye Fremtalbesser. Hendes Ros begyndte at lyde gjennem Aviserne, og hun havde allerede modtaget et glimrende Tilbud fra en af Direktørerne for et af de store Operahuse. En lys Fremtid laa hende aaben — en Løbebane omstraalet af Sangkunstens Glorie, Rigdom og Glæde.

Hun undgik imidlertid ikke de Ubehageligheder, hvilke pleier at være en saadan Leveveis uadskillelige Ledjagere. Hendes Moder fulgte med hende hver Aften til Theatret, og hun var forsaavidt beskyttet; men hun blev omringet af besværgende hjemme i Huset; hun besværedes af Herrer ude paa Gaden, hvilke stansebe og gjorde Forbring paa Bekjendtskab. En Mængde Gaver strømmede ind — Blomster, Frugt, Juveler og alle andre fristende Ubetydeligheder, der antages at forhege et svagt Avindehjerte; men de havde

ingen Virkning paa hende. Kun det gode syntes at flyde en frodig Bægt i denne Kvindes Sjæl, og det onde med sin bedaaerende Indflydelse maatte drage hendes Hjertes Dør forbi. I kan sætte tvende Planter Side om Side i samme Jord; en vil drage til sig al Bitterhed og Gift af Jordens Skjød, medens den anden kun suger Bellugt og Sodme. Sand Dyd er uroffelig, selv om Fristeren viser sig i en Lysets Engels Stikkelse.

Blandt de Kvindefjægere, der besvarede Kristina med deres Nærværelse, var en Person ved Navn Nathan Bredhagen, Søn af en rig Enke. Han var en af disse svage Hjerner, for hvilke Rigdommen kun blir et Befordringsmiddel til Ruin. Han var i Virkeligheden alt, hvad jeg foregav at være — en ubesindig, fordrunken Edeland med intet høiere Formaal, i Livet end Piger og Vin. Han tilbragte sine Dage i Orkesløshed og Nætterne i Sus og Dus. Over denne Daares formørkede Synskreds kom svævende den smukke, ædle og begavede Kristinas Billede. Hun var et nyt Vegetiv, og som Barnet maatte han komme i Besiddelse af det. Og saa begyndte han en Række Forsølgelser. Han fulgte hende overalt, hang ved hende i Theatret, overøste hende med alleslags Gaver, og da hun tilbageviste alle hans Tilnærmelser, blev han saa fortvivlet, at han end og tilbød hende Egtteskab; men lod hende samtidig forstaa, at han derved gjorde en overmaade stor Opofrelse. Til hans store Forbauselse af slog Kristina selv dette Tilbud, og nu blev Fyren endmere fortvivlet. Han søgte sin Trøst i Brændevinsskaffen langt mere end forhen, græd og jamrede sig paa det uheldigste for sine Kammerater. Endelig gik en af disse, en Herre af samme Skole, men i Besiddelse af større Foretagsomhed:

„Hvorfor bortfører De hende ikke?“ Nathan gjorde store Dine, holdt op at snuste og besluttede at følge dette wise Raad. I den Hensigt at erholde Mod nok til et saa fortvivlet Skridt, fyrede han atter op med en Mængde stærke

Sager, og da Aftenen kom, var han aldeles vanvittig. Efter at have leiet en Vogn og faaet et andet fordruffent Subjekt til at hjælpe sig, oppebiede han Kristinas Ankomst i Nærheden af hendes Hjem. Da hun kom gaaende i Følge med sin Moder, sprang han frem og slog Kløerne i hende, medens hans Vedjager greb Mrs. Janson. Han begyndte at slæbe Kristina henimod Vognen; men den unge Pige var stærkere end Skurken. Hun satte sig ikke alene til Modværge, men begyndte endog at skrige, hvori hun paa en dygtig Maade assisteredes af Moderen, saa Rødraabene gjensløb langs hele Gaden. Husets Dør fløi op, og Mr. Janson, der havde gjenkjendt sin Hustru's og Datters Skrig, styrtebe ud skyndende sig hen for at hjælpe dem. Ved Synet af denne kraftige Skikkelse raabte Usslingen med hæst Stemme: „Saa dø da!“ Og med det samme stødte han en Dolk i Pigens Hals. Efter at have udført sit blodige Værk, sprang han ind i Vognen, medens Kristina, der pludselig var bleven taus, faldt i sin Faders Arme.

Tilfældigvis var jeg fraværende den Nat paa Forretninger i Broderskabets Interesse, og den følgende Morgen spiste jeg Frokost i en Restaurant beliggende i en anden Del af Byen. Neppe havde jeg begyndt Maaltidet, før Fonografen, der med høi Stemme forkyndte Dagens Nyheder, raabte:

**„Sandsynligvis et Mord. En ung Pige
tilføjet et Dolkestød.“**

Senved Kl. 11 igaaraftes blev en ung Pige, der befandt sig paa 51de Avenue, paa en brutal Maade angreben af en Mand, som havde en allieret med sig, og tilføjet et Dolkestød i Halsen. Datteren er en ved Peter Bingham's Morstabstheater ansat Sangerinde. Theatret er beliggende nogle faa Kvartaler fra det Sted, hvor Attentatet forøvedes. Hun var i Følge med sin Moder og befandt sig paa Hjemveien fra Forestillingen. Ugjerningsmændene havde en Vogn færdig, og medens den ene holdt Moderen, forsøgte den anden at slæbe Pigen ind i Rjoretøiet. Det var ty-

deligt, at Mændene havde til Hensigt at bortføre Pigen, der imidlertid gjorde en kraftig Modstand. Da Roveren saa, Folk komme til, og eftersom han ikke kunde saa hende med sig, trak han en Dolk og stødte den ind i hendes Hals, hvorefter Skurkene flygtede ind i Vognen og undslap. Pigen blev indbragt i sin Faders Hus, No. 1252 Seward Str., og den dygtige Læge, Mr. Hemmip, tilkaldtes. Doktoren erklærede, at Saaret muligens kan vise sig dødeligt. Sangerinden hedder Kristina Janson, medens hun paa Scenen gaar under Navnet Kristina Karlson, og er Datter af Karl Janson, der bor i nævnte Hus. Af de ved Theatret anstillede Efterspørgsler fremgaar det, at hun er en Pige af håderlig Karakter, meget afholdt af sine bekendte og i høi Grad beundret som Sangerinde.

Senere. — En ung Mand ved Navn Nathan Brederhagen, der tilhører en rig, respektabel Familie og bor sammen med sin Moder i 637 Sherman Str., blev i Formiddag arresteret af Politibetjent No. 18,333 paa Foranledning af den ulukkkelige Piges Familie. En blodig Dolk fandtes i hans Lomme. Da Pigen sandsynligvis vil dø, blev han sat i Arrest, og Kaution nægtedes. Det siges, at han er en forfalden ung Mand, der lod til at være forelsket i Pigen, idet han havde friet til hende, men fik Afslag, hvorefter Fyren i sit Raseri besluttede at myrde hende. Hans stræffelige Daad har bragt Sorg og Skam over en stor Kreds af Slægtninge og Venner."

Saa snart disse Ord, „Pigen er en Sangerinde i Peter Bingham's Morstabstheater," lød i mine Øren, sprat jeg op fra mit Sæde. De Følelser, som gennemstrømmede mit Indre, da Pigens Navn nævntes og Meddelelsen om, at hun sandsynligvis maatte dø, lød fra Fonografen, for-
maar ikke Ord at beskrive.

Vi tror i Almindelighed, at Fornuften er det samme som Menneftet selv, og at vi kun er, hvad vi tænker, men paa Bunden af vor Natur gives der Følelser, Gjæringer, Sjæls-egenskaber, med hvilke den blotte Fornuft intet har at bestille, og som i visse Diebliske lig en brusende Flod oversvømmer sine Dæmninger og bortskyller alle tillærte Fornufter. Da jeg stod der og hørte Fonografens mekaniske

Stemme berette denne sørgelige Nyhed, mærkede jeg for første Gang, hvad den lille, lyshaarede Sangerinde var for mig.

Saaet! Død!

Jeg greb min Hat og styrtede ud til Opvarternes usigelige Forbauselse. I Hast tilkaldte jeg en Vogn. Jeg maatte selvfølgelig forandre mit Udseende, men gruede for det Tidsspilde, der var forbundet med denne nødvendige Forsigtighedsregel. Ved at betale Kufften dobbelt, fik jeg ham til at kjøre, alt hvad Remmer og Skind kunde taale, til et Værtshus, tilhørende en af Broderskabet, hvor jeg pleiede at stifte Klæder. Efter at have betalt Kufften, skyndte jeg mig til mit Bærelse, og efter nogle Minutters Forløb fløi jeg atter henad Gaderne i Retning af No. 1252 Seward Str. Paa Trappen mødte jeg hendes grædende Moder.

„Lever hun?“ spurgte jeg.

„Ja, ja,“ svarede hun.

„Hvad siger Doktoren?“ spurgte jeg.

„Han siger, at hun vil komme sig; — men hendes Sangstemme er ødelagt for altid,“ svarede hun.

Moderens Taarer brød frem paa nyt. Jeg var dybt rystet over denne sørgelige Underretning. Bistnok var det en stor Glæde at høre, at hun var ilive; men Tanken paa, at den lille Rattergal's Sangstemme maatte være taus for evigt, var mærtende. I Guds uendelige Skaberværk findes kun saa saadanne Stemmer. Hendes var ødelagt ved en Morders Dolk. O, havde jeg kunnet faa Tag i dette Umenneske! Jeg skulde have slagtet ham med hans egen Dolk — bestænkter som den var med hendes dyrebare Blod. Den infame Skurk! Tænke sig at et saa ondskabsfuldt, lavt Umenneske skulde faa Lov til at bryde ind i „Livets blodige Hus“ og tilintetgjøre en saa kostelig og uforlignelig Guds Gave! Jeg maatte gribe fat i Rækværket ude paa Trappen for ikke at segne til Jorden. Heldigvis var

Mrs. Janson saa altsfor meget greben af sin egen Sorg til at kunne mærke noget til de Kvaler, der søndersled mit Hjerte. Hun sørgede dybt og inderligt over Datterens Lidelser og Tabet af hendes Sangstemme, men værre end alt var Tanken paa — Fremtiden. Atter svævede den haarde, søndermalende Fattigdom for hendes Fremtidssyn, den Usjeldom fra hvilken Familien for kort Tid tilbage var befriet. Hun saa igjen sin Egtesælle nedbøjet i Kampen for det daglige Brød, og hørte atter Børnene strige efter Mad. Jeg læste den stakkels Kvindes Tanker. Det var ikke Egoisme, som i det Dieblis besjælede den arme Hustru og Moder, men Tanken paa dem, hun havde kjær. Jeg greb hendes Haand, og uden i Grunden at vide hvad jeg sagde, bad jeg hende ikke plage sig med mørke Tanker paa Fremtiden.

Jeg lovede, at hverken hun eller Familien skulde lide Nød mere. Overrasket talkede hun mig og tilføiede, at jeg altid havde været god og venlig.

Kort efter førte hun mig til Kristinas Værelse. Den stakkels Pige laa i en urolig Sovn under Indflydelse af Morfin. Hendes Ansigt var blegt af Blodtabet. Baade Hoved og Hals var indsvøbt i hvide Bandager, paa forskellige Steder gennemtrængte af Blod. Hendes Loffer brød hist og her rebelsk frem mellem Forbindingens Folder. Jeg syntes atter at se hende paa Scenen — disse guld-gule Loffer bevæge sig i Takt med Sangen. „Ak“, tænkte jeg, „stakkels Kristina, du kommer aldrig til at synge mer! En død Stemme! O, det er noget af det sorgeligste, man kan tænke sig!“ Jeg gik til Vinduet for at skjule de Tårer, der sneg sig nedad mine Kinder.

Da hun vaagnede, syntes hun at være glad over at se mig og rakte mig smilende Haanden. Doktoren havde befalet hende ikke at forsøge paa at Tale. Jeg holdt hendes Haand en Stund og sagde, at jeg var meget bedrøvet over den sorgelige Ulykke, der havde tilstødt hende. Jeg for-

talte, at jeg for Ziebliffet var uden Arbeide. Dette var rigtignok ikke sandt; men jeg tror ikke, at Himmeriges Engle nedtegner flige Usandheder i Livets Bog. Da jeg saaledes intet havde at bestille, kunde jeg godt være hendes Fader behjælpelig som Sygevogter; thi Moderen havde formæget at gjøre til at kunne passe hende hele Tiden, og de andre Børn var for smaa til at kunne være til nogen Nytte. Hun smilte atter og sendte mig et taknemmeligt Blik.

Jeg følte mig meget lykkelig, naar jeg paa Taaspidsene bevægede mig omkring i Bærelset, medens hun sov, og talte til hende om alt, som kunde være af Interessse, naar hun var vaagen, eller bragte hende Blomster samt gav hende Føde, hvilken hun alene kunde nyde i flydende Tilstand.

Doktoren afslagde hver Dag sine regelmæssige Besøg. Han var en intelligent Mand, og jeg kunde se, at han fandt Behag i sin Patient. Han fortalte mig, at det kun var en Haarsbred om at gjøre, at Dolken havde overskåret Pulsaaeren. Men uheldigvis havde den truffet plexus cervicalis, dette vigtige Nervenet, som ligger paa Siden af Halsen, og overskåret den Nerve, der forsyner Halsens Muskler med Liv, hvilket havde tilfølgende en øiebliffelig Lammelse af disse og derved Tab af Stemmen. Jeg spurgte ham, om hun nogensinde vilde blive istand til at synge mere. Han kunde intet sige med Visshed desangaaende. Det beroede paa, om den afskårne Nerve groede fuldstændig sammen igjen. I det Tilfælde, vilde hun faa sin Stemme igjen ligesaa kraftig som før. Han haabede det bedste.

Tre eller fire Dage efter Attentatet blev jeg en Morgen kaldt ned af Mrs. Janson. Politichefen havde indfundet sig i Uledning af den mod Brederhagen anlagte Kriminalssag. Han fortalte os, at det var nødvendigt at lade Kristina identificere Personen. Doktoren havde erklæ-

ret, at der ikke længere var Fare for, at Pigen vilde dø, og Skurkens Familie ønskede ham sluppet løs mod Kaution. Jeg sagde, at jeg vilde konferere med Doktoren, naar denne kom, om hvorvidt Kristina kunde udholde den Sindsbevægelse, et saadant Interview vilde medføre, og derpaa lade ham vide Udfaldet. Politichefen talte mig og forlod derpaa Huset. Den Dag talte jeg med Dr. Hemnig angaaende Sagen. Han antog, Kristina var kommen saapas til Kræfter, at hun uden Fare kunde se Fangen i Løbet af et Par Dage. Samtidig advarede han hende mod at blive nervøs og bevæget eller forsøge at tale. Besøget maatte være saa kort som muligt. Jeg underrettede Politichefen desangaaende og bestemte det Klokkeslet, da han kunde indfinde sig med Fangen.

Mar's Beretning fortsat. Enken og hendes Søn.

Henved Kl. 10 den følgende Dag gik jeg ud for at hente endel Medicin til Kristina. Jeg var borte kun nogle faa Minutter, og ved min Tilbagekomst blev jeg meget overrasket, da jeg hørte en fremmed Stemme inde i Sygeværrelset, med det samme jeg satte min Fod paa Trappen. Da jeg traadte ind, blev jeg af Mrs. Janson præsenteret for Mrs. Brederhagen, den rige Enke, Moder til den Ussling, der havde tilføiet Kristina det fatale Snit. Hun var extravagant klædt, en svær, tykkladen Kvinde med en af disse hule, følelsesløse Stemmer, der tyder paa en indskrænket, ussel Sjæl. Hendes Sagfører havde fortalt hende, at Nathan sandsynligvis vilde blive sendt til Fængslet for en længere Marrælle, og af den Grund var hun kommen for at gaa i Forbøn hos Kristina og bede hende skaane ham. Fruen spillede sin Rolle godt. Hun faldt paa Knæ ved Siden af Sygefengen i al sin Silke og Pelsværk, greb Kristinas Haand, græd sine salte Taarer og berettede hende om sin egen forladte Tilstand som en Enke. Ligeledes gav hun et Omrids af sin afdøde Ægtefælles Dyder, en Skildring, som den gode Mand sandsynligvis ikke vilde have anerkjendt hverken i denne eller den tilkommende Verden. Og saa begyndte hun med megen Udførlighed at udbrede sig over sin stakkels Guts venlige Hjerte, og hvorledes han var kommen i slet Selskab etc., etc. Kristina lyttede med synlig Opmærksomhed til denne Historie, men rødmede, da Enken begyndte at fortælle, hvor dybt hendes Søn elskede hende, og at det var hans Kjærlighed til Kristina, som havde bevæget ham til at begaa denne skræffelige

Handling. Tænk, hun sagde virkelig, at hun havde et Tilbud med fra Sonnen, endssjønt Kristina ikke havde nogen Slægtninge, der var værd at omtale i Sammenligning med hendes egen lange Linie af Ubetydeligheder, at han vilde gifte sig med hende strax, hvis hun vilde staae ham fra Fængsel og Familien fra Skam. Dette i hendes egne Dine saa storartede Tilbud skulde hun sanktionere og som en ædelmodig Kvinde paa Samfundets Hvider ønske hende velkommen til sin Varm som en Datter tiltrods for alle sociale og økonomiske Vanskeligheder! Alt dette kom hun med under mange Taarer og Sukke, idet hun hele Tiden holdt Kristinas Haand.

Da Enken var færdig, staaet op og glattet sin rynkede Silketjole, tog Kristina sin Blvant og skrev:

„Jeg vil ikke ægte Deres Søn. Det øvrige skal jeg tage under Overveielse. Vær saa snil ikke at komme her oftere.“

Enken vilde have faldt paa sine Knæ og giennemgaaet den samme Komedie, men jeg førte hende tilside og sagde:

„De ser jo, at den stakkels Pige er meget svag, og at Deres Nærværelse virker skadeligt paa hende. Begiv Dem hjem, saa skal jeg komme og tale med Dem.“

Jeg greb hendes Arm og førte hende ud af Værelset med alt hendes Pelsværk og Guldstas. Hun var paa ingen Maade tilfreds med Udsaldet af sin Mission; men jeg forlod hende ikke, før jeg havde seet hende vel ind i Vognen og bedt Kusken kjøre hende hjem. Jeg var meget opbragt. Jeg var sikker paa, at det hele var et nederdragtigt Komediespil, og at Kvinden var en hjerteløs Bedragerste.

Den følgende Dag til bestemt Tid indfandt Politichefen sig fulgt af Fangen, der ikke havde smagt Rusdrik paa mange Dage og var saaledes temmelig modsalden, et uhykeligt Brag. Han vidste, at Fængslets Porte snart vilde aabne sig for ham, og han følte sin beklagelsesværdige Tilstand saa dybt, en saa intetsigende Personlighed nogensinde

kan føle den. Jeg saa paa Hyren med et Blik, der gjorde ham bange med Hensyn til sin personlige Sikkerhed; han skjalt som et Alpeløv og skyndte sig bagom Politifunktio- næren.

Kristina havde faaet en styrkende Drik. Doktoren befandt sig ved Segen med Fingeren paa hendes Puls, og hun sad opreist støttet af en Mængde Puder. Hendes Forældre var ligeledes tilstede. Da vi traadte ind, saa Kristina et Dieblis paa Fangen, og jeg mærkede, at en Skjælven gjen- nemfor hendes Legeme. Hun luskede derpaa Linene.

„Vilfs Fanson,“ sagde Politichefen, „vær saa venlig og sig os, om dette er den Mand, der forsøgte at dræbe Dem, eller ikke.“

Jeg rakte hende Papir og Blyant. Hun skrev nogle saa Ord, hvorpaa jeg gav Papiret til Politichefen.

„Hvad skal dette betyde?“ spurgte han høiligen forbau- set.

Jeg rev Papiret ud af hans Hænder og blev som lyn- slagen, da jeg læste disse uventede Ord:

Dette er ikke Manden.

„Da er der intet andet at gjøre end at løslade Fan- gen,“ sagde Politichefen.

Pigens Fader og Moder traadte frem; men hun gjorde Tegn til dem ikke at komme med nogen Indvendinger. Fangen var for meget overvældet til at kunne fatte, at han var en fri Mand, da Politifunktionæren førte ham ud.

„Hvad skal dette betyde, Kristina?“ spurgte jeg med in- digneret Stemme.

Hun tog Blyant, Papir og skrev:

„Til hvilken Nytte vilde det være at sende denne staf- fels, taabelige Gut, til Fængslet for en længere Varrække? Han var beruset; thi ellers vilde han ikke have lagt Haand paa mig. Man kan intet vinde ved at bringe Skam og Vanære over en respektabel Familie.“

I det Dieblis besluttede jeg at gjøre Kristina til min

Hustru, hvis hun vilde have mig. En saadan Sjæl er værd et Bjerg af Guld. Der er kun nogle faa af dem i hver Generation, og over alle Grændser lykkelig er den Mand, som kan kalde en af dem sin Hustru.

Men det var ikke min Bestemmelse at lade den udspekulerede, gamle Enke lure min stakkels elskede og hendes Familie ved at slippe saa let fra det. Jeg skyndte mig ud af Huset, tilkaldte en Drosche og kjørte til Mrs. Brederhagens Hjem. Jeg fandt Moder og Søn i den første Glædesrus indesluttede i hinandens Arme.

„Mrs. Brederhagen,“ sagde jeg, „Deres ondskabssfulde Djævel af en Søn har foreløbig undgaaet Straf for sin kujonagtige og grusomme Handling. Han er sluppen fri formedelst hendes eksempelløse Udelmodighed og Godhjertethed. Men ved De, hvad han har gjort? Han har bragt hendes udmærkede Sangstemme til Taushed for bestandig. Han har paa en raa Maade ødelagt det, hvilket Begioner sige som ham ikke kan skabe. Den stakkels Pige vil ikke være istand til at synge mer. Hun var Familiens eneste Opholder. Denne Ridning her har taget Brødsmulerne fra dem, saa de kommer til at sulste. De skylder hende en Sum Penge, stor nok til at hun kan erholde samme Indtægt, som hun havde, før Deres Søn's Dolk overførte hendes Strube og bragte Stemmen til Taushed, og det er akkurat — femti Dollars Ugen.“

Enken gjorde sig gruelig morsk og sagde, at hun ikke kunde indse, hvorfor hun skulde give Kristina 50 Dollars Ugen. Pigen havde erklæret, at Nathan ikke var den, som havde overfaldt hende. Han var saaledes en fri Mand, og det var Enden paa det hele for hans Bedkommende.

„Ha! ha!“ udbrød jeg, „er det Deres Syn paa Sagen? Send øieblikkelig Bud efter en Notarius Publikus og gjør, som jeg siger, ellers vil Deres Søn være arresteret igjen inden en Time. Kristinas Moder kjender ham fuldkommen vel og vil identificere ham, og Pigen vil heller ikke i Ret-

ten sværge paa den ædelmodige Usandhed, hun kom med for at frelse Dem og Deres fra Skam og Skjendsjel. De er sandelig en Moder værdig en saadan Søn, naar De ikke forstaar at skatte en af de ædelmodigste Handlinger udført i denne Verden."

Enken blev ligbleg under disse Trudsler, og efter at hun og hendes haabefulde Søn, der var meget bange, havde hviilet sammen, indgik hun modstræbende paa mit Forlangende. En Notarius Publicus blev budsendt, og de nødvendige Papirer udfærdigede, ligesom hun paa min Befaling leverede mig en Bankanvisning til Dækkelse af den første Maanedes Betaling.

"Unge Mand," sagde jeg, da jeg havde faaet de behøvrige Dokumenter i Lommen, "tillad mig at sige et Ord til Afsked. Hvis De nogensinde nærmer Dem Mijs Kristina Karlson eller søger at gjøre hende nogen Fortræd, saa skal jeg (her rettede jeg min Ansynæve lige op under hans Næse) dræbe Dem som en Hund."

Med denne Afskedshilsen forlod jeg det lykkelige Par.

Mar's Beretning fortsat. Smedjen.

„Det er umødvendigt at beskrive hvilken Glæde der blev i Jansons Familie, da jeg bragte hjem Mrs. Brederhagens Brevbrev. Kristina vidste endnu ikke, at hendes Stemme var ødelagt og var saaledes tilbøielig til at afslaa, hvad hun kaldte „den gode Dames Udelmodighed.“ Vi mindte hende om, at Enken var rig, og at hendes Søn havde tilføiet hende smertelige Saar, saa hun i flere Uger maatte holde Sengen, for ikke at tale om Doktorens Regninger og andre Udgifter, der var en Følge af Attentatet. Endelig gav Kristina sit Samtykke til foreløbig i alle Fald at modtage Enkens Penge, indtil hun vilde være istand til at gjenindtage sin Plads paa Theatrets Bræder. Men dette Brevbrev drev med en Gang væk de truende Skyer fra Familiens Horisont.

Jeg behøver ikke at berette dig alle Detaljer angaaende Kristinas Helbredelse. Dag for Dag blev hun stærkere. Hun begyndte at tale, først hviskende, men gradvis fik hun igjen sine Talegaver, endstjønt Stemmen i Hørstningen hørtes noget usikker. Hun var snart istand til at bevæge sig omkring i Huset. Ungdomsmodet er en ypperlig Medicin. En Dag greb hun min Haand og talkede mig for al min Venlighed mod hende og sagde paa sin ligesfremme, hjertelige Maade, at jeg var en tro Ven, og hun beklagede min Hengivenhed til Drif; men hun haabede, at jeg ikke vilde forglemme mit Løfte om at træde ind i Afholdsforeningen næste Nytaarsdag. Hun frygtede for, at jeg havde forsonet mine egne Affærer under Omsorgen for hende.

Endelig fik hun vide af Doktoren, at hun ikke kunde synge mer. Det var et smerteligt Budskab, og hun græd i Stillehed flere Timer; men saa trøstede hun sig med Tanken paa Mrs. Brederhagens Hædebrev, ved hvilket baade hun og Familien var bragt udenfor Fattigdommens Rækkevidde. Havde ikke det været, tror jeg, at hun havde bukket under af Fortvivlelse.

Jeg havde flere Dage ruget over en ny Ide. Det forekom mig, at disse simple, gode Mennesker vilde føle sig lykkeligere ude paa Landet end i den store By, og desuden kom deres Indtægter til at række længere. Der hengaar mange Generationer, inden Blomsterduften uddør i en Familie med Landsblod i sine Aarer. Saadanne Mennesker finder Behag i at gaa omkring og se paa det græssende Kvæg, og en By er i deres Øine kun skiftet som et midlertidigt Opholdssted — et Sted hvor man kan gjøre sine Indkjøb til Husholdningen, gaa i Theatret, se paa Folkestemlen i Gaderne og forresten henleve sit Liv i Uvirksomhed.

Jeg mærkede desuden, at Mr. Janson følte sig ul lykkelig i al denne Lediggang. Han var en stor, stærk Mand, der hele sit Liv havde været vant med haardt Arbejde, og hans Muskler strej efter at komme i Bevægelse igjen.

Jeg drog ud foretagende smaa Ekspeditioner i alle Retninger. Endelig fandt jeg netop det Sted, jeg havde søgt efter. Det var beliggende henved tolv Mil udenfor de bebyggede Dele af Forstæderne paa et Høidedrag, og bestod af 10 Acres Jord. Der fandtes et lidet Skovholt, en Eng og et Hus med en liden Have omkring. Huset behøvede vistnok endel Reparation. Bortenfor Skovholtet var der en Korsvei — netop det rette Sted for en Smedje til Janson. Jeg købte hele Eiendommen meget billigt. Saa leiede jeg Snekere til at reparere Huset og opføre en Smedje. Til Boligen anskaffedes nye Møbler, Smedjen blev forsynet med de nødvendige Redskaber samt et Dplag af Jern og Kul.

Da alt var færdigt, fortalte jeg Kristina en af mine hvide Løgne. Jeg sagde, at da Mrs. Brederhagen fik høre, at Kristinas Stemme var ruineret af Sønnens Døll, havde Samvittighedens Røst og hendes Retsfærdighedsfølelse tilsagt hende, at det kun var en simpel Bligt at stænke Kristina dette Landsted, og at hun i det Diemed havde be- myndiget mig til at forestaa Kjøbet, samt at jeg endelig troede at have fundet et Sted, som Kristina vilde være tilfreds med.

Og saa drog vi allesammen ud for at se paa Stedet. Det vilde være vanskeligt at afgjøre, hvem som blev glædest, enten det nu var Kristina, Moderen eller Faderen; men jeg er tilbøielig til at tro, at Janson følte sig lykkeligere ved Synet af sin Smedje, paa hvis Frontside hang et stort Skilt med Insriptionen — Karl Janson, Smed, end Kristina ved Synet af Blomstersengene i Haven og Moderen, da denne fik tage i Diesyn alle de komfortable Husholdnings-Arrangementer.

Kort efter flyttede hele Familien ud til det smukke Landsted. Jeg havde Ret. En Slægt, som har boet i Aarhundreder paa Landet, befinder sig i Udlændighed i Byen."

May's Beretning fortsat. Det uventede hænder.

Jeg pleide at fare ud til Landstedet hveranden Dag, og jeg var saa velkommen, som om jeg i Birkeligheden havde tilhørt Familien. I forgaars fandt jeg dem allesammen i en Glædens Rus. Kristina var bleven sat til at vugge Spædbarnet i Blund, og medens Buggen ghygede, begyndte hun, sig selv ubevidst, at nynne en gammel Buggevise. Pludselig sprang hun op, løb hen til sin Moder og raabte:

„O, Moder, jeg kan synge! Hør bare“....

Hun fandt imidlertid, at Stemmen endnu var ganske svag, og at det gjorde ondt i Halsen, naar hun forsøgte nogen af de høiere Toner.

Jeg raadede hende til ikke at synge endnu paa en Tid, for at Organerne kunde gjenvinde sin naturlige Tilstand. Det kunde gjerne være, at Doktoren havde taget feil, eller saa havde den overstaarne Nerve gjenoptaget sin Funktion ved Naturens lægende Kraft, hvilket Doktoren havde udtalt som en Mulighed. Det var en stor Glæde for os alle; men især var Stemmens Tilbagevenden en herlig Tanke for den stakkels Pige selv.

I dag var jeg derude igjen. Jeg syntes, Mr. Janson hilsede mig paa en noget tilbageholdende Maade, og selv Mrs. Janson, der altid pleiede at modtage mig med et Smil, gik ind i Huset, saa snart hun fik se mig. Og da jeg kom ind i Dagligstuen, fandt jeg Kristinas Opførsel endmere besynderlig. Hun rødmede, da hun gav mig Haanden, og syntes meget forvirret, men var dog ikke uvenlig. Jeg kunde ikke forstaa det.

„Hvad er der iveien, Kristina?“ spurgte jeg.

Hun var ikke den, som kunde bekvemme sig til noget Dobbeltspil, og saa sa hun:

„De ved, at jeg flere Gange i den senere Tid har udtalt min Beundring over Mrs. Brederhagens overordentlige Venlighed mod mig. Det er vistnok sandt, at hendes Son havde tilføiet mig stor Skade, ja kunde endog have dræbt mig, og at jeg negtede at optræde som Vidne mod ham; men det var ikke nok med, at jeg fik et Bavebrev Indende paa en betydelig, ugentlig Indtagt, hun forærede ogsaa Papa dette vakre Hjem. Og saa tænkte jeg, at hun nok maatte anse mig for meget utaknemmelig og uhøflig, hvis jeg ikke personlig taltede hende. Vidende om at Nathan var bleven sendt til Europa besluttede jeg igaar at rejse ind til Byen og talke Enken for al hendes Venlighed.

Jeg kjørte lige til hendes Hus og sendte ind mit Biskort. Hun modtog mig meget venligt. Efter nogle intetsigende Bemærkninger taltede jeg hende, som jeg havde bestemt mig til. Hun smilte og sa, at det var intet at snakke om. Derester talte jeg om Huset, Haven, Smedjen og hvor taknemmelige vi alle sølte os.

„Hvad i al Verden taler De om?“ raabte hun. „Jeg har nok ikke foræret jer hverken Hus eller Smedje.“

De kan tænke Dem min Overraskelse.

„Hvad!“ — raabte jeg, „leverede De ikke Frank Montgomery Penge til at kjøbe 10 Acres Jord, Hus, Møbler, Smedje, Redskaber, og bad De ham ikke sørge for, at Skjøde blev udstedt i min Faders Navn?“

„Kors! — De forbauser mig, jeg forsikrer Dem, at jeg aldrig i mit Liv har hørt omtale nogen Person ved Navn Frank Montgomery og langt mindre givet ham Penge for at kjøbe Hus til nogen.“

„Tror De at kunne indbilde mig, at De ikke kjender Mr. Frank Montgomery, som bragte mig Deres Bavebrev?“ spurgte jeg.

„Det var ikke Mr. Frank Montgomery men Mr. Arthur Phillips,” svarede hun.

„Jeg forstår Dem, Frue, De er fejlstagen,” sagde jeg, „det var Frank Montgomery, Bogtrykker af Profession, og som forresten eier det Hus, hvor vi boede, nemlig 1253 Seward Street. Jeg kender ham meget godt.”

„Nu har jeg aldrig hørt Nagen!” raabte hun. „Sagfører Arthur Phillips, en ung, meget rig Herre, hvem jeg har kendt i mange Aar, kom en Dag og truede mig med, at saafremt jeg ikke udstedte et Gædebrev lydende paa femti Dollars. Ugen før Resten af Deres Liv, skulde min Søn blive arresteret paa nyt for Mordforsøg, idet han vilde bevise hans Skyldighed ved Deres Mor, og det var netop samme Dag, De erklærede, at Nathan ikke havde begaaet Forbrydelsen. Og nu kommer De, Frøken, og vil binde mig den Historie paa Ærmet, at Sagfører Arthur Phillips og Bogtrykker Frank Montgomery er en og samme Person; at han bor i et Hus paa Seward Street, og at jeg har givet ham Penge til at købe Huse, Haver og Smedjer til jer ude paa Landet! Nei, Frøken, den Historie er min sandten for drøi! Jeg haaber, at hin forfærdelige Nats Rædsler ikke har berøvet Dem Forstanden. Nu vil jeg raabe Dem til at fare hjem til Deres Forældre.”

Og dermed bukkede hun høfligt til Afsted.

„Jeg var meget forbauset og forvirret. Jeg blev staaende ude paa Trappen en Stund og vidste næsten ikke, hvad jeg skulde gjøre. Da besluttede jeg at gaa til Deres Hus og spørge Dem, hvad alt dette skulde betyde; thi jeg tvivlede ikke et Øieblik paa, at Mrs. Brederhagen havde Ret, og at De i Virkeligheden var Frank Montgomery, Bogtrykkeren. Men jeg fandt Døren stængt, og ikke en levende Sjæl var at se. En Seddel paa Døren tilskjendegav, at Bygningen var ledig og henviste mulige Leiere til Specerihandleren paa Sjørnet. Kollene i Butiken kendte mig vel, og da jeg ønskede at vide, hvor De var henne,

kunde de ingen Oplysning give. Saa spurgte jeg, om de ikke havde faaet i Kommission af Dem at bortleie Bygningen. Nei, det havde de rigtignok ikke. Frank Montgomery eiede ikke Huset, sagde de. Paa mit Spørgsmaal, om De ikke havde boet der i mange Aar, fik jeg til Svar, at De leiede Bygningen samme Dag, vi flyttede ind. Jeg blev mere forbauset end nogensinde. Hvad skulde alt dette betyde? Dersom De ikke eiede Huset, ikke var født der og heller ikke havde boet i det hele Deres Liv, hvilket De fortalte, da var sandsynligvis ogsaa det øvrige en Skrøne. Det laa da meget nær at tro, at selv Deres Navn var paataget. I hvilken Hensigt? Og hvorfor flyttede De ind i Huset den samme Dag, vi leiede det af Dem? Tiltrods for at De altid havde været god og venlig mod os, og jeg derfor havde vanskeligt at tænke noget ondt om Dem, saa dog det hele ud som en Plan til at lure os i Fælden. Da faldt det mig i Tanke, at jeg burde gaa hen og se Peter Bingham, Eieren af Mærskabs-theatret. Jeg vilde desuden fortælle ham, at der var nogen Sandsynlighed for, at jeg kom til at faa min Sangstemme igjen, og at jeg muligens om en Tid ønskede et nyt Engagement i hans Theater. Da jeg traf ham, syntes der at ligge en Smule Uforstaaethed i hans Optræden, og da jeg talte om at synge, strattede han og sa, at jeg vist ikke behøvede at betræde Bræderne igjen. „Hvorfor“? spurgte jeg. Da lo han paa nyt og sagde, at Mr. Phillips nok ikke vilde tillade mig. Derpaa begyndte han at raffe Dem ned og fortalte, at De havde tvunget ham til at give mig femti Dollars Ugen; men han forstod altfor vel da, hvad det skulde betyde. Og nu vidste alle og enhver, at vi havde boet i samme Hus mange Maaneder, samt at De nu havde kjøbt et Hus til Deres Fugl ude paa Landet. I Begyndelsen kunde jeg ikke forstaa, hvad han sigtede til. Da jeg endelig fattede Meningen og brast i Graad, begyndte han at bede om Udskyldning; men jeg gad ikke lytte til ham. Jeg skyndte mig hjem og fortalte Papa og Mamma det hele.

Vi har i timevis liddet og overveiet denne Sag, fortsatte hun, stadigt fæstende sine klare, blaa Øine paa mit Ansigt, og vi er komne til forskellige Slutninger. For det første er De ikke Frank Montgomery, men Arthur Phillips. For det andet er De ikke nogen fattig Bogtrykker, men en ung, rig Herre, og for det tredje har De bevist mig mange Venligheder, hvilke De har tilskrevet andre. De bevirkede, at jeg fik et betydeligt Salær hos Bingham; De formaaede Mrs. Brederhagen at tilstaa mig en Livrente; De pleiede mig under min Sygdom med en Broders Omhuelse, og endelig kjøbte De dette smukke Landsted til Papa, forfægtet De har gjort intet andet end godt mod os uden at fordrø noget som helst Vederlag. Vi er Dem taknemmelige for al Deres Godhed, ærer Dem som en Mand, og vi skal bede for Dem, saalænge vi lever. Men, vedblev hun tagende min Haand som en Søster, vi kan ikke beholde dette Landsted. De vil selv kunne indse, at det er en Umulighed. Som en fattig Bogtrykker var De vor Ligemand. Modtaget af en rig, ung Herre vil denne ædle Gave blive betragtet som Prisen paa min Vre og Selvrespekt. Folk ser Stillingen i det Lys allerede nu. Al Mrs. Brederhagens Gavebrev skal jeg benytte mig, indtil jeg er istand til at gjenindtage min Plads paa Scenen; men her er et Skjøde, undertegnet af min Fader og Moder, paa dette Sted, og imorgen maa vi forlade det. Vi træffes maaske ikke igjen, endte hun med Øinene båret i Taarer, men — men — Deres Godhed mod mig gaar aldrig af Minde."

"Aristina", sagde jeg, "sæt at jeg virkelig havde været Frank Montgomery, den fattige Bogtrykker, vilde De saa have stødt mig fra Dem paa denne Maade?"

"O, nei, nei, nei!" raabte hun, "De er vor bedste og kjæreste Ven, og jeg støder Dem ikke bort, jeg maa simpelthen forlade Dem. Verden kan alene have en Mening om en Forbindelse mellem toende Mennesker saa ulige stillede — en meget rig, ung Herre og en stakkels Sangerinde, Datter af en fattig, fremmedfødt Arbeidsmand."

„Min elskede Kristina,“ sagde jeg indesluttende hende i mine Arme, „lad den fladderagtige, gamle Verden vide, at den fattige Sangerinde har en større Plads i mit Hjerte og mine Tanker end alle Dronninger og Prinsesser paa Kloden. Jeg har i hende fundet en uslatterlig Vælsken — en i Sandhed god og ædel Kvinde. Jeg sorte dig bag Øvset, kun fordi jeg nærede en brændende Kjerlighed til dig, elskede dig varmt og oprigtigt. Jeg maatte bo i det Hus, hvor du var, for at iagttage dig og se dig i min Nærhed. Jeg sølte mig lykkeligere, da jeg pleiede dig under din Sygdom, end baade før og siden. For at tale Sandhed var jeg sorgmodig, da du blev frisk og ikke længere afhængig af mig. Og nu, min elskede Kristina, hvis du siger ja, saa skal vi bestemme Bryllupsdagen.“

Jeg mærkede, at jeg havde vundet min Sag, saa snart jeg begyndte at tale. Hun gjorde intet Forsøg paa at rive sig løs, ja efterhvert som jeg fortsatte, henveiredes endog den Smule Strængighed, der syntes at hvile over hende ved min Indtræden, og hun lærerede sig mod mit Bryst med Kjerlighedsfuld Tillid.

„Frank“, sagde hun med lav Stemme uden at se op — „jeg vil altid kalde dig Frank — jeg elskede den fattige Bogtrykker fra det første Dieblit, jeg saa ham, og dersom den rige Mand er tilfreds med de Følelser, jeg nærede for den fattige, skal mit Hjerte og Liv tilhøre dig. Men vent“, tilføiede hun med et skjult Smil, „du maa ikke forglemme det Veste, du gav mig angaaende Nytaarsdagen.“

„O, min Kære“, svarede jeg, „det var jo heller intet andet end noget paataget, og jeg formoder, at den lille Svagbed bevægede dig til at holde af Frank. Saa fremt du vil ægte den rige Mand, maa du nøies med at undvære den fattige Bogtrykkers vends flette Tilboieligheder. Jeg kommer ikke til at fremstille mig næste Nytaarsdag for at aflægge Veste paa Afholdenhed fra berusende Drikke: men jeg lover nu at kysse den sødeste Kvinde i Verden hver Dag i Maret.“

Og for ikke at glemme en saa hellig Forpligtelse begyndte jeg paa Stebet at indfri den.

Senere blev de gamle indkaldt, og jeg berettede dem hele min Historie. Videre fortalte jeg, at der var Storm ibente, at den store Konflikt kunde komme hvilken Dag somhelst. Vi er enige om at gifte os i Kristinas Hjem i overmorgen. Og imorgen ønsker jeg, at du, min kjære Moder, og J, mine Venner, vil følge med mig for at besøge den ædlest Avinde, som nogen sinde lovede at gjøre en Mand lykkelig."

Da Max havde endt sin lange Beretning, kjærtegnede hans Moder ham og græd. Estella og jeg trykkede vor Bens Haand. Det var et meget lykkeligt Selstøb, som den Aften var samlet. Bor Skjæmt og Latter tydede just ikke paa, at Aristokratiets Blodhunde eftersporede tre af os, og at vi befandt os under den mørke, ildevarslende Skygge af en Storm, der hvilket somhelst Zieblit var isærd med at bryde løs og betegne sin Ve med Jld og Blod.

Inden vi gik tilsengs den Aften, havde Estella og jeg en privat Konferentse, og jeg frygter for, at jeg ved Slutten af denne gav samme høitidelige Løfte som det, Max havde givet Kristina, og jeg kom til en anden overraskende Slutning, at ingen Kvinde er værd at tilbedes, undtagen hun fortjener en Mands Hjerte og Haand. Men hvad jeg sagde til Estella, og hvad hun sagde til mig, vil ikke blive aabenbaret for nogen her i Verden. Resultatet kommer imidlertid til at afløres i Løbet af denne sandfærdige Fortælling

XXIX.

Elysium.

Det var en straalende klar Høstdag. Estella havde gjort sig ukjendelig ved en sort Paruk, et Slør, og paa hendes Næse tronede et Par Guldbryller. Hun lignede i det hele taget en eller anden middelaldrende Lærerinde, der var ude paa en Ferietur. Vi tog med den elektriske Motor til en Station beliggende halvanden Mil fra Jansons Landsted, og gik Resten af Veien. Luften var mild og behagelig; den syntes ligesom at være aandet ud fra selve Himlen. Lette, forfriskende Vindpust legte hen over os som dansende Alfer fra Lysets Regioner. Hele Naturen, de græsbedækkede Marker med sine lette Farveskiftninger, de løvrige Trægrupper, det beitende Kvæg og Børnene, der legte udenfor Husene — syntes ligesom at være i Høitidsstemning.

Min Sjæl fik Vinger og hævede sig op til Almagtens Trone, takkende Gud, fordi han havde givet os en saa majestætisk, usorliguelig skøn Verden samt givet os Evner til at fatte og glæde os over alt dette. Besjælet af saadanne Tanker og Hølelser forekom Død — Tilintetgjørelse — mig absolut umulig, og jeg udbrød høit:

Har du ei hørt,

Din Tilværelse her paa Jorden er
Den mørke Del kun af dit Liv,
Som var hos Gud, før Sol blev til,
Og atter skal, naar Himlens klare Stjernes Hær
Blir mørk som Dødens Nat?

O, hvilken Kontrast dannede ikke den Verden, vi havde forladt — den tætpakkede By med sin Gattigdom, Glendighed, Synd og Skam, sin Uretfærdighed, sit Jag efter

Guld, sit mørke Had og sine forfærbelige Komplotter! Men jeg gif og tænkte paa, at selv om Gud tillader Mennesket at ruinere sig selv, har han dog ikke givet det Magt til at ødelægge Verden. Græsjet spirer paa Gravene; Blomsterne voxer i Kanonfluglenes Fure; det smukke Løvværk pryder Fængslets og Torturkamelis Ruiner, og Kornet spirer ligesaa vel under Slavens som Fribondens Sko. Selv om Civilisationen skulde begaa Selvmord, vilde dog Jorden være til alligevel og med den nogle Levninger af Menneskeslægten. Af den almindelige Glemthighed kunde der maaſte fremſtaa et Folk værdigt den herlige Arv, som Gud har ſkjænket os.

Mr. Janſon havde luffet ſin Smedje i Anledning af vort Beſøg og var iſørt en ſplinter ny Klædeſklædning, i hvilken han beſandt ſig ligesaa komfortabelt ſom en Hvalfiſk i en Overſrakke. Den muntre, ſmukke Kriſtina løb os imøde, ſaa ſnart hun ſik Die paa os, klædt i en ſnehvid Dragt, og hendes gyldne Loffer var prydede med Roſer. Den venlige gamle Dame omſavnede hende og ſagde „min Datter“, kyſſede hende og udtalte ſin Glæde over, at Sønnen var iſærd med at ægte en ſaa ædel Pige. Mrs. Janſon holdt ſig beſkedent tilbage, i Begyndelſen noget bly og tilbageholden overfor „Storfolket“; men Kriſtina førte hende frem og præſenterede hende for os. Og ſaa maatte vi ſtiſte Beſjendtſkab med en hel Flok af ſmaa, roſenkindede Krølhoveder. Selv Mr. Ole glemte for Diebliffet ſin kjære Hammer og ſtirrede paa os med Dine ſom Porcellænſtallerkener overveiende denne pludſelige Indtrængen af fremmede Barbarer. Vi traadte ind i Huſet, hvor den med Brillen forſynede Lærerinde under Latter og Sjæmt forvandledeſ til min egen kjære Eſtella. De to Piger flød over i hinanden af naturligt Frændſkab ſom tvende Draaber Vikſøl, idet den ene mærkede den andens rene Sjæl, og ſiebliffelig havde de ſluttet Venſkabsbaand for hele Livet.

Vi dannede et lystigt Selskab. Livets Bekymringer jagedes paa Dør, og Pladsen for Glæde og Munterhed.

„Der er en Ting, Kristina, jeg ikke kan forstaa, og over hvilken jeg forlanger en Forklaring,“ sagde Max. „Dit Navn er Kristina Janson; men alligevel optraadte de for Offentligheden som Kristina Karlson“. Jeg negter at gifte mig med dig, før du har givet mig tilfredsstillende Oplysninger i denne Sag; thi jeg kan maaske blive arresteret anklaget for Bigami. Jeg er villig til at ægte Kristina Janson; — men hvad skal jeg gjøre med Kristina Karlson? Jeg kunde blive lykkelig med hvilkensomhelst af disse, bare jeg var kvit den anden Tryllerste“

Kristina lo og sagde rødmende:

„Hvis du ikke er snil, faar du ikke nogen af dem, du. Men jeg skal snart give dig en Forklaring, min kjære Ven. Som du maaske ved, er Befolkningen i det gamle Sverige, især i den nordlige Del af Landet, hvor Fader og Moder kom fra, meget primitiv — langt bagud for sin Tid, vil du maaske sige. Der har man ingen Familieavne som Brown, Jones eller Smith; men hver Mand er simpelthen sin Faders Søn, og han antager Faderens første Navn. Hvis „Peter“ saaledes har en Søn, der kristnes „Olaf“, blir denne kaldet, „Olaf Petersen“ eller „Olaf Peters Søn“, og dersom sidstnævntes Søn faar Navnet „John“, blir det „John Olafson“. Efter hvad jeg har læst i de Bøger, du gav mig, Frank, tror jeg den samme Skik blev fulgt i England Mårhundreder tilbage, og deraf kommer alle de engelske Navne Johnson, Jackson, Williamson o. s. v. Men en Families kvindelige Medlemmer i Sverige kaldes „Dotter,“ og derfor hedder jeg, ifølge gjældende Sædvaner blandt mit Folk, „Kristina Karlsdotter“. Da Mr. Bingham ønskede at vide mit Navn for at trykke det paa sine Theaterplakater, opgav jeg dette; men han sagde, at „Kristina Karlsdotter“ slet ikke var noget Navn, det gik paa ingen Maade an, og saa kaldte han mig Kristina Karlson. Der har du Forklaringen paa det hele.“

„Ak,“ udbroød Frank, „Sagen blir jo mere og mere indviklet! Der er saaledes tre af eder. Jeg kommer ikke alene til at gifte mig med „Kristina Janson“, Kristina Karlsson“, men ogsaa med „Kristina Karlsdotter“. Hm—det blir ikke bare Bigami, men intet mindre end Trekoneri!“

Nu kom Estella til Undsætning og sagde, at hun var sikker paa, at Max med Glæde vilde have Kristina, selv om der var et Dusin af hende.

Og Frank, som rigtig var bleven oprørt, sagde til mig:

„Du ser, gamle Ben, at du staar isærd med at gifte dig med en Pige, der har en Stamtable, medens jeg kommer til at ægte en, som ingen har.“

„Det benægter jeg“, svarede Kristina, „hos os er selve det Navn, vi bærer, Stamtablen. Jeg hedder „Kristina Karlsdotter“, og „Karl“ var Søn af „John“, som var Søn af „Fredrik“, hvilken var Søn af „Kristian“ og saa videre i hundretals Generationer tilbage. Jeg har en lang Stamtable, som jeg er meget stolt af, og hvad mere er: mine Aner var hæderlige, dydige Folk“. Hun syntes ligesom at vore, da hun sa det. Da Frank kysede hende midt for vore Vine, gav hun ham leende et Par Ørefigen. Middagen var nu færdig.

Hvilken hypperlig Middag! — Grøntsager og Frugt fra deres egen Have, Smør, Mælk, Fløde og Ost fra deres eget Meieri. Moderen fortalte os, at Puddingen var tilberedt af Kristina, og Frank spiste mere af den, end han havde godt af. Han skulde gjerne vædde paa, at Mage til Smør fandtes ikke paa hele Kloden. Mrs. Janson fortalte os, at paa den Maade tjernede man Smøret i Sverige, og saa gav hun en Beskrivelse af den hele Proces. Den eneste ulykkelige Person ved Bordet forekom mig at være Karl, der syntes at have en stræffelig Forudsigelse af, at han spildte noget af Maden paa sine fine Klæder. Jeg er overbevist om, at han, saa snart vi tog Afsted, skyndte sig med at afføre denne overordentlige Pynt med lignende

Gjællers som de, der griber en døende Sjæl, naar den afrytter sine jordiske Væner og svæver op til Himlen.

Men tiltrods for al denne Gammen kunde jeg ikke andet end tænke paa de forfærdelige Odelæggelser, som vilde hjemløge Verden om nogle faa Dage, og jeg kunde have fældt Smertens Taarer. Vi lignede ensfoldige Faar, der tumlede omkring paa Randen af et Krater. Men hvorfor ikke? Vi havde da slet ikke bragt Verden til dette kritiske Punkt. Hvorfor skulde vi ikke glæde os i Solskinnet, i det herlige Lys, som overgaar Solens Straaler — Kvindens Kjærlighed? Thi Gud alene, som skabte hende, kjender alt det gode og ædle, han har nedlagt i hendes Sjæl. Jeg tror ikke det ringeste paa den gamle, orthodoxe Historie fra Paradisets Have: jeg tænker, at Eva spiste af Æblet, fordi hun ønskede at erholde Rundskeber, og at Adam slugt Frugten, fordi han var hungrig.

Disse Tanker fik jeg selvfølgelig ved at se paa Estella. Hun og Kristina var i en ivrig Samtale, under hvilken de rødmede og lo. Tilslut kom Estella over til mig smilende og rødmande paa nyt, idet hun sagde: „Kristina fryder sig over Planen.“

Jeg vendte mig derpaa til Max og ytrede med høitidelig Stemme:

„Min kjære Max, Frank, Arthur eller hvad du nu monne hedde! — Jeg har med stor Bedrøvelse erfaret, at du er bange for at stille dig frem imorgen foran de tre Kristinaers Batterier af straalende Dine under Vielsesceremonien, og da jeg indser, at en Ven ikke alene bør være overbærende med sin Vens Svagheder, men ogsaa staa ham bi i Farens Stund, har Estella og jeg besluttet paa den Dag, da Frugten kommer over dig som en Lavine, at staa hos dig og dele din Sjæbne. Hvis saa, naar det hele er overstaaet, der findes flere Kristinaer tilbage, skal jeg — med Estellas Tilladelse — ægte dem selv; thi jeg har besluttet, at et saa puperligt Materiale ikke skal gaa tilspilde.“

Min Tale vakte almindelig Jubel, og Max omfavnede baade mig og Kristina. Jeg fulgte med Glæde et saadant Exempel, hvilket altid har været mig en stor Fornøjelse, ved at omarme min egen skønne Estella. Saa blev der Haandtryk, Gratulation af de gamle og Kysser af de smaa.

Ikke længe efter var der en spars Hvilsten og Leen mellem Kristina og Estella ude i Haven; de syntes at læse noget paa et Stykke Papir, som de holdt mellem sig. Og saa sneg den Spektakelmager Frank sig bag dem og snappede Papiret ud af deres Hænder. Estella blev forlegen, rødmede og saa paa mig; men Max begyndte leende at banse og raabte: „Uha, vi har en Poet i Familien!“ Da erindrede jeg nogle Vers, som jeg Dagen forud havde givet Estella, hvilke nu var faldne i den Spottesugls Ræb. Jeg har ikke stor Respekt for den Mand, som ikke blir poetisk, naar han gaar paa Frieri. Poesien er for Mennesket, hvad Sengen er for Fuglen. Men at se denne sin Svagheb offentliggjort — se det er en ganske anden Sag! Og saa løb jeg efter Max, men til ingen Nytte. Han kløb op i et Træ og begyndte at beskæmme mine Kjærlighedsviser.

„Hør!“ raabte han, „her er fjorten Vers; alle begynder og ender med Ordet „dig“. Nu skal I saa en Smagebid:“

Al Sorg paa Jorden skal forgaa

Evindeligt!

Naar Arm i Arm vi vandre faar,

Saa, mit Liv begynder og slutter jo —

Som disse simple Digte smaa —

Med dig.“

„Og her — fortsatte han — er et andet langt Vers. Phæbus, hvilket Navn! — Artesiske Brønde.

Men nu begyndte Kristina, Estella og jeg at bombardere Hyren med Vabler.

„Jeg ved, hvorfor Versene bærer Titelen artesiske Brønde; det er fordi, der udskrævedes et svært „Vor“ til at producere dem. Ha, ha! — Men hør nu bare:

Der er et Dyb, hvor friske Strømme vælder,
I alle Land,
Og engang naa'd, de i Dagen sprudler
Udover Græs og Sand."

"Uf!" raabte han, "det traf mig paa Næsen — ja, jeg mener Gblet og ikke Verset."

"Ei nogen ved, hvorfor den klare Flod har gjemt sig
Langt skilt fra Solens Lys;
Man ved ei, hvorfor krystallklare Bøer tømt' sig
Indunder Muld og Grus."

"Tydelig nok", sagde May, idet han søgte at værgе sig mod Gblekastningen, "det er Tyngdeloven, som har bevirket det hele."

"I Jordens Indre Kilden gemmer
Sig under Muld og Sten,
Indtil den pludselig udvælder
Sin Strøm i Solens Lys."

"Noget godt", sagde han. Nu kommer vi til Moralen i Digtet:"

"Saa fløv en Sjæl ei findes,
At Kjærligheden aldrig brandt,
Saa koldt ei noget Hjerte,
At det ei elske kan."

"Naturligvis", udbroød May, "det ved han af egen Erfaring. Det hele passer udmærket paa Digteren selv."

"En forborgен Digteraare gjemt hos alle
Dybt i hvert Bryst,
Indtil et Aandens Vingeslag den fremmaner,
Og dens Flod er løst."

Men naar den over sine Bredder strømmer
Og tager Sprang paa Grang,
Alle Dæmninger tilbage viger,
Og den gaar Bersærfergang."

"Hurra!" skreg han, "det er jo udmærket. Men der er noget mere:

Til Estella!"

Nu kunde jeg slet ikke udholde det længere, men begyndte at flatre op i Træet, der var et Gbletræ og ikke saa særdeles stort. May blev tvungen til at retirere ud

paa en Øren og lade sig falde til Jorden. De unge Damer var ham for raske i Bendingen; de kastede sig over ham, da han faldt, og de dyrebare Vers laa snart skjulte i Estellas Varm, hvorfra de i et Fortrolighedens og Stolt-
hedens Zieblis blev tagne frem for at vises til Kristina.

„Ja“, sagde Estella, „det var intet andet end Jalousie, fordi han ikke kunde skrive saa vakre Vers til Kristina.“

„Netop“, faldt Kristina ind, „og jeg tror, at jeg skal negte at gifte ham, indtil han skriver nogle Vers, der er ligesaa vakre.“

„Jeg vilde hellere gaa og hænge mig end skrive flig Poesi“, sagde Max.

„Ingen Mand burde tillades at gifte sig, førend han har skrevet et Digt“, sagde Estella.

„Blir Max tvungen til det“, indvendte jeg, „vilde nogle hellere hænge sig end lytte til hans Digte.“

Og saaledes svandt Tiden hen under Latter og Skjæmt.

Det begyndte allerede at blive sent paa Dagen, men vi kunde ikke gaa, førend vi havde seet Kjørerne blive mælkede; thi det var en meget vigtig Begivenhed i Familien. Især var nu „Bossh“ rent ud en mærkværdig Ko. Aldrig i Verden havde der været flig en Ko som „Bossh“. Børnene havde prydet dens Horn med Baand, og lille Ole red Ranke paa dens brede Ryg; de øvrige Børn dansede rundt den, medens det ædle, taalmodige Dyr stod og tuggede Drøv med en saa dybsindig Mine som en Høiestretsassessor, naar denne studerer Præjudikatet i Shelleys Sag eller noget andet særdeles vigtigt Lovspørgsmaal.

Jeg kom til at tænke paa, hvor taknemmelige vi burde føle os mod disse Menneſkehedens gode, tjenſtvillige Hjælper; thi jeg erindrede de mange Millioner, som var blevne nærede gennem Barndommen og de modnere Aar af disse ædle Dyr. Jeg kunde i Indbildningen se den lange Proceſſion af Kjor ſtrække sig gennem alle Menneſkehedens blodige Bataljer, længere og længere bagover, forbi den

historiske Periode op i den dunkle Aftid, da de europæiske Nationers ariske Forfædre boede sammen i Tætte, og de blonde Anglæver fik Navnet Døtre (det selv samme Ord vi nu bruger) paa Grund af deres Funktion som Mellemægtere. Og det forekom mig, at vi burde elske et Bæsen, der saa nøie er forenet med vor Slægts Historie, og som indirekte har gjort saa meget til at give os en Grundvold, paa hvilken Civilisationen kunde bygges.

Men vi maatte afsted, og Karl, glad over at kunne udrette noget paa et Fælt, hvor han mere kunde lægge sine lyfende Egenstaber for Dagen, hørte os til Stationen i sin aabne Bjærdervogn. Estella — atter forvandlet til den gamle, med Brillen forsynede Lærerinde — sad ved min Side, og den lille Solstraale, Kristina, der fulgte os paa Bet, beandt sig hos May's Moder, medens hendes Elsker i lærde Udtale talte med Karl i Jernsædet angaaende den berømte Hest. „Dunilden"s, Slægtsregister — den samme, der nylig havde tilbagelagt en Mil paa mindre end to Minutter.

Betrægtende Karl, der han sad ved Siden af May, tænkte jeg, hvor lidet der i Grunden udkrævedes til at gjøre en Familie lykkelig, og hvor smuk er ikke Menneske-slægten under gunstige Omstændigheder! Hvor ondskabsfuld, grusom og yderst vederstuggelig er ikke den Mand, som har Hjerte til at undertrykke og drive den ud i Syn-dens og Banærens Skarn.

Jeg skal ikke plage dig, Kære Broder, med at give dig en detaljeret Beretning om det Dobbeltbrud, som fandt Sted Dagen efter. Den samme Person viede os begge — en svensk Prest, der var en Ven af Jansons Familie. Det gjorde intet til Sagen, hvem som knyttede Baandet og underskrev Estellas Salgskontrakt, naar jeg bare var sikker paa, at Eiendomsretten var god. Men jeg tror, at en Forening af Mand og Kvinde burde være noget mere end blot og bart en borgerlig Kontrakt. Giftermaal er ikke

et Kompaniskab, der oprettes i den Hensigt at sælge Manufakturvarer eller til at praktisere Medicin eller Lov sammen; det er — eller burde idetmindste være det — en indreelig Forening af to Sjæle, Liv og Naturer, og hvor Ægteskabet er lyffeligt, der findes unegtelig en Sammenfæstning, ikke alene af Mand og Karakter, men selv en Omstøbning i samme Form af Mandens og Kvindens syfiske Udseende, Sted. Da vi nu medgiver, at disse to Sjæle har sit Udspring fra samme Himlen, forekommer det mig, at den Ceremoni, som tilintetgjør deres Individualitet, ogsaa burde have et Anstrøg af Himlen over sig.

Det var en lyffelig Dag.

Naar jeg ser tilbage paa den, fremstiller den sig for mit Blik som en af disse herlige Lysskstraaler fra den nedgaaende Sol, hvilke undertiden skyder frem gennem en Revne i Skyen illuminerende for en kort Tid den mørke, urolige, stormfulde Himmelhvælving. En af vore Digtere har sammenlignet den med: „en død Krigers Sværd over hans Baare.“

Men den svandt hen, og Stormen kom endelig ned, heftig, mørk og dødelig.

Paa Huset's Tag.

Nogle Dage efter vort fælles Bryllup kom Mar stur-
tende ind og sagde:

„Imorgen sker det.“

Hver af os fik et rødt Kors til at sy paa vore Klæder.
Han var meget ophidset og skyndte sig ud igjen.

Om Morgenen paa vor Bryllupsdag fortalte jeg Mar,
at jeg ønskede at rejse hjem før Udbruddet stode; thi jeg
var nu ansvarlig for Estellas Liv og Sikkerhed, og jeg
frøgtede, at al Forbindelse mellem de forskellige Verdens-
dele vilde blive afstaaen, saa snart det var løst; men han
bad mig forblive. Han sagde, at under Mødet med Ge-
neral Quincy blev den Bestemmelse fastsat i Kontrakten, at
hvert Medlem af Eksekutivkomiteen — Cæsar, Vicepresiden-
ten og Mar — skulde have hver sit Rustikb, vel beman-
det og forsynet med Bomber og Baaden af alle Slags, til
sin Disposition, naar somhelst det maatte forlanges, og Ski-
dene var bevogtede af Tropper ved Armeens Magaziner i
et af Forstæderne, indtil Komiteen maatte have Brug for
dem.

Komiteen havde flere Grunde for at træffe en saadan
Overenskomst: Udbruddet kunde slaa seil, og i det Tilfælde
maatte Leberne være forberedte paa at tage Flugten, eller
selv om Oprøret lykkedes, var det ikke usandsynligt, at de
maatte sjerne sig, da det nok kunde vise sig umuligt at
lede, og de vilde saaledes være tvungne til at flygte for
den Storm, de selv havde fremkaldt. Mar havde altid
dromt om, at Insurgenterne vilde indføre en renere og
bedre Samsundstilstand, efter at Plutokratiet var indkastet;

men i den senere Tid havde mine Konversationer med ham og hans egne Jagttagelser stærkt svækket hans Tro i saa Henseende.

Han forsikrede mig, at dersom jeg vilde forblive, skulde han indestaa for min og Hustru's Sitterhed, og efter at jeg havde seet Udbruddet, vilde han sende mig hjem i sit Husstib, ja dersom han kom til den Overbevisning, at Revolutionen ikke længere var til at styre hverken af ham eller hans Venner, vilde han, efter at have udfriet sin Fader fra Fængslet, ledsage mig tilligemed hele sin Familie og bosætte sig i mit hjemne, afrikanske Hjem. Han havde selvselgelig forvandlet alle sine store Eiendomme til Guld og Sølv, som han havde bragt til Huset, og jeg for min Del havde sammenbygget i et stort Værelse alle Skatte, jeg kunde overkomme, paa Literaturens og Kunstens Omraade — Digtsamlinger, videnskabelige Skrifter, Kunstgjenstande, Encyclopædier, historiske og filosofiske Værker, ja i Virkeligheden alle de fornemste Frembringelser af Verdens Genius. Ligeledes havde jeg tilveiebragt for at tage med paa Reisen: Typer, Bogtrykkerpresser, Teleskoper, fotografiske Instrumenter, Konografer, elektriske Apparater, Celsioner, Phemastica og alle andre store Opfindelser, som det sidste Aarhundrede har givet os; thi jeg tænkte, at, hvis Civilisationen gaar fuldstændig under i den øvrige Verden, saa skal vi mellem Afrikas Bjerge, indstængte af høie Klipper, snebedækkede Tinder og omringede af vilde Barbarer paa alle Kanter — vente, indtil den udmattede og i Støvet liggende Menneskeslægt er færdig til at lytte til vore Raad og være os behjælpelig med at gjenopreise Samfundets Bygning paa et rejsfærdigt Grundlag.

Ud paa Eftermiddagen vendte Max tilbage medbringende Karl Janson og hans Familie. Et Dussin Mænd, tro Tjenere i hans Faders Familie, fulgte ogsaa med, bærende store Kasser, der indeholdt Magazingeværer, Pistoler og behørig Ammunition tilligemed Haandgranater. Alle Mænd

blev saaledes vel bevæbnede, ja selv Kvinderne fik Pistoler og Sabler. Mændene gik ud, og da de vendte tilbage, bar de store Kvantiteter af Føde, nok til at være under en Beleiring samt paa Flugten hjem, ligesom en tilstrækkelig Vandforsyning skaffedes tilveie paa Ragger og Tønder, da det let kunde hænde, at den blev afskaaen. Paa Befaling af May blev alle nedre Vinduer, Kjælderaabninger og Frontdøren ved Rattens Frembrud barrikaderede med et Lag Egeplanter af tredobbelt Tykkelse. Vinduerne i anden og øverste Etage tilspigredes paa lignende Maade, efter at man først havde boret Skydehuller. Bagdøren lodes fri til Indgang og Udgang; men svære Jernstænger blev anbragte tværs over den, og Egeplanter havde forhaand i Tilfælde af, at det befandtes nødvendigt at barrikadere den. En forsvarlig Mængde Haandgranater bærer op paa Taget, hvorefter en Mand gik ud og mærkede et rødt Kors paa Døre og Vinduer.

Vi spiste vor Aftensmad i Tausshed. En Følelse af Gru kom over os alle. Enhver blev paalagt at pakke sammen sine Kostbarheder, være færdig til at flygte, hvad Tid det end monne være, og vi blev overleverede de Gjenstande, som hver af os desuden skulde tage med.

Henvend Klokken 10 kom May og bad os alle følge med op paa Taget. Huset stod, hvilket jeg allerede har berettet, paa et Hjørne; det laa i den ældre Del af Byen, ikke langt fra det Sted, hvor det første store Slag skulde udfæmpes. May fortalte mig hviſtende, at Kampen begyndte i Europa Kl. 6 om Aftenen, og ved Midnatstid skulde det være løst paa denne Side af Atlanterhavet. Bataljen havde saaledes allerede begyndt i den gamle Verden. Videre forklarede han mig enſlags Kampplan. Broderskabet agtede paa Slaget 12 om Natten at barrikadere en Gruppe Gader, saasom Cedar, Pine, Wall, Nassau, William, Pearl og Water Streets, hvor en Filial af de Forenede Staters Skatkammer samt de fornemste

Banker var beliggende. Insurgenterne vilde da trænge ind i disse Pengeinstitutioner og sprænge Jernslabene ved Hjælp af Krudt. To hundrede tusen Mand skulde være tilstede for at bevogte de opførte Barrikader. Ved Dagens Frembrud vilde et af General Obinchs Luftskibe ankomne for at bortføre 50 Millioner i Guld som hans og underordnede's Del af Byttet og det stipulerende Beløb for deres Hjælp. Saa snart Guldet var leveret og bragt i Sikkerhed i deres Arsenal, skulde den hele Flaade af „Dæmoner“ vise sig i Luften for at angribe Oligarkiets Tropper. For det Tilfælde at General Obinch skulde bryde Kontrakten og forrraade Insurgenterne, havde disse anskaffet et uhyre Antal svære paa høie Hjul liggende Kanoner, hvormed der kunde skydes lodret op i Luften. Disse svære Skjts var ladede med Bomber fyldte af det stærkeste Sprængstof, Videnskaben kjender, og forsynede med Knaldhætter, saa at, hvis en af dem traf et Luftskib, vilde den explodere, enten ødelægge Skibet eller gjøre dets Maskineri ubrugeligt. Paa den Maade troede han, at Broderstabet var forberedt paa, hvad der end maatte hændes.

Kl. 11 kom han og hvijskede til mig, at dersom noget skulde viderfares ham, haabede han, at jeg vilde sørge for hans Kone, Moder og Fader. Jeg trykkede med Varme hans Haand og forsikrede ham om min Hengivenhed. Derpaa omfavne han Kristina og sin Moder og forlod dem grædende bitterlig i hinandens Arme.

Der var et Brystværn rundt Taget. Jeg gik til det ene Hjørne, lænede mig udover og saa ned i Gaden, medens Estella stod taus ved min Side. De magnetiske Lys brændte endnu, og i Gaderne nedenunder var der næsten saa lyst som om Dagen. Kun saa Menneſker var at se. Hift og her saaes en Vogn eller en Rytter skyndende sig hurtigt forbi. Jeg kom paa den Tanke, at Oligarkiet allerede havde hørt om det forfærdelige Udbrud i Europa, og at det nu holdt paa at gjøre Forberedelser til at modtage

Stormen paa denne Side af Atlanterhavet. Det var en stille, klar Nat. Stjernerne bevægede sig over Horisonten ubevidste eller ligegyldige for, hvad der foregik paa denne taagede, lille Klobe.

Jeg antog, at Klokken var nær tolv, og jeg tog frem mit Uhr; men den manglede endnu et Minut. I næste Dieblis laa hele Byen indhyllet i et forfærdeligt Mørke. Nogle af Arbejderne ved de magnetiske Værker var Medlemmer af Broderskabet, og ifølge Ordre havde de affaaret Hovedledningen, saa Lyset derved øieblikkelig slukkedes.

Jeg stirrede ned i den mørke Gade uden at kunne faa Øie paa noget. Pludselig steg en forvirret Larm af Bevægelse overalt op fra Dybet. Eftersom Buldret tiltog, kunde jeg høre Massernes taktfaste Skridt, idet de skyndsomt bevægede sig henimod Samlingsstedet, og kort efter rullede tungt læsede Vogne, hvorpaa jeg antog, at der transporteredes Sten til Barrikaderne, henover Bro-lægningen. Ingen Musik, intet Hurraraah, ja ikke en menneskelig Stemme hørtes, kun Lyden af Skarernes Marsch naaede vore Øren, idet de drog forbi. Nu og da kunde jeg se en blank Risle gennem Vinduerne i Huse, hvor Lyset endnu brændte, og hist og her skimtede jeg Mænd tilhest, antagelig Officer, men især Arbeidernes simple Dragter. Længs Husræffen nær mig saaes gennem de belyste Vinduer blege Ansigter med Forjærbelse malet i ethvert Træk bestue den tause Procession, der syntes ligesom at være stegen op fra Jorden; den var saa stor, at en næsten kunde tro, at Dommebagshajunen havde lydt, og at de døde fra tusindtals Slagmarker var opstandne til den sidste, store Mønstring. Toget gik ikke alene forbi vore Døre, men den samme tause Skare bevægede sig gennem alle de tilstødende Gader, alle stævnende hen til den Bydel, hvor den store Verdensstads Statte laa forbarede, sammenbyggede i Jernstabe og Hvælvinger.

Derpaa saaes en Flamme stige op nogle Kvartaler borte; den steg høiere og høiere, indtil jeg kunde skimte mørke Stikkelse bevæge sig rundt den, kastende Tønder, Klaser og andre brændbare Gjendstande ind i Ilden. Det var

en Glædesild, der var tændt for at belyse Arbeidet under Opførelsen af en Barrikade paa det Punkt. Tværs over Gaden var der anbragt en Række tæt sammensluttede Vogne. Hundreder af travle Skikkelser kunde sees begynde at rive op Brolægningen og kaste Stene ind under Vognene; saa kom Spaderne i Bevægelse, og Jorden bedækkede om kort Tid det hele. En dyb Grøft blev gravet tværs over Gaden nær mig. Mændene lignede i den røde Belysning, naar man befandt dem paa Afstand, Horder af travle, sorte Insekter. Bag dem saaes, saa lagt Diet kunde Række, Tusinder og atter Tusinder af mørke, bevægende Gestalter hist og her belyste af Skinnet fra Jlden — Mænd inden Barrikaden beredte til Kamp. Fra andre Kvartierer hørtes ligeledes et svare Bulder, som jeg antog forarsagedes ved, at der opførtes et Antal lignende Barrikader. Endelig ophørte Trampen og de Skarer, der marscherede forbi vore Døre, og for en Tid herskede dyb Stilhed.

Hidtil havde hverken Politi eller Soldater vist sig. Oligarkiet vilde pien synlig følge Prins Cabanos Raad; det tillod Insurgenterne at konstruere deres Nottesælde uden Afbræk.

Nogle saa Tilskuere var at se paa Gaderne, uden Tvivl tillokkede af Nysgjerrighed; men endnu saaes de blege Ansigter i Vinduerne, ja nogle af dem raabte endog over til sine Naboer og spurgte, hvad alt dette skulde betyde.

Pludselig løb en forfærdelig Eksplosion, der rystede hele Huset. Jeg kunde se en Mængde Sten, Tømmer og Jord slænges op i Luften ledsaget af Jld og Røg. Saa kom en anden meget stærkere, en tredie og en fjerde, indtil det lignede et Bombardement. Da Drønnet havde lagt sig, hørtes mindre Eksplosioner, der sandsynligvis foregik enten under Jorden eller inde i Bygninger.

„De sprænger Bankerne,“ hvistede jeg til Estella.

Alt var stille nogle Dieblis; men snart begyndte Bom-

hærdementet igjen antagelig paa et andet Sted inden det af Barrikader indesluttede Terræn.

Endnu var ikke en Soldat at se i de øde Gader nær mig.

Atter en forfærdelig Explosion. Endelig begyndte Morgenrøden at farve Østens Himmel med sin karmosinrøde Farve. Den skjæbnesvangre Dag var oprunden.

Efter kort Tids Forløb hørte jeg langt mod nord — først dunkelt, men derpaa tydeligere og tydeligere — en vældig Ryd af smukke Toner over Tummelen, og jeg gjenkjendte den storartede, stotste Vise: *The Campbells are Coming*.

Det var Samfundets Forsvarere, der nærmede sig med elastiske Skridt forviskede om fuldstændig Seier.

O, det var et storartet Syn! Soldaterne var isørte glimrende Uniformer, behængte med alskens skinnende Dekorationer, og Tusinder bevægede sig fremad, under de viftende Faner og Musikens inspirerende Toner, som en. Hvilken skjærende Kontrast dannede de ikke mod de uhyggelige, mørke, vrantne Skarer, der havde marscheret forbi kort Tid i Forveien. Og med Soldaterne kom disse forfærdelige Maskinkanoner — disse Dødens og Ildens Svælg — trukne af velnærede, glinsende Heste. Man kunde se paa Artilleristernes Miner, at de var bestemte paa Blodbad; thi de havde faaet Befaling til ikke at tage nogen tilfange! Verden skulde idag læres en Lektie — faa en blodig, skrækkelig Paamindelse. Ak, hvor lidet vidste de ikke, hvorledes den skulde blive lært!

I Graalysningen kom de — en endeløs Masse. Fra alle Vinduer vistedes hvide Bommestørklæder, og Luften var opfyldt af Hurraraab samt „Gud velsigne eder.“ Foran hver Kolonne red smukke Officerer paa vældige Gangere, der syntes at ville hoppe ud af selve Skindet af bare Livslust, smilende og nikkende til Damerne i Vinduerne; thi det var simpelthen et Høitidsværk at slaa Pøbelen ned som Hunde — den uforstammede Pøbel, de ufornuftige

Skæbener, der krævede sin Andel af Verdens Goder, og hvem var ikke villig til at kæmpe og dø, for at andre kunde leve lykkelige? Selvfølgelig løb saa hævnghjerrig og triumferende i mine Øren, som om hvert Instrument vilde sige: „Na jo, vi skal gi' dem!“

Men det var storartet! Det var selv Floden af Krigsfunktionen — Kulminationen af Udviklingsudviklingen, den fuldbendte Blomst af Menneskets Krig og Blod.

Jeg hørte en Officer raabe til en anden, da de drog forbi, nedenunder:

„Hvad er der i veien med Dæmonerne? Hvorfor er de ikke ankomne?“

„Jeg ved ikke“, svarede den anden; „men de vil nok blive her i betimelig Tid.“

Den vældige Menneskestrøm vedblev. De gjorde Galdt nærved en af Barrikaderne, der var et forfærdeligt stort Strukturfæst, mindst femten Fod høit og mange Fod tykt. Den graa Dagbrækning var gaaet over i rødt, og et klart, blegt Lys spredte sig over hele Naturen. Jeg hørte nogle Spurve, der nylig havde vaagnet op, konversere i et Træ nær mig, sandsynligvis undrende sig over, hvad alt dette skulde bethyde.

Tropperne fordelte sig til højre og venstre, og snart var Insurgenterne omringede paa alle Kanter. „Rottensalven“ var færdig. Men hvor var de, som skulde dræbe Rottene? Jeg kunde se mangen en Hals strække sig ud gennem Vinduerne, mangt et Par Øine stirre mod vest efter Oligarkiets skrækelige allierede i Luften. En Gravens Stilhed indtraadte. Det var et Hænblik før Stormen.

Rottesælden.

Nogle af Tropperne marscherede frem til Barrikaden og begyndte at fyre paa Insurgenterne, som øieblikkelig besvarede Ilden. Skraldet fra Geværskalverne, blandet med Maskinkanonernes korte, tænder skjærende Drøn, var forfærdeligt. Skydningen hørtes i alle Retninger; thi Barrikaderne anfaldtes overalt.

Pludselig begyndte Drønnet at aftage. Det var som om en eller anden ædel Orator havde begyndt at tale midt i en støiende Forsamling; de nærmeste opfanger hans Ytringer først og blir stille; Taussheden spreder sig som en Årusiong paa Vandet, indtil hele Forsamlingen er tyst som Døden. Noget overordentligt havde øiensynlig tiltruffet sig de kjæmpendes Opmærksomhed; Larmen aftog mer og mer, og endelig hørtes kun nogle faa spredte Skud hist og her; men snart ophørte disse ogsaa.

Soldaterne stirrede mod vest. Jeg betragtede Horisonten gjennem min Riffert. Jo, noget vigtigt havde virkelig indtruffet. Østvedtfor den hele mørke Flaade af Luftskebe, hvilken Soldaterne havde stirret efter, kom der svævende over Horisonten en stor, sort Fugl — en eneste Dæmon.

Da den kom nærmere, syntes den at signalisere en eller anden, idet smaa Flag af forskjellig Farve heistes op og sænkedes ned. Jeg vendte mig mod det barrikaderede Terræn, og paa Taget af en høi Bygning inden dette kunde jeg se en Gruppe Mænd, der ligeledes heiste og sænkede Flag. Nærmere og nærmere kom den store Fugl, mod hvilken hvert Øie og mange Riffertter var rettede i den

store Mængde. Insurgenterne frydede sig; men Soldaterne var skrækslagne. Nærmere og nærmere kom den.

Nu stanser den ret over den høie Bygning; den sænker sig lig en stor Havmaage, der længes ned til Bølgerne, indtil den endelig befinder sig i ringe Afstand ovenover Taget. Jeg kunde se mod den klare Himmelhvælving de netlignende Konturer af en Rebstige falde ned fra Skibsdækket, og Mændene paa Taget gribe og støtte den. En Person stiger ned, sandsynligvis en Officer, da noget glitrede paa hans Begeme i den opgaaende Sol. Efter at have hilset paa de tilstedeværende saaes han at gjøre Tegn til Mændene paa Luftskibet, hvorefter flere steg ned og forsvandt i Bygningen, men kom atter tilsynne igjen om kort Tids Forløb for at klatre op Rebstigen. Dette gjentog sig flere Gange.

„De flytter Skattene,“ forklarede jeg dem, der var samlede omkring mig.

Officeren saaes at tage Afsted med Mændene paa Taget og begive sig op Rebstigen. Luftskibet hævede sig atter, høiere og høiere lig en Fugl, der kommer tilbage til sit Element, og snart var det forsvundet paa den vestlige Horisont.

En korrupt Tidssalder ender i en eneste kalossal Bestikkelse.

Jeg kan se Officererne samle sig i Grupper til Raadslagning; de er forfærdede; de skriver; de maa underrette Oligarkiet om det foresaldne og deres Mistanke, for at det kan være paa sin Post. Der er Fare i Luften. Kort efter sees Ordonantser at sprænge afsted gennem Gaderne medbringende Depescher; men det var ikke længe, før de skrækslagne vendte tilbage. Jeg vendte Diet mod nord, hvor jeg opdagede en sort Linie over Gaden; det var en høi Barrikade, der i al Hemmelighed var bleven konstrueret, medens Kampen rasede, og bag den kunde jeg skimte, saa langt Diet ræk, mørke Skarer af bevæbnede Mænd.

Ordonantserne afgiver sine Rapporter, hvorefter stærkt Bevægelse opstaar. Jeg kan se en Officers befalende Gebærder; jeg kan læse Tegnene. Han raaber: „Tilbage, tilbage — for eders Liv! Skynd jer ud gennem Sidegaderne!“ Soldaterne styrter afsted fordelende sig ind i de forskellige Gader; men, ak! — om nogle faa Minuter vender de tilbage som vingeskudte Fugle. Der findes ingen Udgang. Hver Gade er blokkeret, barrikaderet og fyldt med store Skarer af Mænd. Rottesællden har en anden Rottesælde udenom sig.

Oligarkiet kommer til at vente længe paa disse Depecher; de vil aldrig kunne læse dem paa denne Side af Evigheden. Sagen er moden. Det uundgaaelige er kommet. Verden staar i Begreb med at afrykke sine Herrer.

En Dødens Stilhed herskede. Hvorfor skulde Militæret gjenoptage Kampen under denne forfærdelige Tvivl, der bethyngede Sjælene?

Ak! — vi skal snart faa vide det bedste eller det værste; thi der langt vesterud kommer den store Skare af Dæmoner — mørke, truende som en Tordenstorm, svævende hen over den klare Himmel.

„Vil de være sit Løfte tro?“ spurgte jeg mig selv. „Eller vil Trofsten mod deres gamle Herrer vækkes i deres Barm?“

Nei, nei, det er en raadden Tidsalder; Korruption er stærkere end Trofsten.

De kommer nærmere og nærmere. Der er Tusinder af dem; de cirkler omkring og stanjer over Insurgenterne. Soldaterne fryder sig. Na nei, ingen Bomber falder. Dæmonerne skilles; de bevæger sig nord og syd, øst og vest, indtil de endelig befinder sig ret ovenover de Gader, der er opfyldte af Regjeringens Tropper.

Gud vær dem naadig! Den skræffelige Scene vil følge mig til min Dødsdag. Jeg kan se de faldende Bomber mod den klare, blaa Himmel som en stor, sort Regn

af gigantiske Draaber. O, min Gud, hvilke Scener der nede i de tætpakkede Gader blandt de festligklædte Skarer! Hvilken frygtelig Overraskelse! Tænk dig Forvirringen, Skrækken, Explosionerne og det forfærdeligste af alt — den uundgaaelige, usynlige Død af Forgiften.

Langs hele Barrikade-Linien er en livlig Geværild. Gjennem min Riffert kan jeg næsten se Dynamitfuglerne explodere i Soldaterne rivende dem istrykker som indvendige Vulkaner.

De er grebne af en forfærdelig Rædsel; de viger længere og længere tilbage, og endelig styrter de hovedfulds nedad Gaden. Den yderste Barrikade modtager dem med en Kugleregn, medens de mørke Skygger, hvilke har faaet det saa træffende Navn Dæmoner, svæver over deres Hoveder, og ned falder de frygtelige Bomber — den visse, uundgaaelige Død.

Luften blir mere og mere giftsvanger. De anraaber om Barmhjertighed, kaster sine Geværer og styrter ind i Husene for at skjule sig; men selv der blir Prins Cabanos djævelske Plan fulgt lige efter Bogstaven. Den triumferende Pøbel styrter ind gennem Gaardsrummene og støder de under Sengene, i Kjældere og i Afsluffer skjulte Soldater Bajonetterne i Livet eller slænger dem levende fra Vinduer og Tage i Dødens Gab nedenunder.

Og endnu falder Bomberne, medens Barrikaderne ligner et sandt Ildsvælg. Uffjælede Legemer ligger i Dyrger eller Lag borte i Giften.

Men se! Ilden aftager; Bomberne ophører at falde; kun nu og da ser man et Doffer flyve ud af Husene nedkastet i Giften. Der er intet tilbage at frygte paa. Plutokratiets stolte Armee er nedslagtet; den er ikke mer.

Dæmonerne svæver sagte afsted; de har givet Valuta for sine Penge. Luftens Mameluker har vendt sig mod Sultanen. De vendte tilbage til sine Arsenaler uden Tvivl for at dele de 50 Millioner ligelig mellem sig.

Arbejderne stod stille nogle Dieblkke; de kunde neppe fatte, at de nu var Herrer over den store Verdensstad; men pludselig gik deres store Seier op for dem. Vhen laa nu i Støvet, lænkebunden ventende paa at blive tagen i Besiddelse.

Floden oversvømmer sine Bredder.

Alle Gjennemfartssteder var nu aabne, og som en længe opdæmmet Flod, der fører Jord og Bragstumper med sig, brød Masserne løs i enhver Retning. En styg, brutal, hævnjerrig Masse var det, mørk af Støv og Sved, armeret med Civilisationens bedste Vaaben, men besad kun vilde Dyr's Instinkter.

I Begyndelsen var de under Kontrol af enslags Disciplin og bevægede sig henimod den dødsdømtes Hus, over hvilket trykte Kataloger var overleverede til Officererne. Hujen, Striden og de vilde Glædesraab var øredøende.

Nu og da kunde en Stakkel, hvis eneste Forbrydelse var, at han gik nogenlunde velklædt, blive bange og tage tilbends; men han kom ikke langt, før han blev indhentet af et hundrede Mand, der bogstavelig sled ham istykker.

Et Bulder jaldte Lusten, da denne Menneſke-Cyclone bevægede sig fremad, betegnende sin Vej kun med Brag. Nu stanser den udenfor et Hus. Kapteinen raadspørger sin Katalog. „Her er det!“ raaber han, og Døre og Vinduer maa give efter for Bøvelens Anfald. Scenen var forfærdelig. Mænd kastes levende ud gennem Vinduerne til de rovgjerrige Dyr nedenunder; nu og da sees en død Person at blive udslængt; Beboerne flygter op paa Tagene; men forfølges fra Sted til Sted og blir neſlagtede til stor Fornøielse for Tilſtuerne. Men naar den dødsdømte selv — Husets Herre — endelig drages frem fra sit Skjulested i en Kulbinge eller Kjælder stort af Smuds og med sønderrevne Klæder, medens Skælf staar malet i ethvert

af hans Ansigtstræf — for at blive slængt ud gennem et Vindu eller en Dør i Alsterne paa de vilde Bæster, da kommer selve Himlen til at gjenlyde af deres Bifaldssalver, og lykkelig er den Mand, som kan trænge sig forbi sine Kammerater og vide, at han har tilbedt Dret et Slag.

Saa aafsted til en ny Hævnscene. Foran dem var alt thyst og stille. Bærstieber, Butiker og Boliger var barrikaderede. I det fjerne sees Heste og Kjøretøier fare aafsted, ibet Folk søger Ly, og gennem Huller i de nerullede Gardiner stirrer forstrækkede Ansigter paa Bøbelen, som om det var et Indfald af Barbarer.

Vag dem er der en eneste uhyre Støvsky, vild Uorden, døde Legemer saa ilde tilredte, at de ikke længere har nogen som helst Lighed med Støvet af menneskelige Bæsjener, og det værste af alt er, at Forbryderklasserne, der ikke har andet at anklage Verden for end sin egen Tilværelse — disse grusomme Dyr i Menneskestikkelse, er slupne løs og flokker sig sammen som Udsjelsgribbe i Livens Spor. De røbe de døde; bryde ind i Huse; dræbe, hvis de finder Modstand; fylde sine Lommer, og deres Glæde er uden Grændser. Himmerige har sænket sig ned paa Jorden til dem idag. Lommetyve, Stratenrøvere, Enigmordere, Affaldet fra Værtshuse og Bordeller findes her. Mogle Stikkelser, der vel nærmest maa henregnes til Awindefjønnet — Bæsjener, som kun synes at bestaa af Tænder, Alør og Graabighed, usle, degraderede Subjekter — de findes ogsaa her. De springer hid og did; de hopper, danser, trætter og slaas som Røddyr om Byttet.

Civilisationen er gaaen tilgrunde, og alle Helvedes Djæble er løs! Ingen Retter, Dommere, Politibetjente eller Fængsler! Det, som Verden behøvede ti tusen Aar til at skabe, er gaaet tilgrunde paa en Time.

Og endnu bevæger den tordnende Cyclone sig gennem hundreder af Gader. Leilighedsvis sættes Ild paa et Hus; men det er ikke en Del af Programmet; thi Arbej-

derne har besluttet at bevare de fine Boliger for sig selv; de puster at blive rige, og de vil ikke arbejde mer. De rige Mænds Døtre skal tjene som deres Opbarterster, og selv vil de isøre sig de riges Purpur og kostelige Vinneb.

Nu og da stiger en Flamme op, maaſte foraarſaget af en Tyv; den stiger høiere og høiere; thi hvem har isunde at forlade dette herlige Arbejde og slukke den? Det brænder, indtil Gaden begrændser Jlden, og hele Kvartalet gaaet op i Røget. Heldigvis eller uheldigvis er der ingen Vind til at forplante Jlden videre. Det stormer idag paa Jorden, og Magterne i de høiere Regioner stuer med Forsædelse ned paa de onde Røyn paa vor Planet, vi kalder Mennesker.

Arbejderne stjæler i Regelen ikke; de er kun besjælede af en Tanke — Gavn — Gavn og atter Gavn. Hvorfor skulle de stjæle? Er ikke alt deres? Nu og da gribes en altfor fræk Tyv og stikkes fuld af Bajonetter eller kastes ud gennem et Vindu for at lide end Død tilstænkt en hæderligere Mand, som han forveksles med. Ved en frygtelig Skæbnens Ironi omkommer han saaledes for det, han aldrig har været eller nogensinde kunde blive.

Tænk eder en Tyvs Forargelse, naar han finder, at han blir myrdet, fordi man antager ham at være en ærlig Mand, en Aristokrat, og ikke kan ſaa nogen til at tro ſine Forſikringer om, at han ret og ſlet er en Tyv og intet andet! Det er nok at ſaa ſelve Døden til at haanle.

De raa og ſkidne Inſurgenter har, ſom en Følge af ſine ſkræffelige Henſigter, hævet ſig til en vis Værdighed. De er Tidens Hævner — Guds udsendte — de, ſom ſkal raade Bod paa det uretfærdige i Verden og ſtraffe de uforbederlige. De tænker ikke at ødelægge Verden; de vil reformere — gjenløse den; de vil gjøre den til en Verden, hvor hverken ſtrængt Arbejde eller Undertrykkelse ſkal eksistere. Men ſtaffels Mennesker! Deres Arme egner ſig mere for ondt end deres Hjerter til det Godes Tjeneste.

De er almægtige, naar det gjælder at ødelægge, men afmægtige, naar der er Tale om at sætte noget istedet.

Endnu foregaar Ødelæggelsens og Slagtningens Værk. Den mægtige By med sine ti Millioner Indbyggere ligger i Støvet, lænkebunden, hjælpeløs i Hænderne paa den til Kaseri bragte Pøbel. Hundene er blebne Løver.

Plutokraterne kan ikke fatte Situationen; de ser sig om efter sine Forsvarere — Politiet, Soldaterne. Hvor er de? Skal ikke dette forfærdelige Mareridt forsvinde? Nei, nei — aldrig, aldrig. Kulminationspunktet er naaet; — Guds Brede's Slaaler er fulde. De over Oligarkiet!

J var blinde, J var grusomme, J var ligegyldige for eders Medmenneskers Sorg og Nød. De fattiges Jamren rørte eder ikke; de hungriges Alageraab naaede ikke eders Øren. Hvert Suk fra Menneſkeſjæle, hver Stønnen fra lidende Mænd og Kvinder, hver Alynken fra hungrige Smaaabørn — hungrige ſaaavel i legemlig ſom aandelig Henſeende — hævede ſig op til Almagtens Trone lig en ſtor Sky, ſom nu endelig i Tidens Fyldte er bristet, og en Regn af Ild og Blod falder ned over eders uſle Hoveder.

J havde Penge, J havde Magt, J havde Tid, J beſad Intelligents, J eiede Jorden, — alt var eder muligt. Sagde J til hverandre: „Diſſe fattige Sjæle er vore Brødre, for hvilke Kriſtus døde paa Golgata. Hvad kunne vi gjøre til deres Lykke og Belfærd?“ Nei, nei, J raabte: „Fortſæt med Danſen! Lad dem forſvinde i det bundløſe Dyb!“

Og ſmilende ſpurgte J med Kain, den første Morder, da han løi for Gud: „Skal jeg være min Broders Vogter?“ J gik videre end det og ſagde: „Der er ingen Gud;“ thi J lærte, at hvis der exiſterede et høiere Væſen, ſaa vilde det ikke tillade Uretfærdighed i Verden. Men ſe, han er her! Tror J at kunne undſky ham? Tror J, at den ſtore Fader til Marſag og Virkning — den alvidende, almægtige Gud — vil drage eders Døre forbi?

Som man saar, saa høster man. Det Onde har kun et Barn — Døden. I Aarhundreder har I opammet og næret det Onde. Hvorfor klager I over, at dets forfærdelige Afkom nu er her med Ild og Sværd? Hvad andet kunde I vente? Troede I, at Ondskaben vilde frembringe Engle?

Eders Forfædre indførte og tillod Slaveri for mere end to Aarhundreder siden. Hvad var det da, som de ufrie bønfaaldi dem om? Hvad var det Moderen, som sledes fra sit diende Barn; Hustruen, der solgtes fra sin Ægtesælle paa Auktionsblokken — sukkede for? Fandtes der nogen blandt eders Fædre, som havde Medfølelse med de af Piisken sønderslængede Slaver? De var tværtimod lystige; de sang, dansede og sagde: „Gud sover.“

Men den Dag kom, da der laa et Pig ved hvert Arnested, ikke Piget af den sorte Udlænding — den afrikanske Slave, men den hvide Mands affjælede Begeme — den dannede, den mandige, den ædle, den høitelskede. Norden og Syden vred sig i Smerte midt i Odelsættelsens Bederstygghed, grædende over de Liv, de Sønner og Ægtemænd, som aldrig vendte tilbage til sine — aldrig.

Gud udrydder Uretfærdighed med Videlser, Ondskab med Blod og Synd med Døden. I kan ikke mere undfly hans straffende Haand end slippe bort fra Kloden.

Prinsens sidste Bestikkelse.

Men det var, da Pøbelen naaede de Bydele, hvor de rigere Klasser boede, at Ødelæggelsen egentlig begyndte. I næsten hvert eneste Palads boede en dødsdømt. Vistnok havde mange af dem taget Flugten; men den listige Arøbling, Vicepresidenten, havde forudseet dette og taget sine Forholdsregler. Ved hver Jernbanestation, paa Broer og Færger, ja selv paa Prinsens Lystfartøi, var Mænd stationerede, hvilke gjenkjendte og greb dem; men selv om det lykkedes dem at slippe forbi Forstæderne og komme ud paa Vandet, blev de mødt af bevæbnede Bønder, som drog omkring myrdende enhver, der paa sit Ansigt ikke bar Præget af den Glendighed og Undertrykkelse, de i saa lang Tid havde været udsat for. Næsten hver Rigmand havde i sit eget Hus eller blandt sine Tjenere en eller anden bitter Fiende, der hadede ham og kun ventede paa denne strækelige Dag for at hæbne sig.

Prins Cabano havde gennem sine mange Spioner tidlig faaet Underretning om den Bending, Sagerne havde taget. I største Hast havde han fyldt en Badsæk med Diamanter og andre Juveler af stor Værdi, tilkaldt sin vakre Mætresse, Fredrikka, hvem han i Virkeligheden elskede en Smule, og stoppet saavel sine egne som hendes Lommer fulde af Guldstykker, hvorefter begge over Hals og Hoved flygtede ned til Floden, hvor hans vakre Lystfartøi laa for Anker. Han raabte og skreg til Besætningen, indtil han var hæst; men ingen svarede paa Skibet. Prinsen saa sig omkring og opdagede da, at Røverne var øde; de saa Baade,

der syntes at være til, laa vel fortpæiede til sine Jernringe forsynede med Hængelaas. Han skreg, hylede, rev sig i Haaret, trampede og svor forfærdeligt. Den Mand, som koldblodigt havde dømt ti Millioner af sine Medmennestter til Døden, var nu bange for selv at maatte gaa al Rjødets Gang. Han vendte tilbage, fremdeles hængende i Fredrikkas Skjorter, for at skjule sig i Bustadset i hans egen Have, og der kunde han maaste støde paa en eller anden tro Tjener, som vilde faa Tag i en Baad og bringe ham over til Lysfartøiet i Sikkerhed.

Men da kom den frygtelige Pøbel lig en Orkan, naar den feier hen over Jorden knækkende vældige Træer som Pibestikke.

Nu befinder Skaren sig allerede udenfor Portene. Prinsen og hans Bedsagerinde skjuler sig i en Gruppe Cedertreer, idet begge i dødelig Angst lader sig falde ned paa Jorden. O, hvor asmægtig er ikke Hersteren over Millioner bleven! Hvorledes svinder ikke alle Tanker paa jordist Herlighed i ens sidste Stund! Han gyser, han skjælver — ja han forsøger endog at bede. Han reiter sine blodsprængte Dine mod Himlen og tror at opdage en Gud — en barmhjertig Gud, som elsker sine Skabninger. Selv Fredrikka, endskjønt hun nærer hverken Kjærlighed eller Respekt for den Mand, der ligger skjælvende ved hendes Side, føler Medlidenhed med ham. Kan det være den samme stolte Herre, der for kun faa Dage siden lagde Planer til saa mange Millioners Død?

Men hør den forfærdelige Tumult! Døre sprænges, Bindusruder ituslaaes, Møbler knuses, — Pøbelen har taget Paladset i Besiddelse; de søger efter ham overalt, men finder ham ikke.

Nu stormer Insurgenterne ud i Haven, gjennemløber alle lønlige Steder, smuser omkring som Blodhunde, der har tabt Sporet.

Endelig hører Prinsen fra sit Skjulested en svag Gutte-

stemme sige: „De kom tilbage fra Floden; de skjulte sig her.“ Den barfodede Knøs var en af Krøblingens Spioner. „Hid! hid!“ raabes der, og øieblikkelig styrter Hoben did, under Anførsel af en gigantisk, rovgjerrig Skikkelse, fort af Smuds og bestænket med Blod — hvor Prinsen havde gjemt sig.

Da Prins Cabano saa, at han var opdaget, reiste han sig, vendte sig om ligesom for at slygte; men de skjælvende Lemmer negtede at gjøre Tjeneste. Han stirrede vildt paa sine Omgivelser, forsøgte at gribe sit Sværd; men Haanden sank mat ned. I næste Øieblik hørtes et Pistolskud, affyret af en borte i Mængden, og Ruglen traf Prinsen bag paa Halsen — paa samme Sted hvor den hævnende Kugle et Aarhundrede forud traf President Abraham Lincoln. Med et forfærdeligt Skrig styrtede han til Jorden. Smerterne var saa store, at han — kjonagtig som han i Grunden var — raabte: Dræb mig! dræb mig! En Arbejder, greben af Medfølelse, traadte til for at give ham Naadestødet; men Krøblingen slog Vaabenet ud af hans Haand.

„Nei, nei,“ sagde Jøden, „lad ham en stakket Tid smage noget af de Lidelser, han og hans Ligemænd i Aarhundreder har foraarsaget Menneskeslægten. Tusinde Aars Pine kunde ikke balancere Regnskabet. Saaret er dødeligt; hans Krop er allerede lam, — kun Følelsen af Smerter er tilbage. De fordømte i Helvede lider ikke mere, end han nu gjør. Kom lad os gaa.“

Men Cæsar havde seet noget, som var værdt at slaa Kloen i. Fredrikka var staaet op, da Prinsen blev skudt, og taget Flugten. Han satte efter hende gjennem Bustadset som et rasende Uhyre, og Krøblingen slog op en djævelsk Haanslatter, da han saa Kjempen vende tilbage slæbende den smukke Pige efter sig — et Billede, som meget lignede de Skilderier, vi saa ofte har seet, af Orne, der slæber Børn afsted til sine Reder.

Prinsen laa fremdeles paa Ryggen stønnende og vridende sig i de lideligste Smerter. Han tiggede om at blive dræbt, for at hans Lidelser derved kunde have en Ende.

En Time svandt hen, og alt var stille omkring ham, naar undtages hans egne Smertesudbrud. Pøbelen havde fjernet sig til andre Mordscener.

Der høstes en Raslen og smigende Trin i Nærheden. En Tyv nærmede sig. Med store Anstrængelser undertrykte Prinsen sin Stønnen og tilstalte den kommende.

„Kom her sagde han“, da det blege, ondslabsfulde Ansigt tittede frem fra Buxkene og nysgjerrigt betragtede ham. „Kom nærmere.“

„Vil du dræbe en Mand for hundrede tusen Dollars?“ spurgte Prinsen.

Tyvens Ansigt fordreiede sig til et uhyggeligt Grin, og han nikkede til Tegn paa, at han nok kunde ekspedere en Mand ud af Verden for hundrede tusinde Gange mindre end det.

„Jeg er dødelig saaret,“ stønnede Prinsen. „Hvis jeg fortæller dig, hvor du kan finde hundrede tusinde Dollars, vil du saa støde min Kniv gjennem mit Hjerte og gjøre en Ende paa mine Lidelser?“

„Ja“, svarede Tyven.

„Tag Kniven da,“ sagde Prinsen.

Tyven greb Vaabenet, hvis Skæft var prydet med Guld og Edelstene, og betragtede det med rovgjerrige Blikke.

„Men“, sagde Prinsen, der selv var en Kjæltring og ansaa alle andre at være ligedan, „hvis jeg fortæller dig, hvor Pengene er at finde, løber du affted for at hente dem og saa lader mig ligge her prisgiven en langsom, smerte lig Død.“

„Nei“, svarede Tyven, „jeg lover Dem paa min Ære“ . .

„En Tyvs Ære! — jo — jo“, afbrød Prinsen ham haanligt.

„Men for at ende mine Lidelser skal jeg sige dig, hvad

du maa gjøre", fortsatte Prinsén. „Anæl ned, høi dig over mig og læg dine Arme omkring mit Legeme. Jeg kan ikke holde dig med mine Hænder; thi de er lamme; men hvis jeg faar Snippen af din Frakkekrave mellem mine Tænder, kan du ikke saa let komme afsted. Jeg skal da fortælle dig hvor Skatten findes; men jeg slipper dig ikke, førend du har dræbt mig."

Tyven gjorde, som han bad ham; han lagde sine Arme omkring den saarede og løstede ham paa denne Maade op til sig, lod ham bide sig fast i Frakkekraven og med denne mellem Tænderne mumlede Prinsén:

„Pengene er i min Badsæk."

Uden videre hævede Tyven sin høire Haand og stødte Kniven dybt ind i Prinséns Hjerte.

Saa havde da endelig de Skatte, som med Bold og Uretfærdighed var røvede fra Slægt efter Slægt, tjent til at kjøbe deres Arvtager en ussel Død — i Armene paa en Tyv!

Den befriede Fange.

Ved Tidens den Dag vendte Max tilbage til Hjemmet. Han var sort af Smuds og Krudtrøg; men der saaes ikke Spor af Blod paa ham. Da jeg traadte ind i Dagligstuen, blev jeg meget overrasket ved at finde en fremmed der. Jeg var imidlertid ikke længe i Tvivl om, hvem han var, da han og Max's Moder var indesluttede i hinandens Arme. Han var en høi, mager Person med snehvidt Haar og Skjæg og var Præget af Alderdom før Tiden. Hans Rng var bviøet som en Oldings; hans Ansigtssfarve mindede mig om Planter, der voxer i Kjeldere; de grove, arbejdsflidte Hænder, det sørgmodige, ængstelige Blik talte tydeligere end Ord, at han i lang Tid havde været et Bytte for brutale Arbeidsherrer. Hans Lidelser maa have været forfærdelige. Han havde ingen Frakke paa, og Bugerne havde disse eiendommelige, tigeragtige Striber, der møder Diet i Fængslerne. Den stakkels Mand græd som et Barn i sin Hustrus Arme. Han syntes at være svag baade i aandelig og legemlig Henseende. Max bød ham en Stol, og Moderen satte sig ned ved hans Side grædende bitterlig, idet hun holdt de grove Hænder mellem sine og talte Trøstens og Opmuntringens Ord til ham. Han syntes ikke rigtig at være kommen til fuld Bevidsthed endnu. Han saa sig om med et spørgende Blik, som om han tvivlede paa, at denne Lykke var hans. Nu og da kastede han ængstelige Blikke mod Døren, ligesom han hvert Dieblit ventede, at de brutale Herrer skulde træde ind og føre ham tilbage til Fængslet.

„Gabriel“, sagde Max bevæget, „dette er, eller rettere sagt var, min Fader.“

Jeg greb den stakkels Mand's Haand, kysede den, og talte opmuntrende Ord. Dette var engang en rig, lærd Mand, som kun vilde sine Medmenneskers Vel. Hans eneste Forbrydelse var, at han elskede Menneſteslægten. Hvor mange ſaadanne Mænd har ikke Fængſlets Døre luffet ſig eſter — for aldrig mer at aabnes igjen!

Faderen blev pleiet paa det omhyggeligſte, ſik ſig et Bad, iſørtes nye Klæder, ſom han betragtede paa en barnlig Maade, og ſørſt da han havde ſaat dem paa, giſt det op for ham, at han i Virkeligheden ikke længere var en Fange; men at hans Vognere var forſvundne fra hans Livs Skueplads for evigt.

„Jeg maa gaa nu“, ſagde Max, „Jeg ſkal være hjemme igjen iafſten. Jeg har en Pligt, ſom ikke maa forſømmes, at udføre.“

Han vendte tilbage i Skumringen. Der var en uhyggelig Glans i hans Øine.

„Jeg har hævnnet min Fader,“ ſagde han med en hæſ Hviften. „Kom følg mig.“

Han førte mig ind i Bibliotheket; thi han ønſtede ikke, at Damerne ſkulde høre noget om den forfærdelige Tilbragelſe. Efter at have luffet Døren, ſagde han:

„Jeg havde truſſet alle nødvendige Forholdsregler til at hindre Grevens og hans allieredes Flugt. Det var meget ſandſynligt, at han vilde flygte til ſit Lyſtfartøi, der ligger ude paa Havnen, ſaa ſnart der viſte ſig Tegn til, at der var Fare paaſærde. Han havde ruineret min Fader ved Beſtikkelſer, og jeg benyttede mig af hans egne Vaaben, idet jeg underkjøbte hans tro Ven, der var Kaptein paa Fartøiet, til at overlevere ham i mine Hænder. Det giſt, ſom jeg ventede; den liſtige Skurk flygtede ud til ſit Fartøi, hvor han blev tagen ombord, ikke for at gaa tilſøs og undkomme, men kun for at blive lænket til Stormaſten. Han tiggede og bad paa det ynkeſtigſte om at ſaa beholde Liv og Frihed. Greven havoe medbragt en hel Formue

af Guld og Juveler, hvilken han tilbød sin Ven som Bestikkelse; thi han anede, hvad der vilde komme. Den tro Kaptein svarede, som jeg havde paalagt ham, at Greven ikke havde noget at gjøre med den Skat, da Skibets Fører allerede for egen Regning havde lagt Beslag paa den. Uslingen havde altid haft en levende Forstaaelse af Pengenes Magt til at foraarsage ondt; men Sagen fremstillede sig nu for ham i et ganske andet Lys, da han var pengeløs. Efter at have bragt min Fader hjem traf jeg Foranstaltninger med Hensyn til de andre Fanger og begav mig ud til Lustfartøiet. Jeg præsenterede mig for Greven og fortalte ham, at jeg havde ført hans Spioner bag Lyset ved en dobbelt Tilværelse, samt at jeg havde sluttet mig til Broderskabet, inden hvilket jeg var bleven en af de ledende Aander, i tvende Diemed — at straffe Greven tilligemed hans medskyldige og at udfri min Fader fra Fængslet. Endvidere lod jeg ham forstaa, at saasom de havde ødelagt min Fader ved Bestikkelser, var nu de samme Midler bragt i Anvendelse mod dem; at de var mine Fanger, og at jeg havde bestemt mig til at lade dem omkomme tilsammen; men Havnen vilde dermed ikke være fuldstændig; thi selv om de havde hundrede Liv, kunde de ikke udsone de Lidelser, som de havde tilspøiet en ædel, varm-hjertet Mand; de havde i Mærker tvunget ham til at bo under Tag med Samfundets Afstum; at udføre Arbejde, der var for haardt selv for en ung Mand; de havde røbt ham fra hans Familie; de havde udsultet ham saavel i aandelig som legemlig Henseende; han havde lidt Døden tusinde Gange, og derfor vilde det ikke være en tilstrækkelig Afstraffelse blot og bart at dræbe dem, nei, de skulde omkomme langsomt under de forfærdeligste Pinser. Og da Greven altid havde foragtet de Anskuelser, at det var ret at betjene sig af andres Svaghed til at naa et vist Formaal, vilde jeg efterligne ham.

Jeg befalede da Kapteinen og hans Mænd at bringe ham ned i Baaden og sætte ham iland.

Han bønfaaldt og tiggede om Naade; han truede og skreg, men han kunde ligesaa godt have talt til Stene.

Mine Mænd ventede paa Flodbredden bevogtende de andre Fanger — den korrupte Dommer, otte af Jurymændene (Nesten var døde) og de fire løgnagtige Vidner, alle lænede sammen. I Overvær af en Notarius Publicus gik de ikke alene til mundtlig Bekjendelse, men underskrev ogsaa et Dokument, hvori de erklærede, at de var underkjøbte til at vidne falskt mod min Fader og dømmes ham; ja de opgav endog, medens Angstens Svøb perlede nedad deres Ansigter, den virkelige Sum, enhver fik for sine skræffelige Handlinger.

„Naade, Naade!“ raabte Greven, „jeg var kun et Værktøj i Regjeringens Hænder; kun en Del af Pengene kom fra mig; jeg adlød kun Styrelsens Befalinger.“

„Vær rolig, Greve,“ sagde jeg, „de øvrige har allerede faaet sin Straf, og De skal om kort Tid følge dem.“

Jeg befalede nu de andre Fanger at binde ham til en tyk Pæl midt paa en af Gaierne. De adlød med Beredvillighed under Bevogtning af mine Mænd, der var særdige til at skide enhver, som maatte gjøre Forsøg paa at undkomme. Greven stred imod og raabte paa Hjælp; men om kort Tid var han fastsurret til Pælen. Ved en tilstødende Gaie laa et Skib ladet med Planter. Jeg befalede dem at tage af Lasten og stable den op omkring Greven. Om kort Tid laa der en vældig Dynge af tørt Furutræ rundt ham i ti Fods Afstand fra Pælen. Greven begyndte nu at forstaa, hvilken Død han gik imøde og jamrede sig forfærdeligt; men jeg sagde til ham:

„Vær rolig, min bedste Greve, dette er sandelig ingenting at regne mod 20 Aars Strafarbejde for en ærlig, uskyldig Mand. Og kom ihu, min kjære Greve, hvorledes du har levet i Herlighed og Glæde i alle disse Aar, medens min stakkels Fader har hængslet Livet inden Fængslets Mure. Tænk paa alle de herlige Netter De har sat tillivs, al den

Vin De har nydt! Og desuden var jo den Død, De staaar isærd med at lide, engang meget populær i Verden, og mangen en from Mand steg op til Himlen netop fra et saadant Dødsleie — en Seng af Ild og Aske. Betragt nu, min kjære Greve, disse Mand, som De underkjøbte med Deres jordomte Penge til at ruinere min Fader — se, hvor villige de er til at berede Dem rigtig en varm Time. O, hvor lavt er ikke Mennesket, Greve! Hvor let gaar det ikke at benytte sig af dets Skurklaglighed; men saa kommer der en Dag, da vi selv blir Ofre for den, og først da, min kjære Greve, saarer den vore Følelser. Bered Dem til Døden, Greve. Ved til Gud; thi han er nu sandsynligvis den eneste, som vil lytte til Dem.

„Tænd Baalet!“ befalede jeg Dommeren. Denne Usling, der troede at kunne frelse sit eget Skind ved at adlyde mig, faldt paa sine Knæ, strog en Fjortstille af; men havde ikke saa liden Møie med at saa det til at sænge. Endelig begyndte Querne at stige tilveirs, og om nogle Minutter hørtes Grevens hjertesklarende Raab midt inde i Flammerne.

Jeg gav et forud aftalt Signal til mine Mænd. Diebliffelig blev hver af Fangerne bundet paa Hænder og Fødder, uden at nogen lod sig bevæge af deres hjertesklarende Hyl.

„Det var et mesterligt Bud, mine Herrer“, sagde jeg, „J spillede min Fader, da J sendte ham til Fængslet, og da J gik hjem med Prisen paa hans Vre og Frihed skranglende i eders Sommer — rigtig et Genistreg var det; men alting har sine Følger, mine Herrer. Nu er det jeres Tur. Ind med dem!“

Mine Mænd kastede dem ind i Querne, hvor den usle Greve og hans Redslaber led tilsammen en velfortjent Straf.“

Forsjædet lyttede jeg til denne Beretning. Den ubyggeelige Glans i Mag's Dine viste tydelig, at han ikke var

den samme som forud. Med uafslæbkelig at gruble over den Uretfærdighed og Grusomhed, der var udbiist mod hans Fader, var, frygter jeg, hans Forstand til en vis Grad bleven forvirret, saa at kun en Tanke foresvævede ham, nemlig Hævn.

„Kjære Max“, sagde jeg, „for Guds Skyld lad ikke Kristina eller din Moder saa høre om denne forfærdelige Tilbrigelse. Det var en gal Mand's Handling, som du aldrig mere bør tænke paa. Deres Forbrydelse er nu ubjønnet med deres Blod, og lad saa det være nok. Det er bedst for dig, at du drager bort fra Skuepladsen for disse græsselige Scener, ellers frygter jeg, at du mister Forstanden.“

Han svarede ikke paa en Stund, men stirrede tankefuldt frem for sig. Endelig udbrød han heftigt:

„Er det ikke ret at hævne sig? Er det ikke simpelt hen Retfærdighed?“

„Maaske i en vis Forstand“, svarede jeg, „og hvis du havde bræbt disse Uslinger med Sværdet, kunde Verden ikke have meget at klandre dig for; men kom imidlertid ihu, at 'Hævnen hører mig til', siger Herren. Den Tortur, du lød dem undergaa, var forfærdelig.“

„Det var en retfærdig Straf“, svarede han. „Døden er kun Enden paa Livet — maaske Bevidsthedens Ophør, og det er da sandelig intet at regne mod thy Mars Fængselskab, af hvilket hver eneste Dag bragte græsseligere Kvaler med sig, end Døden nogeninde formaar.“

„Jeg skal ikke argumentere med dig“, svarede jeg; „thi du har Uret; men du er mig alligevel en kjær Ven, Max. Naar du med dit ymme Hjerte kunde tage en saa blodig Hævn, da er Sindet sygt. Lad os forlade dette mørke Thema. De sidste Dages forfærdelige Tilbrigelser har bragt dig til Maseri, og det er ikke Oligartiets mindste Forbrydelse, at det forvandler milde, ærlige Mennesker til Vilddyr. Og saaledes har det gaaet med Millioner. Tyrannerne har gjort Menneskenaturen værre istedetfor bedre.

Cæsar opfører sit Monument.

„Hvilke andre Nyheder har du at berette?“ spurgte jeg Max.

„De mest forbausende du nogensinde har hørt“, svarede han.

„Hvad skal det være da?“

„Cæsar har hittet paa den vildeste Plan, som det vel er muligt at udfækte i en menneskelig Hjerne“, svarede han.

„Er Exekutivkomiteens Medlemmer bleve vanvittige?“ spurgte jeg.

„Selv om det gik saa vidt“, svarede han, „vilde de forfærdelige Begivenheder, der har fundet Sted, være en tilstrækkelig Forklaring. Nu skal du saa høre. — Efter at have hævnnet min Fader drog jeg afsted for at opføre Cæsar. Jeg fik høre af Medlemmer af Broderskabet, hvilke jeg mødte paa Gaden, at han befandt sig i Prins Cabanos Palads. Jeg stødte mig derhen, saasom det var nødvendigt at konferere med ham angaaende nogle vigtige Sager. En betydelig Skare havde samlet sig rundt Paladset, der var blevet et slags Hovedkvarter. Cæsar havde i Virkeligheden lagt Beslag paa det for sit eget Vedkommende, og han agter nu at bo der for Fremtiden. Ankommen did, fandt jeg ham inde i Raadskammeret. Du kan ikke forestille dig det Syn, der mødte mit Øie, da jeg traadte ind. Cæsar var saa tilsmudset, at han lignede mere en Reger end et hvidt Menneske. Han havde ikke nogen Hat paa, og hans Matte af sort Haar lignede Faget paa et vildt Dyr. At han havde nydt et betydeligt

Kvantum stærke Drikke, mærkede jeg strax; hans Dine rullede vildt; det store Sværd ved hans Side var bestænfet med Blod lige til Hjaltet; han var i en meget ophidset Sindsstemning og brølede forfærdeligt, naar han talte. Djævlens Konge fra det rødglødende Helvede kunde ikke have seet skræffeligere ud end Cæsar, om han i det Dieblik havde traadt ind i Raadskammeret. Sammentrøpne i et Hjørne bag ham saaes nogle unge, vakre Kvinder skjælvende som Aspeløv. Sultanen havde allerede begyndt at samle omkring sig sit Harem. Saa snart han fik Diepaa mig, løb han mig imøde, greb min Haand og raabte:

„Hurra, du gamle Ven! Det her er noget ganske andet end at dyrke Poteter ved Sazkatchewan eller at ligge skjult blandt Negrene i Louis—hik—iana. Med med Oligarkiet! Til Helvede med dem! Hurra! Se der“, sagde han med et skjelmst Diekast pegende over sine Skuldre paa de forstrækkede Kvinder, „hvilke Skjønheder — hik — alle mine — hver eneste en af dem.“

En høitstaaende Officer traadte ind, og følgende Samtale fandt Sted:

„Hr. General, jeg er kommen for at spørge Dem, hvad vi skal gjøre med de døde.“

„Dræb dem!“ brølede Cæsar, „dræb dem — til Helvede med dem!“

„Men, Hr. General, de er allerede døde“, svarede Officeren, der var en ædruelig Mand.

„Da er jo alting efter Ønske“, svarede Cæsar — „naar de er døde, saa er jo det Guden paa den hele, ved jeg. Kom hid, Will, og faa dig en Styrkedrik.“

„Nogle af os har overveiet Sagen“, fortsatte Officeren. „Mange Gader er allerede ufremkommelige paa Grund af døde Kroppe. Mindst en Fjerdedels Million er faldne — dels Soldater og dels Borgere. Nu, da Veiret er varmt, begynder de snart at gaa i Forraadnelse, og der er Fare for, at Pestilens indfinder sig og tager en gruelig Hævn

over deres Mordere. De, der blev dræbt af Forgiften, stinker allerede. Vi kunde ikke stride til Handling, førend vi havde indhentet Deres Samtykke, og jeg er kommen her for at modtage Deres Befalinger, Hr. General."

"Brænd dem"! befalede Cæsar.

"Vi kan ikke gøre det; thi der er en saa stor Mængde, og det vilde blive et uhyre Arbeide at begrave dem."

"Kast dem i en Dynge", sagde Generalen.

"Det gaar heller ikke an", indvendte Officeren; "thi den Stank, Eigene kom til at forårsage under Forraadnelsesprocessen, vilde blive uudholdelig, for ikke at tale om de Sygdomme, hvilke blev en Følge af den."

Cæsar stirrede frem for sig med glansløse Øine. Pludselig syntes en Tanke at dale ned i hans vældige Hoved — en Ide saa monstrøs og sælsom som Hovedet selv. Der kom atter Ild i hans Øine, da han raabte: "Jeg har det! Ved Gud, det er en prægtig Ide! Bring tilveie Cement og opfør en Pyramide af dem til Minde om denne herlige Dags Arbeide! Hurra!"

"Det er en fortræffelig Ide", sagde Officeren, og de tilstedeværende Hofbetjente gav sit kraftige Bifald. Kong Cæsar havde allerede samlet en Skare Hofmænd omkring sig.

"Vi skal opføre et Monument, der skal staa til Verdens Ende", kreg Cæsar. "Du, Bill, forestaar Arbeidet — og — men — lad mig se — det skal ikke være en Pyramide — en Spile — Cæsar's Spile — ja — u skal det saa, og den skal naa til Skyerne. Findest der ikke nok døde til at bygge den af, kan vi jo simpelthen dræbe flere, der er nok af dem. Den gamle Glendrian, Cabano — eller hvad han nu hedder — som boede her før — i mit Palads — sagde, at han vilde dræbe ti Millioner af os idag; men det gik ikke saa let for ham. Mag's Ben — den fordømte langhaarede Røds fra Afrika — aflørede Oligarkiets Planer, fortalte gamle Quincey det hele. Og nu

har jeg Prinsens vakre Løs der henne i Hjørnet..... Men byg en Søile, Bill — høi og stærk. Jeg erindrer — hi! — hvorledes de pleiede at bygge Huse ved Saffatchewan, da jeg grov Poteter der; de opførte et Plankværk, tre a fire Fod høit, saa langt som Huset skulde være og med en passende Abning mellem Plankerne, hvilkens de fyldte med Jord og Sten lagt i Cement, som inden kort Tid størkne, hvorefter Plankværket løstes op, og et nyt Lag blev dannet; det er Maaden, paa hvilken du bør konstruere Cæsars Søile, Bill. Lad Charley Carpenter hjælpe dig; thi han er Ingeniør. Og, hør Bill, nu skal du lægge en forsvarlig Mængde Dynamit — Jim har netop fortalt mig, at han har fundet flere Ton af den — læg en Masse Dynamit — hi! — forstaar du — i Søjelens indre, og hvis de forsøger at rive ned Monumentet, vil det sende dem til hede..... Hør, Max, din langbenede, prækelystne Ben maa forfatte en passende Inscription til min Søile. Hører du? Han er netop Manden til at gjøre det. Det maa være noget rigtig aparte. Ved Gud, vi skal opføre et Monument overstraalende Ægyptens Pyramider. Cæsars Søile! Hurra!"

Uhyret begyndte at danse og juble ved Tanken paa sit Forslag.

Bill skyndte sig ud. De havde 60,000 Fanger, som ikke tilhørte de dødsdømte, men var Rjæbmænd, Sagsførere, Læger o. s. v.

Da jeg indfandt mig, holdt de paa at debatere, hvorvidt de skulde dræbe Fangerne eller ei; men jeg foreslog, at de skulde lade dem arbejde paa Cæsars Søile, og at de maatte faa beholde Livet, hvis de arbejdede flittigt. Mit Forslag blev endelig tilfæstet. De holder nu paa at opføre Monumentet paa Union Square. Tusindtals Personer er beskæftigede med at bære sammen de døde, medens andre skaffer tilveie Cement, Sand o. s. v. Bill og hans Ben Carpenter har nok at bestille; de har ladet

konstruere store Træklodser, omkring 30 Fod lange, 40 Fod brede og 4 Fod høje. De døde skal lægges i Rader saaledes, at Hødderne peger indad til Monumentets Centrum. I Søllens indre blir der et tomt Rum omkring 4 Fod i Høikant, løbende fra Bunden op til Toppen, og i dette Rum er det Tanken at anbringe Dynamit, medens Staaltraade skal løbe ud fra Sprængstoffet til alle Vag af døde, saa om nogen forlanger at nedrive Monumentet, vil en Explosion blive Følgen. „I Østermiddag skal vi gaa ud og se paa Arbeidet“, sagde han: „thi de skal holde paa Nat og Dag, indtil Søilen er færdig. Broderskabets Medlemmer omfatter Planen med megen Interesse, da Monumentet skal vidne for Østerverdenen om deres egne Triumfer.“

„Jeg har læst ellers“, sagde jeg, „at for nogle Aarhundreder tilbage brød en Armee af hvide Mænd ind i en af Barbar-Staterne; de blev imidlertid besejrede af de indfødte, hver eneste Kriger dræbt, og af deres Legemer opførtes et stort Monument, fra hvilket grænende Hovedstaller titter frem den Dag idag til Skræk og Advarsel for andre mod at trænge ind i Landet. Cæsar maa sikkert have læst om dette forfærdelige Seierstrosk.“

„Det er muligt“, sagde Max; „men Ideen kan alligevel have været original hos ham; thi der er ingen Grundser for, hvad en saa monstros Hjerne som hans, stimuleret af Brændevin, kan producere.“

Med Middagen syntes stakkels Phillips at være bedre; han havde mange Spørgsmaal at gjøre angaaende Opførelsen. „Arthur“, sagde han, „hvis den ondskabssfulde Mand og hans allierede blir tagne tilfange, ønsker jeg, at du for min Skyld ikke straffer dem. Overlad dem til Gud og deres egen Samvittighed.“

„Det skal jeg“, sagde Max med lav Stemme.

Mrs. Phillips bifaldt paa det hjerteligste sin Egtfællers Mæringer. Jeg lovede ikke at se op; men for mit

indre Blik fremstillede sig et stræffeligt Billede af det flammende Baal med den til Paven sænkte Mænd i Midten, og høit over Querne syntes jeg at se de øvrige Hænger, bundne paa Hænder og Fødder, slænges ind i Ilden, et Syn, der bragte mig til at gysse.

Efter at Max havde givet Magterne streng Befaling til at se nøie efter Huset, begav vi os ud fulgt af to af vore mest betroede Mænd, alle vel bevæbnede og borteende røde Kors paa Brystet.

Hvilke Scener! Den vildeste Uorden herskede overalt. Tyve og Røvere sværmede omkring os, hvorhen vi end styrede vore Fjerd, fort jagt Løbscener og Uhyndringer mødte Ziet paa alle Kanter. Vi bevægede os frem i Marschorde med vore Magazingerbærer røde til Korsbar hvillet Zieblit som helst.

Vore røde Kors beskyttede mod Overfald af Broderskabets Medlemmer, og Tyvene holdt sig paa Afstand ved Synet af vore Baader. Ved en Tværgade mødte vi et Læs høje Regemer, der kjørtes til Monumentet. Ruffen, et af Broderskabets Medlemmer, som kjendte Max, bød os at tage Sæde hos ham paa Bognen. Hanen gjør Døden saa naturlig som Livet. Vi modtog hans Tilbud, steg op paa Bognen og satte os ved hans Side, medens en af vore Mænd placerede sig bag paa Læset. I Dødens Følgeskab kjørte vi saaledes gjennem Broadway, som var forladt af alle med Undtagelse af Forbrydere; i alle Butiker var der gjort Indbrud; høje Skroppe laa overalt; nu og da strakte et nedbrændt Kvartal sine kulsorte Arme mod Himlen ligesom i Bøn. Da vi nærmede os Union Square, mødtes vore Blikke af et forfærbeligt Syn — et saadant, som Forderig aldrig før har været Bidue til. Store Baal lasede et flammende Stjær over Arbeidet; hundrede Tusinder var forsamlede for at beskue det forfærbelige Monument, hvorom Rygtet allerede havde spredt sig vide omkring. Størstedelen af disse var Medlemmer

af Broderskabet eller tilhørte de lavere Samsundslag, som vidste, at de intet havde at frygte af Opstanden. Der var mange Kvinder blandt dem og ikke saa saa Tøve, der under Beskuelsen af det sælsomme Monument for Dieblilket rent glemte at sjæle. Indenfor denne Kreds af mørke, lidensabelige Skikkelser, som dannede Tilskuerskaren, var der en anden Høb af et ganske forskjelligt Udsende, nemlig Fangerne, der holdt paa at opføre Monumentet. Mange af disse var graahaarede, nogle blodige af Saar tilspiede af Insurgenterne, alle var blege og forstrækkede; ikke saa saa gik i Pjalter, andre halvnøgne, idet deres Klæder bogstavelig talt var revne af Kroppen. De vovede neppe at se op under Arbeidet af Frygt for Pisten i Hænderne paa deres Herrer, der gik omkring blandt dem fuldende Luften med Oder og Forbandelser. Man viste mig fremragende Kjøbmand, Sagførere og Prester; alle havde dette veistrængte Udsende, som Menneskene faar efter et forfærdeligt Jordskjælv, naar de har tabt Tilliden til Klokens Stabilitet og ikke er sikre paa, at Jorden i næste Dieblil aabner sig for at opsluge dem levende. Det var Anarkismen sat i Scene — Intelligentiens Mand udførte Arbeidet, og den raa Styrkes Representanter uddelte Befalinger; den vante Samsundsorden havde vendt sig op ned. Det mindede mig om, hvad Swift beretter i en af sine Fortællinger om det Land, hvor Menneskene var Heftenes Tjenere.

Vognene kjørte frem, et halvt Dusin ad Gangen, og deres frygtelige Indhold tømtes ned paa Brolægningen, som om det kun var Javnevad. Saa blev Eigene baarne afsted efter Hoved og Hænder af de forstrækkede Fanger til de Personer, hvilke befandt sig indenfor Kasserne, og som ordnede Kroppene i Rader. Naar en af disse Rister var fulde, blev Indholdet tildækket med Cement, der snart størknede, og Eigene var begravede forevigt. Kasserne løstes op for at blive fyldt paa nyt, og det enestaaende Viggearbejde fortsattes med usformindsket Styrke.

Wiebend jeg stod og betragtede denne skræffelige Scene, naaede et Hjerteskjærende Skrig mine Øren — en Stemme, der gik mig til Marv og Ben. En ung Mand, som var behjælpelig med at bære et Lig, slap Taget og faldt bevidstløs om paa Broelægningen. Jeg gik over til Stakken, der han laa fukkende og stønnende. Han havde draget Kjendsfel paa den, hvis Lig han bar — en Kvindes affjælede Legeme. Ved nisie at betragte det blodige Ansigt, de fordreiede Træk, gjorde han den frygtelige Opdagelse, at det var hans Egtefælle.

En af Bagterne vilde til at give ham et Drag af Piffen og raabte:

„Op med dig! Ingen Sentimentalitet's-Humbug her!“

Jeg greb dette Umenneſkes Arm, og det lykkedes mig at holde den tilbage. Den ſtakkels Fange havde omſjovnet det døde Legeme hviſſende ømme, kjærlighedsfulde Ord til hende, ſom aldrig mer ſkulde høre hans Stemme. Bagten truede; men Pøbelen var ogſaa bleven rørt til mildere Følelſer og tog mit Parti, ja tillod endog den ſtakkels unge Mand at bære aſted ſin døde Huſtru til Mørket udenfor. Gud alene ved Enden paa denne ſørgelige Scene.

Jeg nærmede mig Monumentet, der allerede var mange Fod høit. Stiger blev forſærdigede, opad hvilke man kunde bære Ligene. Kaffe, Brød og Kjød uddeltes til de arbeidende.

Jeg lagde Mærke til en ſnigende, barſtkudſeende Perſon, ſom drog omkring ſigende enhver ind i Anſigtet. Ikke langt borte var en graahaaret Mand en af ſine jævnaldrende behjælpelig med at bære et tungt Legeme. Nidbington betragtede førſt den Mand, ſom havde Tag i Ligets Fødder, hvorefter han nærmede ſig hans Kollega ved Hovedet. Et Glædesudbrud tilkjendegav, at den ſøgende havde fundet ſin Mand.

„Ha! du gamle hjerteløſe Skurk, endelig har jeg fundet dig! Du er den Mand, ſom kaſtede min ſyge Huſtru ud

af Huset, fordi hun ikke kunde betale Leien. Nu er Hærens Time kommen."

Den gamle Mand faldt paa sine Knæ holdende op sine Hænder og bad om Naade. Jeg hørte et Skud, en rød Plet viste sig paa den graahaarede's Pande, og han faldt stendød over det Begeme, han havde baaret.

"Skud jer!" raabte en af Dagterne smeldende sin Pist. "To istedetfor en — saa meget bedre — afsted med dem til Stigerne!"

Det sortnede for mine Dine. "Hvor bleg du er!" sagde May.

"Før mig bort, ellers besvimer jeg."

Vi skyndte os hjem i et andet af Revolutionens Kjøretøier — en Ligvogn.

Den anden Dag.

Det var en forfærdelig Nat. Skarer af Farmere fra de omkringliggende Distrikter strømmede ind til Byen; de var ikke længere disse retskafne Selveiere, disse tapre Soldater, som i en forgangen Tid sluttede sig til Washingtons, Jacksons, Grants og Shermans Armeer, men deres underkuede Efterkommere — grusomme blodtørstige Slaver. Enhver, der eiede noget, var deres Fiende og blev deres Offer; de brød ind i Huse hos Ven og Fiende uden Forskjel, myrdede Mænd, Kvinder, og Børn, og besjæledes kun af en eneste Tanke, nemlig Død.

En af vore Mænd kom til mig ved Midnatstid og spurgte:

„Hører De disse Raab?“

„Hvor?“ spurgte jeg.

„Bed Yderdøren.“

Jeg befalede ham at kaste ud en Haandgranat, og efter den paafølgende Explosion hørtes Skrigene, der var Mordere og ikke Krigsmænd, at tage tilbens, saa hurtigt som Fødderne kunde bære dem.

Hele Natten var der en Babels Forvirring. Tre Gange maatte vi tage vor Tilflugt til Haandgranaterne. Ildbrande rasede paa utalige Steder i Byen illuminerende Omgivelserne med sine hæslige Ildtunger, og det flammende, røde Skin aabenbarede Scener, en Mordamme, en

Bederstygghed, hvis Sideskuffe Verden aldrig har seet. Jeg nærrede Frygt for, at Bobelen kom til at antænde selv det Hus, hvor vi boede, og i det Tilfælde havde vi kun at vælge mellem Flammedøden eller blive nedslagtede af den rasende Folkedob.

Jungen af os sov. Max sad for sig selv henjunken i dybe Tanker. Overveiede han — forsent — om han havde gjort Ret i at være behjælpelig med at frembringe denne Katastrofe? Tidlig den følgende Morgen drog han ud fulgt af tre Mænd.

Vi nød vor Frokost i Tausshed. Det forekom mig som om vi ikke havde Ret til at æde omgivne af al denne Død og Edelæggelse.

Vi havde ikke siddet længe ved Bordet, før der høstes Stot og Stud oppe paa Taget. Nogle Røvere havde nemlig gjort Forsøg paa at komme over til vort Hus fra en af de tilstødende Bygninger. En livlig Geværild opstod; men vore Magazinstrøker og Haandgranater gjorde kort Process med dem, idet nogle faldt, og de øvrige tog Flugten. Det var Bønder, som var ude paa Røvertog.

Efter en Stunds Forløb høstes tunge Slag paa Døren. Jeg lænede mig over Kælingen paa Taget, og spurgte, hvem det var. En grov Stemme svarede:

„Jeg har et Brev til Dem.“

Frygtende at det kun var en Vist beregnet paa at faa Adgang til Huset, nedsænkede jeg en Snor og bad ham fastgjøre Brevet til den, hvilket han gjorde. Jeg trak op et stort, Alldent, Stykke Pakpapier, hvorpaa var skriblet nogle saa godt som ulæselige Ord lydende som følger:

Dr. Gabriel, Max's Ven! Cæsar ønsker den Tungen, som skal staa paa Frontsiden af Monumentet.

Bill.

Jeg forstod ikke i Forstningen, hvad han mente; men endelig kom jeg til den Slutning, at der hentydedes til den Inscription, hvorefter Cæsar havde talt med Max hin Dag i Prins Cabanos Palads. Jeg bad Overbringeren vente

et Nieblif, faa ſkulde han ſaa den med. Efter nogle Minutters Overveieſe ſkrev jeg følgende:

Dette ſtore Monument
er
reift af
Gäjar Romellini,
kommanderende General over
Ødelæggelſens Broderſkab,
til Minde om
den moderne Civilisations
Død og Begravelſe.

Det beſtaar af Egene af en Hjerdebels Million menneſkelige Bæſer, hvilte engang var de regjerende eller de ſyrendes Bærktøi i denne mægtige, men deſværre ruinerede Stad.

Dereſ Styrrelſe var helt igjennem ſlet.

De gjorde ſin forbærvende Indflydelse gjældende i Keltens Helighed, i Kongeræſens og Legiſlaturernes Haller, i Landets Preſſe, ved Palgurnen og i Menneſtenes Hjerter og Sjæle.

De dannede ſtore Kombinationer i den Henſigt at plyndre de fattige, at tage fra de uarme og gibe til de formuende, at gjøre de fattige endnu fattigere.

De benyttede en fri Regjerings Maſkineri i Underkuelfens Tjeneste; de ſpottede Friheden og haaned dens Traditioner; de jagede Retſærdigheden ud af Landet og indkaldte i dens Sted Grufomhed, Ubidenhed, Fortviſeſe og Lafter.

Dereſ Hjerter var haardere end Mølleſtene; de degraderede Menneſkeheden og ſpottede Gud.

I Tidenſ Fylde naaede Forbitrelſen ſelve Himmelenſ Tale, og den underkuede Menneſkenatur reiſte ſig til almindelig Revolution paa Jorden.

De omkom ved de Inſtrumenter, ſom dereſ egen Ondſkab havde frembragt, og her ligger de begravede i Sten omkring Sprængſtoffe, der er ligesaa ødelæggende ſom dereſ Liv. Vi afſkyr dereſ Lafter, paa ſamme Tid ſom vi begræder dereſ Eljæbne. Marhundrederſ Feilſtyrre naaede ſit Kulminationſpunkt, medens de var ved Horet, og de led en forfærdelig Straf for Hædrenes Synder og Kortſynthed ſaa vel ſom for dereſ egen Grufomhed og Ondſkab.

O, Menneſke, lad dette Monument ſtaa for evigt!

Hvis Civilisationen i kommende Tider atter blomſtrer paa Jorde-

rig, bør Menneskeslægten komme hid forat beskue dette himmelhøje Moniment og lære at afstaa fra Egenfjærlighed og leve retfærdigt. Maa Menneskene drage den store Værdom af denne skrækindjagende Dunge afskælede Vægeme, at ingen jordist Regjering kan bestaa, uden den er bygget paa Barmhjertighed, Retfærdighed, Sandhed og Kjærlighed!

Jeg bandt Papiret til Snoren og sankede det ned til den ventende Budbærer.

Ved Middagstid kom Max tilbage med sonderrevne Klæder og ligblegt Ansigt. Om Hovedet havde han en hvid Bandage, der var gjennemtrængt af hans eget Blod. Kristina udstødte et Skrig og hans Moder besvimede.

„Hvad er der iveien, Max?“ spurgte jeg.

„Alt er forjævet“, svarede han med en Stemme, der tilfjendegav Fortvivlelse. „Jeg troede at være istand til at bringe Orden igjen i disse kaotiske Forholde og gjenopreije Samfundet; men det var kun en Drøm.“

„Hvad er hændt?“ spurgte jeg.

„Tidlig denne Morgen begav jeg mig til Prins Cabanos Palads for at faa Cæsar til at hjælpe mig. Han havde imidlertid levet i Sus og Dus hele Natten og befandt sig i Sengen svinagtig beruset. Saa gik jeg ud for at raadføre mig med Pøbelen, men en anden uheldig Omstændighed havde indtruffet og gjort en saadan Raadslagning til en Umulighed. Igaarastes flygtede Vicepresidenten—Jøden — i en af Dæmonerne medtagende hundrede Millioner Dollars i Guld, der var overladt ham til Opbevaring.“

„Hvor drog han hen?“ spurgte jeg.

„Ingen ved. Han tog flere af sine tro Venner med, og det rygtes, at han drog til Palæstina for at opkaste sig til Regent i Jerusalem, besjige Salomos gamle Kongetrone og ved sin uhyre Rigdom omgive sig med en Pragt og Glans, der ikke giver den bibelske Konge noget efter, samt gjenoplive det jødiske Folks Glorie paa Verdens Ruiner.“

„Hvilken Virkning havde hans Flugt paa Pøbelen?“ spurgte jeg.

„En forfærdelig Virkning. Arbeiderne er rasende, og de vildeste Rygter er i Omløb; de samlede sig i store Skarer rundt Paladset for at hindre Cæsar at flygte ligesom Arøblingen; thi de mistænker alle og enhver; de tror, at ogsaa han har en Million skjult i Paladsets Kjælder, og trævede, at han skulde vise sig.

Jeg forsøgte at tale til dem fra Paladsets Trappe. Jeg fortalte dem, at Cæsar laa døddrucken i sin Seng, og at der saaledes ikke var nogen Fare for, at han vilde komme til at gjøre sig usynlig ligesom Arøblingen. Hvis de nærede Mistanke om Forræderi, raadede jeg dem til at vælge en Komite for at undersøge Paladset, om der fandtes nogen skjulte Skatte. Jeg minde dem om, at de trueedes af en Fare, som de ikke havde tænkt over, nemlig den, at det var nødvendigt at oprette en Regjering, som alle maatte adlyde; hvis de ikke tog dette fornuftige Skridt, som de snart til at staa Ansigt til Ansigt med Hungersnøden. Jeg forklarede dem, hvad jeg mente hermed, nemlig at denne By's 10 Millioner Indbyggere var blevne underholdte af Tusinder af Vognladninger med Fødevarer, hvilke daglig bragtes ind til Staden fra Udenverdenen; men nu havde al Trafik ophørt; Folketoben havde tømt Butikkerne, og imorgen vilde de begynde at føle Hungerens Avalor. Jeg søgte at gjøre dem begribeligt, hvad en Hungersnød havde at betyde for 10 Millioner Mennesker.

Dette gav dem noget at tænke paa, og de blev meget stille af sig. En af dem raabte:

„Hvad vil De vi skal gjøre?“

„J maa oprette en midlertidig Regjering; J maa vælge en Mand, hvem J alle er enige om at adlyde; det næste er at vælge nogle Raadgivere til at bistaa ham. Og saa maa de Personer blandt eder, hvilke er Lokomotivførere eller Konduktører paa Jernbaner eller Luftlinier gjenindtage deres gamle Pladse, føre jer ud paa Landet for at

bortbytte, hvad I har tilraædt eder under Opstanden, i Kvæg, Mel og Grøntsager og alle andre Livsøfnødenheder."

"Han ønsker at lade sig udraabe til Konge," hylede en Grobian.

"Ja", svarede en anden, "og sætte os til at arbejde igjen."

"I ethvert Tilfælde er han en fordømt Aristokrat," brølede en tredje.

Men der var nogle blandt dem, hvilke havde Forstand nok til at indse, at jeg havde Ret, og Pøbelen delte sig øieblikkelig i tvende stridende Parter. Ord førte til Slag, og mange blev dræbte. Tre Skurke løb til for at gribe mig; men jeg nedstød en af dem og saarede en anden; den tredje gav mig et Sabelhug; men min Hat formindskede dets Kraft, ellers vilde det have gjort Ende paa mig. Da han havde set Vaaben for at hugge til mig paa nyt, stød jeg ham paa Flækken. Mine Venner tvang mig ind gennem den Dør i Paladset, udenfor hvilken jeg besøgt mig; vi barrikaderede den forsvarligt for at holde de vilde Væster ude. Jeg flygtede ud gennem en Bagdør og kom hjem."

"Alt Haab er ude," tilføiede han sørgmodigt; "jeg kan intet andet gjøre nu end at træffe de nødvendige Foranstaltninger med Hensyn til vor egen Sikkerhed."

Flugten.

„Ja“, svarede jeg, „vi kan ikke forblive her en Nat til. Tænk, hvilke Ræbjer, om der udbrød Ildbrand her i Kvartalet!“

Han saa paa mig med et halvt spørgende og halvt forstræffet Blik.

„Det kan let hændes,“ sagde han; „vi maa flygte. Jeg vilde med Glæde ofre mit Liv, om jeg dermed kunde stanse Disse Ræbjer-scener; men det vilde være forgæves. Der gives i Virkeligheden ingen anden Udvei end at tage Flugten.“

Vi maatte stride til Handling og det hurtigt. Max skrev tre Breve til General Quincy af ens Indhold, udvalgte tre af sine mest betroede Mænd, der var bevæbnede lige til Tænderne, til at overbringe dem. Det var en farlig Rejse; men om en af dem naaede frem til Dæmonernes Hovedkvarter, var han paalagt at overlevere sin Afskrift til Generalen. Max bad Luftskibenes Kommandant sende ham en af Dæmonerne, hvilket blev lovet hin Aften i Kjelderen under det før omtalte Oplagshus. Endvidere bad han General Quincy — som Tegn paa, at Budbæreren havde naaet frem, og at Løftet vilde blive opfyldt — at sende høit op i Luften en eneste Dæmon strax ved Modtagelsen af Brevet.

Vi steg op paa Taget med vore Klifferter. Om to Timer antog vi, at Budbærerne, hvis de gik nogenlunde hurtigt, vilde have naaet deres Bestemmelsessted. Dette Tidsrum var allerede hensvundet; men intet var at opdage i Retning af Arsenalerne. endskjøndt vi nysie undersøgte

Horisonten med vore Riffertex. Tænk, om vore Budbærere var blevne myrdede paa Veien, eller General Quincy negtede at holde Ord; thi det var meget sandsynligt, at ingen agtede paa et givet Løfte i en saa forfærdelig Anarkismens Periode! Altit hengik en halv Time uden noget Signal, og vi var Fortvivlelsen nær. Kunde vi udholde en Nat til ligesaa rædselsfuld som den foregaaende? Endelig raabte Estella, der uafbrudt havde rettet Rifferten vestover:

„Se! der er noget, som bevæger sig i Luften.“

Kettende vore Riffertex paa det af hende angivne Punkt, opdagede vi, Himlen være lobet, det omskrevne Signal. Dæmonen hævede sig som en stor Ørn i en betydelig Høide, spævede omkring i Luften en Stund og sænkede sig derpaa langsomt ned igjen.

General Quincy agtede altsaa at indfri sit Løfte.

Alle kom i travl Virksomhed med Forberedelser til Flugten. Vi dannede en Rjæde fra Taget til Bærelserne nedenunder, og alt af Bærði, som vi ønskede at tage med paa Reisen, passerede fra Haand til Haand op gjennem Abningen, for at Sagerne kunde være færdige til at bringes ombord, naar Lustskibet ankom. Selv Kvinderne hjalp til. Vi saa ikke efter vore Budbærere; thi de skulde vende tilbage med Skibet.

Om Eftermiddagen var det forholdsvis stille. Pøbelein paa Gaderne syntes heller at se sig om efter Føde end Rov; maaske de fleste hvilte sig for at komme til Kræfter og være istand til at tage desto kraftigere fat om Alstenen. Ved Mørkets Frembrud skulde det forfærdelige Blodbryllup atter fortsættes.

Vi spiste Middag Kl. 6. Efter Maaltidet ønskede Mr. Phillips, at vi skulde forene os i Bøn, og han tilspøiede, at det var uvist, om vi oftere fik Anledning til at gjøre det. Han bad indtrængende til Gud om Beskyttelse, og enhver af os fulgte andægtigt med i Bønnen.

Klokken halv otte befandt alle sammen sig oppe paa Taget

færdige til Reisen, stirrende i den Retning hvorfra Luftskibet ventedes at komme. Omkring en halv Time senere saa vi det gjennem Tusmørket begynde at stige tilveirs over Arsenalet. General Quincy var altsaa det givne Løfte tro. Dæmonen fløi raskest henimod os høit oppe i Luften; den kredsede rundt over vort Hus og endelig begyndte den at sænke sig over vore Hoveder. Damerne og Mr. Phillips bragtes først ombord, hvorefter Mændene begyndte at bære op Kasser, Kufferter, Baller, Penge, Bøger og de Instrumenter, som vi havde bestemt os til at bringe med paa Flugten.

Netop i det Dieblis hørtes en svare Tumult. Jeg gik hen til Rætværket og saa ned i Gaden. Langt mod nord fik jeg Die paa en uhyre Folkesværm, der var i Anmarsch. I Begyndelsen troede jeg, at de kommende var drukne, idet de hujede og skreg, som om de var besatte af selve Brændevinsdjevelen. Nogle bar Fakler, og i Spidsen marscherede en lurbet Rnegt med en lang Stang, paa hvis Top jeg øinede en sort Masse, hvilken jeg i Tusmørket ikke kunde saa Rede paa. Det varede ikke længe, inden de fik Die paa Luftskibet, og Gylene tiltog med fordoblet Styrke, samtidig med at jeg hørte May's Navn lyde fra Hundrederes Læber.

„Hvad betyder dette?“ spurgte jeg.

„Det betyder, at de ønsker at saa Tag i mig“, svarede han. Skynd jer, skynd jer!“

Alle Mand anstrængte sig til det yderste med at bringe Resten ombord, medens Kvinderne oppe paa Dækket modtog de mindre Pakker, hvilke sendtes op.

„Op med Døren, ellers knuser vi den!“ raabte en Torbenstemme nedenunder.

May svarede med at kaste en Bombe over Rætværket; den exploderede og dræbte et halvt Dusin Mænd; men denne Bøbel var ikke saa let at jage paa Flugt som Tyvene. Rugler begyndte snart at flybe; men heldigvis blev ingen

truffet, saasom det stedse tiltagende Mørke beskyttede os. Nogle stærke Karle saaes at nærme sig Bygningen bærende en lang Bjælke, hvormed de sandsynligvis agtede at knuse Døren, der havde medstaaet alle deres tidligere Angreb.

„Med med en af Dødsbomberne“, sagde Max til Mændene paa Dæmonen.

To af Besætningen paa Lustfløjet var ned mellem sig meget forsigtig en stor, sort Færnkugle.

„Udover med den!“ befalede Max.

Kort efter høstes Bomben eksplodere; den usynlige Gift spredte sig udover, og det varede ikke længe før Mændene med Bjælken segnede stendøbe om paa Gaden, medens de, der ikke indaandede Giftstoffet, skyndte sig afsted, saa fort som Benene kunde bære dem.

„Skynd jer, skynd jer!“ raabte Max.

Jeg saa udover Kælværket og opdagede, at flere In-surgenter løb ind i et Hus i Nærheden, men efter nogle Dieblisses Forløb kom de styrteende ud igjen seende tilbage, medens de løb.

„Jeg frygter for, at de har sat Ild paa Huset“, sagde jeg til Max.

„Det var noget jeg ventede“, svarede han roligt.

„Skynd jer, skynd jer!“ raabte han igjen.

Dyngerne paa Taget forsvandt hurtigt. Jeg bøiede mig netop for at løfte op en af mine kostelige Bogparker, da en knitrende og spragende Lyd, der hurtig tiltog i Styrke, naaede mine Øren; det var Jiden, som under Massernes uanstelige Jubel brød frem gennem Vinduer og Døre i det antændte Hus; men heldigvis laa dette imellem os og den store Masse af vore Fiender.

„Min Gud“, udbrød Max, „det er Cæsars Hoved!“

Paa Toppen af den før omtalte Stang saa jeg virkelig Kjempens vældige Hoved, der i Lyset fra den brændende Bygning og med Mørket som Baggrund lignede et Vil-lede malet med Blodfarver. Jeg kunde tydelig skimte

de glasagtige Zine, den fremstaaende Tunge, den store Underthjæve og den vældige Drehaals, hvor der hang svære Draaber af størknet Blod.

„Det er Insurgenteres første Instinkt“, sagde Max, „at mistænke Lederne og dræbe dem; de myrbede Cæsar og nu er de her forat faa Tag i mig. Da de saa Luftskibet, bestyrkedes de i sin Mistanke om, at jeg er i Færd med at føre bort deres Skatte.“

Jeg kunde ikke vende Blikket fra det spørgelsesagtige Hoved, hvilket tiltrak sig hele min Opmærksomhed, svaiende frem og tilbage med den bevægende Folkehob opjørende en sand Djævelsans deroppe i Luften.

Det tilstødende Hus var allerede i Brand, og Røg saaes at stige op af Taget nærmest os. Bøvelen, der saa, at vi ikke bevægede os, troede, at Luftskibets Maskineri var gaaet istrykker, og Bøvelen tiltog, efterhvert som Ilden nærmede sig.

Op sendtes Pakker, Bunder og Kasser hurtigere og hurtigere. Vi lod os ikke afstrække hverken af Ilden eller Bøvelen. Taget nærmest os var allerede i Brand, og vi kunde høre Ilden dernede som i en Masovn.

Endelig var vi færdige, og alt bragt ombord.

„Op, op, Karle!“

Max og jeg var de sidste til at forlade Taget, hvor det nu var blevet utaaalelig varmt. Alle befandt sig i god Behold oppe paa Dækket. Maskinisten slap paa den elektriske Strøm, og den store Fugl svaiede et Dieblis, men begyndte derpaa at hæve sig som en veritabel Fønix fra sit Nede af Flamme. Da Folkemasserne saa, at vi begyndte at flige tilveirs, først sagte og usikkert, men derpaa hurtigere og hurtigere, blev der en svare Leven. Kugler fløi omkring os saa tyk som Sne; men Dæmonens Metalsider spottede kun Bly. Som en Pil skød vi op i Luften høiere og høiere. Den store By laa udbredt nedenunder som et stort Rart mærket her og der af brændende Huse.

Svarende hen over Tragrupperne paa Union Square saa jeg gjennem min Nikkert Cæsars Soile bærende Verdens Gravskrift.

„Hvad skal disse Millioner gjøre imorgen?“ spurgte jeg Max.

„Sulte“, svarede han.

„Hvad skal de tage sig fore næste Uge?“

„Gode op hverandre“, svarede han.

„Kommer ikke en Styrelse til at opstaa paa nyt af denne Forvirring?“ spurgte jeg.

„Ikke paa lang Tid“, svarede han. Uvidenhed, Lidenskaber, Grusomhed og Forbrydelser vil blive de dominerende. Mennesker, der har en saa forfærdelig Grindring om Arbeidet, kan umulig være at formaa til at begynde igjen. Og hvem skal give dem Arbeide?

Efter at tre Fjerdedele af Menneskeslægten er omkomne af Hunger eller dræbte, saa vil den overlevende Fjerdedel — de stærkeste, de mest brutale — finde det nødvendigt at slutte sig sammen i Bander til Selsforsvar. Den døgtigste Slaastjæmpe hos hver af disse blir Høvding ligesom hos alle vilde. Verdenshistorien begynder da langsomt at gjentage sig selv. En usofærdet Grobian kommer til at lægge under sig nogle af de nærboende Flokke og blir Konge. Gradvis og i den mest primitive Form begyndes Arbeidet igjen, i Forstningen fordetmeste udført af Slaver. Mennesker vil komme til at give Afkald paa Friheden mod at erholde Beskyttelse. Efter et Par Aarhundreder opstaaar et slags Handelsjankvem, og derpaa kommer flere Sæller af Krig Provinser og Nationer imellem. Et nyt Aristokrati opstaaar. Kulturen begynder atter at løfte paa Hovedet. En stor Magt lig Romerriget i den gamle Verden kan muligens træde frem paa Verdenshistoriens Skueplads. Det er ikke usandsynligt, at en mørk Overtro tager Verden i Besiddelse, og at Alfred, Victoria og Washington blir dyrkede ligesom Saturn, Jupiter og Herkules i det svundne

med kænste ligesaa blodige og grusomme Ceremonier som hos KARTHAGENIENSERNE eller de gamle MEXIKANERE. Og saaledes vil Menneskeslægten Skridt for Skridt gjenopføre det store, menneskelige Drama, der altid begynder med en Tragedie, spilles som en Komædie og ender i en Katastrofe."

Byen holdt paa at forsvinde, og vi befandt os ude paa Atlanterhavet, hvis svale, salte Brise var forfriskende. Baa de jeg og Max saa os tilbage.

"Tænk", sagde jeg, "hvad som foregaar derne."

Max gyste ved Tanken paa alle de Rædsels-scener, der havde fundet Sted i de sidste Dage. Hans Dine fik denne uhyggelige Glans, som jeg havde mærket ved tidligere Anledninger, naar et eller andet bittert Minde dukkede op i hans Grindring.

"Jeg vilde ikke betænke mig paa at ødelægge Verden for at frelse ham der," sagde han pegende paa Faderen, der laa paa Knæ og bad.

Max søgte at retfærdiggjøre sig for sin egen Domstol.

"Gabriel", sagde han efter en Pause, "hvis dette Udbrud ikke havde hændt nu, vilde det alligevel have fundet Sted; det var kun et Tidsspørgsmaal; thi det paa Menneskeheden hvilende Tryk var for stort. Verden kunde ikke have fortsat i de samme Spor, ligesom den heller ikke kunde have vendt tilbage, og Katastrofen var uundgaaelig. Det kan gjerne være, at det er Forsynets Maade at afvise de sorte Billeder. Maa ske at de gamle Legender om Menneskeslægten's Ødelæggelse ved Syndflod og Jld er dunkle Grindringer om lignende Begivenheder som de, hvilke nu har fundet Sted."

"Det er muligt, min kjære Max," svarede jeg, og vi taug en Stund.

Selv Havet vidnede om Menneskenes Ruin. Fyrtaar-nene holdt ikke længere tilveirs sine Jldsingre til Advarsel for søfarende mod de forræderste Klipper; ingen Luftskeibe med sine talrige Jldbøine for pilsnart gennem Luften; kun

hist og her saaes et Dampskib eller en Seilskude paa sin majsommelige Vej mod fremmede Kyster, lidet anende hvad der ventede dem ved Rejsens Maal, naar de hungrige Skabninger indfinder sig krablende op Skibets Sider for at dræbe og røve.

Hvor stille og fredelig var ikke Natten, der havde udbredt sit Slør over Jorderig! Hvor styrkende og ren var ikke Luften! Hvor nydelsesrig var ikke Stilheden for vore Dren, hvilke i de sidste rædselsfulde Dage pintes af den rasende Bøvels Hyl! Hvor behageligt var ikke Mørket for vore Dine, der saa længe var plagede af Ild og Mord-scener! Estella og Kristina, hvis Ansigter bar Præg af de udstandne Sjælslidelser, kom og satte sig hos os.

Jeg hævdede mit Blik til Stjernehimlen, til den endeløse Procession af lysende Verdenner — til det uendelige, tykke Himmelsrum — og tænkte paa de lange Tidsperioder, da der ikke fandtes Mennesker paa Jorden, da alle disse Stjernehære kun paraderede for Guds Nafn, da den Alvidende endnu ikke havde besluttet at skabe disse smaa Kryb, som blev kaldt Mennesker. Hvorfor skabte han dem?

Dog var jeg fuldt overbevist om, at et taknemmeligt Hjerte, som opsendte en levende Straale af sin Kjærlighed til Guds Trone, var uendelig meget mere end alle Jordens Bjerge og Sletter, ja den tallose Stjernehær; thi Materien er det, hvormed Gud virker, medens Tanken, Kjærligheden, Samvittigheden og Bevidstheden er Dele af den almægtige Fader selv. Vi tænker, fordi vi er guddommelige; vi beder, fordi vi er udødelige.

En Del af Gud — det vældige, det ufattelige Væsen i det høie! Hans aldrig svigtende Haand styrer disse vældige Klover paa deres Baner ligesaa let, som den sammenføjer Viljerne paa Marken og maler Sommerfuglens melede Vinger med Regnbuens Farver.

Jeg kunde have grædt over Menneskestægten; men jeg erindrede, at Gud bor bag Stjernerne.

XXXIX.
Europa.

Den følgende Dag fløi vi hen over Oceanets svære, rullende Bølger, der, saa langt Øiet kunde naa, syntes at ligge i en evig Kamp om Forrangen, i stadig Konkurrence ligesom Menneffene paa Livets Skueplads. Ovenover os havde vi Skypanoramaet, der saa ofte er en Stormens og Rædselens Budbringer; thi selv i deres mildeste Form forudsjer Skymasserne Uveir, der altid samler Taagen omkring sig lig en Klædning, og selv om det gaar langsomt, kommer Stormen usvigelig ned.

En Hvalfisk spruttede sin Vandstraale høit tilveirs. Lykfelige Skabning! Hvor godt passer ikke de ghygende Bølger til dens slimeede, glatte Hud! En Skare Delfiner boltrede sig dernede i Bølgerne i et Overmaal af Glæde og Lykke. Havmaagerne fløi omkring os, som om vort Luftslib kun var en større Fugl. Herude er der Harmoni. Se, hvor Fuglene drager sig Vinden tilnyste og faar den til at løfte, sænke eller drive dem fremad gennem Stormen lig et Seilsfartøi. Der var ikke Arbeide, kun Liv og Tilfredshed — Glæde over Tilværelsen selv. Overalt viste der sig Spor af Guds Godhed — Lys, Lyd, Lust, Sø, Skyer, Fugl og Fisk — en Verden, hvoraf vi var en Del, og vi glædede os over den.

Paa Tankens Binger svævede jeg atter tilbage til den store Oh, til dens lange Gader, myldrende af Drabsmænd — til den hungrige, rasende Folkemasse.

Hvorfor lyttede de ikke til mig? Hvorfor spottede de mig, rige saavel som fattige? Hvis de havde givet Algt

paa mine Ord, kunde de maaske have undgaaet at tømme den bitre Kalk. Men det synes, som om Troen og Civilisationen var uforenelige. Kristus var kun en Mulighed i den barfodede Verden, og de saa, som havde Sko paa Fødderne myrdede ham. Hvad var det, som bevægede Mennekeslægten til at gaa hen og indsvøbe sig i Glendighed som i et Klædebon, medens hele Naturen frydede sig?

May fortalte mig, at vi med Nød og neppe undslap. Af de tre Budbærere, som vi havde udsendt, naaede kun en frem til General Quincy; de andre blev myrdede paa Gaden. Og da den ene Mand havde kjæmpet sig frem til Arsenalet, fandt han Lustens Mameluker forberedende sig til Flugt om Natten til de bjergige Egne i Sydamerika. Havde vi udsat vor Reise til den følgende Dag, eller dersom alle tre Budbærere var omkomne paa Veien, vilde hver eneste en af os have fundet en ynkelig Død i Flammerne. Det var derfor med dybt Alvor, at vi forenede os med Mr. Phillips i Morgenbønnen.

Den følgende Dag nærmede vi os gamle Europa, ved hvis Kyster en Mængde aabne Baade, Floddampere og Fartøier af alle Slags drev omkring overfyldte af Mennesker. Mange af disse Skibe var skrøbelige Farkoster og uskikkede for en Søreise; men de Rædsler, som de ombordværende flygtede fra, var forfærdeligere end Havet nogen sinde kan opvise. Passagererne raabte til os gennem Talerør og bad os vende tilbage, da hele Europa laa i Ruiner. Vi paa vor Side fortalte om Tingenes Tilstand over i Amerika, raadende dem til at søge hen til uciviliserede Lande, hvor kun Barbarer findes.

Da vi kom nærmere Kysten, kunde vi se, at Bærster og Sandrevler var sorte af Folk, hvilke kjæmpede som affindige om de saa Baade eller Skibe, der endnu var tilbage. Med de Baaben, som de i Hastværket havde faaet Tag i, søgte de at holde tilbage de bedre bevæbnede Masser, hvilke

anrettede et forfærdeligt Blodbad, og hvert Dieblig for-
tyndedes de flygtendes Rækker. Nogle blandt den betrængte
Skare raabte til os om Hjælp, og strakte bønfuldende sine
Arme i Veiret, medens Luftskibet passerede hen over dem.
Vore Hjerter blødte for dem; men vi kunde intet gjøre.

Men hvorfor dvæle ved det græsselige Billede, der
fremrullede sig nede paa Jorden? Gaarde, Landsbyer og
Storbyer var kun en Masse rygende Ruiner. Kampen
rafede endnu paa Gader og Landeveie; vi kunde høre de
flygtendes Skrig, Knaldene fra Geværer og Pistoler i For-
følgernes Hænder, ja nogle af dem var endog saa ond-
skabssfulde, at de fyrede paa os, ligesom om de vilde
se noget, de ikke kunde ødelægge. Aldrig før har jeg troet,
Menneskeslægten var saa ondskabssfuld. Først nu fattede
jeg, hvor meget ondt der har været undertrykt i den
menneskelige Natur gennem Tiderne ved Lovens Jernkraft.
Er Mennesket det fælles Produkt af en Gud og en Djev-
vel? Under dette Skjæbnens Spil var det isandhed
dæmonisk.

Vi fløi mod syd over Frankriges ødelagte Frugthaver og
ruinerede Vinbjerger. Et stort Felt af Aske og rygende
Ruiner viste os, hvor Paris laa. Rundt omkring saaes
kurvede Menneskeskikkelser streife omkring for at finde noget
at spise og at grave op Rødder paa Markerne. Etsteds
ude paa Landet opdagede jeg paa en Mark foran os et
ensomt staaende Træ, i hvis Nærhed saaes de rygende
Ruiner af et stort Hus. Noget hvidt bevægede sig nede i
Træets løvrige Krone, og ved nærmere at betragte det
gjennem min Riffert opdagede jeg, at det var en Kvinde
holdende noget i sine Arme.

„Kan vi ikke tage hende med?“ spurgte jeg Kapteinen.

„Vi kan ikke stoppe Fartøiet paa en saa kort Afstand“,
svarede han; „men vi kan jo vende tilbage.“

„For Guds Skyld gjør det“, sagde jeg.

Vi sænkede os og fløi henimod Træet. Kvinden strakte

bønsjaldende ud sine Arme holdende et Spædbarn. Kristina, Estella og de andre Damer græd ved Synet af den ulykkelige Moder, der blev rent forsvundet, da vi svæver forbi, men sætter Rod, naar hun ser os vende om. Vi kommer sagte tilbage: vi stanse, og en Røbstige falder. Jeg stiger ned, saar en Snip af Barnets Klæder mellem mine Tænder og hjælper Kvinden op paa Fættet, hvor hun faldt om raabende paa fransk: „Elaan mit Barn!“ O, rædselsfulde Tid, da hvert Menneske betragtes som en Morder! Vore Damer søgte at trøste den stakkels Kvinde. Hun var Nædt i Pjalter; men paa hendes Fingre sad kostelige Juveler, der tilsendegav, at hun tilhørte de øvre Rækker i det ruinerede Samsund. I tre Dage, fortalte hun, havde hun tilligemed Barnet været skjult i Træet uden Mad eller Drikke og seet alle sine Kjære omkomme med Undtagelse af lille Francois, der atter besandt sig i Moderens Arme. Saavel Moder som Barn blev paa det omhyggeligste pleiet af vore Kvinder, der glædede sig meget over den lille rødmossede Franskmænd, vi havde faaet ombord.

Gud være lovet for den Engel, som bor i Menneskennaturen! Se den, som byder Djævelen at udkaſte ham!

May var hele denne Dag hængslet i dybe Tanker; han kaster Blikket udover den hærjede Verden og sukker. Selv Kristina formaar ikke at tiltrække sig hans Opmærksomhed. Hvorfor skulde han søle sig lykkelig, naar der er saa megen Elendighed? Var han ikke behjælpelig med at fremkalde den?

Middehavets blaa, smilende Bølge med de mange, skovbevogede Øer viser sig for vore Blikke; men selv dette forsvinder snart, og Østenens gule Sand ligger under os, saa langt Diet kan række. Vi svæver hen over en Karavane med de taalmodige Kameler, Østenens Skib nu kom i fornufts Dage, og mørke Pilegrime. I disse øde Trakter har man intet hørt om de Krampetræksninger, der har

gaaet gennem Verden. De beber til Allah og Muhamed og er lyttelige. Den varme, blaa, skyfri Himmel hvælver sig som en Kuppel over deres Hoveder. Deres Høde er knap og grov; men i deres Aaret brænder ikke denne heftige Uergjerrighedens Feber, som har brevet Menneftelægten til Galstab og Rædsler; de lever og døer som deres Hæder for ti Tusinder Aar tilbage — uforanderlige som Stjernerne over deres Hoveder, og disse Himmellegemer er netop de samme, hvilke lyfte faa klart og herligt, da de faldvifte Kaarehyrder fluderede Sijernehilleberne og de vandrende Planeters Baner.

Foran os hæver sig endelig store, blaa Masser stigende høit op i Luften som Skytoppe, strækkende sig fra øst mod vest, og om kort Tid, efterfom vi kommer nærmere, antager de Form af mægtige Bjergkjæder med snebeklede Tinder og Grønsvær ved Foden.

Jeg veileder Løbsen, og snart begynder det store Skib at fagtné Fart og sænker sig jævende omkring i en stor Cirkel. Vor svære Skygge foraarjager en svære Rædsel ned i Kaarefløffen. Det hvide Hus med fine brede Verandaer kommer tilfyne, og udenfor flaar min kjære Moder, Søstende og vore Tjenere flirrende op i Luften høift forbaufede over det fig nærmende Uhyre af en Fugl.

Skibet sænker fig fra fin lange Reife. Vi er hjemme. Vort Frifted er naaet.

Haven mellem Sjældene.

(Disse Slutningsbetragtninger se jeg Gabriel Weststeins Dagbog.)

Siden min Hjemkomst har jeg ikke været ubirksom. For det første samlede jeg alle de Breve, jeg havde skrevet til min Broder Heinrich fra New York, fordi jeg antog dem at være af Betydning som et Billede af Civilisationens Edelæggelse og en Fremstilling af de Begivenheder, hvilke førte til den. Jeg lod senere Brevene trykke paa vor medbragte Presse, idet jeg troede, at Østerverdenen vilde slattere dem lige saa høit, som vi gjør de Billeder, første Mosebog, indeholder af Verden for Sundfloden.

Og endvidere har jeg besluttet at netop i denne Dag, bog de Begivenheder, som heretter indtræffer.

Saa snart jeg havde forklaret min Familie Marsagerne til vor Hjemkomst, paa hvilken den tildels var forberedt gennem mine Breve til Heinrich, og gjort mine Slægtninge bekendt med min Husfri og mine Venner, sammenskabte jeg et Møde af Koloniens Indvaanere, der udgjorde omkring fem Tusen — Mænd, Kvinder og Børn.

Alle indfandt sig, medbringende Madkurve ligesom til et Bryllup. Vi mødte i en gammel Guld paa en Bjergstraaung. I en Tale skildrede jeg den grædelige Tildragelse — Civilisationens Edelæggelse. Jeg behøver neppe at tilføie, at de i høieste Grad blev forfærdede, da de hørte denne grusulde Beretning. Mange græd bitterlig, andre jamrede sig, vridende sine Hænder i Fortvivlelse; thi de havde efterladt sig i Schweiz mange Hare Venner og Slægtninge. Jeg trøstede dem, saa godt jeg kunde; minde dem om, at den schweiziske Republik havde overlevet mange Dynastier og Revolutioner; at Indbyggernes der ikke var nedsinket i den Velslyst og Overdaadighed, som havde ruineret den øvrige Verden; men var et ubedærvet Folk, blandt hvilket Arbeidet altid havde indtaget en Hædersplads. Desuden var Schweizerne et Krigerfolk, og de

havde stærke Hæstninger i Landets himmelske Bjerge, hvorfor de antagelig kunde forsvare sig mod ethvert Angreb af de sulne Gøder, som vilde overskrymme Kontinentet.

Det første Spørgsmaal, som fremstillede sig for os, var, hvorledes vi bedst kunne være forberedt selv mod lignende Fæer. Vi gik derfor over til at diskutere vort Lands naturlige Beskaffenhed. Det var et Ørklund beliggende højt over de tropiske og miasmatiske Sleter, omringet af endnu højere Hjelde, hvor der bor Bevninger af den elendomme-lige Race, som først blev beskrevet af Stanley. Den eneste Waade, paa hvilken Hænder kunde komme ind i Lan-det, var at trænge sig frem ad en almindelig Hjørnevej, der svinger sig op gennem et Væs i Hjergerne. Paa et Punkt i dette Smug er det saa trangt, at der kun er Rum for toende Hjørner at passere Side om Side. Vi besluttede at samle alle vore Mænd den følgende Dag for at opføre en Mur paa nævnte Sted saa høi, at den selvstændig kunde afstjære al Forbindelse med Udenverdenen, ligesom den maatte være saa Tæt, at den modstod ethvert Angreb.

Dette blev heldigt udført, og en Mur, 30 Fod høi og 50 Fod tværs over paa det bredeste Punkt, hævede sig op mellem vor Koloni og den ydre Verden. Det var med særgmødige Hælsler, at vi skred til dette Værk for at ube-lutte vore Medmennesker.

En Bagt blev stationeret paa et høit Punkt nær Muren, fra hvilket man kunde overflue det omkringliggende Land-skab i mange Miles Omkreds. Vi kom overens om at be-nytte os af Bauner til at varse hele Rydbygget, naar der var Fare paa Færde.

Dernæst opførte vi, under Karl Jansons Overopsyn, et Værksted, hvor unge Mænd lærtes Metalarbejde, og de begyndte at forfærdige et stort Antal Magazingeværer, saa at hver eneste Mand i Kolonien kunde være vel bevæbnet. Karl er en af disse stille, forbringsløse Personligheder, hvilke altid gjør mere, end de lovet, og han er en dygtig Mand

i sit Fag. Jern og Kul fandt vi i Overskødighed i Bjer-
gene. Ligeledes blev der støbt en Mængde svære Kanoner,
hvilke lagdes paa høie Hjul, saa at man kunde styde lodret
op i Luften, i det Tilfælde vi blev angrebne af Lustskibe,
endskjøndt jeg troede, at Hemmeligheden ved deres Kon-
struktion efter al Sandsynlighed gik tabt med Civilisatio-
nens Odelæggelse. Imidlertid lod vi Dæmonen omhygge-
lig opbevares, idet vi opførte et stort Skur over den, da
vi havde bestemt os til at bygge andre Lustskibe, naar dertil
gaves Tid og Leilighed, for at vi kunde sætte os i For-
bindelse med Udenverdenen, om dette var ønskeligt.

Efter at have truffet alle nødvendige Foranstaltninger
til vort Lands Forsvar, begyndte vi at tænke paa Midler
til Beskyttelse inden vort eget Samfund; thi et Folks værste
Fiender findes altid inden dets egne Vandemærker — i
Indvaanernes Videnstaber og Forsængelighed. En Nations
færligste Uvenner nærmer sig ikke med flyvende Faner og
klingende Spil; men kryber ind paa den med en frygtelig
Pests luddøse Skridt.

Under dette Arbejde erholdt jeg en værdifuld Assistance
af Max, men især af hans Fader, der heldt og holdent havde
gjenvundet sine Sansers fulde Brug. Han var vel bekendt
med alleslags Regjeringsprinciper og dertil nærede et bræn-
dende Ønske om at være Menneskehedens tilnytte. Max
syntes nogle Dage efter vor Ankomst at befinde sig i en
meget nedtrykt Sindsstemning. Han greb med Begjærlig-
hed det Arbejde, jeg udpegede for ham, som om han ved
Tjenster hos vort Folk vilde godtgjøre den Skade, han havde
tilføiet Verden. Vi holdt mange Raadslagninger. Gode
Hensigter og ærlige Beslutninger findes der nok af blandt
Masserne; men naar der er Tale om fremsynte Statsmænd
og Filantroper, maa vi se op til kun nogle faa overlegne
Aander. Det er imidlertid sjelden, at Evnen og Altraaen
til at gjøre godt er forenede i en og samme Person.

Da vi havde formuleret vor Regjeringsplan, sammen-

talste vi Folket paanyt, og efter flere Dages Debat blev den idet væsentligste antagen.

I vor Konstitution bekjender vi først vor Tro paa den almægtige Gud, fra hvis Hjerte udspringer alle gode Forsætter paa Jorden, og ingen Regjering kan blomstre, hvis den ikke nyder hans Velsignelse.

For det andet vedtog vi en republikansk Regjeringsform. Enhver aandsfrisk, voksen Mand og Kvinde tillades at stemme. Stemmeretssystemet er fuldkommen hemmeligt og antages at hindre Bestikkelser. Det er omtrent lig det, som var i Brug i forskjellige Lande før Proletariatets Revolution.

Den største Forbrydelse, som vore Love kjender, er Forræberi mod Staten. Dette bestaar ikke alene deri, at man fører Krig mod Regjeringen; men ogsaa i Bestikkelser ved Valgurnen, hvilke Forbrydelser straffes med Døden. Men da disse Overtrædelser ifølge deres Natur er hemmelige, har vi taget Bestemmelse om tre Slags Domsaffigelser, nemlig „skylbig“, „ikke skylbig“ og „mistænkt“. Sidstnævnte benyttes i Sager, hvor Juryn er moralsk overbevist, at tiltalte er skylbig, men hvor der ikke er nok direkte Vidnesbyrd til at domfælde ham. Juryn har da Magt til — ikke som Straf, men for Samfundets Sikkerhed — at erklære ham uberettiget til at stemme eller indehave offentlige Tillidshverv i et Tidrum, der ikke maa være under et Aar og ikke længere end fem. Bestikkelser og Korruption sætter vi i Klasse med Hvi-forræderi, da Erfaring har vist, at de er farligere i sine Følger for det almene end aaben Krig mod Regjeringen og mange Gange værre end Mord.

Dernæst kommer almindelig, tvungen Skolegang. Ingen kan stemme, der ikke kan læse og skrive. Vi tror, at en Mand's Uvidenhed ikke bør staa som en Modvægt mod en oplyst Mand's Indskydelse. Uvidenhed er ikke alene fordærvelig for vedkommende Individ selv, men ødelæggende

for Samsundets i sin Helhed: en Farsot, der virker dræbende overalt.

Vi afskaffer alle private Skoler med Undtagelse af de høiere Undervisningsanstalter og Akademier. Vi tror, at Samsundets Fred og Sikkerhed kræver, at alle Børn, rige saavel som fattige, under Opvægten er i hverandres Selskab. Paa den Maade spredes Race og Kaste Fordomme, det hele Samsunds Befolkning voxer op i broderlig Forening. Hvis ikke denne Bestemmelse var tagen, vilde man i Løbet af en eller to Generationer se Folket oprevet i fiendtlige Partier, omgærdede af doktrinært Bigotteri, mistænkende og modarbejdende hverandre i Politik, Forretninger, Forsigt i enhver Henseende.

Men, da vi tror, det ikke er ret at uddanne unge Mænds Hoveder paa Bekostning af deres Hjertier, har vi med de verdslige Kundskaber forenet moralske og religiøse Lærdomme, om hvilke de forskjellige Kirkesamfund er enige; thi der er hundrede Punkter, hvori de stemmer overens, mod et, hvorom de er uenige. Og af Hensyn til de Punkter, om hvilke de have deres egne Meninger, har vi indrettet det saa, at Børnene kun besøger Skolen fem Dage i Ugen, for at Forældre og Præster kan faa Anledning til at give dem en yderligere Religionsundervisning som Tillæg til den, der meddeles om Søndagene.

Vi afskaffer Pengerenten og straffer med Fængsel den Mand, som modtager Rente.

Staten eier alle Veie, Gader, Telegrafer eller Telefonlinier, Jernbaner og Miner: den har udelukkende Kontrol over Post og Expressager.

Da de forskjellige Departementer i Tidernes Løb kræver mange Tjenestemænd, hvilke lettelig kan benyttes af det ved Magten værende Parti i politiske Riemed, har vi bestemt, at den, som ansættes i et Embede, taber sin Stemmeret, saalænge han forbliver i det offentlige Tjeneste. Folkets Tjenere har ingensomhelst Ret til at være med og styre det,

Den, som agter sin Stemmeret høiere end et Embede, staar det frit for at afslaa Udnævnelse.

Da vi ikke har arveligt Adelskab som i England, eller store geografiske Underafdelinger som i Amerika, blev vi nødt til at hitte paa en ny Plan under Dannelsen af vor Kongres eller Parlament.

Vor styrende Forsamling, der kaldes *Folket*, er delt i tre Afdelinger. Den første vælges udelukkende af Producenterne — Arbejderne i Byer, Jordbrugerne og Haandværkerne paa Landet; de maa vælge sine Repræsentanter af sin egen Klasse. Og da Producenterne udgjør den talrigste Klasse, modsvarende den Afdeling, som repræsenterer dem, Underhuset i England eller Repræsentanthuset i Amerika. Den anden Afdeling vælges udelukkende af Kjøbmænd, Fabrikanter og alle, som beskæftiger sig med Handel eller er Arbeidsherrer. Den tredje Gren af den lovgivende Forsamling, den mindste af de tre, vælges af Forfattere, Redaktører, Kunstnere, Videnskabsmænd, Filosofer og lærere Folk i Almindelighed. Denne Afdeling forventes at have det afgjørende Ord i Sager, hvor de andre ikke kan blive enige. Man har Grund til at antage, at de kommer til at udmærke sig ved brede Syn og ædle Tanker. Hvor et Spørgsmaal opstaar, til hvilken Gruppe en Vælger hører, afgjøres Tvisten af Republikens President.

Intet Forslag bliver til Lov, undtagen det erholder Majoritet i hver af de tre Afdelinger eller i det mindste en Stemmeflerhed af to trediedele i to af dem. I Tilfælde af at Meningsforskjel opstaar angaaende et Lovspørgsmaal, sammentræder de tre Afdelinger, diskutere Sagen og søger at komme til Enighed. Da Erfaring tilstrækkelig har beviist, at der er større Fare for, at de øvrige Klasser sammenrotter sig for at undertrykke Producenterne, end at disse konspirerer mod de øvrige, naar undtages i Mødsfald, som vi nylig har seet — har vi besluttet, at Underhuset kan vedtage et Lovforslag med tre Fjerdedels Majoritet, tiltrods for at de andre Afdelinger sætter sig imod.

Presidenten vælges af Kongressen for et Tidsrum af fire Aar og kan ikke gjen vælges. Han har intet Veto eller Kontrol af Embedsudnævnelser. Ved Presidentvalg udtrædes en Stemmeskerhed af to Trediedele i hver Afdeling.

Viser det sig i Fremtiden, at Arbejdslønnen og Velstanden i et fremmed Land staar i Høide med vor, oprettes Frihandel med dette Land. Men besinder et andet Lands Befolkning sig i større fattigdom og arbejder for mindre Løn end vort eget Lands Indbyggere, afsløres af Handelsforbindelse med denne Nation; thi lavt betalt Arbejde paa den ene Side af Grændsen kommer mundgaaeligt til at trække ned Arbejdet paa et lignende Standpunkt paa den anden Side af Linien. Heller ikke er en sliq Oppfindelse som en Tarif tilstrækkelig; thi endskjønt den er bedre end Frihandel, vil den dog, selv om den har Tendents til at holde Prisen paa Varer oppe, aabne Udgang til Udenlandet for Produkterne af udenlandsk Arbejde, hvorved Lønnen i vort eget Land formindskes i den Udstrækning, fremmede Varer indføres. Medens Prisen saaledes holdes oppe paa Handelsartikler til Fabrikanternes store Fordel, trykkes Arbejdslønnen ned. Noget ligelig Handel kan der ikke være Tale om mellem tvende Folk, som besinder sig paa helt forskellige Civilisationstrin, og hvilke frembringer samme Produkter. Saaledes drages de frieste Nationer bestandig ned og ruineres af de mest undertrykte. Hvorledes vilde det gaa med Himlen, dersom man nedrev Skillemurten mellem den og Helvede? Vi har besluttet, at vor Republik skal være af sig selv, ved sig selv — „i en stor Dam eller et Svanerede.“

Vor Kongres skal have Ret til at fastsætte Godtgjørelsen for altslags Arbejde, saa at Lønnen ikke falder lavere, end at Arbejderen kan leve komfortabelt, ja endog have noget tilovers for de graanende Dage. Det er simpelt hen et Spørgsmaal om Fastsættelsen af Værdier. Dette Experiment har før været forsøgt i forskellige Lande; men man

anstillede bestandig saadanne Forsøg i Arbeidsherrens Interesse, da hans unbergivne ikke havde nogen Stemme i Sagen. Billigt Arbeide var desuden til de søre Samfundslags Fordel. Paa den Maade blev Arbeidskraft en Handelsvare, Ligt den raadende, og saaledes gik det, indtil Katastrofen endelig kom. Nu har Arbeiderne sin egen Afdeling i Kongressen, hvor de kan forsvare sine Rettigheder.

Forskjellige Tvistigheder inden de tre Klasser vil i Regelen udjævnes ved Kompromis. Dersom Feil begaaes foretrækker vi hellere, at de skal komme Hlertallet tilgode istedetfor, som før har været Tilfælde, Gaatallet.

I Indledningen til vor Konstitution erklærer vi, at „denne Regjerings Bestemmelse simpelt hen er at sikre enhver stræbsom Borger, ikke alene Frihed, men et komfortabelt Hjem, tilstrækkelig Føde og Klæder samt et behageligt, lykkeligt Liv.“

Er ikke disse de højeste Maal, til hvilke en Regjering bør stræbe? Og selv om de gamle Ethrælsesformer ikke naaede dette Resultat, burde de ikke været ombannede saaledes, at det kunde blevet en Mulighed?

Vi agter ikke at gjøre Forsøg paa at fastsætte en lige stor Godtgjørelse for allslags Virksomhed; thi vi ved, at Arbeide, hvor der udtræves en særlig Øvelse, i sig selv er mere værdt end det, hvor ingen særskilt Uddannelse behøves, og der gives en intellektuel Virksomhed mere værdifuld for Samfundet end Anstrængelser af Kunstnerne. Hensigten er at løste op istedetfor at drage ned og fremfor alt hindre Masserne fra at synke ned i den græselige Elendighed, som netop har fulmineret i en Verdensomvæltning.

Det er ogsaa Regjeringens Bestemmelse at regulere Antallet af Lørlinge, som ønsker at indtræde i et vist Haandværk eller i en særskilt Livsstilling. Der kan saaledes f. Ex. være for mange Skomagere men for faa Jordbrugere. Hvis da en for stor Mængde Skomagere strømmer til, vil simpelt hen Følgen blive den, at de trænger ud sine ældre

Kollegaer i Haandværket; men dersom de maa ty til Jordbrug eller andre Beskæftigelser, hvor der er Mangel paa Arbeidskraft, vil der saaledes blive mere Arbejde for Skomageren og med Tiden større Krav paa saadanne Haandværkere.

Der gives ingenjombelt Grund mod, at Menneskets Klogt ikke skulde anvendes til Løsningen af saadanne Spørgsmaal. Den har erobret Dampens og Elektricitetens Kræfter; men har forglemmt at tage sig af Samfundet, af hvilket Millioners Lykke afhænger. Hvis saa megen Tankkraft havde været anvendt paa Studiet af Menneskenes indbyrdes Forhold og de forskellige Livsstillingeres Slægtsskab med hverandre, som der blev brugt under Dampmaskinens Opfindelse og Guldkommengjørelse, vilde Tilbud og Efterspørgsel have været omtrent lige; man kunde da have undgaaet Fattigdommen i Verden, naar undtages syge og Krøblinge. Og selve Tiggerne vilde begyndt at have sig, naar det Tryk, som hvilede paa dem, der befandt sig paa Fattigdommens Rand, var fjernet.

Vi benytter ikke Guld og Sølv som Penge undtagen til Dækkelse af smaa Beløb — saasom Femdollarer og mindre. Vore Bjerger indeholder ikke noget Forraad af disse Metaller, og dersom vi gjorde vor Lykke og Velstand afhængig af dem, vilde det lille, som findes blandt os, snart sammenhobes paa saa Mands Hænder, hvorved Eierne kom til at blive Landets Herrer. Af den Grund udsteder vi Sedler, hvilke er lovligt Betalingsmiddel for al Gjæld saavel privat som offentlig, og maa ikke sørges over et vist Beløb pr. Individ.

Der er sat en Grændse for, hvor megen Jord eller hvor stor Pengesum en Mand kan besidde. Det, som overstiger dette Beløb, maa enten af vedkommende selv eller af Staten bruges i Offentlighedens Interesse.

Vor Koloni har kun en eneste By, der i Virkeligheden ikke kan regnes for stort mere end en Flække, kaldet Stanley.

Republikken har sat sig i Besiddelse af al Jorbeieendom i og omkring den, hvilken ikke allerede er bebbygget, og betalt Gierne den nuværende Pris for samme. Herefter blir ingen Byggetomter solgte undtagen til Personer, som tænker at opføre Huse til eget Brug. Saadanne Personer erholder Byggetomter til den oprindelige Pris. Saalehes vil Anledningen for de fattige til at erhverve sig egne Hjem aldrig formindskes.

Videre har vi besluttet, at herefter ingen Byer kan anlægges uden af Nationen selv. Naar mindst et hundrede Personer ansøger Regjeringen om Ansøg af en By, skal Styrelsen tage i Besiddelse et tilstrækkeligt Areal Jord, som betales efter den virkelige Værdi og ikke kjøbes til nogen kunstig Pris. Jordstykket udmaales derpaa i Tomter, hvilke kjøbes af Ansøgerne og andre til det oprindelige Kostende, forudsat at de opfører sine Huse paa samme. Vi udelukker alle Spekulanter.

Engen By, der anlægges paa anden Maade, skal have Jernveis- eller Postbefordring.

Naar en By saaledes er anlagt paa den allerede beskrevne Maade, skal der sørges for Parter til Indvaanernes Bedrøvelse. Engen Byggetomt skal være mindre end en halv Acre. Gaderne maa være brede og beplantede med Frugttræer i dobbelte Rader. I Midten af Byen skal der opføres en offentlig Bygning med et Forsamlingsbærelse lig et Theater og stort nok til at rumme Stedets Indvaanere. I Bygningen skal der ligeledes findes Vandværker til fri Afbenyttelse, Bibliothek, Læsebærelse, offentlige Kontorer o. s. v. Bystyrelsen skal inddele Indbyggerne i Grupper paa fem Hundrede Familier hver, og for hver Gruppe ansættes en Væge, som betales af den offentlige Kasse. Paa samme Maade skal Styrelsen ogsaa sørge for Theaterforestillinger og Talere — alting frit. Arbeidstiden begrænses med 8 Timer daglig. Der skal være to Helligdage i Ugen, nemlig Onsdag og Søndag.

Algesom Staten kan besordre Posten billigere, end en Person selv kunde besørge sine Brevstaber, blir Udgifterne til Væger og Underholdning billigere end under det gamle System.

Vi opmuntre ikke Folk til at opfinde arbejdsbesparende Maskiner; men vi anser dem heller ikke for at være rent forkastelige. Vi tror, at en Størelses Valgsprog bør være — ikke billige Varer og billige Arbejdere — men lykkelige Familier. Hvis en Mand gjør en nyttig Opfindelse, kjober Staten den for en rimelig Pris til Folkets Nytte.

Mænd vælges, til hvilke alle Tvistigheder henvises. Hver af de sridende Parter udkaarer en Mand, og disse tre danner Voldgiftsretten. Hvor en Jury udtræves, betaler den tabende Part alle Omkostninger. Vi anser det ikke for at være ret, at fredelige Borgere bestattes for at sætte tvende trættehjære Personer istand til at ligge i Uenighed for Retten. Dømmes en Mand for en Overtrædelse, tvinges han til ved Arbejde at dække Sagens Omkostninger og de Udgifter, der er forbundne med hans Ophold i Fængslet, før han kan blive sat paa Fribod. Om Lovovertrædere vil eksistere, maa de underholde sig selv.

(Af Gabriels Dagbog fem Mar senere.)

Jeg har retop forladt en meget lykkelig Gruppe paa Verandaen — Estella og vore tvende Smaa børn, Kristina tilligemed hendes tre lyshaarede Skønheder. May er borte for at tilse sine Forældre. Min Moder, Mrs. og Mr. Phillips læser eller leger med Børnene. Solen skinner ned fra en skyfri Himmel og Luften er opfyldt af Fuglesang. Jeg træder ind i Biblioteket for at nedskrive efterfølgende Linier i min Dagbog.

Gud har høiligt velsignet os og hele vort Folk. Der var nogle konservativer, som paa det bestemteste modsatte sig vore Reformere; men vi lod dem venligst forstaa, at dersom de ikke fandt sig tilfredse og ønskede det, vilde vi transportere dem til Udenverdenen, hvor de kunde nyde

Frugterne af det gamle, ærværdige System, som de roste saa meget. Nu derimod er disse Mænd de ihærdigste Forsvarere af den nye Tingenes Orden. Og her er en af den virkelige konservatives Dyder: Hvis du kan lede ham paa den rette Wei, vil han klunge sig til det nye ligesaa haardt, som han før kjæmpede for det gamle. Saadanne Mænd er i Regelen ikke af Naturen slette Mennesker; de er simpelthen ikke istand til med det samme at vænne sig til det nye. Dæmonen vendte igaar tilbage fra en Trip til Udenverdenen. Max's Spaadomme har paa det frygteligste gaaet i Opfyldelse. Tre Hjerdedele af Menneskene i de civiliserede Lande er fejede væk. I Frankrige, Italien og Rusland har Slagtingen været forfærdeligere end noget andetsteds. Paa mange Steder fejlede Dæmonen Hundre der af Mile uden at se en menneskelig Skabning. Ulve og Bjørne har atter taget Landene i Besiddelse. I Skandinavien og det nordlige Amerika, hvor det haarde Klimat til en vis Grad satte en Stopper for Menneskets Udenstaber, holder enslags Styrrelse atter paa at opstaa. Bønderne har sluttet sig sammen for at forsvare sine Kreaturer og sine Boliger mod indtrængende Horder.

Men Civilisation eller Dannelsen synes rent at have forjundet. Der findes ingen Uviser, ingen Bøger, Skoler eller Lærere. Den næste Generation vil simpelthen blive Barbarer, der kun besidder nogle saa Legender om deres Fædres høie Udvikling og Magt. Et Held er det, at vi mellem disse Fjælde har opbevaret alle de Mibler, med hvilke vi kan gjenindsjøre forrige Tiders Civilisation, naar Verden atter er moden for den.

Vor Konstitution har virket ypperligt. Ikke langt herfra har den smukke By Lincoln sprunget op. Det er mig en Glæde at besøge den, hvilket jeg gjør ofte.

De brede Gader er beplantede med Frugttræer. Rundt de tarvelige Huse er der en Have, hvor Blomster og Grøntsager voxer i Overflodighed. Der findes ingen store Pa-

ladser, som kaster en kold Skygge over den simple Mands Huse, og ingen luxuriøst udstyrede Kjøretøier til at opvække Had og Misundelse i den fattige Beslueres Hjerte. Istædsefor den usle Forsængelighed har en Broderkærlighedsens Kjærlighed holdt sit Indtog i Menneskenes Hjerte. Den fattige behøver ikke at arbejde sig ihjel og stige ned i en fortidlig Grav paa Grund af haabløst, uophørligt Slid og Slæb. Nei, han spuger, medens han arbejder, og er glad tilinds; thi ingen mørk Hungerens Skygge svarver over hans Hoved. Vi søstrer Mænd, ikke Millionærer.

Den gode Hustru synger ogsaa, medens hun tilbereder Aftensmaden; thi hun erindrer, at den Aften skal der være Forestilling i Theatret. Der borte paa en Stol ligger den halvferdige Kjole, som hendes smukke Datter skal have paa næste Søndags Aften, naar det egentlige Bal foregaar. Og hendes Sømmen er meget interesseret i Foredragene over Kemi og Historie.

Lad os betragte Familien ved Aftensbordet. Der er ingen bekymrede Ansigter at se; men alle er glade og tilfredse rundt det veldækkede Bord.

Ynt til deres Konversation! Faderen beretter, at Bystyrelsen tre Aar tilbage købte nogle Kviekalve for en Ubetydelighed; nu er de gode Mælkjør; Authoriteterne har besluttet at forære en til hver fattig Familie, som ingen har.

Og de roser disse Bestræbelser; de elsker Menneskeslægten, velsigner den gode, kjærlige Styrelse, der saaledes drager Omsorg for Menneskene og søger at løse dem op. Videre meddeler Faderen, at den Person, som faar en af disse Kjør, er forpligtet at bringe til Byens Styrelse den første Kviekalv, som Koen føder; det ossentlige drager Omsorg for den i to a tre Aar, hvorefter den bortskænkes til en anden fattig Familie. Saaledes fortsætter den organiserede Velgjørenhed sit Kjærlighedsarbejde i det uendelige.

De har nu indtaget sit Aftensmaaltid under megen Mun-

terhed og forbereder sig til at gaa i Theatret. Lad os følge dem. Hvor Gaderne mysket af Folk! Ikke den forfærdelige Trængsel, der bestandig lever i min Erindring, men glade og fornøjede Mennesker. Og her er vi ved Theatret.

Der er ingen Gamlen i Kommerne efter Mynt, som maatte neppe kan undværes; men fri som Byens Gader staar Dørene aabne. Under megen Ratter og Stjæmt indtager Theatergjængerne sine Sæder.

Læppet gaar op. De spillende hører til Byens Folk — unge Mænd og Kvinder, hvilke har lagt for Dagen, at de besidder Anlæg for Kunsten. De er bleven uddannede paa Byens Betskole og erholde en liden Godtgjørelse for deres Tjenester en Gang om Ugen. Se den straalende Belysning! Hør den deilige Musik! Hvilket smukt Sceneri! Og hvilke smukke Figurer har ikke de spillende, klædt i maleriske Dragter fra et eller andet fremmed Land eller en forsvunden Tidsalder. Men hør! de fortæller den gamle Historie, gammel som den første Kvindees Elskov i Ebens Have — Beretningen om Menneskets Stjærklighed, altid saa dyrebær for Jordens Børn.

Men se! Scenen har forandret sig. Der er Munterhed. En Skare blomsterbefransede Gutter og Piger træder frem til en lystig Bals.

Og saa fortsættes det vakre Skuespil. Det er Gjenskin af den gylndne Tidsalder, da Dyden triumferede, og Vasten jagedes paa Dør.

Spillet er over, og Publikum strømmer tilbage leende og samtalsende henad de lange af Trugtræer omgivne Gader til deres Boliger.

Hvor lidet koster det ikke at gjøre Mennesket lykkelig!

Og hvad savner vi i denne muntre Scene?

Hvor er de Ulve, der streife gennem Byernes Gader i den gamle Verden, som gif tilgrunde? Hvor er de Væster, som med List og Underfundighed tilfrænde sig Trug

terne af deres Medmenneskers Slid og Slæb? De var sandelig ikke tilstede ved denne Forestilling.

Her er Forskjellen: Regjeringen, som forðum underholdt og husede disse Uhyrer ved uretfærdige Love, ja endog brød Abninger i Samfundets Palisader, hvor de kunde krybe igjennem og ødelægge Samfundet — tilstopper nu hvert Hul eller Abning, saa de ikke kommer ind, forebygger alle Anledninger, knuser ethvert Egentjærlighedens og Grusomhedens Instinkt. Ulvene er forsvundne. Vor lille Verden er en Edens Have.

Saaledes bevæger Menneskene sig Haand i Haand gjennem et lykkeligt Liv til en lykkelig Død. Gud smiler til dem fra sin Trone bag Stjernerne.

Ende.

NOTABLE PUBLICATIONS
OF
F. J. SCHULTE & COMPANY.

THE WORKS OF IGNATIUS DONNELLY.

CÆSAR'S COLUMN: A STORY OF THE TWENTIETH CENTURY. By Edmund Boisgilbert, M. D. (Ignatius Donnelly). Large 12mo, cloth, \$1.25. Paper, 50c.

The same in Swedish. Cloth, \$1.25. Paper 75c.

The same in Norwegian. Cloth, \$1.25. Paper, 50c.

In preparation, a German translation, at same prices.

"The most remarkable and thought producing novel that the disturbed industrial and social conditions of the present have produced."—*Arena*.

"A Gabriel's trump."—FRANCES E. WILLARD.

"A very extraordinary production."—RT. REV. HENRY C. POTTER.

"The effect of an honest purpose is felt in every line."—*Pioneer-Press*.

"It is exceedingly interesting as a narrative, and is written by a man of thought, learning and imagination. I consider it the best work of its class since Bulwer's 'Coming Race.' I was impressed with the power of the book—the vividness and strength with which the incidents of the tale are described and developed. The plot is absorbing, and yet nothing in it seems forced. The conception of the 'Column' is as original as its treatment is vigorous. There is no padding in the book; the events are portrayed tersely and clearly. The analysis is reasonable and sagacious, and the breadth of the author's

mind, as well as his *careful study of social conditions*, is made evident by his treatment of the discussions put into the mouths of his characters. Justice is done to each side."—JULIAN HAWTHORNE.

"As an example of the highest literary form it deserves unstinted praise."—CARDINAL GIBBONS.

DOCTOR HUGUET: A NOVEL. By Ignatius Donnelly.

Large 12mo, cloth, gilt top, \$1.25. Paper, 50c.

"This latest work of Mr. Donnelly is fully equal, if not superior, in originality and strength to all that have preceded it. The plot is based on one of the burning questions of the day—the race problem—and it is one of the most original and striking conceptions in literature. . . . We are safe in saying that no book of recent date has created the sensation which 'Doctor Huguet' will create. Mr. Donnelly's acknowledged power as a writer is seen to a marked degree in this new work, and many remarkably fine passages attest his skill and scholarship."—*St. Joseph (Mo.) News*.

RAGNARÖK: THE AGE OF FIRE AND GRAVEL. By Ignatius Donnelly. Illustrated. Large 12mo, cloth, \$2.00.

Mr. Donnelly himself considers this his greatest work.

"The title of this book is taken from the Scandinavian *sagas*, or legends, and means 'the darkness of the gods.' The work consists of a chain of arguments and facts to prove a series of extraordinary theories, viz.: That the Drift Age, with its vast deposits of clay and gravel, its decomposed rocks and its great rents in the face of the globe, was the result of contact between the earth and a comet, and that the Drift-material was brought to the earth by the comet; that man lived on the earth at that time; that he was highly civilized; that all the human family, with the exception of a few persons who saved themselves in caves, perished from the same causes which destroyed the mammoth and the other pre-glacial animals; that the legends of all the races of the world preserve references to and descriptions of this catastrophe; that following it came a terrible age of ice and snow, of great floods while the clouds were restoring the waters to the sea, and an age of darkness while the dense clouds enfolded the globe. These startling ideas are supported by an array of scientific facts, and by legends drawn from all ages and all regions of the earth."

"The work will be read with curious interest by the learned, and, though it draws perpetually on the treasures of scientific and ethnic lore, the unlearned will pore over its pages with eagerness and delight. . . . 'Ragnarok' is a strong and brilliant literary production, which will command the interest of general readers, and the admiration and respect, if not the universal credence, of the conservative and the scientific."—PROF. ALEXANDER WINCHELL, in the *Dial*.

ATLANTIS: THE ANTEDILUVIAN WORLD. By Ignatius Donnelly. Illustrated. Large 12mo, cloth, \$2.00.

"These propositions are startling, and would be incredible if they were not supported by adequate testimony, which, however, Mr. Donnelly has collated from a great variety of sources. He brings to bear upon the question an amount of classical, historical, geological, ethnological and miscellaneous knowledge which is altogether surprising, marshaling his arguments in the clearest and most effective manner, and presenting them in perfect English, frequently rising into eloquence. . . . It is a marvel of erudition and ingenuity, and a work of immense research."—*The Guardian, Banbury, England*.

THE GREAT CRYPTOGRAM: FRANCIS BACON'S CIPHER IN THE SO-CALLED SHAKESPEARE PLAYS. By Ignatius Donnelly. Large 8vo, 998 pages, cloth, extra, \$2.50.

DONNELLIANA: EXCERPTS FROM THE WIT, WISDOM, ELOQUENCE AND POETRY OF IGNATIUS DONNELLY. With a Biography. By Everett W. Fish, M. D. Large 12mo, cloth, gilt top, \$1.50.

LE ROY ARMSTRONG.

AN INDIANA MAN. By Le Roy Armstrong. 12mo, cloth, extra, \$1.00. Paper, 50c.

"A powerful novel, charmingly written. So true to the real life of modern politics as to seem more like history and biography than romance."—*Inter Ocean*.

"Of intimate personal knowledge of the phases of life described, of faultless discrimination in the choice of essential facts, and of the power to write them well, Mr. Armstrong has proved himself a master."—*Evening Post*.

"Its purpose is to purify personal living and correct politics. No man could have a nobler or a more needed motive."—FRANCES E. WILLARD.

"Out of the everyday happenings of a country town the author has constructed a story that holds the reader's attention from beginning to end."—*Chicago Herald*.

"The story centers in the saloon of an Indiana town. . . . There is not a line of moralizing in it, but it is a faithful, realistic, dramatic, moving recital of events. The scenes of rural life are depicted with a graphic skill that would not have done discredit to the immortal author of 'Adam Bede.'"—*Voice*.

ROBERT H. COWDREY.

A TRAMP IN SOCIETY. By Robert H. Cowdrey. 12mo, cloth, gilt top, \$1.25. Paper, 50c.

"Thrilling and fascinating. . . . No one who reads it can restrain admiration for the man who can write a story that contains in its warp and woof so much that is helpful and bettering to humanity."—*Arkansas Traveler*.

"We have had a dozen or more novels of late that have had new economic schemes for a basis, but mostly advocating state socialism. At last we have the individualistic novel, and it ought to win widespread favor. Mr. Cowdrey has strong conviction, a good command of English and strong imagination."—*St. Louis Republic*.

C. C. POST.

DRIVEN FROM SEA TO SEA; or, JUST A-CAMPIN'. By C. C. Post. Large 12mo, illustrated, cloth, \$1.25. Paper, 50c.

"Since the days that Mrs. Stowe wrote the doom of the slave-driver in 'Uncle Tom's Cabin' no author has struck a more vigorous blow in favor of the rights of the laborer."—*Chicago Inter Ocean*.

OPIE READ'S FAMOUS NOVELS.

A KENTUCKY COLONEL. By Opie Read. Large 12mo, cloth, gilt top, \$1.25 Paper, 50c.

"In these days of endless foreign importations in the line of literature, when readers are constantly hobnobbing with lords, dukes and princes in English novels, and characters with unpronounceable names or undefinable morals, in Russian, French or Italian fiction, it is an unmistakable relief to pick up a book like 'A Kentucky Colonel.'"—*Book Talk*.

HON. HENRY C. CALDWELL, who is not only one of the greatest of American lawyers, but one of the best of literary critics, says: "I have never read a better story. It is *the most beautifully written, the most striking in character*, and upon the whole *one of the most thrilling and yet chaste pieces of fiction* that has been produced in many a day. It will create a sensation."

"A book the popularity of which will not be temporary. It has virility, tenderness, striking character pictures and the American flavor."—*Chicago Journal*.

"There is a rich vein of true humor and of healthy and vigorous sentiment, and it has a fresh and breezy atmosphere which is heartily welcome in view of the hot-house character of much of our fiction."—*Philadelphia Record*.

EMMETT BONLORE. By Opie Read. Large 12mo, cloth, gilt top, \$1.25. Paper, 50c.

A book combining all the qualities which have made "A Kentucky Colonel" so popular, with even greater variety of action and incident and character, and full of rich and sparkling humor.

"A novel of remarkable power and interest"—*Spirit*.

"A notable contribution to recent literature."—*Book Buyer*.

LEN GANSETT. By Opie Read. 12mo, cloth, \$1.25. Paper 50c.

"So beautiful, so chaste, so full of simple, rugged honesty and pure, wholesome sentiment, that no one can read the book without being bettered. . . . It is full of gentle humor that has just enough tart in it to make it appetizing. Some of the word-painting is almost sublime, and everywhere there is that broad, sweet touch of tenderness that is a part of the author's very self."—*Am. Commercial Traveler*.

SELECTED STORIES. By Opie Read. 16mo, cloth, gilt top, \$1.00. Paper, 50c. Sixteen gems set in one beautiful volume.

"These stories of Opie Read are admirable. The mingled strain of broad humor, irrepressible anecdote and touching pathos recall to me vividly the inimitable Lincoln as a raconteur."—MRS. MADELEINE VINTON DAHLGREN.

"I thank you for the dainty volume. 'Sun Dust' and 'An Arkansas Hanging' delighted me especially. They should be in the repertoire of every educationist. 'John and Jack' and 'There was a Fool' are very amusing, and 'Little Diser' very touching. . . . I am glad to see that Mr. Read is beginning to pick up his diamonds and polish them."—OCTAVE THANET.

"These stories have a wonderful completeness about them, and in their pathos, humor and imagination are certain to attract readers who long for something new in fiction."—*Philadelphia Record*.

"They have a life meaning, all of them."—*Picayune*.

LEWIS VITAL BOGY.

IN OFFICE: A STORY OF WASHINGTON LIFE AND SOCIETY. By Lewis Vital Bogy. 12mo, paper, 25c.

"The writer of this novel is to be commended for the effort he makes to show the pitfalls and the dangers of Washington official life to a young girl who lacks a male protector. . . . It is not difficult to draw the conclusion that the narrative is simply a disguise for actual happenings at the Nation's capital. Mr. Bogy, whoever he may be, has written a brief and extremely clever story that should commend itself to the general reading public."—*New Orleans States*.

"The characters are so accurately drawn that several Washington people have no trouble in recognizing themselves in print. The book is causing quite a sensation."—*Washington Dispatch to St. Louis Globe-Democrat*.

ALVAH M. KERR.

AN HONEST LAWYER. By Alvah Milton Kerr. 12mo, cloth, extra, gilt top, \$1.25. Paper, 50c.

A volume which is certain to attract general attention, not only in the United States, but far beyond the limits of our country. "An Honest Lawyer" is a novel with a purpose. The author believes that, as it is impossible to conceive of a millionaire Christ, so the accumulation of wealth beyond reasonable limits is inconsistent with true Christianity. The plot of the story is laid in a growing Western town, and the characters are living, breathing Americans. In fact, this is distinctively an American novel, and as such, and because of the fascinating interest of the story and the masterful style in which it is written, it will commend itself, aside from the lessons conveyed, to all who admire the virile and original in literature.

THOMAS AND ANNA M. FITCH.

BETTER DAYS; or, A MILLIONAIRE OF TO-MORROW. By Thomas and Anna M. Fitch. 12mo, cloth, extra, gilt top, \$1.25. Paper, 50c.

A wonderful book, filled with wit, eloquence and philosophy, and a narrative of such thrilling interest as to carry the reader without stop from cover to cover.

"It is one of those volumes which the reader feels called upon to finish at a single sitting."—*St. Louis Republic*.

"The authors of this fascinating book are Tom Fitch, our silver-tongued orator, and his gifted wife, and their combined talent has produced a work which is far superior to anything that has appeared for years in our literary world. The authors treat, in a lucid manner, some of the most important questions of the day. The arguments of both sides are given in a fair and impartial manner, and a plausible solution offered. The treatment of the labor question shows great power of observation, and the volume on the whole indi-

cates sound common sense, a great gift of demonstration, eloquence of language and high moral views. The romance forming the skeleton of the book holds the attention of the reader throughout."—*San Francisco News Letter*.

FRANC B. WILKIE ("Poliuto").

PERSONAL REMINISCENCES OF THIRTY-FIVE YEARS OF JOURNALISM. By Franc B. Wilkie ("Poliuto"). Large 12mo, cloth extra, gilt top, elegant cover design in gold and silver, \$1.50. Half morocco, \$3.00.

"A valuable addition to the history of journalism. It is written in Mr. Wilkie's best and most trenchant style, and typographically it is a model of beauty. . . . This book is as fascinating as a novel. It is the story of a typical American youth, sprung from the soil, who, through poverty, distress, defeat and hardship, at last fought his way to eminence and command. It is such a story as perhaps, with change of circumstances, might describe the lives of ten thousand living Americans. It is the story of a boy born close to the bleakest of New England hills, whose earliest childhood saw life surrounded with but little sunlight, and whose horizon was bounded, if not by poverty, yet with such amelioration as hard manual labor could compel. But it is these *res angusta domi* men—the farmers' boys, who have wrested success in life from the most untoward circumstances—that have made this country what it is. Mr. Wilkie was one of these."—*Chicago Herald*.

"To newspaper men this book will prove as great a joy as Anthony Trollope's 'Autobiography' was to the thousands who found it the most readable book that prolific writer produced."—*Book and Newsdealer*.

WM. E. BURKE.

FEDERAL FINANCES; or, THE INCOME OF THE UNITED STATES. By Wm. E. Burke. Illustrated. 12mo, cloth, \$1.25.

"Supplies a need of the times, inasmuch as it furnishes an intelligible explanation of our American system of taxation, written in such a simple and direct style that the ordinary intellect can readily grasp its meaning. . . . Abstruse tables of figures and all other and kindred wearisome forms are discarded, and his exposition of the nation's finances and methods of obtaining the income required to perpetuate the government reads like a well-told story. He makes no attempt to discourse upon the dry subject of political economy, but deals entirely with the facts involved. Beginning with the first Biblical account of taxation, he traces his subject in the most interesting way from a period anterior to the advent of coin money, through the era of tithes and tenths, the methods of oriental countries, Greek and Roman systems, down to the first recorded attempt of England to secure governmental revenue, and the subsequent artifices of British kings and governing bodies to establish taxes. Then follows the history of taxation in the new world down to the present, a chapter on the sources of federal income, a description of collection districts and customs officers, of the revenue marine and all its ramifications, discriminating duties and reciprocity, avoidance of duties by dishonest people and their practices, a chapter on smuggling, another on the peculiarities of the Mexican frontier and Pacific coast and others, on internal revenue in its several departments, revenue frauds, seigniorage, miscellaneous revenues, public lands, etc."—*Burlington Hawkeye*.

MRS. HENRY POTT.

FRANCIS BACON AND HIS SECRET SOCIETY: AN ATTEMPT TO COLLECT AND UNITE THE LOST LINKS OF A LONG AND STRONG CHAIN. By Mrs. Henry Pott, editor of "Bacon's Promus." Illustrated with twenty-seven full-page plates. Post 8vo, 421 pages, cloth extra, gilt top, \$2.00.

S. F. NORTON.

TEN MEN OF MONEY ISLAND; or, THE PRIMER OF FINANCE. By S. F. Norton. 16mo, cloth, gilt top, \$1.00. Paper, 25c.

"It makes the money question, which has bothered so many brains, as simple as the alphabet. It is a literary wonder in this, that it makes posting one's self on the fundamental principles of righteous finance as easy and pleasant reading as 'Robinson Crusoe.'"—*Lester C. Hubbard.*

MRS. MARION TODD.

PIZARRO AND JOHN SHERMAN. By Mrs. Marion Todd. 12mo, paper, 25c.

"This book treats exclusively on the money question. It handles the subject both historically and argumentatively, and when the reader lays it down he will have a comprehensive knowledge of this momentous topic."—*Farmers' Voice.*

PROTECTIVE TARIFF DELUSION. By Mrs. Marion Todd. 12mo, cloth, 75c. Paper, 25c.

"The best book ever written upon the subject for the general reader."—*COL. B. S. HEATH.*

"This book should be in the hands of every public speaker."—*Hastings Journal.*

THE RIGHTS OF WOMAN; or, PROF. GOLDWIN SMITH AND HIS SATELLITES IN CONGRESS. By Mrs. Marion Todd. 12mo, cloth, 75c. Paper, 30c.

"The brightest defense of woman's natural rights that we have ever read."—*Nonconformist.*

"A clear and cogent presentation of the facts relating to the suffrage question. We are free to say that, although Mrs. Todd cannot vote, she can argue with ability and skill."—*Chicago Herald.*

MICHAEL J. SCHAACK.

ANARCHY AND ANARCHISTS. By Michael J. Schaack, Captain of Police. With over 200 original illustrations. 698 pp., 8vo, cloth, \$2.00. Half morocco, \$3.00.

RICHARD L. CARY, JR. ("Hyder Ali").

TALES OF THE TURF AND "RANK OUTSIDERS." By Richard L. Cary, Jr. ("Hyder Ali"); with illustrations by Gean Smith. Quarto, cloth, \$2.50; half calf, \$3.50; full morocco, \$5.00.

"The author has succeeded in clothing turf history, fancy and romance in the garb of poetry, in verses that are not only smooth and flowing, but clean in tone. The publishers have been lavish but tasteful in the typographical production."—*Horseman*.

K. L. ARMSTRONG.

THE LITTLE GIANT CYCLOPEDIA: A TREASURY OF READY REFERENCE. By K. L. Armstrong. A million and one facts and figures. Eighty-two colored plates and maps. 16mo, full leather binding, flexible, red edges, \$1.00.

This remarkable book has had a sale reaching into the hundreds of thousands, and is steadily growing in popularity. It is constantly revised, and brought up to date with each new edition.

"This wonderful book will add a year to any man's lifetime if it is true that time saved is time snatched from the grave."—*Ottawa Tribune*.

ELI F. BROWN, M. D.

SEX AND LIFE: THE PHYSIOLOGY AND HYGIENE OF THE SEXUAL ORGANIZATION. By Eli F. Brown, M. S., M. D., author of "The House I Live In," etc., etc. Illustrated. 16mo, cloth, extra, \$1.00. Paper, 50c.

A clean, popular, scientific book, by an author of high repute, on a subject of the utmost importance, but which has never before been treated in a manner suitable for general circulation.

C. ROPP.

ROPP'S COMMERCIAL CALCULATOR: A PRACTICAL ARITHMETIC FOR PRACTICAL PURPOSES. Containing a complete system of accurate and convenient tables, together with simple, short and practical methods for rapid calculation. By C. Ropp. Leatherette, 25c. Artificial leather, with pocket silicate slate and account book, 50c. Am. Russia, \$1.00. Genuine Russia, \$1.50.

F. J. SCHULTE & COMPANY, PUBLISHERS,

298 DEARBORN STREET,

CHICAGO.

Det mest forhadte og det mest afholdte

Reformblad i Nordvesten er

'NORMANDEN',

der udgives af Foss & Lund i Grand Forks, Nord Dakota, hver Onsdag.

Bladet tar altid et usforfærdet Standpunkt som Arbejdernes og Farmerenes Talsmand i Kampen mod Kapitalmagten, ligesom det har været en mægtig Faktor i at fremme Totalafhold blandt det skandinaviske Folk i Nordvesten og i at sikre Prohibitionslove for Staten Nord Dakota.

"Normanden" redigeres af H. A. Foss, Forfatter af "Husmandsgutten", "Kristine" osv. ligesom Udgiverne har sikret sig et helt Korps af Vidragsudere blandt Nordvestens bedste Stribenter, saa Bladet hver Uge indeholder flere værdifulde originale Reformartikler end noget andet norsk Blad i Amerika.

Som løbende Fortælling paabegyndtes 27de Juli 1892 Edward Bellamy's storlagne Bog

"LOOKING BACKWARD",

oversat paa norsk. Det eneste Blad hvorigjennem man kan faa denne Fortælling.

Prisen paa Bladet er \$1.50 for Aargangen med Præmiebog værd op til 50 Cents.

Reformvenner, som læser det norske Sprog burde ikke tøve med at abonnere paa "Normanden". Til Bevis for, hvad Bladet magter, kan nævnes, at tiltrods for, at det har havt en bitter Modstand fra republikanske og demokratiske Massinpolitikere, fra Monopolister, Saloonister og en stor Del af bagstræverske Præster og Kirkefolk, har dets Cirkulation været de sidste fire Aar fra 625 til næsten 8,000 — otte tusen — Abonnenter.

Lad Fakta tale og send \$1.50 efter en Aargang af "Normanden" til

Normanden Pub. Co.,

Grand Forks, N. Dak.

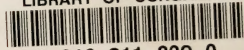

LIBRARY OF CONGRESS

0 016 211 839 0